MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDIEK GENOOTSCHAP

DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

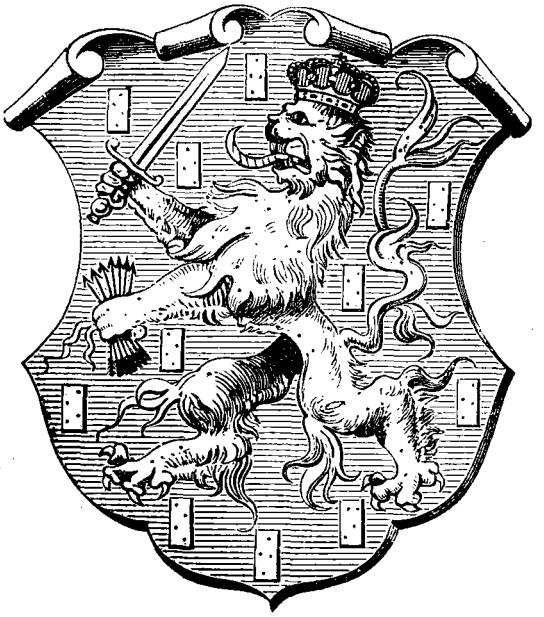

15e Jaargang 1897.

INHOUD.

1897.

Bladz.

In memoriam Mr. Petrus Lambertus de Gavere (met wapenafbeelding) . . . . . 1.
Een grafschrift in de kerk te Brielle, door C. G. H. . . . . 3.
Sceaux armoriés des Pays-Bas et des pays avoisinants par J. Th. de Raadt, boekaankondiging, door M. G. W. . . . . 3.
Het wapen Musch, door M. G. Wildeman (met twee wapenafbeeldingen). . . . . 5.
8 kwartieren van Jhr. Louis de Geer van Jutphaas . . . . . 7.
Vreemdelingen te 's Gravenhage in den jare 1796, door W. baron Snouckaert van Schauburg. . . . . 9.
Gemeentewapens. . . . . 16.
Geslacht Brandwijk (aanvulling), door H. J. Schouten . . . . . 17, 144.
Geslacht Fockens, door Jac. A.. . . . . 18.
Van Lelyveld, door Jac. A. . . . . 18.
De Kesschietre de Havre, door v. B. . . . . 19.
Geslachtregisters van familiën aan de Kaap van Goede Hoop (boekaankondiging), door J. C. v. d. M. . . . . 20.
Staat van den grafkelder in de Noordkrans, het 10e pleyn (in de Oude Kerk te Delft ten naeme van Jonkvr. Hillegonda della Paille), door C. Gijsberti Hodenpijl. . . . . 21.
Genealogische fragmenten. 3. Rijshouwer, door H. J. S. . . . . 22.
Uit de registers van Cuyck ; Maes de Loeckre, de Lange-van der Heiden, d'Amenraga-dela Faille, Snouckaert van Schauburg, van Boekhoven-van Rijmsdijk, van Oijen-van Diependaal, Theonville-de Bunten, door van Beurden . . . 23.
Genealogische kwartierstaten, door W. H. Croockenit . . . . . 24.
Genealogische fragmenten, l'Empereur, door Jac. A. . . . . 24.
Het huis van het St. Antonie's of arbeidersgilde te Schiedam, door v. M. . . . . 25.
Roermonds oudheden, de beschildering der oude Munsterabdij, door A. F. van Beurden. . . . . 25.
Varia uit de geschiedenis van Nijmegen, door J. C. F. vau der Meer van Kuffeler (boekaankondiging) door Jac. Anspach. 28.
Vragen en antwoorden, Siddré, Lipjes, Braggaar, Reuyl, Stokhuizen. Barende, Bangert, door H. J. S. . . . . 32.
Benoeming tot leden . . . . . 33.
Algemeene vergadering op 20 Maart 1897. . . . . 33.
Adels-erkenningen, inlijvingen en verheffingen sedert April 1896 tot en met Maart 1897 . . . . . 35.
Naamlijst van Schepenen van Zupthen, door J. Gimberg . . . . . 37, 56, 78, 93, 107, 126, 163, 174, 203.
De grafsteenen der Minderbroederskerk te Roermond, door A. F. van Beurden (met eene plaat) 41
Uit de registers van Cugk en Roermond ; van' Wevelinckhoven, door A. F. Beurden. . . . . 41.
Uit het kerkarchief van Ommeren (vervolg), door H. J. Schouten . . . . . 43, 60.
Vragen en antwoorden, de Bruijn, Ruts, door tl. J. S.; de Witt door C. G. H. 48,
Bericht van het bestuur . . . . . 49, 116.
Familie-aanteekeningen, Gerlings, door M. G. Wildeman . . . . . 50.
Vau Lutsenburg, door H. J. S. . . . . 63.
Strafbepalingen tegen heraldische usurpatie, rapport van den secretaris . . . . . 63.
De familie Cuypers, door A. F. van Beurden ; met portret en wapenafbeelding . . . . . 75.
Iets aangaande Antonij de Haen, kunstschilder, door M. G. Wildeman . . . . . 76.
Ontwerp van een wapen voor H. M. de Kouingin, door M. G. Wildeman, met wapenafbeelding . . . . . 81.

Wapens Hasselman en Tydeman, door Jac. A.. . . . . 89.
Het Mausoleum der Oranje's, door C. Gijsherti Hodenpijl, met eene plaat . . . . . 90.
liet geslacht Frets, door W. M. C. Regt. . . . . 97.
Een votiefbord uit de 16e eeuw, in verband met de familie van der Does, door M. G. Wildeman . . . . . 104.
Van Halfwassenaer, door Jac. A. . . . . 106.
Het wapen van H. M. de Koningin-weduwe Regentes der Nederlanden, door M. G. Wildeman, met eene plaat . . . 113.
De waarheid over den „Goedendag", door J. Th. de Raadt, met drie vignetten, vijf zegelafbeeldingen en een wapen . 115.
De latijnsche school te Zierikzee en hare rectoren, van de eerste helft der XVIe eeuw tot 1880 . . . . . 129.
Het geslacht Pruijn in Amerika, door John V. L. Pruijn, met wapenafbeelding. . . . . 133, 145.
Mallinckrodt, door Jac. A. . . . . 142.
Geslacht Brandwijk (aanvulling) door H. J. S. . . . . 144.
Het Haagsch gemeentewapen, door C. Gijsberti Elodenpijl . . . . . 157.
Kerkhof te Hirdaard . . . . . 160.
Corrigenda . . . . . 160.
Sceaux armoriés des Pays-Ras et de Pays avoisinants par J. Th. de Raadt . . . . . 161.
Beschrijving van bet geslacht en de familie van Kien, door Fred. Caland . . . . . 162, 184.
8 kwartieren van Petrus van der Crab, door A. J. E. van der Crab . . . . . 167.
Twee besluiten van Haarlem's bestuur, 1813, door M. G. W. . . . . 169.
Geslacht van Lom, aanvulling, door van Beurden. . . . . 172.
In memoriam C. A. W. Halverhout, door M. G. W., met wapenafbeelding. . . . . 177.
Bestuursvergadering van 27 September . . . . . 179.
Boekwerken, enz. ingekomen voor Bibliotheek en Archief . . . . . 183.
Geslacht Mersen (fragment) door Jhr. Mr. C. Beelaerts van Blokland, met een plaat, door Jhr. Mr. C. H. C. Flugi van Aspermont. 188.
Fragment Maire, door Jhr. Mr. C. Beelaerts van Blokland. . . . . 190.
Nog eens Ontwerp-Wapen van H. M. de Koningin, door M. G. W. . . . . 192.
De Heraldiek in verband met de kroningsfeesten, door C. N. Verster . . . . . 198.
Iets over het wapen van Haarlem, door M. G. W., met wapenafbeelding. . . . . 201.
Vragen en antwoorden: Hegeman . . . . . 208.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H.J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 8*c* te Haarlem.

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Daendelsstraat* 11.

Leden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f 10.00*

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 8.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1. **XVe Jaargang.** **1897.**

IN MEMORIAM

Mr. Petrus Lambertus de Gavere.

1838-1896.

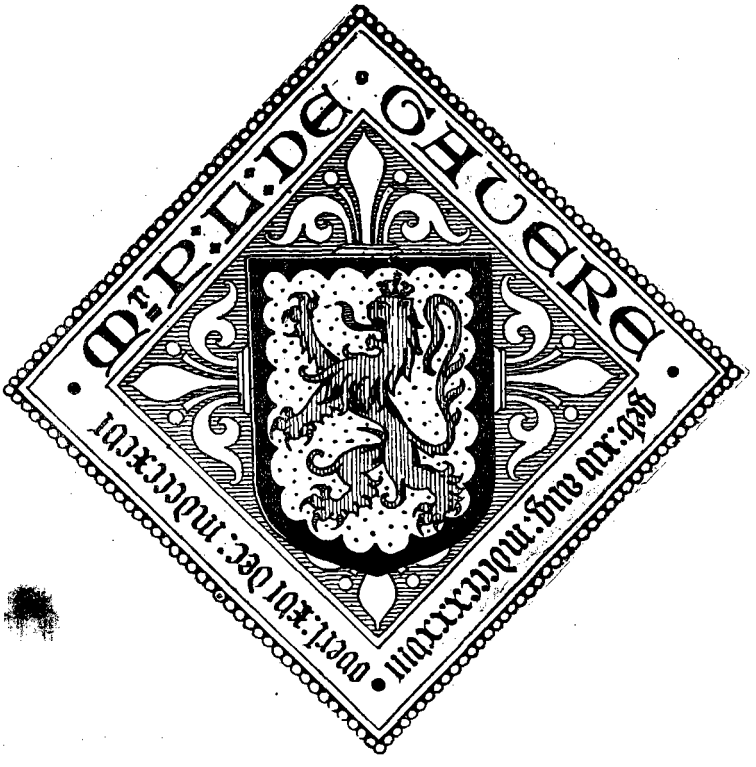

Alweder is ons een steunpilaar ontvallen. Ver van zijne vrienden en magen, dáár waar hij herstel hoopte te vinden van zijn lichamelijk lijden, overleed te Honnef den 16 December dea vorigen jaars Mr. Petrus Lambertus de Gavere, oud-notaris te Groningen, geboren aldaar den 4 Augustus 1838, als zoon van Mr. Pierre Lambert de Gavere en Maria Nap.

De overledene stelde veel belang in de genealogische en heraldische wetenschappen en publiceerde verscheidene artikelen ook op kunsthistorisch gebied, vooral in het tijdschrift „de Navorscher". Het belangrijkste van zijne hand verschenen, mag wel geacht worden, het in de „Annales de la Société d'Archéologie de Bruxelles" van 1891 geplaatste vertoog : „Deux portraits attribués à Holbein représentent- ils Nicolas d'Aubermont et Jeanne de Gavre, sa femme?

Ook van zijn eigen familie, die volgens traditie en ook alle waarschijnlijkheid een protestantsche tak is van het Vlaamsche beroemde geslacht de Gavre, wiens wapen het zijne ook reeds door alle tijden voerde, verzamelde hij veel aanteekeningen.

Hij was verscheidene jaren lid van den Ned. ***Heraut,*** van ons Genootschap en medestichter van de Société d'Archéologie de Bruxelles. Zijne acht kwartieren zijn:

de Gavere	Nap
van Olst	Hesselink
Donia	Mooij
Taan	Camminga.

Een Grafschrift in de kerk te Brielle.

Hier leyt begraven de Heer Pieter de Winter in sijn leven burgemeester, Raedt ende Vroetschap deser Steeden mijtschaders, Leenman en penningmeester Generaal van den Landen van Voorn, sterf den 30 November 1675, als meede den eerwaerden en de godtsaligen Heer Domine Ehristianus Witte Wroncel (1) in sijn Leven preedikant in de gerefformeerde Nederduitschen kerken, sterft den 24 October 1679 en de Juffrou Susanna Croeser Weeduwe van beyde de voornoemde Heeren, gestorven den 28 November 1679.

C. G. H.

Sceanx armoriés des Pays-Bas et des pays avoisinants (Belgique, Royaome des Pays-Bas, Luxembonrg, Allemagne, France.) Recueil historiqoe et héraldique *par* J. Th. de Raadt.

In de *Revue Belge de Numismatique* **1896,** blz. 358-361 is door ons lid de heer Jean van Malderghem, adjunct-archivaris der stad Brussel, medegedeeld, dat binnenkort, bij de Belgische boekhandelmaatschappij, Rue Treurenberg, 16, te Brussel, onder bovenstaanden titel zal verschijnen een nieuw belangrijk werk van ons Eerelid de heer J. Tb. de Raadt.

Dit boek zal het belangrijkste wapenboek worden dat tot nu toe in Belgie verschenen is, bestemd om groote diensten te bewijzen aan allen, die, in de verschillende landstreken in den titel gemeld, belangstellen in de edele wapenkunde, en wij gelooven dat het aan onze leden, niet onwelkom zal wezen de opmerkingen daaromtrent, door den heer vau Yalderghem gemaakt, hier te doen volgen.

De heer van Malderghem, algemeen bekend door zijne heraldieke en oudheidkundige studies, door deskundigen zeer geroemd, o. a. La bataille de Staveren ; Le Blason des Armes, suivi de l'Armorial de Flandre ; Les Fleurs de lis de l'ancienne monarchie française, leur origine, leur nature leur symbolisme; La vérité sur le „Goedendag" etc. is beter dan ieder ander in de gelegenheid, met de meeste zaakkennis het nieuwe en belangwekkende werk van den heer de Raadt te beoordeelen.

We zullen daarom gaarne een kort résumé geven van zijne gewaardeerde, vrij uit het Fransch verhaalde recensie.

Voor ons ligt een boek, dat voorzeker door de velen, die geschiedenis, genealogie en wapenkunde beoefenen, gunstig zal ontvangen worden.

Door den schrijver gemachtigd om het handschrift door te bladeren, gelooven wij een goed werk te doen, alle beoefenaren van bovengenoemde wetenschappen een klein overzicht te geven van dit uitgebreid werk, de vruchtbare, langdurige en ijverige nasporingen in de archieven van Belgie en het buitenland.

Vangen wij aan met de verzekering, dat de arbeid van den heer de Raadt uitsluitend berust op authentieke stukken, d. w. z op charters en diplomata, en vooral op de daaraan gehechte zegels. De samensteller geeft in 't algemeen van deze zegels eene zorgvuldige beschrijving, dikwijls vergezeld van fac-similes of teekeningen, en verder eene nauwkeurige analyse der stukken zelve, indien zij uit een historisch oogpunt merkwaardige gegevens bevatten.

Het geheel bevat een opgaaf der bronnen, waardoor het dus mogelijk is geweest de gegeven aanwijzing *te* verifieeren, en ook hen die dit wenschen, in de gelegenheid te stellen, afschriften der stukken of afdrukken der zegels te bekomen. De schrijver, die tegen de menigvuldige bezwaren van een dusdanige uitgaaf niet heeft opgezien, laat zoodoende duizende acta op den adel betrekking hebbende, de revue passeren, zooals leenverheffingen, beleenings- en inwijdingsacta, benoemingen, boedelscheidingen, enz.

Aan deze bijna alle onuitgegeven bijzonderhedon van groote waarde, sluiten zich dergelijke wetenswaardigheden aan, betrekking hebbende op het patriciaat en den gegoeden burgerstand. Verder bevat het werk een groot aantal kwitantiën van door de vorsten aan ridders, schildknapen en gewone krijgers betaalde schadeloosstellingen ter zake van hun deelnemen aan de verschillende oorlogen. Kunnen èn historicus, èn oudheidkundigen èn amateur-genealoog verzekerd zijn uit dezen arbeid een onnoemlijk aantal tot heden onbekende gegevens te putten,

(1) (Witte Wrongel)

niet minder zullen de penningkundigen, die nog altijd een standaardwerk missen, hier hun hart kunnen ophalen en een leiddraad vinden bij hun ingewikkelde nasporingen. Reeds lang is er door numismaten van naam op gewezen dat het Armorial van Rietstap, fouten en leemten bevat, en tot nu toe was dit noch het eenige werk, 't welk zij met macht konden raadplegen. Dank zij den arbeid van den graaf van Renesse, is dit lijvige boekdeel thans gemakkelijker te raadplegen, 't geen evenwel niets afdoet aan den zooeven aangevoerde critiek.

In eene inleiding, die een verhandeling over de heraldische wetenschap, en op 't gebied der zegelkunde eene menigte nieuwe opmerkingen bevat, geeft de heer de Raadt een vertoog ten beste, dat allen navorschers doch in 't bijzonder hen die studie maken van legpenningen en munten goed te stade kan komen.

We bedoelen hier voornamelijk de opgave van familiën die in hun wapen dezelfde stukken voeren. De schrijver groepeert de namen dusdanig, dat het iedereen gegeven is, om alle geslachten, die met dezelfde heraldieke figuren hebben gezegeld, in dit werk direct terug te vinden.

We zullen slechts twee voorbeelden aanhalen.

De 5 ruiten in kruisvorm geplaatst, behoorend aan eene der beroemdste geslachten van Brussel nl. de familie de Mol, vindt men terug in de wapenschilden der Ghindertalen, Kessel, Coninxloo, Ophem, Rode, Schoor, Slaterbec, Spiegel, Wellen, der schepenen van Eegenhoven, enz.

Tweedens de 5 schelpen in kruisvorm vullen o. m. de blazoenen der familiën Eschweiler, Esselen, Hertoghe, Camborne, Coninc, Mons, Noot, Platea, Spiegel, Steenweg, Storm.

De door den heer de Raadt gepubliceerde documenten dienen bovendien als een controle op beweringen in verschillende categoriën van werken, en zullen voldoende een beter begrip doen krijgen van enkele oude zeer uitgebreide tot dusverre geraadpleegde geschriften, zooals de „Miroir des nobles de Hesbaye, van Jacques de Hemricourt, het Wapenboek van den heraut Gelre, de Chroniques de Froissart, enz. enz.

Het is overbodig aan deze gloeiende aanprijzing meer luister bij te zetten. Alleen moet ons van het hart, dat men onzen grooten Rietstap niet te hard moet vallen over de fouten, die, bij een arbeid als de zijne, bijna onvermijdelijk zijn. We mogen trotsch zijn en blijven op onzen op dit gebied grooten vaderlander, die zich door zijn Armorial over de geheele wereld een goed klinkenden naam heeft verworven.

Dit alles neemt evenwel niet weg, dat ook *wij* met warmte kennismaking met het werk van den heer de Raadt aanbevelen. De onuitputtelijke werkkracht en de waarheidsliefde van dezen beoefenaar van geschiedenis, genealogie, wapen- en zegelkunde zijn genoegzaam bekend om te durven vermoeden, dat ook weldra dit nieuwe werk bij geen historicus, genealoog of heraldicus in ons land in zijne bibliotheek zal ontbreken, om een waardige plaats in te nemen naast het Armorial van Rietstap.

M. G. W.

Het wapen Musch.

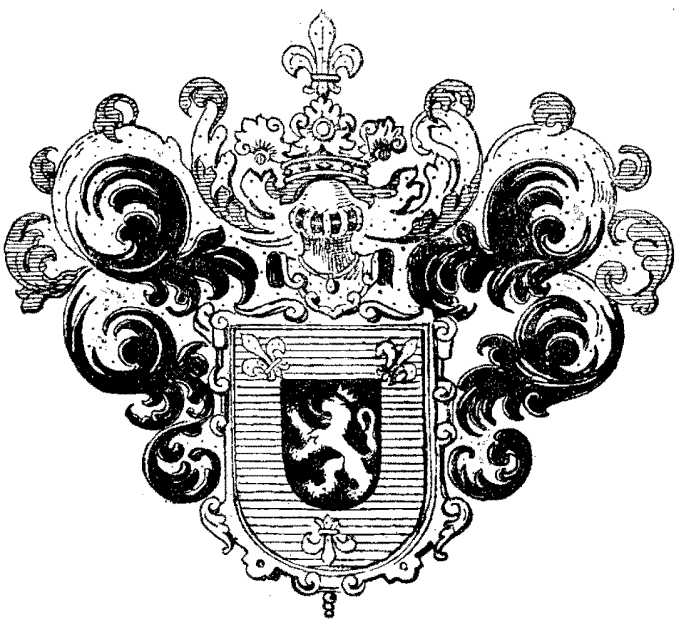

In mijn historische aanteekeningen over Elisabeth Musch (van Cleeff, Amersfoort 1896), gaf ik de hier bovenstaande afbeeldingen van het oorspronkelijk familie-wapen en van dat door Lodewijk XIII aan Cornelis M., den griffier der Staten, geschonken. Ik wees daarbij op de vermoedelijke knoeierijen, die bij 't invullen van het diploma hebben plaats gehad.

De zilveren leeuw in sabel toch, is het wapen van de familie van den Broecke dit Musch, uit Brabant. Nu is de mogelijkheid nog niet uitgesloten, dat de griffier werkelijk aan de famillie verwant was of er van afstamde. Is iemand eene genealogie van den Broecke bekend? En wie der HH. leden van ons genootschap zou eens voor mij willen nagaan of Musch na 1632 werkelijk met het nieuwe wapen heeft gezegeld? Misschien berusten er nog losse stukken die zijn cachet vertoonen op het Rijksarchief te 's-Gravenhage.

Haarlem.

M. G. WILDEMAN.

8 **Kwartieren** ran Jhr. Louys de Geer van Jutphaas.

Jonker Barthold de Geer van Jutphaas, geboren op Rynhuysen te Jutphaas 5 Augustus 1761, overleden te Utrecht 28 April 1838, canunnik in het capittel van St. Marie te Utrecht, ingelijfd in den Nederlandschen adel 14 Juli 1815. Hij huwde te Utrecht in den Dom 18 Augustus 1782 Jacoba Gijsberta Beatrix van Vianen, geboren te Utrecht in 1754, overleden op het Huys de Geer te Jutphaas 18 Juli 1835.

Egbert baron van Lintelo, heer van Oosterwytwert, geboren in Januari 1757, overleden 9 Februari 1797, gecommitteerderaad wegens de Ommelanden van Groningen tusschen de Eems en de Lauwerzee, enz. enz. huwde te Breukelen 10 October 1788 Catharina Graafland, geboren te Amsterdam 12 April 1765, overleden te Utrecht 23 Juni 1805.

Michiel Anthony van Asch van Wijck, heer van Prattenburg, geboren te Utrecht 20 Maart 1742, er overleden 28 Nov. 1804, canunnik van Oud-Munster, heemraad der deputaten schouwe der staten van Utrecht, hoogheemraad van den Lekdijk bovendams, heemraad der geldersche en sticbtsche venen; huwde te Gorinchem 18 October 1772 Cornelia Snoeck, geb. te Gorinchem 11 Sept. 1746, overleden te Utrecht 10 Mei 1813.

Pierre Alexandre Hasselaer, geboren te St. Aubin 20 April 1754, overleden te Amsterdam 11 December 1808, commissaris der Wisselbank aldaar, huwde te dier plaatse 4 November 1781 Anna Margaretha Lijnslager, geboren te Amsterdam 16 April 1759, overleden te Maarssen 27 Juni 1818.

Jhr. Anthony Gustaaf de Geer, geboren te Utrecht 18 Februari 1788, kerkmeester der St. Jacobskerk en kapitein der dd. schutterij aldaar, overleden te Utrecht 16 Februari 1871, huwde er 18 September 1811 Hester barones van Lintelo, geboren te Hoogezand 10 Maart 1791, overleden te Utrecht 2 Januari 1870.

Jhr. Mr. Hubert Matthijs Adriaan Jan van Asch van Wijck, heer van Prattenburg, geboren te Utrecht 14 October 1774, overl. op den huize Henschoten bij Woudenberg 16 Juli 1843, raad in de vroedschap van Gorinchem en luitenant-kolonel der schutterij aldaar in 1793, canunik 1798, deken van Oud-Munster te Utrecht 1804, lid der vroedschap aldaar 1810, advocaat-fiscaal voor de provincie Utrecht, lid van 1822-1840, president der Tweede kamer in 1831, lid der staats-commissie tot herziening der grondwet 1830, staatsraad i. b. d. 1832, lid der Eerste kamer van 1840-43, heemraad van den Grebbedijk enz. en ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, verheven in den adelstand bij diploma 26 Februari 1833 en toegelaten in de ridderschap van Utrecht in 1834. Hij huwde te Amsterdam 17 October 1807 Kenau Hasselaer, geboren te Amsterdam 11 December 1786, overleden te Utrecht 19 Februari 1827.

Mr. Barthold Jacob Lintelo baron de Geer van Jutphaas, heer van Jutphaas, geboren te Utrecht 12 December 1816, lid en voorzitterder ridderschap van Utrecht (1877), achtereenvolgens hoogleeraar te Utrecht, lid van de Tweede kamer en van den gemeenteraad te Utrecht, lid der provinciale en later der gedeputeerde staten van Utrecht enz. enz., ridder in de orde van den Nederl. Leeuw, huwde te Zeist 12 Augustus 1846 met

Jkvr. Anna Cornelia Alexandrine Louise vau Asch van Wijck, geboren te Utrecht 24 Maart 1825 en gedoopt in de Waalsche kerk aldaar.

Jhr. Louys de Geer van Jutphaas, geboren op het Huys de Geer te Jutphaas 31 Augustus 1862, sedert 1893 burgemeester van Lekkerkerk.

Vreemdelingen te 's-Gravenhage in den jare 1795.

Medegedeeld door

W. Bon. SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.

De volgende naamlijsten der Vreemdelingen door de verschillende besturen der Haagsche buurten, op order van het Comité van Waakzaamheid te 's-Gravenhage samengesteld, trokken uit een genealogisch oogpunt mijn aandacht Over de samenstelling en werking van dat Comité hoop ik later nog eenige nadere mededeelingen te doen. — Voorloopig zal ik den lezers van het Maandblad met de zuivere afschriften dier naamlijsten moeten tevreden stellen. — Spelling en stijl wordt daarin volgens de oorspronkelijke stukken gevolgd. Onnauwkeurigheden in de namen zijn alzo0 voor rekening der verschillende buurt-secretarissen.

Lijst der vreemdelingen die gelogeerd zijn in de Jan Hendrikstraat, Laan en Korte Breedstraat.

1795.

In de Jan Hendrikstraat.

Bij den Burger Gabri is gelogeert een Fransch officier, zijnde een bataaf, gend. *Ter Staal* met zijn vrouw en kind, van den 21 Mei af.

Bij den burger Voogt is gelogeert *C.* G. *Klanberge,* Luitenant van het regement dragonders, is gekomen van Leeuwarden.

Bij den burger Bourquin is op de kamer gelogeert Een burger uit Brabant met naamen *Casier*, zedert de maand february daar gewoond.

Op de Laan.

Bij C. Roelof is gelogeerd Een Fransch officier met naam *August*, zijnde administrateur van het Hospitaal militair, tegenwoordig absent.

Bij den burger van der Noot, raadsheer van Lyden (Leiden), is gelogeert Juffrouw van der *Pol*, van Delft.

Bij den burger van Dongen is gelogeert *Johannes Bergnes*, marschal de Logie 13 Regiment chasseur à cheval.

Bij den Burger Mulleman is gelogeert den burger *Waalwijk,* boekhouder van den commies generaal Reepelaar.

Op het hoekie van de Beestemarkt en Laan is koome woone *Hendrik Fullings* van Brussel.

Korte breestraat of Beestemarkt.

Bij den burger van der Burg is gelogeerd een bataaf, zijnde de Capitijn van de Inranterie *van Ommeren.*

Bij den burger Wassenaer Catwijk is gelogeerd *Carriou*, capitijn au 3e bataillon da la 43 "Divisie Brigade.

Nog bij den Burger Euijpers op de Laan woont op de kamer Juffrouw *van Tylinge*, bij wien sedert seven weeken is koomen inwoonen den burger *Saal*, geweese majoor, garnesoen gehouden hebbende te Goes in Zeeland en geboortig van Utrecht.

Hiermede voldaan te hebben volgens aanschrijving van het Comitée van Waakzaamheid in dato den 13 July 1795.

In naam van Deken en Hoofdlieden,

H. ELLERKAMP.

Als Secretsria.

Lijst van alle vreemdelingen en *fransche officiers, welke sich bevinden in de oude Schoolstraatsbuurt, zijnde hunne qualiteyten, geboorte plaatsen, en hunne laatste domicilium, alsmede wanneer zy hier ter steede syn komen woonen agter Yders naam voor* soo verre *het ons mogelijk was uytgetrokken.*

. . . . . Fransch officier, gebiljetteerd bij Morre dog niet in 's Hage en sijn naam onbekend.

H. A. van der *Heijde*, Officier onder de Guardes Nationaal, laatst gewoond te St. Omer en geboore te Rotterdam, met desselfs huisvrouw *S. de Flandre,* gebooren te St. Omer, gelogt. bij Hoenderop.

de *Wede. Farnest,* Wolle en linne naayster, gewoond hebbende te Bergen op Zoom en geb. te Amsterdam, hebbende dezelve bijna 6 Jaaren alhier verblijf gehad.

J. Meeuwis, Qogelkooper, woont en geb. te Antwerpen en gelogeert bij Du Jardijn.

Eijkenbroek, Bataaf, gelogeert bij Janssen.

. . . . . Ingenieur, gebiljetd. bij A. C. Slicher, dog niet in 's Hage.

Dominica Wey, Bataaf, Volontair geb. te Bergen op Zoom en gebiljd. by van Maaren.

Persijn, geweesene Capiteijn, bataaff, gebiljetd. bij . . . Dissel dog niet in 's Hage.

Kattenburg, Luijtenant onder het regement Petit Infanterie, laatst gewoond in het Vlek Qilers Cotterai en geboren te Monster, met desselfs huijsvrouw en twee kinderen, gelogd. by van der Smag, van 1 Juny.

A. Soulie, geb. de Departement du Cantaal de Bourg de Cros, Inwoonende ged. twee jaar bij zijn broeder B. Soulié en laatst domicilum gehad hebbende te Amsterdam.

Aldus door ons Deken & Hoofdlieden der voorsz. buurt opgenomen diesen 14e July 1795.

In naam derselve,

Ps. WELLENBERGH,

Als Secretaris.

Lijst van de Vlaamingstraat buurt. (1)

A. Wagenaaar, desselfs broeder *Corn. Wagenaar* geb. van Weezel, laatst gediend hebbende bij mevr. Coli in de boekhorstraat.

(1) De gespatieerde namen zijn die der hoofdbewoners en de met cursieve letter gedrukte, zijn die der inwonende vreemdelingen.

B. Keurenaar, ***Willem Frijlink (den 7*** Julij **1795),** Clercq op de Secretarij van Holland, geb. van Ter Heide, van Beffen, Myery van den Bosch.

de we de. Nor h, een officier de Santé, de naam onbekend, vermits de zelve zig thans te Rotterdam bevindt.

Del o, met vrouw en vijf kinderen, zedert de komst der Franschen, Predikant, van Maastricht.

0. H. de Krieger, *A. Vermeer* (zeedert gepass. week), Clercq bij het Comm. van Marine, van Rotterdam.

Ni even s (zeedert eenige maanden), geen kwaliteit, van Brussel.

den Advt. Ga 11 é, ***L. van Heule*** (zeederd 30 meij), Capn. adjud. in het Batt. Chass. Tirailleur divis de Peaux.

Jans en (zeedert Meij 1785), zijnde geweest Chirugyn major in het pesthuys te Rotterdam, van Rotterdam.

Aan s o r g h, ***H. du Diffnes,*** musicien dans la Compagnie attachée au quartier General en Chef de l'armée du nord près les réprcsentants du peuple frauçais.

de weduwe Ros m u l ***cl e*** r, ***A. Brederode,*** gepd. capitain, Van Vugt (Myery v. d. Bosch).

Procr. van a er Me u 1 en, deszelfs moeder de wede. v. d. ***Meulen*** en zuster *J. W.* ***v. d. Meulen,*** huisvrouw van ***D. de Mijn*** (zeedert den 5 Julij 1795), van Amsterdam.

M o 1 en ka m p, *Christiaan Vorstman*, student, van Leijden.

W. J. Rotteveel, ***Frans van der Rijk*** (zeedert mey 1795), wever, uit Brabant ; en H. *W. B. van* ***Liesvelt,*** Luit. van de Cavallerie, van Mattha.

B o 1 der man, *van* ***Geurke,*** Collonol, vertrekt eerstdaags na Nym weegen.

Raad de Tho m ez e, Een fransch officier, de naam onbekend doch is buijtens huys besteed.

C. A. Sprengers, *J. v. Lentz en* zijn knegt, chirugijn major bij het 2e Batt. ligte troepen in frsnsche dienst, van Antwerpen.

Nicolson, ... Lt. Coll. bij de armee, *van* Breda.

Uit naam van ***Deeken en Hoofdlieden voorn.,***
(R. P.?) VAN DER MEULEN,
Secretaris.

Lijst van de *Veenestraatbuurt.*

Nrs der Huizen.

38. bij Joseph Gesbeek, galanteriewinkel,
(op de kamer) :
de Heer de George ; gekoomen van Berger op Zoom in April 1795.

41. bij de Koopman Haagen,
(geinkwartiert) :
Twee Bataaven, zich noemende de knegts var den Commandant David Chassé, logeerende bi Bultos in het Korte Voorhout.

42. bij J. Stein, musicant,
(geinkwartiert):
Arnold Maes, Brabander van geboorte, kapiteir in Franschen dienst.

Nrs der Huizen.

47-48. bij Hendrik van Diest, spiegelkoper,
(op de **kamer**):
de Heer ***Jacobus Anthonisse,*** Provoost-generaa van de Marine, geb. te Bergen op Zoom, en gewoond hebbende te Bergués in Frankrijk, ingekoome met Mai 1795.
(geinkwartiert) :
Peru, kapitein in het 3de bataljon van de $143^1/_2$ Brigade in Franschen dienst, gekoomen van Wassenaar.

50. de Wede. A. Le Maitre, glaswinkel,
(op de kamer):
de Heer *J. Sells,* vice-admiraal bij de Marine, ingekoomen Mai 1795.
de Heer ***Reuvens,*** Secretaris van de Marine, ingekoomen Juny 1795.

54. bij de pruikmaaker Loye op de kamer woont: de Heer Adv. ***Stuurman*** bij wien thans logeert de Heer C. ***Prediker*** Secrets. van 't Committé van Waakzaamheid.

2524. bij Petrus Okke, Tabakkooper,
(geinkwartiert) :
Leonardus ***Flink,*** Bataaf met zijn vrouw, gekoomen uit St. Omer in de maand Juny 1795.

2530-31. bij Johan van Hoogstraten, ijzerkoper,
(geinkwartiert) :
Beaudier, officier der genie in Franschen dienst, gekoomen van Rotterdam.

2537. J. Kappé, galanteriewinkel,
(ingekwartiert) :
Magniee, Employê dans les Hopitaux Militair de l'Armée du Nord.

De bovenstaande lijst ter requisitie van het Committé van Waakzaamheid van de Haage, geformeert door deken & Hoofdluiden der Veenestraats-buurt den 15 July 1795.

Mij tegenwoordig
J. v. HOOGSTRATEN
Secretaris.

Lijst van de Groote *of* ***Dagelijksche Groenmarkt.***

Groenmarkt.

bij Procureur van der Spijk, de Heer ***Troussaar,*** officier de l'état major general et domestique.

bij Gordijn, kruijdenier. Een officier van de dragonders, de naam ombekend en is thans uijt den Haag, dog bij zijne terugkomst zal voorts de naam laten zeggen.

bij d' Wedue Emrich. Een aide Garde, genaamd *Michalet* is er voor 5 dagen.

bij C. Vinju, een gend d'armes van den generaal gend. Ettienne Betsin.

bij E. Berteaux, een gen d'armes gend. *Oas.*

Hals traat

bij Van der Kraan, poellier. Een wageknegt gen^d. *Antoine Franco&.*

Hoogstraat.

bij C. Roepel, een chirugijn major, gen^d. *Macsoldan.*

bij de raatsheer Reuvens, een luitenant de Bataaven (sic.) gen^d. van *Deurde,* van Brussel.

bij Eldervelt, een conductor gen^d. *Benoit Regter.*

bij Augsbourguer, een chef de Brigade, dog is nu in Hollandsche dienst, maar nog geen qualiteid, gen^d. *Lolirier.*

bij denzelfden, De Heer van der Graaff, geweesene goeverneur van Cabo de Goede Hoop en Generaal major.

bij Bakhuijsen, boekverkoper, Een officier, de naam onbekend, en is thans uit den Haag dog bij zijne terugkomst zal het voorts laten weten,

's H a g e , 16 July 1795.

ALDERT N. COSTER, *Deeken.*

Pro. AMBR. SASSELEE, *Hooftman,* absent.

Pro. ARIE VERHORST, *Hooftman,* onkundig in 't schrijven.

N. BAN GARDINGEN, *Secretaris*

Lijst van de vreemdelingen in de ***Westeynde Keijzersbuurt.***

No.

233. Bij den burger Mollerus is Citojen ***Benoit,*** Chef #Artillerie.

251. Bij den burger van Bueren, is Citojen ***Broux,*** adjoint aux adjedat Generaux (sic) fait Colonel au Regemt. de dragons au service de la republique batave etc.

429. Bij den burger van Oosthuysen is Citojen ***Du Pienil*** inspecteur genera1 des Postes de l'armée.

Citojen *Steike,* ritmeester geworden bij de dragonders die Byland gehad heeft.

444. Citojen ***Fexier,*** S: Lieutenant de la 8e Compagnie du 3m Batalion de la $43^1/_2$ brigade.

Heil en Broederschap.

's H aage, 14 July 1795.

H. C. GUTTELING, ***Hoofdman.***

Lijst der Vreemdelingen die in de St. Antoni, Corte Nobelstraat- of geestbuurt zijn komen wonen.

No.

668. ***Johan George Joutze,*** geboortig uit van Elmstad, reeds 18 jaar in den Haag als Militair, maar nu zijn paspoort gekregen den maand Juni 1795, zijnde een opperman.

680. ***Arnoldus van Meurs,*** geboortig van Velthoven in de Meijery van den Bos, schoolmeester aldaar en zijn huisvrouw ***Dirkie Johanne Pabbruwe,*** geboortig van Schravendeel, zedert 't jaar 1794 alhier.
(inwoonende bij C. Pabbruwe).

No.

707. Karel Halderman, geboortig van canton Bern, in Juni zijn paspoort van de zwitzergardes genomen, schoenmaker van zijn handwerk.

715. Andries ***van der Haar,*** geboortig van Schage en laatst gewoond te Amsterdam en nu eenige maanden alhier.
(inwoonende bij J. Kuyper.)

735. ***Christiaan Tielle,*** geboortig van Koningsbergen is al 14 jaar domestiecq bij den burger de Baas in 't Heere Logement.

739. *N. J. Delfosse Junr.* son epouse et un enfant de 10 mois negsciant de Valenciennes refugié à la Haye de puis un an passé
(inwoonende bij Wentzel).

1014. Le Citojen *Besson,* natif de france est à la Haye depuis un mois, pour ses affaires.
(inwoonde bij T. Meijer).

1016. ***Jan van der*** *Heijden,* geboortig van Tiel in Gelderland, schoenmakersknegt, zedert 9 maanden in den Haag.
(inwonende bij van der Heijde).

's H a g e , den 16 Juli 1795.

TIELEMAN MEIJER, *Secrets. van voors. buurt.*

Lijst van St. Jacabstraatsbuurt of Paddemoes.

No.

4202. bij Jan van den Berg zijn gelogeerd ***Adrianus Prins,*** geb. te Heusden geweest onder het Corps Bataaven, thans luitenant in Hollandsche dienst en vertrokken naar Heusden, werd weder hier verwagt.
en ***Hendrik N..... .,*** in dienst bij een luitenant van de Bataven, met zijn beer vertrokken voor eenige dagen na Amsterdam, werd weerom verwagt, zijnde geboore te Lijden.

1190. bij Jacobus Krieger is gelogeerd seedert agt dagen N. *Schrader,* geb. van Amsterdam, zijnde geweest onder het jager Corps der Bataven.

1202. bij van Asselt is gelogeert zeedert 11 July ***Frans Schröder*** van Dortregt, dienstknegt en buysvrouw.

1156. bij Alexander Juda is gelogeerd seedert 8 dagen, Simon ***Manuel Kalff,*** Coopman, wonende te Amsterdam.

Korte St. Jacob- of Beezemstraat.

No.

1274. bij A. van Gijt is gelogeerd seedert drie maanden ***N. Renodie*** en huysvr., geb, in 's Hage.

's H a g e, den 15 July 1795.

J. R. SCHOLL, *Deeken.*

J. F. STUTTERHEIM, ***hooftman.***

Lijst van Nobel-, Oude Mol-, Juffr. Ida en Papestraatbuurt.

Nobelstraat.

No.

1094. Bij de wed. Schuttrap, ***P. F. van Uchelen,*** Proffessor te Amsterdam.

No.

1098. bij den baron Larré, *De Lormes* commandant 23 Reg. de chasseurs à cheval.

1099. bij den advocaat van Twist, een briefje van zijn eygenhand gegeven en hier ingesloten.

Twee onderofficieren d' een zeggende te zijn Sergeant Major en d' ander fourier. d'Eerst genaamt Cosse, d' andere heeft desselfs naam niet opgegeven, en daar gem. advocaat het niet convenieerde om dezelve ten zijnen huijze te logeeren, als nog twee officieren in die week gehad hebbende; heeft dezelve zig genecesseerd gezien, om aan voorsz. twee onderofficieren, blijkens handschrift van een derzelver de Sergeant Major Cosse vijf en seeventig gls ter hand te stellen, waarvoor gem. Sergeant heeft voorgegeven, zoo voor zig als voor desselfs Fourier logement te hebben betrokken in 't Voorhout tusschen de Huyzinge van den Heer Meerman en den Pruysischen ambassadeur en het nieuwe logement of coffijhuija.

de inquartieringe van bovenstaande onderofficieren zeggende te behooren tot 't Fransche Regiment alhier thans in garnizoen moest zijn voor tien dagen. Zaterdag der 11 dezer maand July i795 d' eerste dag, dus tot 21 deezer.

Pro Memoria.

Get. Adv. VAN TWIST

Nobelstraat.

1101. bij d'Heer van der Kemp, Proffessor *Schagt*, van Harderwijk.

1103. bij de wed. 't Hoen en zoonen, Inspecteur ***A. Josse.***

1108. bij d'Heer Slicher, ***Jaques de Cadre,*** commissaire des Vivres.

Oude Molstraat.

1127. bij Ignatius Vermin, 3 kinderen geb. in Gelderland.

1128. ***Lambertus van Marrewijck*** uijt het Westland.

1164. ***Frederik Rant*** en desselfs huijsvrouw van Heusden.

1175. Bij de juffrouwe Hoeben een frans officier, de Hoofdlieden daar aan huijs geweest zijnde, gisteren en van daag de knegt van de buurt er na toegezonden en niemand daar aan huijs frans konnende spreeken heeft men geen nader rapport konnende bekomen omdat de officier niet thuys was, als dat de selve geboortig was van Duijnkerken.

1181. Bij Willem Wagner, een eygenhandig briefje van de france officier hier ingesloten.

Quigaer (?) Employé avec transport militaire 2me division de l'armée dú Nord Brigade du général Laurent . . . . . .

Juffrouw Idastraat.

1135. bij den Heer L. E. Diert van Mellisant, een briefje van zijn eygen hand wie er gelogeerd zijn.

Bij den Heer Diert is gelogeert een Musikant genaamt Vink, zijnde aldaar geinkwartiert zedert den 30 Juny laast leeden.

nog bij den zelven gelogeert zijn zwager, de

No.

Heer Cornelis van Berchum, student in de regten aan de Universiteit van Leyden, zijnde geboren van Ravesteijn en wel zedert den *3* July 1795.

1158. bij Willem Gijsberts, een fransch officier, gisteren en van daag niet thuis zijnde, kan niet opgegeven worden.

1160. Bij de Wede. Munnick, *Gombault* Natif de Honge (?), marchand est Bourgois de Asselt pays de Liège.

Papestraat.

1294. Bij Matthes, sints den 29 Juny 1795 ***A. de laide (Adelaide)*** du Neuil gouvernante d'Enfens, Né de la Bris pres Paris pansionair.

1302. Bij d'Heer May, een frans officier van de selve een eygenhandig briefje hier in geslooten.

Josse Secretaire du Comm des Guerres . . . . . eat logi par billet de la municipalité chez le' May, dans le Papestraat, depuis le *20* may dernier jusqu'au jourd'hui 14 July 1795.

11 est du district de Corbeil, departement de Sein et Oise.

Hoogstraat en Dagelijksche Groenmarkt.

bij C. W. Rorbert, confiseur in de Hoogstraat, ***Joseph Roussel,*** secretaire du Gal Sauviac, natif de Vaucouleur (France.)

bij J. Wetters, le citoyen ***Philippe,*** controleur des Postes de l'armée du nord venant d'Utrecht arrivé à la Haije le 2 Messidor, repartant le 30 du même mois pour retourner au quartier genera1 à Utrecht.

bij T. Bruijns in de Hoogstraat, ***Carondelet Noyelles***, met zijn familie woñ te Brussel, nu van Hamburg komende 17 aug. 1795.

(Wordt vervolgd).

Gemeentewapens.

(Zie ***Maandblad*** 1896, blz. 47, 8, 146).

Bussum. Aan deze gemeente werd bij Kon. Besluit verleend : In blauw vijf boekweitkorrels van goud, geplaatst St. Andrieskruis-gewijs (25 Jan. 1897).

Schiebroek. In blauw 8-puntige ster van goud (13 Jan.'97).

Wittem (Limburg). In zilver een uitgeschulpt kruis van blauw.

Alles geteekend op de diploma's door J. M. Lion, heraldicus te 's Gravenhage.

INHOUD 1897, N°. 1.

In memoriam Mr. Petrus Lambertus de Gavere. — Een Grafschrift in de kerk te Brielle, door C. G. H. — Sceaux armoriés des Pays-Bas et des pays avoisinants (Belgique, Royaume des Pays-Bas, Luxembourg, Allemagne, France). Recueil historique et héraldique par J. Th. de Raadt, door M. G. W. — Het wapen Musch, door M. G. Wildeman. — 8 Kwartieren van Jhr. Louys de Geer van Jutphaas. — Vreemdelingen te 's-Gravenhage in den jare 1795, medegedeeld door W. B[n]. Snouckaert van Sohauburg. — Gemeentewapens.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H. J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 8*c* te Haarlem.

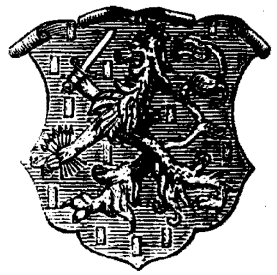

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Daendelsstraat* 11.

Leden te 'a-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f* 10.00
Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00
De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.
Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 2. XVe Jaargang. 1897.

Geslacht **Brandwijk.**

(Aanvulling.)

Den naam *Brandwijk* of van *Brandwijk* heeft men aan de vergetelheid willen ontrukken door dien hij een anderen familienaam te voegen — doch vergeefs, door uitsterving.

Mr. Jan *Noortbergh* en Geertruid van. *Brandwijk*, vrouw van Bleskensgraaf (zie alh. 1896 bl 10) hadden de navolgende kinderen, volgens een „memoriaal":

1. Hester, geb. 4 Aug. 1762, † 10 dagen later.
2. Gerrit Jacob, geb. 16 Aug. 1764, † Mei 1791. Raadsheer in het Hof van Holl, Zeel., en West-Friesland.
3. Emerentia geb. 14 Juli 1766, † 2 April 1773.
4. Quintinus, volgt.
5. Jan, geb. 14 Juni 1703, geh. met de wede. ...? geb. *Roelars* (wie vult dit aan?). In het „Stamboek der eerste Ned. Cie Rijd. Artie" heet hij: Jan *Noortbergh van Brandwijk* Toen hij 22 Feb. 1793 als „premier luitenant effectief bij de Rijd. Artie kwam, was hij nog ongehuwd. „13 April 1795 zijne versochte demissie bekomen te Voorschoten." Of zij kinderen hadden, weet ik niet.
6. Emerentia, geb. 28 Juli 1775, huwt. Baron v. *Rosenthal* te Kleef. Aan haar kwamen de familieportretten, welke waarsch. nu bij zekere Heer de *Kruy* ff (kleinzoon) berusten.
7. Hester, geb. 5 April 1780.
8. Geertruyd Johanna Sara Maria, geb. 30 Maart 1803.

Quintinus, geb. 27 Juni 1770, noemde zich *Noortbergh van Brandwijk* en was ook heer van Bleskensgraaf. In mijn Ms staat : „Lt. ter zee bij overlijden van zijn vader in de Regeering der stad Gouda." Waar moet hier de ; staan? Achter „zee" of achter „vader" ? Hij was raad, schepen en burgemr. van Gouda. en huwde 20 Oct. 1783 te ? met Christina Maria *Dabenis*, geb. 16 Aug. 1771 te Amst. (?) dr. van Jonathan *Dabenis* en Anna Maria *Berewout*.

Zij hadden 5 kinderen, allen natuurlijk N. v. B. geheeten:

1. Geertruida Johanna Sara Maria, geb. te Alphen 30 Mrt. 1803, huwt. Dirk Willem *Bosboom de Wildt* te Paramaribo.
2. Quintinus Marius, geb. Amst. 18 Ag. 1806, † Paramaribo, 22 Aug. 1828.
3. François Frederik, geb. 's Gravenhage 27 Sept. 1808, † 23 Mei 1809.
4. Hester Emerentia, geb. 's Gravenhage 16 Dec. 1809 eenige weken geleden te Arnhem overleden.
5. Joannes Jacobus Didericus, geb. Hoorn 3 Febr. 1813.

De 4 verschillende geboorteplaatsen van deze kinderen kan ik niet verklaren.

De familie *Noortbergh* stierf in de ml. lijn uit, en daarmede verdween ook de naam van *Brandwijk*.

Ommeren, 1 April 1897. H. J. SCHOUTEN.

Geslacht Fockens.

(Zie *Maandblad* XIV a°. 1896, N°. 9 bl. 143).

Wat Valentijn zegt, kan ik niet melden, omdat ik dit werk niet kan raadplegen ; maar wel zij bericht hetgeen Ds. C. A. L. v. Troostenburg de Bruyn in zijn belangrijk werk „De Hervormde Kerk in Nederl. O.-Indië" (Arnhem, Tjeenk Willink, 1884) mededeelt. Deze auteur gewaagt ald. bl. 271 van Gilles Verbeek, te Batavia proponent gemaakt en te Surattc, benoorden Bombay, van „provisioneel" tot „absoluut" proponent bevorderd. „De man", zegt Hofstede (I, 92) „was er hoochmoedigh, laetdunckende en achterclappig door geworden, en had er nog andere fouten meer door gekregen. Dat komt er van, als men de menschen over het paard tilt ; sij worden dickwijls al te hooge geset eer het tijt is, ende willen dan al te veel meesters wesen".

Ibidem bl. 304 : „Een ander poëet was de welbekende Gerardus Verbeet (sic, in 't register evenwel, bl. 669*a*, noemt de Bruyn G. Verbeek), predikant te Banda, die in 1752 te Leiden in 't licht gaf: ,,Oost-Indische uitspanningen, bestaande in Mengeldichten en Gezangen". Dit met aanhaling van Busken Huet, „Nation. Vertoogen", le Bundel (Amst. 1876), bl. 186.

Ibidem bl. 363 telt de Bruyn Gerardus Verbeet (*sic*, wederom in 't namen-register t. a. pl. Verbeek) aº. 1754, op onder de personen, die in Nederl. O.-Indië van ziekentrooster tot proponent of predikant bevorderd zijn.

Ek-en- Wiel, 23 Nov. '96. JAC. A.

---

v. Lelyveld.

(Zie *Maandblad* XIV 1896, bl. 191).

Onzeker, of hier behoort Huybert Leliveld, 25 April 1723 gehuwd met Trijntje Edel, Lourisdr. Maar gewis komen in aanmerking :

Paulus v. Lelyveld, † 21 Juni 1721, wint bij zijne 2de gade (sedert 6 Febr. 1701) Sara v. Doorn.

Pieter v. L., geb. te Leiden 3 Jan. 1702, heer van Banken, † 12 April 77 ; tr. te L. 6 Juni '23 Maria de Witt, geb. ald. 19 Sept. 1701, † ald. 14 Jan '75; bij wie:

Sara v. L., geb. ald 30 Nov. '34, † te Rotterdam 2 Juli 1823, geh. ald. 11 Dec. '54 met Rudolf Mees te Rotterdam, zoon van Gregorius bij zijne 2de gade Johanna v. den Bergh.

Zie J. H. Scheffer's, „Familiearchief" in „Algem. Nederl. Familieblad" 1883/84, no. 48 bl. 5; nº. 59 bl. 1, 2, 3; 65 bl. 4 ; 73 bl. 3 ; 83 bl. 6 en 112 bl. 3a.

Anthonia Elisabeth v. L., geb. te Leiden, tr. 18 Jan 1766 Abraham Voorhoeve ; zie „De Navr." XXX, 583. Vgl. ook ibid. bl 522 en XXVIII, (aº. 1878 bl. 585)

B. B v. Lelyveld. Li zijne plaats werd op 20 Febr. 1795 tot commies ter vergadering van H.H. Hoogmogend& aangesteld Daniel Mr. Willemszoon v. Laer (Mr. J. v. Doorninck, „Geslachtk. Aanteek." 1871, bl. 633).

Mr. Pieter v. Lelyveld, oud-burgemeester van Leiden, dijkgraaf van Rijnland, onder wiens bestuur de sluizen van Katwijk werden gebouwd. Gehuwd met Cypriana Anna Margaretha v. Royen (insgelijks uit eene burgemeestersfamilie van Leiden), won hij

Maria Margaretha v. L., gade van Mr. Hendrik Kluit, 1814-18 student te Leiden, daarna advokaat te Amsterdam, weduwnaar van Henriette Talbot.

In het familiehuis der v. Lelyveld's op de Hooigracht te Leiden, het laatst (19 Dec. '96) bewoond door helaas, nu wijlen Dr. W. N. du Rieu als echtgenoot der eenige dochter van Mr. Hendrik Sautijn Kluit, prijken, naar de gewoonte van weleer, de wapens Van Lelyveld en van Van Royen in stucco in het trapportaal (Zie onder de „Levensberichten der afgestorven medeleden van de Mij der Nederl. Letterk. te Leiden" dat van „Mr. Willem Pieter Sautijn Kluit" door Dr. W. N. du Rieu, 1896, bl. 3, 4.

Omstr. 1845 vond men te Deventer v. Lelyveld van Cingelshouck (waar gelegen 2) ; vgl. „Nav." XXIII, 143.

Ek-en-Wiel, 27 Maart 1897. JAC. A.

De Kesschietre van Havre.

Zie *Maandblad*, 1896, Nrs. 11 en 12.

1714. Alexandre van Havre, Sécrétaire de la ville d'Anvers fut maintenu dans sa noblesse, annobli si besoin, étoit créé Chevalier du Saint Empire, lui et tous zes descendants mâles, avec pouvoír d' ajouter à leurs armes une couronne d'or au lieu de bourlet, par Diplôme de l'Empereur Charles VI, donné à Vienne le 8 Juillet 1714, enregistré dans la Matricule de l'Empire (Nobilaire des Pays Bas, blz. 641, Leuven, 1760).

1716. Les enfants de feu Henri van Havre et de Therèse de Wesembeke ont obtenu confirmation de noblesse, chevalerie, supports et couronne au lieu de bourlet par lettres du 4 Mai 1716.

Armes : d'azur, au chevron d'or, accompagnés de trois quinte-feuilles de même ; au chef d'hermines charge de trois pals de gueules (id. blz. 651.)

v. B.

Geslachtregisters van familien aan de Kaap van Goede Hoop.

In de proceedings of *the Huguenot Society of London*, November 1894 to May 1895, blz. 205-250 komt voor een artikel van Captain W. H. Hinde, gelezen op de vergadering van genoemd genootschap op 9 Januari 1895, getiteld : „The Huguenot Settlement at the Cape of Good Hope".

Onder meerdere belangrijke mededeelingen omtrent de vestiging van de Fransche Hugenoten aan de Kaap de Goede Hoop, is daarin door hem vermeld, dat door wijlen Mr. Christoffel Coetzec de Villiers, sedert 1882 begonnen is de familieregisters van de Kaapsche hugenoten samen te stellen. Eerst met die van zijn eigen familie en de daaraan verwante geslachten begonnen zijnde, besloot hij ten laatste zijn werk meer algemeen te maken en er al de goed bekende oude kaapsche familien bij op te nemen.

Door zijn onverwacht overlijden na een korte ongesteldheid, op 4 Sept 1887, is hij niet in staat geweest zijn werk te voleindigen, en het voor de pers gereed te naken.

Na veel moeite om fondsen te bekomen voor het werk verder in orde brengen en uit te geven, is in 1892 door het koloniaal gouvernement een voorschot gegeven om een deel er van uit te geven.

Dit deel bevattende de geslaohten waarvan de familienamen met de letters A- J beginnen, is dientengevolge in 1893 in druk verschenen en getiteld: „Geslacht Register der oude Kaapsche Familie", en uitgegeven door C. Mc. Theal, de bekende schrijver van een aantal werken over de geschiedenis van Zuid-Afrika.

Op zijn doodbed had Mr. de Villiers den wensch geopenbaard dat Mr. Theal zijn werk zoude voortzetten en voleindigen.

Als de verkoop van dit eerste deel de onkosten der uitgave dekt en men het voorschot van het gouvernement kan terug betalen, zullen de volgende deelen ook in druk kunnen worden uitgegeven ; zoo niet, dan zal het bezwaar om de noodige fondsen, te bekomen, opnieuw weder ontstaan zijn.

Als bronnen gebruikte hij behalve de kaapsche archieven, de registers der acten en de kerkelijke registers der huwelijken tot 1813, ook persoonlijke inlichtingen van de leden der verschillende familien en verschillende hem verstrekte geslachtlijsten. Het le deel bevat de geslachtlijsten van 214 familien. Als Mr. de Villiers tijd gehad had om zijn arbeid te kunnen voleindigen, zoude hij zijne nasporingen nog in vroegeren tijd hebben voortgezet en de

oorspronkelijke woonplaatsen van die familien in Frankrijk nagezocht hebben, zooals gebleken is dat hij reeds van sommige gedaan heeft.

Een copie hiervan is door den heer W. J. C. Moens aan het genootschap gegeven en als bijlage bij bovengenoemd artikel gevoegd.

J. C. v. d. M.

Staat van den Glraffhelder in de Noordkrans het 10e Pleyn (in de oude Kerk te Delft), het 2e, 3e, 4e, 5e en 6e graff, staende ten naeme van Jonkvr. Hillegonda Jacoba della Paille,

— naar een oud handschrift. —

Den 14en October 1713, ingezet de Heer Johan Bernard Della Faille, Raad en Hoofd-Officier deeser Stad.

Den 19en 'December 1715 vrouwe Margaretha Delff wed. de Heer J. B. de la Faille.

1. Den 13en October 1729, Abraham de la Faille, Raad der Stad Gouda.
2. Den 8sten Augustus 1731 uyt de Oude Kerk gehaalt het lijk van wijlen vrouwe Anne Maria des Maretz, huysvrouw van Jacob de la Faille.
   Den 17en July 1736 is de Heer J B. de la Paille en zijn huysvrouw N. Delff geroeyt en 't gebeente in 't beenekeldertje gedaen, en op dato ingezet.
3. Mademoiselle Johanna de Roullie staat aan de Zuidzijde, is de 3e dooden.
4. Den 12en Juny 1744, den Heer Mr. Jacob de la Paille.
5. Den 6en September 1745 ingezet Jonkvrouwe Elisabeth de la Paille.
   Een baarkind van de Heer Jacob della Paille.
6. Den 19en April 1748, Maria Vlaerdingerwout wed. van de Heer Mr. Jacob de la Faille.
7. Den 27sten December 1751, Jonkvrouwe Anna Margaretha de la Paille.
8. Den 23sten Januari 1760, Jonkvrouwe Eliabeth Catharina de la Faille.
9. Den 10en Maart 1761, Jonkvrouwe Anna Margaretha de la Faille, Staet onder de Zark.

Soodat in deese kelder ingezet zijn Neegen oude Dooden, een Baarkind boven 't jaer en de gebeentens van de twee bovenstaanden.

De Zark staat 7 gld. voor 't ligtcn, de groote zark moet altijd gelegt werden de 3e. zark van de Noordzijde.

In het 9e Pleyn het vierde graff, staat meede ten naeme van Jonkvr. Hillegonda Jacoba de la Faille 3e April 1745, dog dit graff vinde ik in 't memoriaal geen verdere aanteekeningen van.

Den 5en September 1775 vrouwe Hillonda Jacoba Della Faille ; Huysvr. van de Heer Dr. Dirk van Heemskerck ; 2 Huysvrouw.

Dito vrouwe Theodora van der Lely; Huisvr. van de voorn. Heer Jan Heemskerck, Huysvrouw, uyt de oude kerck in deze graffkelder overgebragt.

Ten zelven zijde zijn 5 lijken gerooyt en de Beenderen in 't Beenekeldertje gedaan.

\- -

Bij deze staat behoort nog een kleine eigenhandige aanteekening van mej Hillegonda Jacoba della Faille, welke van den navolgenden inhoud is:

„In het jaar 1736 is Susanna de Rouillie overleeden, „onze gewesene Franse Juffrouw en in deese kelder „ begraven.

„In het jaer 1744 is mijn waerde Broeder Jacob Della „Faille overleeden, den 5en Juni en in deese kelder „begraven den 12en Juni".

Wat men toenmaals voor een begrafenis in de kerk rekende, blijkt uit onderstaande nota, die ik als curiositeit laat volgen :

Doodschult van een Baarkint van de Heer en Mr. Jan Heemskerck van Besst, Begraven in de Oude Kerk in een Eyge kelder op 't koor met 18 Lijkdraagers op den 5 April Ao. 1720:

Voor 't Reght van de kerck	3	: „	: „
Voor 't Reght van den armen Buyten het Opperste kleet	3:	„	: „
Voor 't Reght van 8 lijkdragers	10	: „	: „
Voor 't Lighten van de Sarcksteen	5	: „	: „
De kelder het waater uytgeschept	3 :	„	: „
Voor 't Regt van de Gravemakers	1 :	12	: „
	25	: 12	: „

Dese met kennisse van de Heeren Eerkmeesteren der somma van vijf-en-twintig gulden en twaalf stuivers den 6 April 1720.

w. g. W. VAN RUYVEN 1720.

w. g. J. V. GROENEWEGEN
„ „ VAN DER MADE.

Medegedeeld door C. GIJSBERTI HODENPIJL,

Genealogische fragmenten.

3 RIJSHOUWER.

Aanvulling.

De Heer Regt lichtte mij in over de familie *Heenk*, wel als volgt :

De familie Heenk te Leimuiden vestigde zich aldaar toen het hoofd van het thans reeds talrijk gezin zich als notaris te L. benoemd zag. Zij is afkomstig uit Woubrugge, waar nog thans de broeder van den notaris, met eveneens een aantal telgen resideert. De geheele familie, te Leimuiden en Woubrugge, stamt af van den predikant Johannes Heenk, die in 1790 als kandt. te Goudriaan in dienst trad en vandaar in 1797 naar Woubrugge vertrok, waar hij in 1840 overleed. Van de predikantenfamilie Heenk zijn verscheidene leden bekend ; velen komen in N.-Brabant voor, en één te Hoogvliet ; J. L. Heenk, die daar 12 September 1832 als kandt. in N.B. beroepen werd en in 1840 aldaar zijn dienst eindigde

Het wapen, gevoerd o a. door Notaris Heenk te Leimuiden, is :

Gedeeld a. met 3 uitgespreiden, enkele, arenden geplaatst 2 en 1. *b* met twee dwarsbalken. De kleuren zijn niet op het cachet aangebracht.

Engelsch schild; aanziende helm met vlucht.

H. J. S.

Uit de registers van Cayk.

MAES DE LOECKRE.

27 'October 1663 ondertrouwd, 11 November 1663 getrouwd: ***Adriaan Donker,*** J. U. D. j. m. van **Megen** en ***Anna Maes*** de ***Loeckre, j.*** d van **Cuyk**; pres. Gerard Donker, droseart tot **Megen,** des bruijdeg. vader en Melchior Maes de Loeckre, **landschrijver** des **lands** van Cuyk en Anna Bodinkhuijsen, des **bruijds** ouders.

Hun werd 1 Juli 1665 een zoon geboren, genaamd Henricus **Walter.**

3 October 1665 ondertrouwd: ***Paulus de Paderborn*** van Venlo en *Sybilla* ***Maes de Loeckre,*** pres. moeder des bruijdegoms Cunera in de Betuwe en Melchior Maes de Loeckre, **landschrijver** des lands van Cuyk en Anna Bodinkhuijs, des bruijds ouders.

DE **LANGE**-VAN DER HEIDEN.

16 Juni 1704 getrouwd : ***Jac. Gerh. de Lange.*** J. U. D. j. m. van Cuyk en ***Helena Isabella van der Heiden,*** wed. Louis Melchior Lepoivre, te **Neuys.**

D'AMEZAGA—DE LA FAILLE.

21 Mei 1730 getrouwd: ***Philip Baron d'Amezaga,*** weduwnaar van **wijlen** Anna Maria Ripperbant, van Haps met **Maria** ***Johanna Josepha Theresia de la Faille*** te Antwerpen.

SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.

23 October 1763 geboren: ***Albert Carel,*** soon van ***Willem Carel Baron Snouckaert van Schauburg,*** ridder des Heiligen Rijks, **collonel** van de infanterie en Vrouwe ***Wilhelmina Jeanne Baronesse van Randecyck;*** doopgetuigen Albert Nicolaas Baron Snouckaert van Schauburg, lieutenant collonel, in zijn plaats Hendr. Philipp. **S.** v. S., capitain.

21 December 1766 geboren : ***Carolina Ursulina,*** dochter, als voor ; doopgetuigen Frans Steven Carel Baron van Randwyck, **haer** grootvader en Ursulina Philipota Baronesse van Randwyck, geboren Baronesse van **Reede.**

17 Januari 1768 geboren : ***Elisabeth Isabella,*** dochter, als voor.

VAN BOEKHOVEN—VAN RIJMSDIJK.

21 Juni 1671 getrouwd: ***George van Boekhooven*** **en** ***Geertruijd van Rijmsdijk***

VAN OIJEN—VAN DIEPENDAAL.

16 Juli 1720 ondertrouwd, 3 Augutus 1720 getrouwd: *Gerardus* van *Oijen,* schoolmeester en voorsanger te Grave met Agnes **van** ***Diependaal, j.*** d. mede te Grave. 3 **Augs.** te **Grave** of elders getrouwd.

THÉONVILLE– DE BUNTEN.

25 Januari 1665 ondertrouwd, 22 februari 1665 getrouwd: ***Godefridus Théonville,*** J. M. van de Grave en *Maria* ***de Bunten, j.*** d. van **Cuyk,** presentibus Anthony Loefs, des **bruijdegoms** neve, en Jacob de **Bunten,** des bruijdts vader; sijn **nae** drie onweedersprookene **Sondagsche proclamatien** met attest, **te** Beers getrouwt. Ook te Grave aangeteekend.

26 Januari 1675 **ondertrouwd, (proclamatien** 27 Januari, 3 Februari, 10 Februari) ***Jacob de Bunten,*** weduwnaar van Heyltje Erebbers met ***Willemken Hendriksz,*** weduwe van Hendrik Theunisz, richterboode van Beers, getuige Godefridus Théonville — met attest naar Beers.

11 Januari 1681 ondertrouwd, 2 Maart 1681 getrouwd: ***Godefridus Théonville,*** **wedr.** van Maria den Bonten zaliger van Cuyk en ***Gerharde van Loen, j. d.*** van Groningen.

2 Juni 1687 geboren Franciscus, zoon van voornoemden.

30 April 1 **719** geboren ***Godefridus,*** zoon van ***Frans Théonville*** voornoemd en ***Gertrudis Jans.***

22 Januari 1766 obiit **S.** R. E. Sacramentis munitus ***Franciscus Théonville.***

Zie voor Cuijk ook in den *N.-Brab.* almanak 1892, het zeer belangrijke art. „**Cuyk** en Beers" van den heer Anspach. Notitiën in dit tijdschrift over de familiën *Théonville* en ***Bodenstaff*** **zullen** gaarne gezien worden ter aanvulling.

Roermond. VAN BEURDEN.

Genealogische Kwartierstaten.

Zie ***Maandblad*** 1895, **No.** 12.

Afl. **III.** Tabel: **Ioan** Willemsz. Hooft.

Het wapen de **Graeff** stemt overeen met dat op de tabel van Burg. Andries de **Graeff** (Afl. 1). Dit geslacht voerde in de 16e eeuw: Gedeeld: in 1 eene spade, en in 11 een valk (niet een hop). Later werd het schild gevierendeeld, en nam de spade het le en **4de,** de valk het 2e en 3e kwartier in. In het einde der **17e** eeuw werd de valk door een zwaan vervangen, en sedert is het wapen onveranderd gebleven.

Afl. IV. Tabel: **Daniel** de **Blocq** van Bouricius.

Het komt mij zeer onwaarschijnlijk voor, dat hij den naam de **Blocq** aangenomen **zoude** hebben als schoonzoon van Mr. **Reinier** de **Blocq** van Kuffeler. Het **ligt m.** i. voor de hand, dat hij dezen naam verkregen heeft van zijnen overgrootvader Mr. **Daniel** de **Blocq** van Scheltinga, op de tabel vermeld.

W. H. CROOCKEWIT.

Genealogische Fragmenten.

l'Empereur.

[Zie ***Maandblad*** **XIV** (**a°.** 1896) **No.** 9 bl. 1373.

In hetgeen ik meldde omtrent **l'Empereur** (van Oppyck) in Herald. Bibl. 1881 bl. **23,** 57 en 138-41, komen de alliantiën van ***Maandblad*** t. **a.** pl. niet voor. Aldaarherinnerde ik aan Johanna **l'Empereur** van Oppyck, Dec. 1657 te Leiden gehuwd met Willem Tulleken, advokaat bij het Hof, substit. momber (procureur-generaal) van Gelderland, burgemeester van Arnhem, bij wien negen.

kinderen, ter plaatse opgeteld. Deze Johanna was eene dochter van Johan bij Abigaël Thysius, en † 1718. Eene harer dochters. nl. Josina Christina Tulleken, gedoopt 21 Maart 1669; † 29 Maart 1741, trad in den echt met Oswald Tulleken (zoon van Theoclorus of Dirk bij Christina Wijnen), hoofdschout en burgemeester van Hattem.

Spreekt *Maandblad* t. a pl. van Matthieu l'Empereur, die na het midden der 17e eeuw om den godsdienst uit Frankrijk vluchtte ; mijne aanteekeningen noemen de bovenvermelde Johanna eene loot uit een door Duitschland's Keizer Frederik 111 te Neustadt 6 Mei 1471 in de personen van Johan, Jodocus en Peter Caesar, zonen van Johan Caesar van Oppyk, geadeld geslacht in Cambresis. Het wapen is te vinden in Rietstap's Amorial, p. 343*a*. Te Gent (Over-Betuwe) heeft men de „Opwijksche" tienden, Ook vermelden die aanteckeningen Johanna's grootvader Antonius Caesar (= Imperator of l'Empereur) van Oppyck, heer van Malaret of van Havines, die om den godsdienst uit Brabant verdreven, naar Bremen toog, en gehuwd was met Sara v. der Meulen (Muelen), Jansdr bij Elisabeth Segers. Johanna's vader, † 22 Aug. 1637 als predikant te 's Gravenhage, waar in de Kloosterkerk bezijden den predikstoel in den noordermuur een uitvoerig grafschrift prijkte, of misschien nog prijkt, dat zijn ganschen levensloop mededeelt in het Latijn. Nog kan ik mededeelen, dat J. L'Empereur zaterdag 15 Oct. 1892 passagier was aan boord van het stoomschip *Maasdam*, kapitein A. Potjer, van Rotterdam naar New-York, via Boulogne S/M.

Ek-en-Wiel, 23 Nov. '96. Jac. A.

Bet huis van het St.-Antonie's- of Arbeidersgilde te Schiedam.

Dit gebouw heeft boven den ingang het volgende opschrift :

D. E. M. Heer
Burgemeester Anthonius
Hoodenpijl Deken.
van t *st.* Anthonis gilde
De Hooftluyde zijn.
Mees van duyn: Klaes Plooy :
Jacobus van ooste: Jan Coningh.
CIↃ IↃ CCXXV

's-Gr. v. M.

Roermonds Oudheden.

De beschildering der oude Munster-abdij.

Uiterlijk is er van het kloosterverblijf der adellijke jonkvrouwen bij de Munsterkerk weinig overgebleven.

Langs de Hamstraat komende, ziet men alleen nog in het spitsgeveltje het wapen der XXVII^ste^ abdis, Maria Margaretha van Weijenhorst, met het devies Nil sine Deo, Niets zonder God.

In de zestiger jaren heeft de omgeving der Munsterkerk eene geheele verandering ondergaan; veel is weggebroken en een fraai plein, een sieraad der stad, is geschapen. Algeheele vrijlegging der kerk volgde niet en daardoor werd dat blok van 't oude klooster behouden, waarin de sporen zijner oorspronkelijke bestemming nog niet te loor zijn gegaan.

Treedt men op het ruime binnenplein, dan ziet men in den gevel van 't gebouw ook een wapen, dat evenals elders zeer waarschijnlijk door de schendende hand der Fransche revolutionairen onherkenbaar geworden is.

De wapens, adellijke en burgerlijke familiewapens, speelden vroeger eene groote rol in 't leven.

De adellijke door den vorst verleend ter belooning van groote daden of verder opgaand, eeuwenheugende merkteekenen der familie, vond men op de burchten, en daarbij behoorende molens, hoeven en poorten. Ook de adellijke abdijen werden bij herbouw of stichting daarmede versierd, ter herinnering aan den bouwheer of de dame, die het beheer voerde.

De burgers, door het gildewezen tot het bestuur gekomen, voerden ook hunne zegels, en zegelden daarmede, wanneer zij openlijk een stuk te bekrachtigen hadden

De burgerij in macht, iuvloed en rijkdom stijgende, naarmate de adel terug ging, maakte van die zegels wapens, waarmede men gaarne de grafsteenen versierde.

Hierbij was men steeds kwistig in het aanbrengen van den ridderlijken tornooihelm en de zwierige helmbedekking, als hadden de daaronder begravenen en hunne voorzaten eeuwen de strijdbijl en den vechthamer gehanteerd Daar het eenmaal gebruik geworden was, kon dit er nog al door, beter dan de helm met de pauwenveeren, die boven het onpersoonlijke, stedelijke Roermondsche wapen thans nog prijkt, in plaats van de passende Stedekroon.

De Fransche revolutionnairen, mannen geworden in de school der onverschilligheid van de laatste helft der vorige eeuw, haatten alle gezag, vooral dat van den adel. De wapens dier regeerders waren hun een gruwel. Daarom verscheen er een decreet, waarbij de steenhouwers aan 't werk gezet werden en die overblijfselen verhakt en vernield moesten worden

In de kerken ging dit moeielijk; daar lagen er te veel en men liet de zerken dus met rust.

Dat aan de poort van 't Munster stond te hoog, daarbinnen echter verdween het, want nog op eene andere plaats vond men die verschrikkelijke beleediging van den geest van „vrijheid, gelijkheid en broederschap," die overal als een wervelwind rondtrok en, het volk in wilden rondedans de Carmagnole deed hossen rondom het beeld van de Godin der rede.

De adellijke juffers toch hadden hunne kloostergangen, gelegen in de schaduw van de thans zoo schoone, maar vroeger zoo ontsierde Munsterkerk, met levendige kleuren willen tooien en hadden dit op zeer eigenaardige wijze gedaan. De kruisgang was hoog ongeveer 4 meter en breed 3 m 60 c.m. Het gewelf was door op hun schuinen kant liggende balken in vakken van 1 m. 30 c.m. gedeeld en de tusschenruimten waren met tonbogen, in fraai metselwerk, gevuld. Om den anderen vond men een vischgraatboog of een boog met concentrisch metselwerk.

Twee der vrijblijvende balkzijden werden nu beschilderd op een manier, die niet zoo dikwijls voorkomt.

Op grijzen grond plaatste men vier aan vier de stamwapens der adellijke juffers, na hunne intrede, de wapens waren in frissche kleuren gemaald, gescheiden door een ornament, terwijl een schild of cartouche in gouden letteren den naam en het jaartal bevatte.

De Franschen hebben ook hier aan geschaafd en gehakt, maar veel hebben zij niet kunnen bederven ; het materiaal was hun te hard.

Wel verdween een groot deel der wapens onder den kalk, door de verandering van bestemmiug van het gebouw, maar op een zestal balken zijn zij nog uitnemend waar te nemen.

De gang, waarin zich de beschilderde balken bevinden. dient thans tot verschillende doeleinden.

In het noordelijk gedeelte is de onderofficierscantine gevestigd. Het plafond is hier geheel en al met, lijmverf bestreken.

Het zuidelijk gedeelte is als paardenstal in gebruik. Hier is het plafond proper gewit en zijn de schilderingen door een kalklaag aan het oog ontrokken Door afkrabben of afschilferen zou men de oorspronkelijke vormen terug kunnen bekomen.

In het middendeel, lang van 7 meter, eerst een leeg staande paardenstal; nu — horribile dictu — een smederij is de schildering over het algemeen zeer goed bewaard.

De kleuren zijn heldere tinten in olieverf op grijzen grond. Het goud en zilver heeft geleden.

De schilden zijn met helmen, helmteekens en lambrequins versierd.

De *eerste balk* (Noordzij) draagt het opschrift:

„Catherina de Lamarsel 1616" en de wapenschilden met onderschrift van : *Scoben, Lamarsel, Amsteraedt, Groisbeek.*

De beschildering van den *tweeden balk* is zeer goed bewaard. Hij draagt aan de Zuidzijde (links) tot opschrift:

„Agnes va(n) Ruysche(n)berch 1614" en de wapenschilden met onderschrift van : *Amstcraedt, Ruyscheberg, Schwarzenberg, Barb(a)son.*

Nota: *Agnes van Ruyschenberg* was suppriorissa en cantrix en stierf in 1651.

Zij trad in onder de XXIIe Adbis, Anna van Ruyschenberg, in 1614

Aan de Zuidzijde (rechts):

„Maria Catherina vo(n) Pallant 1618" en de wapenschilden van *Lerodt, Pallant. von Harff, Efferen.*

Nota: Zij trad in onder de XXIIe abdis voornoemd in 1614.

Ann de Noordzijde (links):

„Elisabeth und (Adama?) ab Egeren 1618" en de wapenschllden Ingenhaeff, *Egeren, Boitberg* (Wankum), *Balvercn.*

Nota : *Elisabeth von Egeren was* suppriorissa. Adama van Egeren stierf als XXIVe abdis in 1649.

Elisabeth trad in onder de XXe abdis, Anna van Varick in 1589. Adama onder de XXe, Agnes von Imsterath, in 1599. Zij stamde van Vlasrath.

Aan de Noordzijde (rechts):

„Elisabeth van Cortenbach 1618" en de wapenschilden van *Schoonbeeck, Cortenbach, Vlodrop* (Leuth), *Ruyter.*

Nota: Elisabefh van Cortenbach stierf 1617. Zij was dochter van Herman van Cortembach † 1618 (zoon van Gerard † 1584 en Gertrudis van Schoonbeeck) en Margaretha van Vlodrop (dochter van Willem en Wilhelmina von Ruyter).

Zij trad in onder de XXIIe abdis voornoemd, in 1607.

De beschildering van den *derden balk* is even zoo goed bewaard. Hij draagt aan de Zuidzijde (links) het opschrift :

„Elisabeth vau Aldschalaun 16 18" en de wapenschilden van *Bensdal, Schalaun, Oest,* en (Eynatten?)

Nota : Elisabeth van Hulsberg, genaamd Schalaun trad in onder de XX abdis voornoemd, in 1597. *Johanna van Schalaun was* kosterse en stierf 12 October 1610.

Aan de Noordzijde (rechts):

„Johanna van R(uyschenberg) ....." en de wapenschilden van *Nesselrode, Ruyschenberg* (Setterich) *Geloes, Erckenteil.*

Nota: *Johanna van Ruyschenberg* trad in onder de XXIe abdis voornoemd, in 1600.

Aan de Noordzijde (links):

(Hoensbroeck) en de wapenschilden van (?), *Hoensbroeck, Eynatten, Dort.*

Nota: *Margaretha de Hoensbroeck,* cantrix, soror de Aleydis de Hoensbroeck Aº MDCXLII.

Aan de Noordzijde (rechts): P .... en de wapenschilden van *Berncastel (?), ?, Bernsau, Reyffenberg.*

De beschildering van den *vierden balk wees* waarschiinliik vroeger den lezer den weg tot ontcijfering der volgende en meldde de reden der decoratie.

Nog is daarvan aan de zuidzijde te lezen, ... *um atpue Nobilium Dominarum* ..... aan de Noordzijde in een groote lijst gevat: ..... *post puisque in* memoria ..... *vigili* ad modum . . . *ae D.* ..... *est* Aº 1617 ...

Deze balk wordt ondersteund door een ingelaschte colom, waardoor hij geleden heeft.

Op den *vijfden balk* zijn meer wapens geschilderd, wellicht om plaats te winnen. Oorspronkelijk stonden er zestien.

Zoover wij ze konden nagaan waren zij, van rechts naar links gelezen.

1º. *Erckenteil,* 2º. *Geloes,* 3º. *Ruysschenbergh,* 4º. *Nesselrode,* 5º. wapen bevattende: schildhoofd twee mooren-roppen ; schildvoet in zilver keelen ruit, 6º. *Schaloen,* 7º. ? ....., 8º. doorsneden : schildhoofd, vier palen van sabel in zilver ; schildvoet goud, 9º. *Cortembach,* 10º. enz. .....

Wij meenen met deze beschrijving, voor hen, die in de geschiedenis van Roermond, in die van het Munsterstift, vooral in wapenkunde en oude decoratieve kunst belang stellen, een voldoend overzicht gegeven te hebben, om te bewijzen , dat deze oude overblijfselen niet van belang ontbloot zijn. Zelfs betreuren wij het, dat de overige verfieringen nog onder de kalklaag verscholen zijn. De hoop, dat deze beschildering bewaard zou blijven, is helaas, verdwenen. In het lokaal is nu de Garnizoens-smidse gevestigd, zoodat zij in rook en smook vergaan zal.

Roermond.

A. F. VAN BEURDEN.

Varia uit de Geschiedenis van Nijmegen

door

J. C. F. VAN DER MEER VAN KUFFELER,

80 blzz. in klein 4to.

Wat meer gebeurt, — doch geenszins altijd, — dat éenerlei doel beoogende artikelen, over verschillende nummers van een dagblad of onderscheidene afleveringen van een tijdschrift verspreid, een belangrijk boekdeel vormen als ze tot één worden gebracht; dit ziet men ook hier. Eene reeks van in de *Gelderlander* geplaatste artikelen

vindt men in dezen bundel „Varia" overgedrukt; en terwijl de inhoud van dagbladen met den dag voorbijgaat, is het oudheidminnend publiek door de welwillendheid van den uitgever dier *Nijmeegsche Courant*, thans een classiek werk over het zóo merkwaardige Nijmegen rijker geworden.

Het bestaat uit zeven kleinere en grootere hoofdstukken. De stichting van Burchard v. den Bergh opent de rij. Deze, te Arnhem Octr. 1566 als deken van het kapittel van St. Walburg ter stede overleden, sproot uit een Nijmeegsch regeeringsgeslacht (1), en was een voorzaat van den 17 Sept. 1887 overleden. rijks-archivaris Mr. Laurent Philippe Charles v. den Bergh, wien wij *Nav.* XXXVIII, 29-33 kortlijk herdachten, terwijl ook *De Nederl. Heraut* 1887 eenige bladzijden aan hem wijdt; om Dr. R. Fruin's „Levensbericht" in de *Werken van de Maatschappij der Nederl. Letterkunde* 1888 vooral niet te vergeten Onder meerdere legaten stichtte Burchard twee beurzen, waarvan de eene uitsluitend voor leden zijner familie was bestemd, — de laatste afstamling van zijn broeder Wichman, nml. de student Reinier Adriaan de Vree (2), werd in 1753 er meê begiftigd; — de andere werd ingesteld ten behoeve van het Fraterhuis te Nijmegen, waar de „jonge jeugd" in 't Latijn en Qrieksch en in de beginselen der wijsbegeerte onderwijs ontving. Omtrent dit huis van onderwijs zoowel als over het geslacht v. den Bergh levert onze auteur menige bizonderheid. Als hij (bl. 2) Bartholomeus v. Eck uit Heusden, † 1516, den tweeden regent noemt, die met zijn broeder Johan geacht werd de grootste weldoener er van geweest te zijn, rees bij mij éen oogenblik de gedachte op, òf met Heusden wellicht bedoeld kon wezen Op-Heusden, èn omdat de voornaam Bartholomeus aan het geslacht v. Eck v. Pantaleon eeuwen lang eigen was tot op den huidigen dag, èn omdat ettelijke jaren later een Bartholomeus v. Eck (v. Pantaleon) alsmede een Johan v. Eck voorkomen als gegoed in laatstgezegd Neder-Betuwsch dorp.

Een ander hoofdstuk handelt over IJsbrand v. Diemerbroeck, den „Nijmeegschen pestdokter", geb. te Montfoort 13 Dec. 1609, in '35 geneesheer te N., in '49 buitengewoon, in '51 [?? — er staat 1681, doch dit is drukfeil] gewoon hoogleeraar te Utrecht, † '74. Zijne verdiensten ter bestrijding eener vreeslijke pestziekte, welke Juli '35 tot 1 Aug. '36 zesduizend menechen te N. wegraapte, waren zóo groot, dat de steedlijke magistraat een nieuwaangelegden weg bij het spoorwegstation „Van-Diemerbroeckstraat" heeft gedoopt.

In twee volgende artikelen legt de heer v. Kuffeler de naamsreden bloot der Van Goor-, Pontanus- en Slichtenhorst-straten. De sedert 1707 bestaan hebbende boekdrukkers-firma A.(hasuerus) v. Goor *en* Zoonen ging in 't begin onzer eeuw op in die der heeren Thieme. — Aan de hand van Mr. Is. Ann. Nijhoff (3) deelt hij menige bizonderheid over Pontanus († 1639) mede. Over Slichtenhorst handelend, herinnert hij aan diens duiding „Nimegen" (of Neomagum) = „Nieuwstad (of „Nieuwhuys"), aengemerckt dat het woord Megen ofte Magar, gelijck de geleerden overlangh hebben aengemerckt, in

(1) Over „Nijmeegsche regeeringsgeslachten" handelde onze auteur in A. A. Vorsterman v Oyen's, *Algem. Nederl. Familieblad*, 1890, '91.

(2) Deze staat niet vermeld in mijn genenlogisch fragment de Vree in *Herald Biblk.*, 1881, bl. 231—44, hoewel „Reinier" on „Adriana" daarin telkens voorkomen.

(3) in „Bijdragen voor Vaderl. Geschied en Oudheidkunde", VI, 51 vg.

de oude Duytsche en oock Hebreeuwsche tale, huys, burcht ofte stad beteykent". „Megen *ofte* Magar" is dwaas ; want beide woorden hebben niets van elkander ; te minder, omdat van „Magar", waarbij aan Hebreeuwsch „magoer" (Ps. 55, vs. 16, woning) gedacht zal zijn, de wortel is *goer* (= hij heetf als reiziger vertoefd). Desniettemin lacht de duiding Nijmegen = nieuwe *stad* meer toe, dan die van Nijmegen (Noviomagus, — niet Noviomagum; deze vorm ontstond eerst eeuwen later) = nieuw *veld*, *zooals* men tegenwoordig uit het Keltisch wil verklaren (1); te gereeder, als tegenstelling met het in den vrijheidskamp tegen de Romeinen verwoeste *Oppidum* Batavorum van Tacitua, waarvoor het nieuw-opgetimmerde Nijmegen als nieuwe *stad* in de plaats trad.

Vooral belangrijk is het hoofdstuk over „De beide Smetiussen, vader en zoon"; Johannes Smetius Sr. (Smith of Fabritius, in 16.18, na de schorsing der drie Remonstrantschgezinde predikanten (Livius, Leffler en Coets), vruchtloos te Tiel beroepen, doch als pred. te N. aangesteld. Hij stal het hart van de vroedschap dezer stad door de uitgave in 1644 van zijn „Oppidum Batavorum *sive* Noviomagum", ten betooge dat Tacitos' Oppidum Bntavorum „(stad der Batavieren), niet anders dan Nijmegen kan geweest zijn; alsmede door zijne een jaar te voren voltooide verhandeling, strekkend tot conservatie ende versterkinghe van 't goet recht ende fundament 't welcke dese stadt tott de guederen van St. Janshuijs is hebbende", Hij overleed Mei 1651 als een „singulare urbis et ecclesiae decus", gelijk zijn zeldzaam uitvoerig grafschrift in de St. Stevenskerk vermeldt. — Johannes Smetius Jr., in 1660 pred. te Ubbergen en Weurd, in '70 te Hees en Neerbosch (destijds „'t Schependom van Nijmegen" geheeten), als zoodanig hier opgevolgd door Theodorus Thijssen, pred. te Zoelen. en na het overlijden van Ds. Petrus de Vree (2) Jani. '79 te N. beroepen tot 4en pred., waar hij 15 Mei 1704 overleed, was de schrijver o. a. van „Antiquitates Neomagenses" (aº. 1678). Van de grafzerken dezer twee vermaarde Nijmeegsche predikanten ontleenen wij hier, omdat men ze in Rietstap's „Armorial" (aº. 1875) niet vindt, de navolgende wapens:

Smetius, twee ruiten en een vrij schildhoofd.

Raadts, een wiel met acht spaken.

Bannet, een hart overtopt door een klaverblad.

Merkwaardig is het hoofdstuk, dat over den burcht van Nijmegen, het eerwaardige Valckhof, handelt. Hierin vindt men eene nagenoeg geheel volledige lijst der Burggraven, die nog niet bestond; want — zegt de heer v. Kuffelnr, bl 32*a*, — „de lijsten van Mr. L. Ph. C. v. den Bergh („Nijmeegsche Bijzonderheden") en van Arkstee („Beschrijv. van Nijm.") zijn zeer onvolledig. Onze auteur kon ze aanvullen uit het archief van het Oud-burger Gasthuis en vooral uit dat der Nijmeegsche broederschappen. De samenstelling van zoodanige lijst was lastig door de vele pandechappen, welke ook de vaststelling van de jaren hunner ambtsbekleeding soms moeilijk maakte. Met bevreemding lazen wij daarin, dat vóor Nijmegen's verpanding aan Gelderland (aº. 1248) de burggraven „niet erflijk" waren (bl. 26*a*), terwijl bl. 28*b* gezegd wordt, dat het vroegere burggraafschap „misschien erflijk" was. — Het burggraafschap van Joachim v. Wijhe's vader Reinier v. Wijhe van Hernen is nog niet opgehelderd. 't Is zonder-

(1) Zie *Nomina Geographica* Neerlandica, III (aº. 1893), bl. 199, noot.

(2) Ook deze is in mijn bovengenoemd geneal. fragment onvermeld gebleven.

ling dat hij van Borgondische zijde zou zijn aangesteld geweest (bl. 41*a*), terwijl hij aan Catharina van Gelder, zuster van Hertog Adolf zóo trouw bleef als 't in die dagen van veete en partijschap maar immer mogelijk was. Zooveel is gewis, dat hij in 1478 het ambt bekleedde. — Onze auteur noemt Joachim v. Wijhe Jan. 1525 „burggraaf en richter", zeggend dat deze bij Smetius abusief Jochem Vijgh heet bl. 45*a*); hij bedenke echter dat ook Slichtenhorst (bl. 379b) op dit tijdstip dezen dusdanig titelt. In 1525 deed de familie Vijgh afstand van het burggraafschap (1) Desniettemin ziet men, volg. onzen auteur (bl. 49*b*), a° 1539-41, volg. anderen a°. 1552-48, Aart of Arnt (Arnold) Vijgh Dirkszn. als burggraaf optreden.

Aan de opsomming dezer waardigheidsbekleeders knoopt de heer v. Kuffeler allerlei historische en genealogische bizonderheden vast, die hij prettig mededeelt. — Victor graaf (markies) d'Ennetières was in 1877 nog beer van Hernen (bl. 51*b*), — zie mijne opstellen over Hernen in „Geld. Volksalmanak" 1877 en '93 (2); — doch zoo ik wel onderricht ben, werd Mei lh93 de Luitenant Metelerkamp te Amersfoort door aankoop eigenaar van het kasteel. — De oud-burgemeester v. Balveren, die 27 Dec. 1793 rapport uitbracht orntrent het van stadswege voor Jan Elias baron v. Lynden, † 28 April d. t. v. als burggraaf, bestemd souvenir, was Jor. Gerrit Willem bn. v. B , sedert 1768 burgemeester van N., heer v. Hoekelom en Weurd, (vermoedlijk de laatste) waldgraaf (nemoris comes) van het Nederrijksch Wald, † 2 Dec. 1798. — Jacob Carel bn. v. Lynden, broeder van Jor. Jan Elias, is de laatste burggraaf geweest, tot 1794, en het Valkhof, hun aloude residentie, werd, na door de Franschen hevig beschoten te zijn, a°. 1795—'97 gesloopt; waaromtrent onze auteur alleszins verdient te worden nagelezen.

Evenmin als de Smetiussen, mocht Mr. Johan in de Betouw († Nov. 1820), hun aanverwant, en zijn Hanenberg in dezen bundel vergeten worden; daartoe deed hij te veel voor de stad zijner inwoning en hare geschiedenis.

De stichting van Stijn (Christina) Buys († 1557), het burgerkinderenweeshuis te N., besluit de reeks van merkwaardige artikelen.

Hier en daar stuitten wij op een drukfeil of verschrijving, als: bl. 166, Willem v. Berchen, voor v. Berchem; bl. 18*a*, worst, voor worts; bl. 19*b*, inscriptis, voor in scriptis; bl. 21*a*, singulari, voor singulare; bl. 22*a*, opprobatie, voor approbatie; bl. 22*b*, Sponhemius, voor Spanhemius; bl. 26*b*, Glinsarue, voor Gelmarius; bl. 64*a*, Colemberg, voor Colenberg; bl. 78*b*, circumcessionis, voor circumcisionis. Ook als drukfeil worde beschouwd, dat onze auteur steeds van Graaf Otto III (bl. 27*a*, 28*a*, 71*a*) in plaats van Graaf Otto II, spreekt.

Maar waarom achter zulk een keurig geschrift geen Register ?!

Ek-en-Wiel, 11 Sept. '96. JAC. ANSPACH.

(1) Nijhoff, „Bijdragen v. Vaderl. Geschied. en Oudh." Nieuwe reeks, IV, 153.

(2) Aldaar bij te voegen: op bl 13, Te Rhenen woont C. v. Hernen, geb. Bor. (Amer. Ct. v. 4 Dec 1890). — Bl. 22: Op zijn eigen verzoek en dat zijner schoonmoeder is hij (Willem François v. den Steenhuis) maandag 30 April 1725 door den Landdag onder curateele gesteld; zie verder *Nav.* XXVIII, 337. — Bl. 23. Cappel-Bekestein. Uit Kaatsheuvel berichtte men 6 Au 1893: Te 'a-Grevelduin-Kapelle, waar het recht van tiendheffing in Frankrijk thuis behoort, verzet men zich tegen de uitoefening daarvan met kracht en macht, en hebben de boeren, die enkele blokken tiend uit de hand gepacht hadden, 't geducht moeten ontgelden; waarom zij, bevreesd voor dreigbrieven als anderszins, hun pacht weder opzegden. Er heerscht in dit gedeelte van de Langstraat een ongekend oproerige geest onder de landhouwers", enz. enz — Bl. 24: Theodorus Strakkius. Zie over hem de *Navorscher* XLIII, 114 aangehaalde schrijvers, alsook over zijn geschrift, ibid. bl. 360. — Bl. 27: kapel te Bergharen. De Roomsche kerk, toegewijd aan St. Anna, werd in 1829 gebouwd. De parochie behoort tot het apostolisch vicariaat van 's Hertogenbosch.

Vragen en Antwoorden.

Siddré.

Hoe is 't wapen van deze oude, amersfoortsche, familie?

Lipjes.

In 't begin dezer eeuw leefde te Dordrecht Arie L. administrateur der domeinen, en rentmeester van den minister v. Tets v. Goudriaan, zoon van Johannes en van Adriana Alida Hardtham. Hoe is zijn wapen ?

Braggaar.

Eene leidsche familie (later ook in Gouda). Van welken oorsprong zou deze vreemdklinkende naam zijn? Is er een wapen ?

Reayl.

't Wapen dezer familie moet aanwezig zijn of geweest zijn in de kerk van Grave. Kent iemand het?

Stokhuyzen.

Hoe is 't wapen ?

Barends, Bangert.

Wilhelmus Belianus Barende, in 't begin dezer eeuw Pred. te Sandpoort († te Arnhem) had eene zuster Johanna Cornelia (wier keurig miniatuurportret op ivoor tanwezig is) gehuwd met Johannes Frederik Bangert. Zij zegelde met een huwelijkswapen: mannel. schild: een keper, boven vergezeld van twee achtp. sterren en een vallenden eikel, onder van een lelie. Het vr. schild vertoont: een water, waarin twee naar elkaar toegewende zwanen; op den achtergrond een steenen brug met twee kleine boogjes; op de brug een houten hek (zes paaltjes en een dwarspaal) en een boom (herald. rechts). Helmt. een engel, uitkomend, met wijd uitgebreide vleugels, de rechterarm bij den elleboog naar boven, en de rechterhand iets vasthoudend, de linkerarm naar beneden langs den helm.

Is mannel. schild en helmt. van Bangert? 't Vr. schild is van Barends. Hoe zijn de kleuren? H. J. S.

INHOUD 1897, N°. 2.

Geslacht Brandwijk, door H. J. Schouten. — Geslacht Fockens, door Jac. A. — v. Lelyveld, door Jac. A. — De Kesschietre van Havre, door v. B. — Geslachtregisters van familiën aan de Kaap van Goede Hoop, door J. C. v. d. M. — Staat van den Graffkelder in de Noordkrans het 10e Pleyn (in de oude Kerk te Delft), het 2e, 3e, 4e, 5e en 6e graff, staende ten naeme van Jonkvr. Hillegonda Jacoba della Faille, nedegedeeld door C. Gijsberti Hodenpijl. — Genealogische fragmenten, door H. J. S. — Uit de registers van Cuyk, door van Beurden. — Genealogische Kwartierstaten, door W. H. Croookewit. — Genealogische Fragmenten, door Jac. A. — Het huis van het St.-Antonie's- of Arbeidersgilde te Schiedam, door v. M. — Roermonds Oudheden, door A. F. van Beurden. — Varia uit de Geschiedenis van Nijmegen, door Jac. Anspach. — Vragen en antwoorden.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen, te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H.J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 8c te Haarlem.

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, *Jan van Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Leden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f* 10.00

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 3. XVe Jaargang. 1897.

Tot Lid zijn benoemd de Heeren:

Jhr. Mr. C. H. C. Flugi van Aspermont . . 's Gravenhage.
Dr. G. C. J. Vosmaer . . . . . Utrecht.

Alyemeene vergadering gehouden in het Groot Keizershof te 's-Gravenhage op 20 Maart 1897.

Na een welkomstwoord van den voorzitter, die tevens mededeelde dat de secretaris, tengevolge van familie-omstandigheden, niet bij de opening der vergadering kon tegenwoordig zijn en waarom hij den heer Snouckaert van Schauburg verzocht heden de werkzaamheden van den secretaris te willen waarnemen, werden door hem de notulen der vorige algemeene vergadering voorgelezen, goedgekeurd en gearresteerd.

Het uitbrengen van het verslag van den secretaris werd uitgesteld tot diens komst in de vergadering, terwijl de bibliothecaris het navolgend verslag uitbracht.

Mijne Heeren!

Met genoegen kan ik wederom in dit jaarverslag vermelden, dat de bibliotheek zoowel de belangstelling in den kring van ons genootschap als daar buiten, bleef ondervinden, getuige daarvan de vele geschenken die ons steeds vereerd werden. Vingen wij bij den aanvang van dit jaar met het volgnummer **142** aan, thans is dit gestegen tot 192. Eene vermeerdering van **50** boekwerken, waaronder niet zijn gerekend de periodiek verschijnende tijdschriften. Een vervolg op de bestaande Catalogus zal ongetwijfeld, zoo voortgaande, binnen eenigen jaren noodzakelijk worden. Ook kan een vermeerdering met een boekenkast niet lang; meer uitblijven, daar de tegenwoordige ruimte wel wat beperkt wordt. Voor zoover de kas dit toeliet, werden verscheidene boekdeelen weder ingenaaid of ingebonden, waardoor het uiterlijk aanzien der bibliotheek belangrijk is verbeterd. Kortom de toestand van onze bibliotheek kan gunstig genoemd worden. Een woord van dank aan allen die tot dezen bloei hebben medewerkt.

Het doet mij leed U hier te moeten vermelden, dat drukke werkzaamheden, buiten deze gemeente, het mij langer onmogelijk maken met den noodigen ijver de functie van bibliothecaris te blijven waarnemen. Met moeite en spijt neem ik van dien boekenschat afscheid. Zij is mij, sedert ik haar ouder mijn beheer had, lief geworden, doch daar ik thans mijn krachten niet genoeg meer aan haar kan blijven wijden, acht ik mij verplicht mijn medebestuurders dit mede te deelen, en hun in overweging te geven een opvolger uit hun midden te kiezen, die meer tijd voor deze werkkring disponibel kan stellen. Hopende dat het bestuur hierin spoedig moge slagen, eindig ik dit verslag er de beste wenschen voor den toekomst van de boekerij bijvoegende.

Door den secretaris inmiddels ter vergadering gekomen, werd het navolgend jaarverslag uitgebracht.

Mijne Heeren!

Even als in vorige jaren heeft ons genootschap in het afgeloopen jaar enkele verliezen geleden door het overlijden van eenige medeleden en wel in de eerste plaats in Januari de heer Joost van der Baan, die niettegenstaande zijn 87 jarigen ouderdom, voortdurend van zijn onvermoeiden ijver en belangstelling voor ons genootschap, in verschillende maandbladen blijken heeft gegeven, vervolgens Nr. A. J. Enschedé, archivaris van de gemeente Haarlem, op 19 Maart, die door schenking van verscheidene geslachtlijsten de bibliotheek verrijkt heeft. In de maand Mei ontviel ons ons eerelid den heer J. G. Frederiks, van wiens hand ook verscheidene artikelen in het *Maandblad* voorkomen en laatstelijk den heer F. D. Obreen, hoofd-directeur van het Rijks Museum te Amsterdam, wiens portret en wapen in N°. 11 van het Maandblad zijn afgedrukt, terwijl tevens aan ieder hunner een artikel ter herinnering aan hunne verdiensten in het Maandblad gewijd is.

Het aantal gewone leden bedroeg op 1 Januari 1897 104, dat der eereleden 14 en dat der correspondeerende leden 19.

De bibliotheek neemt voortdurend in omvang toe zoa als U uit het verslag van den bibliothecaris zal blijken, terwijl de geldmiddelen van ons genootschap in goeden staat zijn.

Evenals ten vorigen jare ontving het bestuur door de

welwillende tusschenkomst van Z. E. den Minister van Buitenlandsche Zaken verschillende opgaven omtrent de strafbepalingen, die in het buitenland bestaan tegen het wederrechtelijk voeren van het wapen eener adellijke familie. Daar het onderzoek geacht kan worden thans'te zijn afgeloopen, heb ik alle ons verstrekte gegevens bijeenverzameld en zal ik daaromtrent zoo aanstonds een afzonderlijk verslag uitbrengen.

Ik eindig hiermede dit verslag, U allen de belangen van ons genootschap ten zeerste aanbevelend, opdat het door uwe gewaardeerde medewerking, in bloei moge toenemen.

Hierop las de secretaris een uitvoerige verhandeling voor over de beteekenis, die aan de bovenbedoelde bepalingen omtrent het wederrechtelijk aannemen van titels, onderschcidingsteekenen en wapens in de verschillende landen moet worden gehecht, en over de vraag of dergelijke bepalingen ook ten onzent zouden kunnen gemaakt worden.

Naar aanleiding van de conclusiën van den secretaris waarmede de vergadering zich in principe kon vereenigen werd besloten diens verhandeling afzonderlijk en in haar geheel in het *Maandblad* op te nemen.

Uit het verslag van den penningmeester bleek dat do geldelijke toestand van het genootschap reden tot tevredenheid geeft.

De rekening en verantwoording door de heeren van Lelyveld en Jhr. Flugi van Aspermont nagezien, werd in orde bevonden en de penningmeester, onder dankbetuiging voor zijn goed beheer, gedechargeerd.

Bij de verkiezing van twee bestuursleden, werd herkozen de heer Wildeman, terwijl in plaats van den heer R. P. van den Bosch, die tot herstel van zijn gezondheid zich in het buitenland gevestigd heeft, gekozen werd Jhr. Flugi van Aspermont.

De heer Frederik Caland, die door het bestuur was voorgesteld als Eerelid, werd bij acolamatie daartoe benoemd.

Ten slotte werd overgegaan tot de kunstbeschouwing waartoe behalve uit de bibliotheek van het genootschap tevens door den voorzitter en Jhr. Flugi van Aspermont eenige boeken, wapenafbeeldingen, ex Libris enz. waren beschikbaar gesteld.

Niets meer aan de orde zijnde werd de vergadering gesloten.

In de dadelijk daarop gehouden bestuursvergadering werd de heer baron Snouckaert van Schauburg, die ten gevolge van zijne drukke werkzaamheden, van het beheer der bibliotheek van het genootschap ontslagen wenscht te worden,, op zijn verzoek hiervan ontheven, onder dankbetuiging voor zijn beheer en in zijne plaats gekozen Jhr. Mr. C. H. C. Flugi van Aspermont, zoodat het bestuur thans is samengesteld als volgt:

	Jaar van aftreding.
J. C. van der Mueien, voorzitter	1898
Mr. H. J. Koenen, secretaris	1898
C. F. Gijsberti Hodenpijl, penningmeester ..	1898
M. G. Wildeman, redacteur van het Maandblad	1899
Jhr. Mr. C. H. C. Flugi van Aspermont, bibliothecaris	1899
W. baron Snouckaert van Schauburg. ...	1898

Adels-erkenningen, inlijvingen en verheffingen sedert April 1896 tot en met Maart 1897.

Familienaam.	Voornaam of Voornamen.	Woonplaats.	Adelsgunst.	Datum van het K. B.
Elias	Mr. Hendrik Alexander	Arnhem	*verheven* met Jonkh. of Jonkvr.	23 April 1896 no. 8.
Villeneuve, de	Volkert Huibert	Lochem	*ingelijfd* met Jonkh. of Jonkvr.	4 Mei 1896 no. 35.
Brandeler, van den	Mr. Pieter	's-Gravenhage	*verheven* met Jonkh. of Jonkvr.	16 Nov. 1896 no. 57.
Schmid, von	Lodewijk Marie Alexander	's- Gravenhage	*ingelijfd* met Jonkh. of Jonkvr.	30 Nov. 1896 no. 61.
Elias	Mr. Carl Adolf	Monster	*verheven* met Jonkh. of Jonkvr.	7 Dec. 1896 no. 80.
Brandeler, van den	Willem Carel Salomon	's-Gravenhage	*verheven* met Jonkh. of Jonkvr.	8 Maart 1897 no. 34.
Brandeler, van den	Louis Christiaan	's-Gravenhage		
Brandeler, van den	Martinus Willem Cornelis	Zwolle.		
Brandeler, van den	Martinus	Sassenheim		
Elias	Edouard Jean Pierre	's-Gravenhage	*verheven* met Jonkh. of Jonkvr.	10 Maart 1897 no. 25.
Lawick, van	Victoria Diane	Parijs	*erkend* met Jenkvr. voor hare persoon alleen	23 Maart 1897 no. 37.

Naamlijst der Schepenen van Zutphen?

door J. GIMBERG.

Tadama was de eerste en tot heden de eenige, die in zijne Geschiedenis der Stad Zutphen eene zeer verdienstelijke lijst van Zutphensche schepenen uitgaf, voor wier samenstelling hij blijkens het voorbericht van zijn werk, blz. XII, gebruik gemaakt had van oude „schepensboeken" en oorkonden. Onder het aangehaalde woord hebben we zonder twijfel vier op papier geschreven handschriften te verstaan, welke de namen van leden der Zutphensche vroedschap bevatten en waarvan er één — handschrift A — in de 16de, de drie andere in de 18de eeuw aangelegd werden. Zij zijn door mij als volgt genoemd:

Handschrift A, loopende van 1400 tot en met 1698,
„ B, „ „ 1323 „ „ „ 1793,
„ C, „ „ 1323 „ „ „ 1790,
„ D., „ „ 1323 „ „ 1737.

Beide laatstgenoemde zijn afkomstig uit de bibliotheek van Tadama en werden in 1882 door diens erven aan het archief van Zutphen (1) ten geschenke gegeven.

Deze vier schepenlijsten verschaften mij hoofdzakelijk voor de 18de eeuw bruikbaar materiaal; de gegevens, welke zij van voor dien tijd aanbieden, kunnen niet dan na strenge controle aanvaard worden. Uitstekende diensten bewees me een handschrift, dat tot rugtitel *Vroedschap* heeft en niet alleen de Zutphensche schepenen van 1243 tot en met 1691, maar ook uit die tijden verschillende landdrosten, richters, schouten, enz. in de Graafschap en op de Veluwe vermeldt.

Het maakt deel uit eener collectie op papier geschreven kwartijnen, aangelegd door den Zutphenschen burgemeester Gerhard Kreynck (overl. 25 Febr. 1692).

Deze handschriften, nagelaten door den heer A. C. J. baron Schimmelpenninck van der Oye, werden in 1878 door den heer W. A. baron Schimmelpennink van der Oye aan het archief der gemeente Zutphen ten geschenke gegeven.

Van eene menigte stukken tijdens het leven van Kreynck nog aanwezig, doch sedert verloren gegaan, is ons door diens nauwgezet en duidelijk werk de geheele inhoud bekend gebleven. De groote waarde, welke Ereyncks arbeid voor de historie van Zutphen en Gelderland heeft, doet. het daarom betreuren, dat Tadama, toen hij zijne Geschiedenis schreef, van het bestaan dezer kwartijnen geene kennis droeg.

Eene uitstekende bron, welke Tadama echter ongebruikt liet, zijn de stadsrekeningen, vooral die van den overrentmeester, welke sedert 1445 aanwezig zijn, doch in afschrift bij Kreynck reeds in 1371 aanvangen. Die van den onderrentmeester beginnen insgelijks met 1445 — slechts één is er van 1403 — doch bij Kreynck met 1383. In de rekeningen van eerstgenoemde wordt telken jare het „pretium" (loon) geboekt, dat aan schepenen en raden betaald was en bijna zonder uitzondering worden waarbij hunne namen vermeld, veeltijds, als zij inmiddels stierven, mede met opgave van den tijd van hun overlijden, omdat het pretium per maand uitbetaald werd. Het bleek mij, dat ook Kreynck veel ontleend heeft aan deze rekeningen, waarvan er verscheidene in den loop der tijden verloren gingen.

Nog raadpleegde ik Sloet, Oorkondenboek der Graafschappen Gelre en Zutfen, de raaclsresoluties dezer stad,

(1) Daarin bevinden zich alle door mij genoemde handschriften.

welke met 16 Juli 1573 aanvangen, en een lijstje, loopende van 1294 tot en met 1574, waarop namen van schepenen staan, die niet bij Tadama 'voorkomen, doch door den heer L. A. F. H. baron van Heeckeren in verschillende oorkonden gevonden en daarna door hem in een exemplaar van Tadama's Geschiedenis overgeschreven werden.

Andere bronnen dan de boven genoemde werden door mij niet gebruikt, tenzij die, welke in eene noot aangeduid zijn. Voor op- en aanmerkingen houd ik mij zeer aanbevolen.

Verkortingen.

burg. = burgemeester
ob. = obiit
onderrentm. = onderrentmeester
overrentm. = overrentmeester
politiem. = politiemeester
secr. = secretaris
timm. = timmermeester
zeg. = zegelaar

Zutphen, 18 April 1897. J. GIMBERG.

1212.

Giselbertus,
Gerlacus.

1231. (1)

Henricus de Vredhen,
Ioseph Theodericus filius Gerolgi,
Baldewijn Albus,
Theoderich de Kemnade,
Konrad Lageman,
Gerard Lijse,
Gerard Lunsing,
Herman van Mersche,
Wenemar van Omersen,
Rutard van Ruthelo,
Hendrik Schowebik.

1232. (2)

Theoderich de Kemnade.

1240. (3)

Herman van Marsche.

1243. (4)

Scabini Zutphanienses :
Henricus de (5) Vrethen,
Gerardus Bolte,
Conradus Lankeman,
Gerardus Scarlaken,
Theodericus de Altena.

1248. (6)

Gerard Bolthe,
Hendrik van Vreden,
Gerbold.

1268.

Henricus filius Thiclemanni,
Robekinus,
Jacobus filius Martini.

1271.

Jacobus Martini,
Theodericus,
Ludovicus,
Henricus de Puteo.

1272. (7)

Hendrik de Puteo.

1273.

Jacobus Martini,
Arnoldus de Waienberg,
Bertolclus de Vreden.

1278.

Egidius Boldwini,
Lambertus filius Gese,
Martinus filius Jacobi,
Henricus filius Thidemanni,
Robekinus,
Jacobus filius Martini.

1281.

Robekinus Johannis filius,,
Joannes mgri epdani, (8)
Wolterus de Drinen.

(1) (2) (3) De schepenen onder de jaren 1231, 1232 en 1240 geeft Sloet op.

(4) Bij Sloet: Henricus de Vrethen,
Theoderich van Altena,
Gerard Boete,
Konrad Lakeman,
Gerard Scharlaken.

(5) Het woord de is door Kreynck onduidelijk geschreven.

(6) (7) De schepenen onder de jaren 1248 en 1272 worden door Sloet vermeld.

(8) Beide laatste woorden komen zeer duidelijk bij Kreynck voor. Wat ie hunne beteekenis?

1287.

Johannes Bole,
Ludolphus filius Bernardi,
Matthyas filius Jacobi.

1293.

Lubbertus de Celario,
frater ejus Johannes,
Sloekinus,
Hermanus **Albus,**
Henricus Stockum.

1294. (1)

Ludolfus filius Bernardi,
Hermanus **Albus,**
Nockinus,
Wermboldus de **Drijne,**
Hermannus Cupekini,
Egidius Franconis.
Arnoldus Banninc,
Arnoldus de Trajecto,
Arnoldus prope cimeterium.

1296.

Hermannus **Albus,**
Johannes Härebole. (2)

1298.

Ludolphus Bernardi,
Cristianus de Puteo.

1301.

Arnoldus de cimeterio,
Rodolphus super forum (3)

1302.

Goddo,
Christianus de Puteo,
Arnoldus de Trajecto, (4)
Pelegrinus Johannis,
Ludolphus Bernardi.

1305.

Pelegrinus Johannis,
Franco,
Everhardus Petri.
Gerardus de Drinen.

1308.

Herman Heerken,
Jacob van Beijnem.

1312.

Everhardus Petri,
Martinus Jacobi,
Arnoldus de Vurden,
Jacobus Ampsonii.

1317.

Christianus de Puteo,
Johannes Wysonis,
Ludolfus Hannebole.

1319.

Pelegrinus Johannis,
Egidius Franconis,
Ludolfus Hannebole.

1320. (5)

Mathias de Swipe, (6)
Hermannus Wilde,
scabini :
Christianus de Puteo,
Lambertus Mathiae,
Johannes de **Drijnen,**
consules :
Johannes Wijsonis,
Alphardus Martini.

1321.

Ludolfus Hannebole,
Conradus Yseren. (7)

1323.

Mathias de Swipe,
Egidius Franconis.

1325.

Chrietianus de Puteo,
Lambertus Mathiae.

1326.

Gillis Vranken.

(1) Van Heeckeren heeft: Ludolf Bernardsz,
Herman Witte,
Nosekyn,
Werembold van Drine,
Harmen Cupeken.

(2) Den verkorten naam Härebole, zooals Kreynok duidelijk heeft, durf ik niet op te lossen. Misschien moet Hannebole gelezen worden, vergel. de jaren 1317, 1319 en 1321.

(3) Kreynck heeft achter super eerst forum willen zetten, dooh de verkorting van dit woord doorgehaald en vervangen door cómorans. Wat beteekent laatstgenoemd woord?

(4) Kreynok heeft Arnoldus de Pecto, wat zeer waarschijnlijk eene verschrijving van Arnoldus de Trajecto is.

(6) Van Heeokeren heeft: Christianus de Puteo,
Lambert Mathysz,
Johan van Drynen.

(6) Tadama noemt hem blijkbaar ten onrechte Matthias de Scherps (onder 1323), doch heeft weer onder 1354 den juisten geslachtsnaam (Jacobus) de Swipe. In de onderrentmeestersrekening van 1397 wordt Willem van Zwipe vermeld.

(7) Kreynok beeft: Conradus dós Yserne.
Ludolphus qn̄du filius Hannebole.
Wat is dit qn̄du? Quondam?

1327.

Johannes Gerardi de Drinen,
Henricus de Turri,
Wilhelmus de Pelegrini,
Christiauus de Puteo,
Lambertus Mathie.

1328.

Cristianus de Puteo,
Arnoldus de Drinen.

1329.

Jacobus Gysonis,
Conradus de **Ende.**

1332.

Ludolphus Bernardi,
Arnoldus de Trajecto,
Pegrinus Johannis,
Cristianus de Puteo,
Lambertus Matthie,
Gerlacus de Duseborg.

1335.

Lambertus Mathie,
Gerlacus de Dozeborch,
Lambertus Andreae,
Gerardus dictus Cremer.

1336.

Henricus de Turri,
Gerdus Cremere

1337.

Henrick **Louwer.**

1339.

Henricus de **Turri,**
Gerardus Cremere,
Everardus Ziberdinck,
Arnoldus de Drinen,
Hermannus Cupeken.

1340.

Alf(*erd*?) **Sturman,**
Egidius **Franconis**

1341.

Gerlacus de Doesborch,
Gerardus Zarbold.

1342.

Alf(*erd*?) Sturman,
Arnoldus de **Drynen,**
Everardus Ziverdynck (1)
Gerardus Cremer,
Hermanus **Cupeken,**
Henricus **Louwer.**

1343.

Henricus **Louwer,**
Arnoldus Banninc,
Gherlach ver Alherde sone,
Andries Kreing,
Essekinus Werneri,
Gerardus Zarbold.

1344.

Everardus Ziberdynck.

1345.

Arnoldus de Drynen,
Arnoldus ten **Goye.**

1346.

Alf(*erd*?) **Sturman,**
Johan ten Mersche.

1347.

Henrícus **Louwer,**
Herman Bolle,
Henricus Bolleken,
Johan ten Mersche,
Egidius Franconis,
Wilhelmus Pelegrini.

1348.

Arnoldus ten **Goije,** (2)
Gerardus Cremer,
Conr(*adus*?) . . . . ?
E(*verardus*?) de Drinen,
Jacobus de Swype,
Henricus Bolleken,
Henricus **Louwer.**

1349.

Arnoldus Banninc **Ban-**
ninck, (3)
Andreas Creijnonis filius,
Henrick Bulleken,
Johan ten Mersche,
Henricus **Lowe*r***,
Gerdt Zarbolt.

1350.

Henrick **Louwer,**
Herman Bolle,
Lambert van Vreden,
Fredericus Steijnbicker,
Stephanus **Valke,**
Johannes Brune,
H(. . . . P) Brede,
Esseken Warners,
Gertd Zarbolt. (4)

(1) Kreynck heeft **Everardus Zyberdinck.**

(2) Tadama heeft **Arnt ten Goye.**

(3) Soms plaatst Kreynok naast den verkorten vorm den opgelosten.

(4) H (. . . . ?) Brede wordt door Van Heeokeren vermeld.

(*Wordt vervolgd.*)

De grafsteeoen der Minderbroederskerk te Roermond,

DOOR

A. F. VAN BEURDEN.

(Met een plaat).

In de Neerstraat te Roermond ligt eene oude Gothieke kerk, waarvan het voorgedeelte als Protestautsch bedehuis in gebruik is, terwijl het achtergedeelte in zeer desolaten toestand tot hooimagazijn voor den leverancier der garuizoeusfourage dient. (1)

Het was eens een kloosterkerk der Minderbroeders. Het klooster was gesticht in 1307 door Reiuoud 1, hertog van Gelder op een zijner hoeven.

In 1572 werd de kerk verwoest en geplunderd na de verovering der stad door Prins Willem van Oranje. In 1794 werd het klooster door de Oostenrijkers als kazerne gebruikt; het werd in 1797 gesupprimeerd. De gebouwen en de kerk zijn daarna aangeslagen maar eerst in 1811 verkocht. In 1822 werd door den Raad der stad het koor der kerk en 't aangrenzend terrein aan de Hervormde Gemeente afgestaan. In het fouragemagazijn heeft men een uitnemend beeld van de verwoesting, die sloopers door opeenvolgende afbraak aan een fraai gebouw kunnen toebrengen.

De zoldering is verdwenen, de muren zijn van al wat maar eenigszins waarde had beroofd, de ramen zijn dichtgemetseld en de vloer bestaat niet meer.

Natuurlijk beeft men zich meester gemaakt van de uitstekend te gebruiken grafsteenen. Doordat die ruimte hooimagazijn bleef en er steeds voorraad moest blijven, liet men een deel van den vloer onaangeroerd.

Een onderzoek naar het graf der tweede echtgeuoote van Graaf Herman van den Bergh bij een tijdelijke opruiming van het strooi en hooi door 't afloopen der huur, gaf gelegenheid mij te vergewissen, dat er nog 16 grafsteeueu lagen De afbeelding met de opschriften, die zich zelf verklaren, gaan hierbij benevens een platte grond van de ligging der steeueu ten opzichte van elkander. Ik meen wèl te doen deze te publiceeren, daar 't bij de weinige belangstelling te vreezeu is, dat ook deze verdwijnen, evenals de met de adellijke kwartieren der Stiftsdames beschilderde curieuze balken, die nog in een lokaal van de Maria Munsterkazerne te Roermond aanwezig zijn, in welk lokaal, wellicht ter betere couserveeriug, thans de garnizoeussmidse gevestigd is. Sic transit, gloria muudi

(1) Hoewel het onmogelijk is, alles uit de voortijden te restaureeren of eene dusdanige bestemming te geven, dat het zijn karakter behoudt, schijnt Roermond wel bij uitstek verwaarloosd te moeten worden. Het genootschap „Limburg", dat hoewel jong in jaren met recht gezag begint te krijgen en door de gesohriften van zijn ijverigen secretaris, den heer van Beurden, meer en meer bekend wordt, zal ik naar ik hoop (en voorzeker velen met mij) spoedig in staat zijn, om op historisch- en kunstgebied merkwaardige zaken voor geheele ondergang te behoeden. W.

Uit de registers van Cuyk en Roermond.

VAN WEVELINCKHOVEN.

1 Maart 1666. ***Petrus van Wevelinckhoven, j.*** m van Gorkum en ***Maria van dor Heyden, j.*** d. van Cuyk, pres. Joanna van Weveliuckhoveu, moeder des bruidegoms en Catheriua Crebbers, moeder der bruid.

9 Augustus 1695 getrouwd, althans aangeteekend in de Cuyksche registers : ***Hendrik Hoevel*** en ***Antonetta Wevelinckhoven.***

11 Augustus 1695 ondertrouwd, 26 September 1695 getrouwd, althans aaugeteekend in de Cuyksche registers : ***Johan Balthazar van Wevelinckhoven*** en ***Maria Catharina Graus.***

9 September 1700 getrouwd, althans aangeteekeud in de Cuyksche registers : ***Johan Balthazar van Wevelinckhoven,*** weduwnaar van M. C. Graus en Anna ***Maria Meijer*** van Roermond.

Johan Baltbasar van Weveliuckhoven, was raadsheer in het Hof van Gelre en „amptman". Hunne kinderen uit dit IIe huwelijk te ***Roermond*** geboren waren:

1. ***Petrus Fredericus van*** Weveliuckhoven, gedoopt 11 September 1702, doopgetuigen : Autoinette van Wevelinckboveu CU Judocus Meijer, advocaat van het Hof van Gelder.

II. ***Fredericus Otto*** van Weveliuckhoven. gedoopt 8 November 1705.

111. ***Joanna*** Maria de Wevelinckhoveu, gedoopt 28 December 1706, gehuwd 18 Juni 1730 met Colonell Georgius de Hees (paroch. Steiukerckeu), in de Carmelieteukerk, getuigen : Aloysius van W evelinckhoven, Maria Catheriua Meijer, Leopoldiua Petrouella Verheijen, Helena Isabella van Weveliuckhoven.

IV. ***Helena Isabella*** van Weveliuckhoven, gedoopt 4 Februari 1708, doopgetuigen : Maria Elisabeth Meijer en Joh. Gerardus Cox Senior; zij is gehuwd 15 Nov. 1730 te Roermond met Johannes Essers drossard in Elsloo, getuigen: Joes Meier, Balthasar Fred. Huberts, Frederick Aloysius de Weveliuckhoveu.

V. ***Jacobus Fredericus*** de Wevelinckhoveu, gedoopt : 16 Maart 1709, doopgetuigen: de kanunnik van Elswijck, Heuricus Coustautius de Wevelinckhoveu, raadsheer van den Paltsgraaf, en Postmeester.

VI. Maria ***Jacoba*** de Weveliuckhoveu, gedoopt: 11 April 1710, doopgetuigen: Jacobus Wilhelmus Graus en Isabella Meijer

VII. ***Fredericus Aloysius Henricus*** de Wevelinckhoven, gedoopt: 27 Juni 1711, doopgetuigen : Franciscus Claesseu en Maria Elisabeth Meijer; gehuwd: 29 April 1748 met Maria van Estveldt, van Roermond, getuigen : Petrus Franciscus Claessen en Maria Catheriua Elisabeth Meijer.

VIII. ***Jadocus Everardus*** de Weveliukhoveu, gedoopt: *9* Oct. 1712.

1x. ***Joannes Thomas*** de Weveliuckhoveu, gedoopt : 20 Dec. 1713, overleden 1727, doopgetuigen: Joauues Gerardus (van) Laer en Catherina Theresia Henrica Claessens.

X. ***Theodorus Everardus*** de Wevelinckhoven, gedoopt : 23 febr. 1715, doopgetuigen : Joes Henricus Theodorus Luitgens en Dorothea Barbara (de) Bors.

26 October 1699, getrouwd te Cuyk: ***Johan Hendrik Verheijen,*** rentmeester te Boxmeer, weduwnaar van Catherina Wissiug, met ***Catherina Cornelia van Wevelinckhoven, j. d.*** van Cuyk.

Uit het kerkarchief van Ommeren.

(*Vervolg.*)

Lidmaten.

Ter aanvulling van de copiën der doop- en trouw-aanteekeningen geef ik nu een uittreksel uit de oude lidmatenlijsten. Men kan dan uit een en ander opmaken welke familiën in dit gedeelte der Betuwe woonden.

Naamen der Ledematen die ick Joan. van der Horst hebbe aangeteeckent bij mijn eerste visitatie met Joost van Essevelt als Ouderlingh op den 10en Octobr Ao. 1673, en oock der geenen die door mijn van tijt tot tijdt zijn zijn aengenoomen :

Gijsbert van Essevelt en Jutgie van Westrenen.

Pieter Backer, Secretaris, en Jannetie Lam.

Herman Janssen en Neeltie van Westrenen. Zij is (als Cornelia v. W.) weduwe Pinksteren 1696.

Jantie van Westrenen wed. meester Aart van Eck.

Cornelis Jan Roelofse en Willemken Dirks van Hien.

Teunis Jansse van Westrenen en Neeltie van Essevelt (wede Pinksteren 1696).

Hendrickie van Hoof en hare dochter Neeltie van Hoof.

Aaltie van Winselaer wede Herman Jansse van Lettingen.

Willem Joosten en Jantie van Essevelt.

Joost van Essevelt en Dirxken van Hattem.

Grietie van Essevelt.

Gijsbertie van Essevelt.

Aart Willemse van Luttervelt en Uyltie Florisse.

Teunis Willemsen en Peternel de Vos.

Grietie van Triest wed. en Maria van Westrenen haar dochter (dus ongetwijfelt: Grietje van W., geb. v. T., óf de dochter met eenen v. W. gehuwd).

Cornalis van Eck lidm. 7 Oct. 1674

Adriaan van den Bergh en Mechtelt van Poederoyen uit Maasbommel. Zij gaat later als wed. naar Lienden.

Aert Hendricksen en Grietie van Poederoyen met a.tt. van Ds. Wachtendorp (uit Lienden). Gaan later naar Dreumel.

Jan van Eck en zijne vr. Maria van Wijk 14 April 1677 uit Tiel. Later naar Maurik.

Israel Kuno, dragonder onder Overste Grebbe, met a.tt. van Ds. Moonen van Deventer 7 April 1683.

10 Mei 1683 att. get. door Ds. Pot te Elst.

Heyltie Hendrix, vr. v. Gerard Cornelisse op de Pol, bel. 24 Dec. 1687.

Joost van Essevelt, bel. als voren.

Jan Herbertse Schuyl, Paschen 1690 uit Lienden.

Cornelis Claassen en Judith van Wijk uit Lienden 1691 (van Wijck, met ck, in 1696).

Op St. Victor 1691 wordt iemand op bel. aangenomen, Curieus in een prot. lidmatenboek.

Jan van Essevelt, bel. 23 Dec. Gaat later naar Meerten, buurt van Lienden.

Jannige van Wijk „mijn vrows voordochter" bel. 23 Dec. (van Wijck).

Op St. Victor: Gerard Cornelisse op de Pol, bel.

Cünera Peters van Westrenen, bel. Pinksteren 1694, later naar Rhenen.

Dito: Antie, vr. van Jan Schuyl.

Angnita v. der Horst, „mijn dochter", bel. Pinksteren 1695, 3 Nov. '97 naar 's Gravenhage.

Op St. Victor: Gerard de Graaw, bel , later naar Ingen.

Janti Gerards, vr. van Dirck Hermanssen van Kesteren, ruiter onder den Heer Ritmr Gent, Paschen 1696, later naar Lienden.

Pinksteren : Jannigie, dochter van Jannigie Verwey, vrouw van Jan v. Essevelt (voordochter, zie onder).

Dito : Hendrickie van Hooff, dochter van Jan van Heteren.

Pinksteren 1696. De navolgende lidm. behalve de reeds genoemden en de overledenen:

Judith van Laar, vrouw van den pred.

Cunera Peters v. Westrenen, later naar Lienden.

De Heer advocaat Antonis Foyert, † 17 Oct. 1696.

Jonas Jeremiae van Kalmer en zijn vrouw Magdaleen. Dese drie sijn met consent van Da. Scherphoff (van Lienden) bij ons voor Leden erkent.

't Echtpaar v. Essevelt—Verwey (zie boven) en haar dochter Jannige Dircks (dus heette de eerste man der vrouw Dirk N.). Naar Bommel.

Gijsbert Craauwel, Schutter en Hermke zijn vrouw.

Jan van Heteren en Neeltie van Hoof zijn vrouw en Hendrickske van Heteren de dochter (boven heet zij : van Hooff — wellicht intusschen geëcht?)

Aeltie Hermansse (= Uyltie Florisse? zie boven) wed. Ghert Willemse Luttervelt en Neeltie Aerts zijn dr.

Elisabeth v. der Horst, zuster van den pred.

Joost v. Essevelt en Neeltie Jansse Quint.

Christoffel Gerigh en juffr. Johanna Agnes v. Eck; sijn den 5 maijo '98 na de Pals vertrocken, maar den 5den Junij gerepatrieert.

19 Mei 1697, Pinksteren, door bel. Willem Aartsen v. Luttervelt.

9 Oct. Anneken Willemssen van Heteren, dr van Magdalena, de vr. van Jonas Jeremiae v. Kalmer, bel. (naar Wijk).

3 Nov. Anneke Willems v. Heteren naar Jutfaas.

1698, Pinksteren, bel. Geertruyd, dr van den pred., later naar Echteld.

3 Oct. bel. Hilleken Dirx, dr. van Jannigie Verwey (voordochter — zie boven), later naar Bommel.

24 Dec. bet. Jan Teunissen v. Westrenen, later naar Middelburg.

1699, Paaschavond, bel. Maria Backer, dr. van den secr.

Dito Aart van Eck, Corneliszn.

Dito Coenraad v. Heteren, Peterszn.

Pinksteren, met att. van Ds Petrus de Lange (te ?), Aaltie v. Eck, vr. vau Coenraad de Grauw (later naar Ingen).

23 Dec. bel. Coenraad de Grauw (als voren).

Dito Jan Hendricksen van Westrenen (later naar Leiden).

1700, Pinksteren, att. van Maurik. Derck Dercksen van Zetten en vrouw.

Met att. van Ds. Veckhovius van Tiel, Godert van Wyck, ontvanger, aangenomen.

Dito Joost Teunisse v. Westrhenen (later naar Ingen).

1702, 8 Oct. Bel. Gerard Wilhem (sic). v. der Horst.

12 Oct. naar Rotterdam: Cunera Petersen v. Westrhenen (zie boven ; wellicht eene nicht).

Pinksteren, uit Lienden: Gerard Janssen Vermeer en vrouw.

23 Dec., bel. Styntie Dirxen v. Wijck, vr. van Jan van den Kerckhoff (later naar Zuidwiick).

1703. Op den 7 July door belijdenisse aangenomen de WelEd. Juffrow Catarina van Doeienburgh uyt het Pausdom overgebraght tot onse kercke, en heeft het examen van twee uhren loffelijk uytgestaan, en sijnde achtien jaren geworden heeft op den 8ste dito voor de

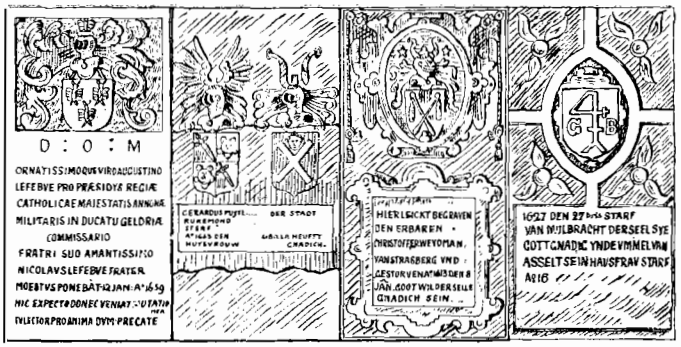

2. 5 en 6. 9. 13.

Buien quaniel gebroken.

14. 16. Los. 3.

eerstemaal aan des Heeren Heyligen Avondmaal geweest, waar voor dat den goedertierene Godt na de communie is hertelijk gelooft en gedankt. (Gaat later naar Heusden).

1704. 21 Maart een man $85^1/_2$ jaar aangenomen.

1705. Paschen, bel. Anna Elisabeth van der Horst (dochter van den pred.).

Dito Dirxk en Teunisse van Westrhenen (later naar Maurik).

24 Dec. bel. Wilhem (sic.) Teunissen v. Westrenen (als voren).

1706. 3 April, uit Lienden: Johan van Grootveld en zijn vr. Maria van Wijck, „oock zijn wijfs voordoghter" Johanna van Triest.

Dito door bel. Jan Jansen van Heteren.

23 Dec. door bel. Geritie van Triest, dochter van Maria van Wijck nu getrowt aen Jan van Grootvelt (de moeder nl.)

24 dito Lijsbeth Gijsbertse, dr. v. Gijsbert Teunisse Craauwel, schutter.

1707 22 April bel. Wynandie van Manen, kamenier van juffrouw van Blijwer(v)en (een heerenhuis te Ingcn, nu de boerderij met grachten en oprijlaan).

Pascben, Joannes van ..... koetsier van de vrouw van Rijnenburgh (is dit een kasteel?)

1708 Paschen. Mondel. att. van Ds. Peregrinus: Jan van Wijck Aertszn en Maria van Eck, vr. van Huybert de Hoogh

Dito Lambert Breunis en dochter.

Pinksteren, met att. van Ds. Chassé van Maurik: Jantie Teunis, vr. v. Jan Gerardsen van Randyck (niet Randwijck!) en deze zelf 18 Dec door bel.

1709, 29 Maart vóór Pasohen : twee zonen van Pieter Backer, secr. dezer heerlijkheid, Joannes en Aelbertus.

12 Oct. door bel. „mijn schoonsoon Ulricus Bosch uyt de Luytcrse Gemeente."

Nu worden de aant. zeer zeldzaam, met onduidelijke hand, en ten slotte door anderen geschreven.

1712. 3 April bel. Catharina Gerrits v. Randijck.

4 dito Johannes van Hoeven.

11 Oct. Willem v der Horst, „mijn soon" (gaat 31 Mei 1733 naar IJzendoorn).

22 Dec. Cornelis Cornelisse v. Ommeren.

Paschen (ook 1712) Henderik v. Triest, Coenraad en Henderijn van Heteren.

1715, Kerstfeest, bel. Judith en Grietje, dochters van Joost van Estvelt (lees: Esscvelt). Grietjelater naar Resteren.

Dito Joannis van Baaren.

17 18, Kerstfeest, Willem de Haes en Roelofje Verkuyll, vr. van Joannis van Baaren.

1720, Kerstfeest, met att. van Ds v. Oosterom te Amerongen: Gerritie Diriks, vr. van Jan v. Heteren.

Dito bel. Jerphaes van Grootveld (later naar Haarlem).

Namen der lidm , gevonden door Wilhelmus van Oudheusden, Pred. en Johan van Grootveld, ouderling, 25 Maart 1722 (eenige reeds genoemden laat ik weg).

Wilhelmus van Oudheusden en Zara Pijll.

Johan Pijll, vader, Elizabeth Pijll, zuster.

Johan van Grootveld (later naar Ingen).

Cornelis van Ommeren.

Judith van Laar, wed. Ds. v. der Horst (hierbij staat „obiit". Dit woord, alsmede 't woord „doot" van Ds. v. d. Horst liet ik telkens weg omdat de datums toch ontbreken).

Gerrit v. der Horst (later naar Overhasselt).

Anna Lijsbeth v. der Horst.

Willem v. der Horst (later naar Haarlem).

Gerrit Roest en Jannetie de Graauw.

Fier Barentsze en Cornelia v. der Sand (naar Rijswijk 14 Dec. 1731).

Klaas Cornelisze en Judith v. Wijk, zijn moeder.

Eene attestatie van Ds Goldbak te Drumpt.

Willem Aartze (v) Lutterveld en Maria Jansz.

Jan v. Noord.

Lambert Justijnisze en Evertie de Leeuw.

Coenraad v. Heteren en Gerrittie van Triest.

Jan v Heteren en Gerrittie Dirkze.

Jan v. Heteren, de vader.

Huybert Jansze (de Hoogh) en Maria v. Ek (v. Eck).

Pieter Bakker, koster en schoolmr. (Backer).

Johannes Bakker en Stevantie Janze (Backer).

3 April bel. Harmen Dirkze v. Ommeren (later naar Amsterdam).

Roelof Roest en Annetie Gerritze van Randwijk. (Nu met een w er in)

16 Dec. bel. Magtelt van Essevelt, Heijnderijna de Graauw (later naar Varik), Maria Gerritz, vr. van Jan v. Noord, Bart v. Triest, Heynderik Rijke.

1723, Paschen, bel. Roelofje v. Wijk, Andries v. Sette, Barent v. Sette en Willemkc zijn vr., Dirkje Dirkz. v. Ommeren.

1724. Dirk Hey en Schrevelt zijn vr. met att. uit Soelen.

1726. Mijn swager Gideon Pijl en Margareta van Os, syn Huysvrouw met att. van Maastricht; naar 's Gravenhage. Sept. 1727.

Johannes van Wermeskerke, schoolmr. en Jacomijntie de Wijs; 1 Mei 1729 naar Echteld.

1727. 7 Maart. Anna Margareta Houf-Hof, dienstbode van de pred. uit Wijk bij Duurstede, gaat later naar Gouda.

7 April. bel. Johannes van Oudheusden, zoon.

De Heer Franciscus van den Steen (zoon van den Heer van O.),

Johanna en Gijsbert v. Essevelt; Johannes Dirkze v. Ommeren.

Met att. uit Tiel: Jacobus Robertson en Elizabeth Verbeek, naar Tiel terug Mei 1728.

1728. 18 Oct. met att. van Ludovicus Brands, pred. te Echteld: Gerrit Dirkz. v. Wamel.

Mei (ook 1728, zal wel 1729 moeten zijn) met att. van Ds. Wilbrennink van Kesteren : Jan v. Ommeren en Maria de Leeuw.

173 1. 27 Feb. Bel. Evert Huybertze de Hoog; Schrevel en Jaunetie Peterze de Haas.

Leden bij de visitatie van Ds. Vosman, en Lambertus Augustinus en Jan Gerritze v. Randwijk. onderl. 1 Oct. 1731 (eenige reeds genoemden overgeslagen).

Theodorus Vosman en Johanna van Dorlandt.

Rutger Franken. Ob 13 Feb. 1733.

Aelhert Vink, custos en Gerritje v. Beusichem (met att uit Maurik).

Huibert Janse de Hoogh en Maria v. Eck, en hun zoon Evert.

Johannes Bakker (Backer) en Steventje Janze.

Gerrit Roest en Jannetje de Graauw.

Bart van Triest en Anna Elisabeth v. der Horst.

Johañ Dirkz. v. Ommeren

Lambertus Augustinus en Evertje de Leeuw.

Jan v. Heteren, en zijn zoon Jan, en diens vr. Gerritje Dirks.
Coenraed v. Heteren.
Cornelis v. Ommeren en Machteld v. Esseveldt.
Gijsbert v. Esseveldt.
Willem Aartze v. Lutterveld.
Jan Gerritze v. Randwijk en Jannetje Anthonisse.
Hendrik v. Triest.
Jan v. Ommeren en Maria de Leeuw.
Hendrik de Cocq en Johanna v. Triest.
Dirk Cornelisse v. Ommeren en Agnita v. Verssevelt (uit Lienden).
Roelof Roest en Annetje Gerritz v. Randwijk.
Willem de Haas en Judith v. Esseveldt.
Berent v. Zetten en Willemtje Dirks en Andries v. Z.
Jan v. Oort en Maria Gerritz.
Herman Janze den Hollander en Willemijna Hermenze.
Dirk Hey en Schrevelia Cornelisse Couziju.
Gerrit Dirkse v. Wamel.
Claes Cornelisse v. Ommeren.
Schrevel Peterse de Haas.
Dirk v. Meerten met att. v. Ingen.
Aart Zanderze Verbrugh, custos, met att. van Maurik.
Jannetje Peterze de Haas, aangetr. dochter van Dirk Hey.
Cornelia van Zetten, vr. van Willem v. Zetten.
Neeltje v. Luttervcld, vr. van Hendrik Willemze (op den Bildert, 1732 op den Hevel).
Jacomijn v. Wijk, vr. van Dirk Ottho. Zij † 17 Dec. 1762 als Jacomina v. Wijk, vrouw van Dirk Otte.
Willemijntje Dirks Muyen.
Ariaentje van Lettinge, woont aan de kerk.
Hendrikje v. Heteren.

10 April 1732 in tegenwoordigheid der ouderl. Jan Gerritze van Randwyk en Cornelis Cornelisse v. Ommeren bel. afgelegd door Dora Franken Rutgersdr. ; gaat naar Utr. 31 Aug. 1732.

23 April 1731 in tegenwoordigheid van den ouderling Hendrick de Cocq lidm. geworden: Gerrit van Wees Gerritz (naar de Vaart — Dedemsvaart?), Gooze van den Brie1 (†1741), Bart, Joost, Uliana en Hendrina Hendrikze v. Ommeren (op den Hevel), Gerrit en Aaltje Hermenze v. Meenen, Maria de Cocq, Grietje v. Hardenbroek en Teuntje v. Zetten (gaat naar Utrecht)
Catharina de Vreede, vr. van Jan Gerritze v. Randwijk met att. van Zoelen.

29 Maart 1736 in tegenwoordigheid van den ouderling Huibert Janze íle Hoogh, aangenomen:
Willem Hendrikze v. Ommeren (op den Hevel), en Henderina v. Baaren (gaat naar de Vaart).
Uliana v. Eck (naar Dordrecht 22 April 1736.)

30 April, dito Johanna Margareta Hoising uit Opheusden (naar 's Gravenhage).

De Heer Louis Anthoni van Oojen, Capteyn onder de infanterie met att. uit de stad Grave, edogh deese is dezelfde att. weder behandigt.

19 April 1737 in tegenwoordigheid van den ouderling; Hendrik v. Triest, aangen ; Johanna v. Triest en Jannetje v. Eck, geb. te Ingen, wonende te 0. (gaat naar Dordrecht), Anthoni en Aaldert Dirkze v. Ommeren (Aaldert naar Bambroek).

H. J. SCHOUTEN.

(Wordt *vervolgd.*)

Vragen en Antwoorden.

de Bruijn.

In de genealogie v. Eck (au lion) in 't Annuaire van 1871 komt voor F. W. L. *v. Eck,* notaris te Arnhem, × Gerardina Cornelia de *Bruijn.* Zij was eene dr. van den Amst. gas- en suikerfabrikant Cornelis — zie ter plaatse. Hoe is het wapen van deze familie de *Bruijn?* Zij is uit Harmelen afkomstig.

0. H. J. S.

Ruts.

Bij de collectie-Heemskerk was indertijd eene genealogie-Ruts. Waar is deze P

H. J. S.

de Witt.

In de *Figaro* van 27 October '96 staat onder rubriek „Mariages" de mededeeling van het huwelijk van den heer François de Witt, Luit. in het 76ste Regiment Infanterie, broeder van Corneiis de Witt, en neef van den afgevaardigde van Calvados, de Witt, met mejuffrouw Martha de Bussierre, dochter van Baron en Baronesse Maurice de Bussierre.

De inzegening van dit huwelijk, waarvan de Figaro een breedvoerige beschrijving geeft, heeft te Parijs plaats gehad in de kerk „de l'Etoile" in de Avenue de la Grande Armée.

Deze familie de Witt, afkomstig uit Holland, voert: Van azuur doorsneden a. een opvliegende duif van zilver, *b.* een zilveren keper vergezeld van 3 klaverbladen van 't zelfde. C. G. H.

Vraag.

Zou iemand ook inlichtingen kunnen verstrekken omtrent het bestaan van een wapen der familie Raaymaakers?

(Red.)

INHOUD 1897, N°. 3.

Benoeming tot lid. — Algemeene vergadering gehouden in het Groot Keizershof te 's-Gravenhage op 20 Maart 1897. — Adels-erkenningen, inlijvingen en verheffingen sedert April 1896 tot en met Maart 1897. — Naamlijst der Schepenen van Zutphen, door J. Gimberg. — De grafsteenen der Minderbroederskerk te Roermond, door A. F. van Beurden. (Met een plaat.) — Uit de registers van Cuyk en Roermond. — Uit het kerkarchief van Ommeren, door H. J. Schouten. — Vragen en antwoorden.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen, te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt **alleen** aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan **den** Secretaris den heer Mr. H. J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 8*c* te Haarlem.

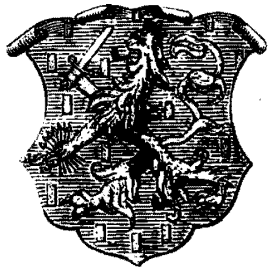

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, *Jan aan Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Leden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f* *10.00*

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 8.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 4. **XVe Jaargang.** **1897.**

BERICHT.

In het belang eener geregelde administratie nemen wij de vrijheid onzen leden kennis te geven, dat het tegenwoordig bestuur van het genootschap, als volgt is samengesteld :

J. C. VAN DER MUELEN, *voorzitter,* Laan van Meerdervoort 99, *'s* Gravenhage.

Mr. H. J. KOENEN, *secretaris,* Kanaalweg 63, *Scheveningen.*

C. F. GIJSBERTI HODENPIJL, *penningmeester, Vrijenban* bij *Delft,* Haagweg 75.

Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, *bibliothecaris,* Jan van Nassaustraat 6 te *'s-Gravenhage.*

M. G. WILDEMAN, *redacteur* van *het Maandblad,* Zijlweg 8*c*, *Haarlem.*

W. Baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, Daendelsstraat 11, *'s-Gravenhage.*

Brieven te zenden aan den secretaris Mr. H. J. KOENEN, *Scheveningen,* Kanaalweg 63. **Bijdragen** voor het *Maandblad* en daarop betrekking hebbende correspondentie aan den *redacteur* M. G. WILDEMAN, Zij 1 weg 8*c*, *Haarlem.*

Aanvragen voor de *bibliotheek, boekgeschenken* en *vervolgwerken* worden ingewacht bij den bibliothecaris Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, Jan van Nassauat raat **6** te *'s-Gravenhage.*

Heeren leden van het genootschap, ook zij die in het buitenland woonachtig zijn, worden beleefd verzocht, ter voorkoming van noodelooze onkosten op het innen van hun contributie, deze **per postwissel** te willen overmaken aan het adres van den penningmeester, den Heer C. F. GIJSBERTI HODENPIJL, te *Vrijenban* bij *Delft,* Haagweg **75,** of hier te lande een kantoor aan te wijzen, waar de contributie kan worden ontvangen.

Vriendelijk doch dringend wordt verzocht, bij verandering van woonplaats, het nieuwe adres op te geven aan den *redacteur, Zijlweg 8c te Haarlem*

Familie-aanteekeningen GERLINGS.

Door den heer archivaris A. J. Servaas van Rooyen, ons eerelid, werd in der tijd mijne opmerkzaamheid gevestigd op een H. S betrekking hebbende op bovengenoemd pasicisch geslacht. Terecht maakt dit manuscript thans deel uit van de Bibliotheek en is onder no. 2399 opgenomen in Deel 11 van den Catalogus der Bibliotheek der gemeente 's-Gravenhage. Behalve eene geslachtlijst van aanverwante familiën bevat den omslag eenige losse vellen, die kennelijk vroeger als schutbladen van een bijbel hebben dienst gedaan.

Laatstgenoemde aanteekeningen, aangevangen door Mr. Herman Gerlings (geb. te Haarlem 25 Juni 1666 † 6 Dec. 1716) zijn voortgezet door zijne weduwe en vervolgens door een hunner kinderen.

Vooral voor de namen der getuigen en verdere bijzonderheden, verdient een woordelijk afschrift een plaatsje in ons Maandblad.

Haarlem. M. G. WILDEMAN.

Op den eerste Augustus 1690 syn wydtsame in den huwelycken Staat bevesticht van Do^m Johan van Duuren t haarlem inde Groote Kerck, Herman Gerlings met myn Beminde huys-vrouw Henriette Schas. Godt de Heere believe ons huwelijck te Seegene int tijtlijcke en principaal int Geestlijck opdat wij hier uijt genaade mooge vercrijge een heerlick leeven en salich Sterven. Op den **26** Juny ben ick Herman Gerlings gebooren des jaare onses salichmackers Jesu Christi duysent Sest hondert Ses en Sesticb, en op den 24 Mey 1668 is myn lieve huysvrouw Henriette Scbas gebooren.

Op den 15 April 1691 is myn huysvrouw des smiddach s tussen elf en half twaalf uure in de craam gecoome van mijn eerste Soon, met name Herman Gerlings is naa syn grootvader genaamt en heeft den doop ontfange door dom de Neys op den 17 April 1691, de getuyge waare Monsr Willem Fabritius en syn E. Huysvrouw Mass^r Fabritius en Monsr Pieter Gerlings. Den Heere laat hem in deuchde opwassen.

1692. Op den 2 July Heeft het God behaacht myn bovengenoemde Soontie te haalen, in syu Euwige Rijck, nadat het 5 vierendeels jaars oudt was.

Op den 5 November 1692 is mijn lieve huys-vrouw des naarmiddachs tussen 3 en 4 uuren in de craam bevallen van mijn eerste dochter met name Barbara Wilhelma,, is genaamt na haar oom W. fabricius en muy Barbara fabricius, en heeft den doop door domine Hellius op den 6 Novemb. 1692 ontfange, de getuyge waare Monfreer Cornelis Gerlings, Masseur fabricius en Nichje Heersen, De Heere laat haar in deuchde opwassen.

Op den 21 September 1694 is mijn lieve huysvrouw des Smorgens ten half achten in de craam bevallen van mijn tweede dochter, met name Christina Cornelia, is genaamt na mijn moeder Christina guldewngen, en naar mijn lieve vrouws moeder Cornelia Nierop, Synde byde haar Grootmoeders, en heeft den doop ontfangen op den 29 September 1694 door domine de nijs, de getuygen waren Swager forrest, Suster gerlings en Suster forrest, de Heere laat haar in deuchden opwassen.

Op den 23 Mey 1696 is mijn lieve huijs-vrouw des Smorgens ten vier uuren in de craam bevallen, van mijn tweede Soon, met name Willem Gerlings, is genaamt naar Monsr Willem fabricius Syn oom, en heeft den doop ontfangen door domine Johannis Huysinga op den 23 Meij 1696 de getuygen waren de Neven Arent en Albert fabricius en masseur fabricius, den Heere laat hem in deuchde opwassen, tot vreugde van Syn ouders.

Op den 25 November 1697 is mijn lieve huys-vrouw tot Amsterdam des Smorgens ten half negen uuren in de craam bevallen van mijn derde Soon, met name Herman Gerlings, is genaamt naar Syn groot Vader Herman Gerlings, en heeft den doop ontfangen door Domine Johannis Oostrum in de niwe Kerck den 27 November 1697 tot Amsterdam. de getuygen waren Monfreer en Masseur van Zurck, God laat hem tot vreugde Syner ouders opwassen, en hem tot Salicheyt,

Op den 6 Maart 1699 is mijn Lieve huys-vrouwe des avonts tusschen 7 en ½ acht uuren in de craam bevallen van mijn vierde Soon, met name Gornelis Gerlings, is genaamt naar Sijn oom Cornelis Gerlings, en naar Syn over groot Vader de Burgemr Cornelis Guldewagen, en heeft den Hijligen Doop ontfangen door Domine van der Horst in de Nieuwe Kerck tot Amsterdam op den 8ste Maart 1699, de Getuygen waren Monsr Willem fabritius out Burgermr en Muy Catharina Guldewagen Wed. de Graat, den Hemel laat hem tot vreuchden Syner ouders en hem tot Salichydt opwassen.

1699 den -30 Augusti, Smorgens ten Seven uuren, heeft het God behaagt mijn Soontie Herman Gerlings, te halen in Sijn eeuwige rijck, nadat het Seven vierendeels jaars out was.

1700 den 24 Xbr is mijn lieve huys-vrouw Smorgens ten ½ tien uuren in de craam bevallen van myn Bevende Kint met name Herman Arnoldus is genaamt naar mijn vader zalgr en Syn neeff Aruoldus fabricius, en heeft den Hyligen Doop ontfangen door Domine Schulting in de nieuwe Kerck tot Amsterdam op den 26 xbr 1700.. de getuygen waren neeff Abraham Guldewagen en nigte Agatha Sul. God laat hem tot vreugde Syner ouders opwassen.

1704 den 27 feb. is myn waarde huijs-vrouw smorgens ten half agten in de craam bevallen van ons achste Kint,

met name Henrietta Jacoba, is genaamt naar mijn lieve huys-vrouw en Jacob bruynsteen, en heeft den hijligen doop ontfange door Domine Jacobus de Kempenaar in de groote Kerk tot Haarlem op den 2 Maart 1704. De Getuygen waren Monfreer Arent van Duynen en nigte Henrietta Christina de Witt, huys-vrouw van Neeff Albertus Fabricius. God laat haar tot vreugden haarer ouders opwassen.

lï05 den 20 July is mijn waarde beminde Smorgens ten tien uuren in de Craam bevallen van mijn negenste Kint, met name Adriana Arnoldina, is genaamt naar mijn bemindens Vader Adrianus Schas, Hre van Zanthorst en haar oom Arend van Duynen, en heeft den Hijligen Doop ontfangen door domine Dorielle in de Groote Kerk tot Haarlem op den 22 July 1705 de Getuygen waren de de Hr en Neef Abram Cranendonk en Cornelia Schas, den Almogende laat haar tot vreugden van ouders, susters en broeders opwassen.

1709 den 14 July Sondags Smiddags ten twee uuren heeft het God behaagt mijn Dogtertie Adriana Arnoldina te halen in sijn Eeuwige Rijk, naardat het vier jaar min ses daaghen out was.

17 14 den Elfde feb. is myn outste dogter Barbara Wilhelma in den Egten Staat getreden met Mr petrus vuijst, gebooren op Batavia en door Domine Schuring des avonts ten acht uuren in de groote Kerk getrouwt. God geeve syn zeegen in het huwelyck.

1715 den 16 Janū is myn dogter tot Lijden in de Craam bevallen van haar eerste Kind, dog doot ter werelt gecoomen, synde een dogter.

1716 den 22 Maart is mijn dogter Barbarn van haar tweede Kint verlost tot Lyden, synde een gezonde spruyt, des snagts ten 12 uuren, en des avonts gedoopt in de pieters Kerk door Domine Leffen, genaamt Maria Louisa, na haar Groot Moeder Maria de Nys, wed. Hendrik Vuyst, en haar oom Louis Gerlach, daar peter van was haar Groot Vader Mr Herman Gerlings, en meter Maria de Nys haar Groot Moeder; God laat den Jonggeborene tot Vreugden van ouders en Vrinden opwasschen.

17 16 op den 16 Mey heeft Broeder en Suster Vuyst met haer E Kintie voor de Camer van Zeeland op het Schip d' herstelde Leeuw voor de vlaikte van Rammeries (1) het anker geligt en de Rys naer Oost-Indien Aangenomen. God geven haer een voorspoedige Ryse en geven haer het geen best is naer Ziel en Lighaem.

1716 op den 6 Xber Des Middags ten een uuren Heeft het Den Almagtigen God behaagt mijn Lieve en Waarde Vader naer een siekte van twee dagen in Syn Eewige Heerlijkheyd te haalen, oud synde 50 jaer 6 maenden.

1725 den 18 desember is mijn 2 doghter Cristina Cornelia in den Egten Staat getreden met Mr Jan dutrij gebooren van amsterdam en door domine Schuring das smigdag ten 12 uren in de groote Kerck getrout, Godt geeven syn zeegen in het huwlijck.

(1) Kan hier bedoeld worden: Rammekens of Zeeburg, fort in de Zeeuwsche gem. Ritthem. aan de Hont Aangelegd door Karel V in 164'7. In 1652. 1811 en 1812 zijn nieuwe vestingwerken om het kasteel gelegd. Het dient thans tot het bewaren van buskruit. Den 15 Sept. 1556 soheepte Karel V zich hier in om naar Spanje te reizen. In 1573 werd het door Boisot op de Spanjaarden genomen. Van 1585 tot1616 was het aan Engeland verpand. w.

1727 den 11 desember is mijn doghter cristina cornelia int Craambet bevalle van haer Eerste Kint En heeft den heyligen doop ontfangen door domine arnoldie, waer peter en meter van is de neys dutry, Ridder Bavon tot Londen en Vrouwe Maria dutry godt laet het lieve spruytje tot synder naem en heerlyck op groeijen en heeft den heyligen doop ontfangen den 12 desember des avons Seynde vreydag in de groote Kerck.

1728 den 23 Mey is ons yongste doghter henrietta Jacoba Gerlings in den Echten Staat getreden met den Hr Mr fransois Aarnout druyvestijn en door domine Creyton des smigdag in de groote Kerck getrout godt geeve syne zeegen in haere huwlijck hier en hier naemaels in de Euwe vreudeu amen.

1729 den 12 April is onse ouste soon Wilhem Gerlings in den Echten Staat getreden met agatha van der Saan, en door domine miggel Arnoldi de oude getrout des nae de migdeg in de groote Kerck, godt geve syne zeegen in haere huwlyck hier en bier naemaels in de Euwe vreuden amen

1 729 den 22 Juny is myn dogter Christina in de Craem bevalle van haer twede dogter des woensdag avont de klock halff Sevens en is genaamp heuriette Wilhelma uae haer groot moeder henrietta Schas eu nae haer oom willem Gerlings welck beyden oock geteuygen syn geweest en heeft op den 26 Juny den hijligen doop ontfangen door domenie Creygtton godt laet haer tot vreugden van ouders en van wederzeyts vrinden opwasse.

1729 den 17 november is mijn yongste dogter in het Kraembet bevallen van haer Eerste Kint seynde Een Soon en heeft den heyliggen doop ontfangen op den 18 dito des vreijdag avons door domine albertie en is genaemt fransoij constanteyn nae syn vader en grootvader en out oom de heer Leu de Willem, de meter seijnde syn grootmoeder Henrietta Schas wedu H. Gerlings godt laet hem in vreugden op wassen tot vernoeggen voor ouders en vrienden.

1730 den 20 yanuary is mijn soon Willem Gerlings seijn buysvrou aghta van der Saan int craem bet bevallen van een dogter en heeft den heyligen doop ontfang door domine Velse in de groote Kerck te Scravehagen en is genaemt henrietta johanna naer de getuygen de beer en meester jan dutry haer oom en nae haer grootmoeder Henrietta Schas wedu H. Gerlings, godt laet haer E in vreugden opwasse van ouders en vriende.

1730 op den 24 Maart heeft godt behaeght de bovengenoemde in syn Ewiege reijck tot hem over te brengen in Syne Ewigge vreugden, en in S'hage begraaven.

1731 den 15 Meij is mij 2 dogter Christina Cornelia gerlings int Craembet bevallen, van haer Eerste Soon en heeft den heyligen doop ontfangcn op den 16 Mey door domine heurt en is genaemt yan deynman nae Syn ou oom yan deyman dutrey en meter vrouwe geertruy dutry seyn moy vrouwe van heemsteeden, godt laet hem in vreugden opwassen.

1731 den 31 yuly is myn yongste doghter henrietta jacoba in Craem bet bevallen van haer 2 Soon en heeft den heijligen doop ontfaugen op den 3 augustie door domine van helmen en is genaemt nae syn grootvader en

oom gerlings, herman willem, peter willem gerlings meter vrouwe agata van der Baan, godt laet hem tot vreugde van ouders En vriende opwassen.

1732. op den 19 Mey is Mr Petrus Vuyst op Batavia overleden.

1732, den 9 augustye is meyne jongste doghter herrietta jacoba gerlings int Craem bet bevalle van haer heerste doecter en heeft den heyligen doop ontfangen door domenie Creyton en is genaemt maria cornelia nae haer grootmoeder maria dickx en haer tante cornelia dicks, de getuygen waere dirck dikst haer oom en vrouwe cornelia dicks haer mouye, godt laet haer E in deugden op wasse tot vreugden van ouders en vriende.

1732 den 13 november heeft goedt behaegh herman willem druyvesteyn in syn heerlijck over te brengen nae dat het 5 vierdeeljaers en 14 dage out was.

1733 29 Juni is mijn outste doghter vrouwe barbara wilhemma Gerlings weduwe pieter Veuys met haer doghter uyt india tuijs gekoomen tot groote vreugde voor meyn.

1734 den 2 januari is myn doghter henrietta jacoba gerlings int Craam bet bevalle van haer 3 soon en heeft den doop ontfangen door doomine Creyton de getuygen waare syn oom yan dutrij en syn moeye cristina cornelia gerlings en is genaamt nae syn groot vader de (heer) herman gerliugs eu nae syn oom de heer jan dutry en is genaamt herman jan, godt laet het in deugden opwaaae tot vreugden van syn ouders en vriende.

1734 den 20 Meij is mijn doghter Cristina Cornelia gerlings int Kraembet bevalle van haar twede-soon en in genaemt herman na syn groot vader en heeft den h. doop ontfangen van doomenee creyton, de getuygen waare franssooys druyvestyn syn oom en barbera wilhemma Gerlings weduwe de ..... Syn mouyye godt laet het in deugden opwasse tot vreugden van ouders en vrinden.

1735 den 7 January heeft myn Klyn doghter maria Lowiesa Veuys haer beleydeniesse gedaen beij doomenie Creygtou en de ouderling hondius godt lat haer in die beleydennise leeven en sterve tot saligheyt van haere siele amen.

1735 den 5 July is myn soon Wilhem Syu huys vrouw int Craambedde bevallen van syu twede doghter en heeft den heyligen doop ontfangen door doomenie van helmont, de getuyggen waare myu soon Cornelis en vrouwe Cornelia Swederyck en is genaamt Cornelia aghta naer haer groot moeder en haerre moeder van der Saan, godt laet de jongebooren in vreugden opwasse tot saaliheyt.

1735 den 6 agustie heeft godt behaag Maria Cornelia druyvestyn in de ouderdom van 3 jaer min 3 daagen is in den heere gerust.

1736 den 30 january is mij doghter cristinn cornelia in Kraembet bevallen van haer derde soon en heeft den heyligen doop ontfangen door miggel arnoldi de ouden en is genaemt flip ijacop nae syn oom, de getuygen waare van assperre en syn moijije vrouwe constantia dutrygodt lat de jongebooren in vreugden opwassen tot saliheydt.

1736 den 2 desember des smorgens tusschen een en half twee uren is mijn jongste doghter henrietta ijacoba

Gerlings in het Kraambet bevallen van Haar vierde Soon : de welcke op den 4 daer aan in de St Janskerk den Hijligen doop heeft ontfangen van doms theodorus haganeus de getuygen waaren sijn oom Mr Cornelis Gerlings Raad en pensionaris der Stad haarlem En Syn moije Barbara Wilhelma Gerlings wedu wijlen den Heer en Mr Petrus Vuyst en is genaant nae sijn voorst oom en moij Cornelis Wilhemus God laate den jonge gebooren in syn Seegen opwassen tot vreugden van syn ouders en vrinden en geven hem een volsalig uyteynde.

Obiit op den 29 January 1741. (1)

1737 den 22 febreary heeft het godt behaght meyn schoonsoon de heer jan dutrey in seynne eeuwigge heerlyck te haelen in de ouder van 42 jaer 7 maande 12 daagen.

1737 den 8 octoober is meyn soon cornelis in den Echten Stadt getreden met jonckvrouwe Elisabet herbertina brie1 Godt wil het heulyck zeegenne in Lengte van jare amen.

1738 den 17 juni is soon herman arnoldus Gerlings in den Echten Staet getreden met Vrouw Catrina wilbemmina van Claerenbeikt. Godt wil het heulyckt zeegene in lengte van jare amen.

1738 den 4 augustie is soon den penssienaris seyn huys vrouw int Kraembet bevallen van een doode soon.

1739. den 19 Mey is myn cleyn dogter Maria Lowisa Veuys in den Echten Staat getreeden met de Heer en meester daaniel jan Kamerling Godt wil het heulick seegenne.

1739 den 21 jeun is soon Herman seyn huysvrouwe int Kraem bet bevallen van een soon en is genaemt nae syn groot vader Herman, de geteuygen waere soon willem Qerlings syn oom out burgemeester en syn groetmoeder Honrietta Schas, En heeft den heyligen doop ontfangen door doemine Cornelis de Bruyn op den 23 juni, Godt laet hem in vreugden opwasse tot vergnoegen van ouders en vrinden.

1740 op den 10 april heeft het den Hemel behaagt onse dierbaare en veelgeliefde Moeder Henriette Schas Wed. Mr Herman Gerlings na bijna een week Bedlegerig synde door afneming van Kragten in volle Vertrouwen en hoopen van Saligheyd van ons op te eijsschen en tot sig op te nemen synde tot het Laatste toe bij haar Ed. Kennis en verstant, out synde omtrent 72 Jaren en begraven in de Kelder onder de tooren in de Groote Kerk tot Haarlem.

1745 den 2ö February is Suster Elisabet herbertina Brie11 huysvrouw van Mr Cornelis Gerlings in den Hage en wel in het Kraambedde van haar derde Kind overleeden, synde ten volle Stantvastig in den gelooven tot het laatste toe en Legt tot Haarlem in het Koor van de Groote Kerk begraven, dat het wapen uytwyst out synde 37½ Jaar.

1745 den 28 Novemb. Is suster Catharina Wilhelmina Gerlings verlost van een gesonde welgeschaape dogter; hebbende den hijligen door, ontvangen door Dom*. ..... en genaamt Anna Petronella na haar Neef en Nigt.

1746, den 19 July is onse outste suster Barbara

(1) Blijkbaar met een andere hand later bijgevoegd.

Wilhelma Gerlings Wed. Mr Petrus Vuyst na eenige dagen Borstqualen met volle verstanden in hope van Saligheyd overleeden, out sijnde 54 Jaren min 4 maanden en in de Groote Kerk begraven in haar eijge Grafstede.

(Los *Stuk*).

Anno 1737 op den 8 october ben ik (1) met myn seer lieve huysvrouw (2) te Brielle in den Huwlijken Staat bevestigt door Dom^us Dionisius du Toict God geeve dat het Selve huwlyk in Syn Saegen veele jaaren bestendig sy en gunne na het schijden van het selve aan ons een salige ingang in het Koningrijk der Heemelen. Amen.

Anno 1738 op den 4 august is mijn seer lieve Huysvrouw des morgens ten drie uuren bevallen van een welgeformeerde en volwassen dog doode soon.

Anno 1742 op den 5 Mey des morgens ten 4 uren is myn seer lieve Huysvrouw bevallen van eene welgeschaape Dogter welke den 6 des Sondags den Hyligen Doop in de Groote Kerk alhier door Ds Lucas Luyken heeft ontfangen. De Peeten was haar Oom de Heere Willem Gerlings, Raad en President Burgemeester deser Stad &.&.&. De Meter haar Moeij Ve Agatha Gerlings geboore van der Zaan God geeve dat de Jong geboore welke genaamt is Henrietta Agatha, na haar Grootmoeder, en Moeij Gerlings in syne gunste en genade tot vreugde van ouders en vrinden mooge opwaschen.

Anno 1742 op den 9 Mey, des nagts tusschen elf en twaalf uren is myn Dogter Henrietta Agatha dieser weereld overleden en in den Heere gerust, oud synde vier Daagen.

Naamlijst der Schepenen van Zutphen.

(*Vervolg van blz.* **40**).

1351.

Willem, schulten soene, (3)
Johan Stuerman,
Johan Bru(. ?)ne,
....? Dryneman,
Gerrit ten Toerne,
Jacobus de Swipe,
Enricus Louwer,
Arnoldus Vannetensis,
Everhardus van den Walle.

1352.

....? Drijneman, (4)
...? Oerthuss, (5)
Johan ten Mersche,
Johan Spaen,
Egbertus van den Ryne,
Gerd Zarbold,
Renricus Louwer,
Evert van den Walle,
Andreas Kreynck,
Eenricus Hoghe.

1353.

Gerardus Zarbol t,
Johannes Spaen,
Evert ten Wal,
Henricus Hoghe,
Johannes Stuerman,
Johan ten Mersche,
Esseken Werners,
Andries Kreynck,
Egbert van den Rijne.

1354.

Evert ten Walle,
Henricus Louwer,
Fredericus Stienbicker,
Arnoldus Bannunck.
Jacobus de Swipe,
Cesarius Cesarij.

1355.

Johannes Spaen,
Egbertus van den Ryne,

(1) Mr Cornelis Gerlings.
(2) Elisabeth Hubertina Briel.
(3) Bij Tadama: Wilhelmus Soultetus.
(4) 5) Voor ieder dezer namen staat bij Kreynck ééne letter, welke achter zeer onduidelijk geschreven is.

Everardus van den Walle,
Arnoldus Bannink.

1356.

Caesarius Caeserij. Cerys
Cerys soene,
Ger. Es. Geret Esinck,
Willem heren Pielegrims
soene,
Vrederic Stienbicker,
Henric die Hoghe,
Egbert van den Rijne,
Johan Zybertinck,
Johan Stuerman,
Geret ten Brincke,
Henric Qriese,
Henricus Louwer,
Evert van den Walle,
Andreas Kreynck,
Johan Spaen.

1357.

Evert ten Walle,
Jacob van Swipe,
Johan Stuerman,
Andries Creyngh,
Henrick Louwer,
Johan Zybertinck,
Qrederic Steenbicker,
Johan Spaen,
Gelis Yseren,
Henrick Serys,
Conradus van den- Walle,
Henricus Qriese,
Johan ten Mersche.

1358.

Wilhelmus Pelegrims,
Johannes then Mersche,
Fredericus Steenbicker,
Jacobus de Swijpe,
Johannes Syberdinck,
Johannes Stuerman,
Andreas Creijnc,
Hermannus Hoghe Henricus
Hoghe, (1)
Gerardus Esinck,
Henric Louwer,
Evert van den Walle,
Arnold Bannink,
Egbert van den Rijne,
Steven Hughinck,
Gert ten Brinke.

1359.

Johan Sybertinck, (2)
Henricus Hoghe,
Johannes Stuerman,
Fredericus Steenbicker,
Caesarius Caesarij,
Gerardus Esinck, (3)
Henricus Qriese.

1360.

Fridericus Stienbicker,
Henrick Louwer,
Johan die Wijze,
Gerardus ten Brinke,
Johannes Stuerman.

1361.

Egidius Yseren,
Johan Wyze.

1362.

Gerd Zarbolt,
Lambert van Vreden,
Henricus Hoghe,
(....?) Beynem.

1363.

Johannes Kreynck,
Cesarius,
Johan van den Mersche,
Johan Stuerman,
Johan de Wiese,
Gerhardus de Drynen
Alphartsz,
Andries Yseren,
Frederik Steinbicker.

1364.

Caesarius,
Johan Creijnck,
Gerardus ten Brincke.

1365.

Conradus van den Walle,
Johan Stuerman.

1366.

Frederik Stienbicker,
Johan Wijze,
Wilhelm Sculten,
Egidius Yseren,
Johan van Drijnen,
Hendrick de Louwer,
Gerd Drineman (4).

1367.

Jacobus de Beinem,
Johannes Creijnck,
Henricus Louwer,
Wilhelm Sculten.

1368.

Egbertus ten Rine,
Gert Capell.

(1) Beide namen worden door Kreynck naast elkaar vermeld.
(2) Deze wordt door Van Heeckeren genoemd.
(3) In plaats van Gerardus Esinck heeft Van Heeckeren Gheert Esinck.
(4) Kreynck heeft Gheraet Drineman.

1369.

Johan Creinck,
Egbert ten Rijne,
Heurick Qriese,
Johan Stuerman,
Henricus Hoghe,
Gerrit van Drynen
Alphartsz,
Frederik Steinbicker.

1370.

Johan Stuerman Stureman,
Johan Creijingh,
Gert van Drynen Alparts
sone,
Henricus Louwer,
G(ert?) ten (Brinke?), (1)
Gerlacus de Capell,
G. ten Lith (2).

1371.

Conraet van deu Walle,
overrentm.
Henrick Qriese,
Willem Pelgrims,
Enghbert van den Ryne,
Gelis Iseren,
Johan ten Mersche,
Gerit Drineman,
Henrick Serys,
Vrederic Stienbicker,
Gerloch ter. Capellen,
Johan Kreynck,
Johan Stuerman,
Derck van den Walle,
Benrick Louwer,
Andries IJseren,

1372.

Johan Kreijnck, overrentm.,
Andries Yseren,
Egbertus van den Ryne,
Henrick die Qryese,
Dirck van den Walle,
Gerd van Drinen Alpherdes
zoene,
Jacop van Zwijpe,
Henric Louwer,
Gerit Drineman,
Johan ten Mersche,
Gerit ten Brincke,
Vrederic Steenbicker,
Johan Stuerman,
Coenraad van den Walle,
Gelis Yseren. (3)

1373.

Henric Louwer,
Gelijs Iseren,
Gherardus de Drynen filius
Alphardi,
Johan Stuerman,
Gert ten Brinke,
Johan van den Mersche
Bartoltsz,
Coenraad van den Walle,
Johannes Wysse,
Johan Kreynck (4),
Andries Yseren,
Diederik van den Walle,
Gerlach van der Capellen.

1374.

Alphert (van Drinen?) (5),
Dirck van den Walle,
Conraedt van den Walle,
Gelijs Yseren,
Herman Hereken,
Gerloch Kempinck,
Henrick Qriese,
Tydeman Walle,
Evert van den Walle.

1375.

Henrick die Vrijese,
Gerloch Kempinck,
Dirck van den Walle,
Andries Kreijnck,
Jacop van Beijnem,
Henric Serys,
Evert ten Walle,
Alphert van Drienen,
Gerrit van den Brinke.

1376.

Gelys Yseren,
Johan Alferts,
Hendrik de Qriese,
Gerlach Kempinck.

1377.

Henrick Qriese,
Ecbert ten Rinc,
Gert Capelle,
Coenraad van den Walle,
Johan van Merssche.

1378.

Johan Alpherdes, over-
rentm.,
Egbert van den Ryne,
Jacob van Beynem,
Andries Yseren,

(1) In plaats van (Brinke?) heeft Kreynck hier een paar onduidelijke letters.
(2) Deze wordt door hs. D genoemd. Is hij mogelijk één met den in noot 2 bedoelden schepen?
(3) Deze wordt door Van Heeokeren genoemd.
(4) Hs. D heeft onder diens naam: „Heefft den kruijce in plaets van eene kreye (kraai) ouder in 't Wapen gevoert wegents syne Jerusalemsche gedaene reijse". Deze aanteekening schijnt uit een ouder handschrift overgenomen te zijn.
(5) Deze wordt door Ven Heeckeren vermeld.

Gherloch Kempinck,
Gheryt ten Brincke,
Henrick Vryesen,
Herman Heerkens, (1)
Johan Creynck,
Johan Teeslinc,
Dideric van den Walle,
Gheryt van Drinen.

1379.

Gelys Yseren, overrentm.,
Johan Creinc,
Gerit van Drijnen,
Willem Pelgrims,
Alphart van Drgnen,
Coenraet van den Walle,
Henric Serys,
Geryt ten Brincke,
Derick ten Walle,
Andries Iseren,
Johan van den Merssche,
Johan Tyeselinck.

1380.

Dideric van den Walle,
overrentm.
Andries Yseren,
Jacob van Beynem,
Egbert ten Ryne,
Henric Vryesen,
Coenraet ten Walle. van den
Walle,
Johan van der Capellen,
Gerit ten Brincke,
Johan Kreynck,
Gelis Yseren,
Herman Heerken,
Willem Pelgrims,
Henrick Serys,
Gerlach Kempinck,
Alphart van Drynen,
Johan van den Merssche,
Andries Kreyck,
Secr.: Johannes Dorenborch.

1381.

Herman Heerken,
Andries Kreynck,
Gert ten Brinke,
Johan Tiesselink,
Egbert ten Rijne,
Henrick Vrieze,
Gelis Yseren.
Stadt schrijver :
Johannes van Dorenborch.

1382.

Jacob van Beinhem,
Gelis Yseren,
Andries Yseren,
Willem Pelgrumm,
Henrick Seris.

1383.

Jacobus de Beijnem,
overrentm. (2)
Egidius Yseren, onderrentm.,
Jan Tiesselinc Johan Tyeselinc,
Gerloch Kempinc,
Alphart van Drynen,
Rense Kreynck,
Herman Heerken,
Egbertus ten Rine,
Henricus Vryese,
Gerardus ten Brinke,
Andreas Yseren,
Wilhelmus Pelegrini,
Henricus Cesarii,
Theodericus van den Walle,
Andreas Kreynk,
Johannes ten Mersche,
Johannes de Capella,
Johannes Blide
Jan van Benthem, (3)
Secr.: Johannes Dorenhorgh.

1384.

Herman Hereken,
Henric Vriese,
Jacob van Beynhem.

1385.

Johan Teeslinc, overrentm.,
Gelys Yseren, onderrentm.,
Alphart van Drynen,
Johan Bliden,
Gherit van Drynen,
Johan van der Capellen,
Willem Pelgrims,
Andries Kreynck,
Diderick van den Walle,
Gert van den Brinke,
Andries Yseren,
Hendrik Serys,
Johan ten Mersche,
Secr.: Johannes Dorenborgh.

1386.

Gelys Yseren, onderrentm.,
Jacop van Beinhem,
Willem Pelegrim.

1387.

Deric van den Walle, over-
rentm.,
Andries Yseren,
Gerlich Kempinc,
Johan Tieeselinc,
Clawes van den Walle,
Ghert van Drinen,
Andries Kreynck,
Willem Pelgrim,
Gelis Yseren,
Herman Heerken,
Henric Vriese,
Gerrit van den Brinke,
Hendrik Serys,
Jacob van Beinhem,
Johan van der Capellen.
Secr.: Johannes van
Dorenborgh.

1388.

Gelis Iseren, overrentm.,
Henric Serijs, onderrentm.,
Claes ten Walle,
Dideric van den Walle,
Herman Hereken,
Johan Teesselinc,
Johan Bliden,
#hert van Drinen,
Johan van der Capellen,
Andries Kreynck,
fhert ten Brincke,
Willem Pelgrims,
Llfart van Drynen,
Johan van den Mersche,
Andries Yseren.
Secr.: Johan van Dorenborgh.

1389.

Gelis Iseren,
Dirc van den Walle,
Herman Hereken,
Willem Pelgrim,
Xendrik Serys,
Jacob Beynhem,
Jan Blide,
Alphert van Drynen,
Gerlach Kempink,
Lubbert Vriese.

1390.

Andries Iseren Gelys soen,
Gherde van Drinen,
Henric Serijs,
Johan Blide,
Deric van den Walle,
Lubbert Vriese,
Bertolt van der Molen,
Herman Heerken,
Geert ten Brinke,
Jacob van Beynhem,
Johan van den Merssche,
Claas van den Walle,
Johan Tieselinck.

1391.

Gelis Iseren, overrentm.,
Jacob van Beynem,
onderrentm.
Johan Blide, onderrentm.,
Johan van der Capellen,
Dirc ten Walle,
Alfart van Drynen,
Willem Pelgrims,
Clawes van den Walle,
Gert van den Brink,
Andries Yseren,
Henrick Serps,
Andries Creynck,
Lubbert Vriese,
Jan Tiesselink,
Henrick Yseren.
Secr.: Johan van Dorenborgh.

(Wordt vervolgd.)

(1) Deze is blijkbaar dezelfde als Herman Heker(*en*) dien Van Heeckeren en hs. D noemen (vergel. 1380, 1381 en 1383).
(2) Tadama noemt hem onder dit jaar Jaoobns de Beienhem.
(3) Deze wordt nog in hs. D vermeld.

Vit het kerkarchief van emmeren.

(*Vervolg.*)

Namen der lidm. door Ds Laevinus Mestach met de auderl. Hendrik v Triest en Willem de Haes gevonden 7 Juni 1739.

Hiervan alleen de volgenden:

Huybert Jansen de Hoog(h) gaat naar Ingen, en zijne vr. Maria v. E(c)k † 1746.

E. H. de Hoog(h) en Bernardina v. E(c)k gaan naar Ingen

Gerrit Roest († 1741) en zijne vr. Jannetje de Graeuw (gaat later naar Ingen.)

Dirk Hey heeft tot vrouw : Yda Roelandts met att. van Tiel.

Gevert Hermensen v. Meenen is gehuwd met Grietje v. Hardenbroek.

Josina Maillardt en Catharina Mestach, met att.. van Arnemuiden (moeder en zuster van den pred. ?)

Jan Gijsbertse en Maria v. Oort, beiden uit Lienden. Zij † April of Mei 1763.

Neeltje de Kruyf met att. van Soelen (in 1760 vr. van Dirk Muyen)

Gerrit de Leeuw met att. van Lienden.

Hermijntje Boeijing met att. van Amsterdam.

Gerrit Roest van Wees, met att. naar Houten.

Door Ds. R. G. Bartz aangeteekend:

Mej. Ida Martina Melvil (zijn vrouw) met att. uit Ingen.

Johannis van Beekhoff doet bel. 26 Jan. 1750. (Jan van Ommeren ouderling).

Oct. 1753. Is tot lidmaat deser gemeente aangenomen Willem van Ommeren, in tegenwoordigheid van Jan van Ommeren en Johannis Backer, ouderl. en heeft deselve vrijwillig belooft om sig van 't Huwelijk met een paepse vrouw te onthouden beneffens van kaerten en dobbelen hopende daer toe kragt te ontvangen als mede om sig in 't vervolg verder te oeffenen in de lere der waerheid.

Jan. 1754 door Ds. Bartz opgeteekend o. a. :

Aert Verbrugh, gaat naar Lienden en zijne vrouw Gertje v. Beusekom obiit.

Roelof van Wees en Anoetje Gertsen van Randewijk (weduwe 1760) (lees : Randwijk).

Johannis Beekhof gevlucht wegens manslag.

Rijk van Dijk uit Zoelen, naar Lienden.

Maria v. Wees uit Tiel.

Jacomina v. Wijk.

Neeltje v Luttervelt.

17 Jan. 1754 worden aangenomen Aelbert en Jilvers van Heteren. (Johannes Backer en Jan v. 0. ouderl.)

Nog aengenomen den 19 Maart in tegenwoordigheid van Jan van Ommeren en Willem de Haes ouderl. onder vrijwillige belofte en verpligting van 1) nimmer met eenig Papist of diergelijke te Huwelijke (2) om geen kermissen danserijen of iedelheden te plegen of sig met kaert en dobbelstenen op te houden (3) om nog aenhoudende so veel mogelijk te catechiseren (4) sig te onderwerpen aan de k.kelijke tugt, Waer op deselve na goede blijke van ge-oeffentheid in de Gdelijke waerheden gegeven hebben syn aengenomen als : Maria v. Heteren, Judith v. Triest (naar Lienden), Aeltje Augustinus.

Johanna v. Zoelen, vr. van Jan Cralen met att. van Amsterdam.

Teunis Floris van Wees met att. van Velsen, 2 Juni 1758.

Wouter v. IJzendoorn en Grietje van Lutterveld, met att. van Lienden 6 Juli 1758.

Ds. Hendrik Peirolet neemt 2 Maart 1759 aan, in tegenw.heid van de ouderl. Johannes Bakker (Backer) en Jan v. Ommeren: Coruelis Preis (gaat naar Ingen), Alexander Verbrugh, Jan Rutjes (later: Jan Rutjes v. Setten) en Gosen van Wees.

De custos Jan (v.) Luttervelt met att. van Houten, naar Dodewaard 5 Sept 1761.

1760, 4 Nov. lidm. Dirk en Joost de Haas, Adriaantje v. Ommeren en Neeltje v. Heteren (ouderl. Willem de Haas en diaken Jan v. Setten bij afwezigheid van ouderling Jan v. 0.

Gijsbert v Schaik en Metje Augustinus, uit Echteld, naar Ingen, in of na 1775.

In 1760 o. a. de volgende lidmaten :

Willemijna Hermense den Hollander (anders van Meenen) vr. van Joh. Mulders.

Jannetje de Graauw wed. Gerrit van Wees (In 1739: Gerrit Roest † 1741 en Januetje de Graeuw, die later naar Ingen gaat, en wat later: Gerrit Roest van Wees, die later naar Houten gaat).

Ds. D. H. Rutgers teekent 1762 aan:

Johanna Emerentia Roger, zijne vrouw, met att. van Rijswijk.

Jacobus Broedelet, custos beroepen 18 Sept. 1761, uit Utrecht, huwt Jannigje Verbeek.

1761 worden lidm. bevonden o.a.

Teunis Florisse van Wees, zoon vau Jannetie de Graeu.

Jannetie de Graeuw, wed. Gerrit Roest van Wees (zie boven).

Annetie Gerrits van Randwijk wed. Roelof Roest van Wees (boven: Roelof van Wees).

Maria en Gosen van Wees, Roelofskinderen.

Jurphaas , Maria en Neeltje v. Heteren, Coenraadskinderen

Gerrigje Hendriks Sukkel (!) 16 Maart 1762 uit Venendaal.

Kornelis Keseling en vrouw.

Maria Verhuut, uit Ingen 1 Dec. 1762.

Jannigje van der Beek (een tiental regels vroeger: Verbeek, wat ook hier stond, doch veranderd is) vrouw van den schoolmeester Jacobus Broedelet, 22 Nov. 1762 uit Utrecht.

Johanna van Triest, vr. van Willem Tukker, met att. van Ds. B. D Cassius uit Zoelen 11 Dec. 1762.

Maria de Kok (Cocq?) vr. van Wouter de Wit, met att. uit Lienden, 21 Oct. 1763.

Ds. G. Masman teekende 1771 o. a. aan:

Willem de Haas † 26 Dec 1774.

Lucas Visser (1772 visscher).

Jurphaas v. Grootveld, 1 Juli 1772 naar Lienden en ald. overl.

Agnita v. Verseveld.

Maria de Leeuw † 17 Dec. 1772.

Hendrik en Abraham Verbeek.

Jan Neuwhoff.

Roelof van Noort , schoolmeester.

Susanna van Wijk.

Margrita Pikkart, na 1775 naar Ingen.

Cornelis v. Maurik.

Annigje Harms Pol, 29 Sept. 1771 naar Amsterdam.

17 April 1773 wordt aangenomen Oetzonius Masman (broeder? van den pred.), naar Meppel 19 April 1773 en Margrietje Tukker.

13 Maart komt met att. uit Echteld : Frank van Gelder.

1774, 15 Juli met att. uit Gron. Jacobina Uden, vrouw van den pred., gaat naar Sprang Juli 1775.

1775, 13 April doen bel. Gerrit v. Beusichem, Jan de Septer en Wouter Tukker.

Ds. J. Schutte teekende o. a. aan :

1775 15 Mei, Mechteld de Kok, uit IJzendoorn, naar Lienden.

1779, 14 Dec. lidm. Emmerenske Maria v. Ingen, vrouw van meester Roelof van Noort

16 Dec. lidm. Cornelis v. Heteren, Arie v. Setten, Jacobus v. Venendaal.

1780, 11 Dec. lidm. Rutje en Aart v. Setten en Aart v. Heteren.

14 Dec. Judith Tukker.

1783. 25 Maart, Hendrik de Kok (Cocq?) uit Lienden.

Dito Hillegonda van Ewijk, uit Lienden.

Trijntje Kerkhof, uit Koevorden.

Gerarda Johanna v. Heteren, uit Utrecht.

1786, 29 Sept. liclm. Aartje v. Wees, Klaasje v. den Brenk, Jacoba v. Setten (Dirk de Haas en Jerphaas v. Heeteren, ouderl.)

1790, 21 April lidm. Martinus den Otter (naar Ingen Mei 1790) Jan Hendrik van Barneveld, Johannes Cornelis van Sandijk en Francina van Schrevel.

22 dito: Maria van Meerten en Maria v. Heeteren.
Cornelis v. Alphen, 10 Juni uit Drumpt.

1791. 12 Mei. lidm.: Antonia v. Ommeren, Anneke van Hal en Maria v. Wees,

26 Mei. Gerrit v. Ommeren, Gijsbert Venendaal, Hermen v. Beusikom.

Gijsbert v. dchaik, Metje Augustinus, Gijsbertus v.Schaik, Gerritje v. Heteren, komen uit Ingen 31 Aug. 1790.

Ds. Johannes Brands, beroepen 8 Aug. 1791, bev. 30 Oct. komt met att, uit Roswinkel.

1792. 2 Juni. Geertruy v. Westrenen, uit Amsterdam.

21 Juni. Debora Pagters, met att. uit Roswinkel (moeder van den pred. ?) Zij gaat naar Rheden 4 Mei 1793.

5 Oct. Jacoba Maria v. Heteren, uit Lienden.

28 Oct. Adriana v. Meerten, uit Ingen (vrouw van den predikant)

1796. 15 Sept. Antony Brandse en Gerritje Roseboom uit Lienden.

179'7. 25 Mei Cornelis v. Rhijn en Dirkje den Hartog uit Kesteren en Opheusden (echtelieden, zooals overal waar ik op deze wijze heb gecombineerd).

1799. 9 Juni. Hendrik v. Dijk lidm. (ouderl. J. v. Venendaal en J. C. van Zandijk).

1800. 16 Jan. uit Nijmegen : Maria Louisa Sophia v. Berningen, Luthersch.

25 April. Goossen van Schevikhoven uit Lienden.

Zie verder de namen, opgegeven aan 't eind der mededeelingen uit de doopregisters.

Nu hoop ik nog te doen volgen de lijst der predikanten, die der schoolmeesters, en „varia".

Aangaande de in de doop- en trouwaant. vermelde familiën v. Essevelt, v. Hattem en v. Achtevelt leze men wat Ds, J Anspach mededeelt iu zijn opstel over Eck en Wiel in de Herald Bibl 1879.

In de kerk te Ingen ligt vóór de deur aan de binnenzijde een zerk, die tot uitslijten gedoemd is. Randschrift:

Anº. XVc XXI sterf
Joffer Jutta vā Wyck Bart vā Hatt Husvrā
Anº XVc 54 sterf
Bert vā Hattē dë 22 (?) Dach in Januario

Hoofdwapen gedeeld: 1 drie (2 en 1) vijfp. sterren (?), 2 een keper, beladen met drie schelpen. In de hoeken, rechts (herald) boven: als 1 van 't middenschild ; onder: als 2 van 't middenschild (dus Bart van Hattem vermeerderde zijn wapen met dat van zijn vaders moeder); links boven , drie (2-1) .....? ; onder een staande ram. 't wapen met de keper blijkt te zijn van v. Leeuwen, blijkens grafzerk te Eck. (Zie bovengenoemd opstel.)

Ter plaatse vindt men ook over het geslacht de Lille. 't Wapen van v. Luttervelt komt in de nieuwste kwartierstaten voor. Dat van v. Westrenen staat op de vlag van den veerman aan 't Ingensche veer.

H. J. SCHOUTEN.

Van Lutsenburg.

Aanteekeningen bij 't fragment-genealogie , alhier 1896, bl. 87.

Cloppenburg. Van dit of een gelijknamig geslacht ken ik nog: *N. Cloppenburg,* secr. van den laatsten vorst van **Oost-Friesland,** huwt *N. Veldtman* , dr. van Henricus in 1672 Jur. Prof. te ? Dochter: *N.* huwt Lucas ***Fockens***

† 1741, zoon ***van*** Johannes, koster te Groningen, en van Annegijn ***Muntinghe.*** Zie alhier mijne vraag-Fockens 1896, afl. 9. 't Wapen is waarsch. 3 boomen (lange hooge boomen) naast elkander op een terras, (Rietstap geeft twee andere wapens) want toen Johannes ***Fockens,*** zoon van Lucas en pred. te Ransdorp, ald. 4 Aug. 1750 huwde met Susanna Gesner, werden eenige huwelijksgedichten gedrukt, op welke de alliantiewapens *Fockens-Gesner* voorkomen, en wel volgens de duitscbe (en naar ik meen ware) methode, nl. dat van den man herald. links. 't Wapen Gesner is gearceerd, ***Fockens*** niet. Wellicht is dit laatste gemaakt naar een ongearceerd cachet. Het is aldus: gevierendeeld : 1. het oorspr. Fockenswapen : (in blauw?) een fokkemast (van zilv. 3) ; 2. die 3 boomen ; 3. *Muntinghe*, 4. ***Veldtman. Nu*** veronderstelde de inzender van Nav. 1888, bl 75 dat nº. 2 *Froon zou* wezen, maar deze familie komt hier niet te pas. Niets is natuurlijker dan dat, nu 3 en 4 de twee grootmoeders zijn, 2 de moeder is.

Verder : Maria ***Cloppenburg*** tr. Sebastiaan ***Warmbouts,*** geb. 1584, † 1618, waarsch. in Groningen Hunne dr. Hendrika ***Warmbouts*** tr. Nathanael ***Cost.***

v. h'gmond Deze familie is ook te vinden in de registers van Rijnsburg, bijv. Lysbeth Gerrits. v. ***E.,*** tr. Gideon *Dedel.* Een zoon 1713, waarbij get. Lysbeth Jansdr. v. *E.* Ook Dirk ***Dedel*** en Maartje *v. E.* (dr. op 5 Febr. 1736).

Vlaanderen. Zie de Leidsche registers.

Milders. Zie de zonderlinge geslachtlijst (eigenlijk zonder vasten titel!) van de Amst. familie de ***Wit*** door wijlen den heer de Vogel.

Willem ***van Eyk*** was koopman te Mijdrecht. Zijn cachet (in bezit van den heer A. J. ***de Bruyn*** te Zeist) toont: in groen drie (2 en 1) vallende eikels. Geen helmt. Zijne dr. Cornelia Martina is moeder van den heer de Bruyn.

Jan ***Wicherides*** had eene dr. Ingina Maria, welke tr. den wijnhandelaar ***Milders,*** en een broeder, welke tr. eene juffr. *Sabelis,* hertr. met Pieter ***Romeny,*** tabakshandelaar te Deventer.

Wuyster. Vind hiervan : Leendert ***W.*** 1787 chirurg in het hospitaal te Berbice; Leendert Aertz ***W.*** 1706 brandmr. te Rotterdam ; in het repertoire op de Holl. leenreg., dl. 232, bl 581 de ambachtsheerlijkheid van Charlois, onversterfelijk leen : Catharina ***den Hertog*** en haar **man** Aart Dirkse ***W.*** 1762 ; de tegenwoordige Wuysters. Wie weet het wapen dezer familie?

Baert. Dit geslacht is afkomstig uit Vlaanderen. De aanknooping met het Alkmaarsche regeeringsgeslacht (ook uit Vlaanderen) is nog niet gevonden.

Corbelijn. Aldus nu een hotelhouder te Tiel.

Maas. Hoogstwaarsch. dezelfde familie, waarover ik in dit blad 1892 bl. 4 eene vraag beantwoordde.

H. J. S.

INHOUD 1897, Nº. 4.

Bericht. — Familieaanteekeningen Gerlings, door M. G. Wildeman. — Naamlijst der Sohepenen van Zutphen, door J. Gimberg, (vervolg). — Het kerkarchief van Ommeren, door H. J. Schouten, (vervolg). — Van Lutsenburg. Aanteekeningen bij 't fragment-genealogie, door H.J. 8.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H. J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 8*c* te Haarlem.

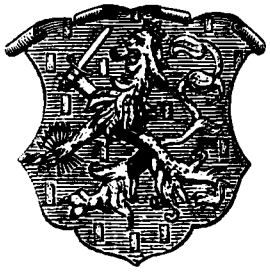

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, *Jan van Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Leden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f 10.00*

Zij. die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 5. **XVe Jaargang.** **1897.**

Strafbepalingen tegen heraldische usurpatie.

*Rapport door den secretaris, Mr. **H. J. Koenen**, uitgebracht* in de *algetneene vergadering.*

Reeds meermalen werd in het Maandblad mededeeling gedaan van inlichtingen door de hoogelijk gewaardeerde tusschenkomst van Z. E. den Minister van Suitenlandsche Zaken in de verschillende Staten van Europa ingewonnen omtrent het bestaan van wetsbepalingen, straf bedreigend tegen hem, die zich onbevoegd van het wapen eener adellijke familie bedient.

Het is echter noodig van al die opgaven hier nog eens een overzicht te geven, waarin tevens de nog niet meegedeelde vermeld kunnen worden, om daaraan ten slotte eenige beschouwingen te kunnen vastknoopen.

Engeland. — Voor zoover ik weet, zegt Sir John Bridge, bekend Engelsch rechtsgeleerde, en tijdelijk zaakgelastigde der Nederlanden te Londen — is het door de wet niet strafbaar gesteld een wapen te bezigen dat aan iemand anders toebehoort, maar het zou strafbaar zijn dat te doen, als het plaats had met een bedriegelijk oogmerk of tot een bedriegelijk doel.

België. — In de Belgische wet komt geen bepaling voor betreffende het wederrechtelijk voeren van wapens. Art. **230 C.** P., dat tegen het openlijk voeren van adellijke titels, waarop men geen recht heeft, **200 à** 1000 frs. boete bedreigt, is de eenige strafbepaling die op adeldom betrekking heeft. Wat de kwestie van het eigendom van wapens aangaat, indien het recht op een wapen wordt betwist en de zaak voor den burgerlijken rechter wordt gebracht, zal deze hebben te beoordeelen of hij daarvan kan kennis nemen.

Portugal. — Portug. Wetb. v. Strafrecht Art. 237.

„ **Al** wie zich eenigen adellijken titel aanmatigt, of „wederrechtelijk een geslachtswapen voert, dat hem niet „toebehoort, zal veroordeeld worden tot eene gevangenis-„straf van hoogstens een maand", met welke laatste uitdrukking bedoeld wordt dat de gevangenisstraf vervangen kan worden door de voldoening eener boete, waarvan het bedrag berekend wordt tegen een som van ± f **0.70** voor elken dag opgelegde gevangenisstraf.

Frankrijk. — Geen bepalingen.

Zweden. — Bij Kon. Besluit van 10 Aug. 1762 wordt het wederrechtelijk voeren van adellijke schilden of open helmen door niet adellijke personen strafbaar gesteld met eene boete van **500** zilv. daalders, overeenkomende met een som van ongeveer $166^2/_3$ zweedsche kronen of f 111 Ned. crt. Het besluit luidt:

„Wij ADOLF FREDERIK enz." doen te weten, dat :

„Daar onder niet adellijke personen hier te lande het „misbruik is ingeworteld, dat velen hunner in hunne „zegels addellijke schilden of open helmen aanbrengen, „hetgeen rechtens aan niemand anders toekomt, dan aan „hen die werkelijk graven, vrijheeren of van adel zijn ;

„alzoo tot het handhaven van dit recht, dat in dier „voege slechts aan de ridderschap en den adelstand is „verleend, benevens om hierin de orde te handhaven, „hebben wij op onderdanig verzoek van de ridderschap „en adel hiermede goedgevonden en verstaan dat de niet „adellijke persoon, die in het vervolg een adellijk schild „of open helm in zijn zegel voert, daarvoor gestraft „worde" enz.

In **Oostenrijk** is de aanmatiging van adel niet strafbaar als zelfstandige handeling, d. w. z. voor zoover ze niet het middel is ter volvoering van een zwaarder strafbaar feit, als oplichterij, valschheid enz., evenmin als het voeren van een vreemd wapen in het strafwetboek tot voorwerp gemaakt wordt van eene strafvervolging. Er bestaat echter een Hofkanselarij-decreet van 2 November 1827, op grond van hetwelk de regeering het voeren van adellijke titels en wapens tegengaat en straft. Volgens dat Hofkanselarij-decreet is tegen het aannemen van adellijke titels en wapens geldboete van 20 tot 100 Oostenr. guldens (21-105 florijnen) subsidiair 3 — 14 dagen hechtenis bedreigd, en bij herhaling 100-1000 gulden (105 tot 1050 florijnen subs 2-6 weken hechtenis) De vervolging gaat volgens dat decreet niet uit van de rechterlijke macht, maar van de „kammerprocuratur", tegenwoordig de „finanzprocuratur", en in de hoogste instantie wordt de zaak beoor-

deeld door de Hofkanzlei, tegenwoordig door het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, dat tevens opperadelsambt is. Volgens een ontwerp-strafwet echter zou de zaak voortaan ter kennisname komen van de rechterlijke macht, als een gewone overtreding. De daarop betrekking hebbende artikelen 445 en 446 van het ontwerp luiden: Met een geldboete van ten hoogste 300 ll. wordt gestraft, wie zich titels, stands- of onderscheidsteekenen die hem niet toekomen, aanmatigt. Dezelfde straf wordt toegepast op hem die zich onbevoegd bedient van den keizerlijken adelaar.

Bepalingen omtrent het voeren van een vreemd wapen bevat de Oostenrijksche wet eigenlijk niet, doch het Ministerie van Binnenlandsche Zaken neemt aan, dat dit valt onder het begrip aanmatiging van adellijke titels en wapens in § 1 van het Hofkanselarij-decreet van 1827, en past daarop de bovengenoemde straf toe.

In **Hongarije** is aanmatiging van een adellijken titel of rang strafbaar volgens art. 40 van de wet van 1879 § 45, met een boete van hoogstens 100 florijnen, doch er is geen strafbepaling tegen het voeren van het wapen eener andere familie.

In **Spanje** is alleen het dragen van een uniform of ander gewaad, eigen aan een ambt, rang of stand of het voeren van een insigne of ordeteeken waarop men geen recht heeft, strafbaar.

Duitschland. — Noch in het strafwetboek des Rijks noch in de strafwetgevingen der verschillende landen komen bepalingen voor, zoo meld ons de gezant.

In den „Deutsche Herold" Juli 1896, blz. 100 lezen wij omtrent het burgerlijk recht het volgende:

„Het adellijk familiewapen wordt nog heden ten dage „gerechtelijk beschermd (1) en in verscheidene beslissingen „van het „Reichsgericht" (2) is uitdrukkelijk uitgemaakt, „dat de negatieve „Feststellungsklage" wegens het onbe„voegd bezigen van den naam, den titel, en het wapen „eener adellijke familie, beantwoordt § 221 der „Civil„processordnung".

In **Italië** zijn volgens onzen tijdelijken zaakgelastigde geen strafbepalingen tegen het wederrechtelijk voeren van het aan een ander toekomend geslachtswapen. Aan dat bericht wordt evenwel toegevoegd dat de familie, wier wapen door een ander is geusurpeercl geworden, zich kan wenden tot den burgerlijken rechter om haar recht te doen erkennen.

In **Rusland** eindelijk bestaan volgens opgave van het Heraldisch Departeneut van den Russischen Senaat strafbepalingen, zoodat zij die zich schuldig maken aan het gebruik van een hun niet toekomend geslachtswapen, of het eigenmachtig bijvoegen aan hun wapen, van eene kroon die hun geslacht of hun persoonlijk niet toekomt, of van eene andere versiering, welke op grond der bestaande voorschriften op de versieringen bij dit wapen niet behoort, ter verantwoording geroepen worden volgens § 1417 van het strafwetboek, uitgaaf van 1885, en indien zij voortgaan zulke geslachtswapens en kronen te gebruiken op voorbeeld van hunnen vader of van een oudere in

(1) Th. 11, Tit 9 § 16.

(2) Otto Gierke. Besprechung Reichsgerichtlicher Entsoheidungen in Jherings Jahrbücher 35 Band, Heft 3 en 4.

hun geslacht, gestraft worden, de eerste keer met geldboete niet hooger dan vijftig roebels, de tweede keer met geldboete niet hooger dan honderd roebels, en de derde keer met hechtenis van 7 dagen, tot drie weken. Indien zich echter de schuldige zelf het eerst zulk een toeeigening veroorloofd heeft van een hem niet toekomend geslachtswapen of kroon, zoo wordt hij de eerste keer veroordeeld tot geldboete niet boven twee honderd roebels de tweede keer tot geldboete niet boven vijf honderd roebels en de derde keer tot hechtenis voor den tijd van drie weken tot drie maanden, en hiervan wordt publieke kennisgeving gedaan in nieuwsbladen der beide hoofdsteden alsmede in de gewestelijke Gouvernementsbladen.

Ten slotte zij hier nog herinnerd dat in Maandblad 9 van 1895 eenige bijzonderheden voorkomen omtrent de wijze waarop ten onzent voorheen n. 1.. in het jaar 1643 door den magistraat van Utrecht, het wederrechtelijk voeren van het wapen eener grafelijke dynastie werd tegengegaan.

Wanneer wij de ons verstrekte inlichtingen overzien dan kunnen we de resultaten van het onderzoek aldus samenvatten, dat 't in Nederland, België, Spanje en Hongarije wel strafbaar is een adellijken titel te voeren, waarop men geen recht heeft, maar dat daar omtrent het voeren van wapens niets is bepaald, terwijl in Frankrijk in het. geheel geen bepalingen van dien aard bestaan.

Dat aan het artikel 435 van ons strafwetboek, hetwelk verbiedt een Nederlandschen adellijken titel te voeren, niet altijd streng de hand wordt gehouden kan blijken uit een der laatste afleveringen van de Navorscher waar wordt meegedeeld dat de heer Leembruggen te Leiden zich tegenwoordig openlijk noemt Baron Leembruggen en wel op grond van een buitenlandsch adelsdiploma hetwelk hij echter volgens art. 66 van de Grondwet niet had mogen aannemen. (1)

Te betreuren is het voorts dat artikel 435, nevens het voeren van een Nederlandschen adellijken titel en het dragen van een Nederlandsch ordeteeken, niet strafbaar stelt het bezigen van de kronen, die als onderscheidingsteekenen, behoorende bij de adellijke titels, door het kon. Besl. van 1807 voor de verschillende rangen zijn vastgesteld.

Wij komen hiermee tot het tweede punt het wederrechtelijk voeren van heraldische onderscheidingsteekenen. In dat opzicht valt van de bovengenoemde landen alleen Rusland te vermelden, waar het voeren van rangkronen zonder daartoe gerechtigd te zijn onder de strafbepalingen valt en evenzoo het aannemen van andere onderscheidingsteekenen naar de daar bestaande voorschriften omtrent de bij wapens behoorende versieringen.

Met bepalingen omtrent rangkronen kunnen op één lijn gesteld worden die omtrent het aanbrengen van helmen, als teekenen van adeldom, boven het familiewapen. Zooals men weet, was het onder het ancien régime in Frankrijk bij herhaalde ordonnantiën verboden dat *on*adellijken hunne wapens timbreerden d. w. z. dekten, hetzij met een helm of met een kroon (zie Rietstap blz. 38.) Iets dergelijks nu vindt men blijkens de ons verstrekte mededeelingen tegenwoordig nog in Zweden, in gevolge het kon. Besl. van 10 Aug. 1762, hetwelk strafbaar stelt

(1) In een latere aflevering van genoemd tijdschrift wordt meegedeeld dat de heer Leembruggen zich, sedert die verheffing in den Italiaanschen adel, tot Italiaan heeft laten naturaliseeren.

het wederrechtelijk voeren van adellijke schilden en open helmen.

Met open helmen zijn natuurlijk niet de geheel open of koninklijke helmen bedoeld, maar de getraliede helmen, die te onzent ook door onadellijke families gevoerd plegen te worden, maar die voorheen in Frankrijk zelfs niet toekwamen aan nieuwgeadelden. Immers deze moesten daar den gesloten helm voeren, waarvan zich in Duitschlande de burgerlijke familiën bedienden. Eerst de kinderen van hen die zelf geadeld waren mochten een getralieden helm voeren, doch waarvan slechts drie tralies zichtbaar waren, de volgende generatiën kregen vier en daarna vijf tralies, terwijl de baronnen recht hadden op zeven, de graven op negen en de hoogere rangen op elf tralies.

In de meeste landen zijn die onderscheidingen later in onbruik geraakt, evenals de bepalingen omtrent het aanziend en half-aanziend plaatsen der helmen naar gelang van den rang. In Zweden schijnen echter de getraliede helmen nog steeds tot den adel te zijn beperkt. Wat het Koninklijk Besluit echter met adellijke schilden bedoeld is niet duidelijk. Zouden er ook in de gedaante der schilden onderscheidingen worden gemaakt waaraan men kan herkennen of het behoort aan den adellijke dan wel aan een onadellijke familie? Ik kan het mij moeilijk voorstellen. Of zou men wellicht de bepaling zóó hebben te verstaan dat alle schilden als adellijke onderscheidingsteekenen worden gequalificeerd en het voeren daarvan wordt verboden ?

Dit lijkt mij moeilijk te rijmen met den nadruk die wordt gelegd op het verbod om open helmen te voeren, waaruit ongetwijfeld mag worden afgeleid dat het voeren van gesloten helmen aan onadellijken wèl geoorloofd is. En wanneer nu de niet-adellijke familiën helmen, zij het dan ook gesloten helmen, op hun zegels mogen aanbrengen, dan mogen die zegels toch zonder eenigen twijfel ook een wapenschild bevatten.

De zaak is wellicht deze. Nergens heeft, naar ik meen, het opsieren der wapens van familiën die in den adelstand verheven werden, of een hoogeren titel bekwamen, zulk een omvang aangenomen als in Scandinavië. De gewoonte bestond daar om het oorspronkelijk familiewapen van den geadelde als hartschild te plaatsen op een gevierendeeld of nog ingewikkelder schild, dat vol was met degens, kanonloopen, vaandels, kasteelen, kogels, ruiters en dergelijke emblemen meer. Nu vermoed ik dat men daar uitging van het denkbeeld dat een dergelijke optuiging een wapenschild tot een adellijk wapenschild maakte en dat de Koning zich derhalve het recht zal hebben voorbehouden om zoodanige vermeerderde wapenschilden toe te kennen aan de familiën die in den adelstand verheven werden.

Het is echter ook mogelijk dat met het verbod om een adellijk wapenschild te voeren alleen bedoeld werd het aannemen van een wapen dat alreeds aan een adellijke familie toebehoorde, evenals het Oostenrijksche decreet in dien geest moet worden uitgelegd.

Het voeren van wapens op zich zelf is in Duischland en Oostenrijk van ouds bij de burgerij in gebruik geweest, hoewel in het eene deel des rijks die gewoonte meer algemeen was, dan in het andere. Wel hebben de Keizers wapenbrieven uitgereikt, doch de hoofdzaak daarbij was niet het verleenen van het recht om een wapen te voeren, maar het verfraaien en vermeerderen van het oorspronkelijke familiewapen en de toekenning van het recht om

een open helm of andere adellijke onderscheidiugsteekenen te voeren. Trouwens uit het feit dat een vorst wapens verleent aan onadellijken, hoeft nog niet te volgen dat deze onbevoegd zouden zijn om zelf een wapen aan te nemen ; ook waar in dat opzicht de meest volkomen vrijheid bestaat, zullen er velen zijn die op een wapenverleeniun ,prijs stellen omdat een officieel toegekend wapen meer Waarde heeft dau een hetwelk men zelf kiest.

Het komt mij derhalve niet waarschijnlijk voor dat het verleenen van wapens in Oostenrijk- thans als een recht van de kroon is te beschouwen in dien zin, dat daardoor de bevoegdheid van onadellijken om wapens te voeren, die niet door de overheid zijn verleend of bekrachtigd, zou zijn uitgesloten. Het verbod in de Oostenrijksche verordening om een adellijk wapen te voeren moet derhalve betreffen het aannemen van een wapen dat al reeds aan een adellijke familie toebehoort, en in dien zin wordt. eeliik we gezien hebben. het Oostenrijksche decreet dan ook door de regeering uitgelegd en toegepast.

Engeland is naar ik meen het eenige land waar het eigenmachtig voeren van een familiewapen op zich zelf reeds strafbaar is. Het is eenigszins verwonderlijk dat de Engelsche rechtsgeleerde die als tijdelijk zaakgelastigde der Nederlanden te Londen aan onze Regeering betreffende de zaak rapport deed, verklaarde: „voor zoover ik weet is het door de wet niet strafbaar gesteld een wapen te bezigen dat aan iemand anders toebehoort", zonder er bij te voegen dat eigenlijk reeds het onbevoegd bezigen van een familiewapen op zich zelf gestraft -wordt, -ook al behoort het *niet* aan iemand anders. Het is toch van genoegzame bekendheid, wat ook Rietstap op blz 37 meedeelt, dat sinds onheugelijke tijden aldaar het gebruik bestaat dat het Herald's College, aan ieder die zich hiertoe aanmeldt, een wapen levert, natuurlijk tegen een behoorlijken prijs. Rietstap deelt mede. dat deze ongeveer 80 pond sterling bedraagt, en dat de belastingambtenaren (commissionars of Assessed Taxes) ieder in de boete slaan, die een wapen, of wat daar maar op lijkt, bezigt, zonder dit te hebben doen inschrijven bij het Herald's College, en daarvoor te hebben betaald.

Vergis ik mij niet dan bestaat er bovendien een wapenbelasting, die verschillend is naarmate, men zijn wapen wil aanbrengen op tafelzilver, rijtuigen, paardetuigen, enz., zoodat de inschrijving zelf waarschijnlijk alleen het recht geeft om er mee te zegelen.

Het denkbeeld om hier te lande een wapenbelasting in te voeren is indertijd bepleit in een brochure door den heer Vorsterman van Oven. doch beeft weinig gehoor gevonden. Men moet dan ook niet meenen, dat het bestaan van zulk een register als dat van het Herald's College in Engeland voldoenden waarborg oplevert tegen het usurpeeren van wapens.

Voor eenigen tijd was ons ijverig medelid de heer Scharp zoo vriendelijk de aandacht te vestigen op een passage uit een artikel Heraldic Anomalies van Arthur J. Jewers voorkomende in : „Notes and Queries" (a medium of intercommunication for literary men, genera1 readers etc. Bream's Buildings, Chancery Lane, Londen E. C Saturday 25 April 1896, pag 322, 323) waarin de schrijver uitroept :

Oh! would that Garter king of Arms was armed with authority (like Lyon king of arms in Scotland) to come down on offenders with fine, imprisonment aud confisca-

tion of all articles bearing false or unlawfully assumed heraldic bearings.

En uit Phillimore's „How to write the History of Family blz. 380" deelt de heer Scharp ons het volgende mede omtrent de bevoegdheden van dien Schotschen wapenkoning :

„The court of Lyon king of Arms" werd ingesteld in 1592 bij Parlementsakte om onderzoek te doen naar de authenticiteit van de wapens toenmaals in gebruik, en om ieder te verbieden onbevoegd eenig wapen te voeren. In 1672 werd een openbaar wapenregister voor het koninkrijk ingesteld ; de wapenverleeningen en inschrijvingen van wapens beginnen in 1672 en loopen tot nu toe, zoodat niemand van Schotsche afkomst bevoegd is een wapen te voeren tenzij het daarin is opgenomen of hij kan bewijzen af te stammen van families wier wapens bekend zijn als reeds bestaan hebbende vóór 1672.

Beprijp ik de zaak wel, dan is het onderscheid tusschen het Schotsche register en dat van het Engelsche Herald's College daarin gelegen, dat in Schotland door den wapenkoning onderzoek wordt ingesteld of de personen die thans zeker wapen voeren daartoe gerechtigd zijn, terwijl in Engeland de inschrijving slechts wordt beschouwd uit een fiscaal oogpunt, zoodat ieder kan aanemen en laten registreeren zoodanig wapen als hij verkiest.

Talrijk moeten dientengevolge de gevallen zijn dat familiën wapens hebben aangenomen toebehoorende aan ongeveer gelijknamige uitgestorven geslachten. En het schijnt dat allerlei bekende personen van tegenwoordig er niet tegen op zien zich bloot te slellen aan de scherpe critiek van een artikel als „The Snobberij of it" in de Saturday Review van 7 Nov. en volgende, waarin bijvoorbeeld de minister Chamberlain op de vingers wordt getikt omdat hij zijn postpapier tot voor korten tijd placht te versieren met het wapen van een oud adellijk geslacht waartoe hij allerminst behoort

Hiermee zijn we weder teruggekeerd tot het eigenlijke onderwerp, de vraag in welke landen het aannemen van een wapen dat aan een andere familie toekomt door de strafwet wordt tegengegaan. De eenige landen wier strafwetboek dienaangaande bepalingen bevat, zijn, zooals we gezien hebben, Ruslaud en Portugal.

Of in deze beide landen nu ook het aannemen van het wapen eener niet-adellijke, of althans niet als adellijk erkende, en op de rollen van den adel niet ingeschreven familie gestraft wordt, is uit de geciteerde bepalingen nog niet met volkomen zekerheid op te maken. Deze vraag is vooral van belang met het oog op de sinds lang uitgestorven geslachten, tenzij mitsdien in beide genoemde landen de inschrijving in adelsregisters van zóó ouden datum is, dat daar iets dergelijks niet zou kunnen voorkomen. Doch men denke zich het geval dat bij ons een strafbepaling bestond ; dan lag de vraag voor de hand of men nu straffeloos de wapens van Brederode, Egmond en dergelijke uitgestorven geslachten zou kunnen usurpeeren ?

Ware dit zoo, de bepaling zou dunkt mij haar voornaamste doel missen. Want zooals we reeds met betrekkiug tot Engeland opmerkten, het ergst is de usurpatie van wapens aan uitgestorven oud-adellijke geslachten toebehoorende, omdat de onrechtmatigheid daarvan het minst in het oog loopt.

Omgekeerd zou echter het verbod om het wapen van een oud-adellijk geslacht te voeren, zonder zich door den

Koning als afstammeling daarvan te hebben doen erkennen, onbillijk werken tegenover hen, die òf tegen de kosten van zulk een erkenning opzien, òf wel het bewijs niet tot de vereischte volkomenheid kunnen brengen, zonder dat daarom echter iemand hen van wapenusurpatie zou durven beschuldigen, indien dat wapen bijv. sinds eeuwen door hun voorgeslacht is gevoerd.

In een land als het onze waar tot op deze eeuw de adel ongeordend is geweest, toen ze door Koning Willem 1 voor verreweg het grootste deel als iets nieuws in het leven is geroepen (immers slechts 101 geslachten vormden den reeds bestaanden kern, waar de Koning krachtens zijn grondwettig recht de rest aan toevoegde) in zulk een land is een strikte handhaving van een uitsluitend recht op de familiewapens der adellijke geslachten eigenlijk ondenkbaar.

Dit is tevens een der redenen, waarom ik meen dat er ten ontzent geen sprake van kan wezen zijn recht op een wapen voor den burgerlijken reehter te doen gelden tegenover hem die zich van dat zelfde wapen mocht bedienen. In Duitschland en Italië schijnt dat mogelijk te zijn en blijkens de opgaven uit België ontvangen, schijnt men het daar ook niet ondenkbaar te achten, al wordt voorzichtiglijk in het midden gelaten of men met een dergelijke vordering kans van slagen heeft. „Wat de kwestie en het eigendom van wapens betreft, (zoo lezen we) indien het recht op een wapen wordt betwist en de zaak voor den burgerlijken rechter gebracht wordt, zal deze hebben te beoordeelen of hij daarvan kennis kan nemen."

Bij ons lijkt mij dit ondenkbaar. Ter staving van mijn gevoelen zal ik trachten, meer op gronden van heraldischen dan van juridischen aard duidelijk te maken dat men van het eigendom van een wapen bij ons niet spreken kan en tevens te betogen dat het geen zin zou hebben aan het recht op een familiewapen (naast dat op het fabrieks- en handelsmerk) in onze wetten een plaats te gaan geven.

Het is vooral de wijze waarop de Kroon te werk pleegt te gaan bij het toekennen van wapens aan personen die in den adelstand worden verheven, welke het onmogelijk maakt aan te nemen dat die personen op het aldus toegekende wapen een zoodanig recht zouden krijgen, waaruit de bevoegdheid voortvloeit anderen te beletten zich van datzelfde wapen te bedienen.

Was dàt de bedoeling dan moest de Koning, evenals vroeger de Duitsche Keizers en Vorsten, die wapens tegelijk een wijziging doen ondergaan. Het is naar het mij voorkomt juist de bedoeling geweest van de Duitsche wapenvermeerderingen en wapenverbeteringen (die dikwijls wapenverslimmeringen waren), dat men daarmee een nieuw wapen wilde creëeren, waarop de geadelde met zijn nakomelingen uitsluitend recht kon doen gelden, ook tegenover zijn niet-geadelde familieledeu.

Bij ons plegen echter de wapens, ter gelegenheid van de verheffing in den adelstand, geen verandering te ondergaan, of het moest wezen door de toevoeging van een paar schildhouders, doch het eigenlijke wapen wordt juist zoo behouden als het door de familie tevoren reeds werd gevoerd. Men denke zich die talrijke familiën die slechts ten deele in den adelstand zijn opgenomen als de Beaufort, Beelaerts, van der Burch, Calkoen, Oevers, van der Goes, Graafland, Hooft, Rovy, de Jong, van Karnebeeek, van Lennep, Pauw, Rendorp, Smissaert en vele anderen. Van deze heeft alleen het geslacht Calkoen een vermeerderd

wapenschild gekregen en is dat van de jonkheeren van Karnebeek, naar ik vermoed, voor de gelegenheid vervaardigd, doch overigens is aan al die geslachten toegekend het wapenschild zooals dat door hen te voren werd gevoerd, bij verscheidene sedert zeer ouden datum. De bedoeling van die onveranderde toekenning is zeker niet geweest het *scheppen* van een recht op dat wapen, maar slecht een *bevestiging* van het feit dat die familiën zich van ouds van dat wapen bedienden, door welke bevestiging de bevoegdheid der niet geadelde leden dier familiën om zich van dat wapen als van ouds te blijven bedienen natuurlijk in het minst niet wordt verkort.

Hieruit meen ik te mogen afleiden dat men te onzent niet kent een *recht* op het familiewapen ook niet voor adellijke geslachten, maar dat het in gebruik zijn van familiewapens, bij onadellijken zoowel als bij adellijken, een feit is hetwelk door de Kroon wordt gerespecteerd.

Dit zoo zijnde, kan er van een handhaving in rechten ook geen sprake zijn, noch tegen stam- ofnaamgenooten noch tegenover anderen. De handhaving van iemand in een feitelijken toestand tegenover aanmatigingen van anderen komt alleen dàn te pas wanneer het genot van die anderen met het genot *van* den eerstgenoemde in feitelijke botsing geraakt, m. a. w. wanneer het een genotsuitoefening geldt, welke naar haren aard die van een ander niet nevens zich gedoogt.

Dit nu is met het voeren van een wapen geenszins het geval; twee familiën kunnen hetzelfde wapen voeren zonder elkander in het minst te hinderen. (1) Het eigenaardige van het familiewapen als gemakkelijk herkenbaar onderscheidingsteeken mag er eenigszins door verminderen, toch kan men niet zeggen dat het feit van het voeren van zeker wapen door A. uit zijn aard onvereenigbaar is met het feit dat B. een gelijk wapen voert.

Onze Koningen en het hun adviseerende heraldieke college hebben dan ook nimmer gedacht aan de mogelijkheid als zou er bij ons tegenwoordig nog sprake van kunnen zijn, dat een adellijk, zelfs niet een oud-adellijk geslacht, een recht deed gelden op zijn blazoen, in dien zin dat anderen zich van het gebruik daarvan zouden hebben te onthouden. Anders zou men immers niet het tegenwoordig grafelijk, doch van origine, voorzoover men kan nagaan, niet adellijk geslacht Schimmelpenninck, bij zijn verheffing tot den adelstand, hebben bevestigd in het gebruik van een familiewapen geheel overeenkomende met het stamwapen der baronnen Schimmelpenninck van der Oye, één van onze honderd oud-adellijke geslachten, die de kern vormen, waaromheen koning Willem I, door verheffing van nieuwe en door inlijving van uitheemsche geslachten, den adel van zijn koninkrijk geformeerd heeft (2) Was men uitgegaan van de gedachte dat de adellijke en in ieder geval de oud-adellijke geslachten een recht hebben op het stamwapen, dan *was* de verheffing van een onadellijke familie in den adelstand, onder toekenning van het stamwapen van een oud-adellijk geslacht, een in zich zelf tegenstrijdige daad geweest, inbreuk makend op de oude rechten van een geslacht dat nog wel kort te voren in die oude rechten door den koning zelf bevestigd was, een driedubbele onredelijkheid derhalve.

Er zit dus wel niet anders op dan aan te nemen, dat ten onzent het voeren van een wapen een feit en geen recht is. Niet een feit zooals volgens sommigen het juridisch bezit van eenig goed een feit zou zijn, namelijk een feit met rechtsgevolgen, zoodat men zijn feitelijk genot tegenover aanmatigingen van anderen in rechten kan doen gelden, maar een feit dat geen rechtsgevolgen heeft en Ook niet hoeft te hebben, naardien men uitgaat van een opvatting omtrent den aard van het blazoen, volgens welke aan het feit, dat een geslacht A zeker wapen voert, volstrekt geen afbreuk wordt gedaan door het feit, dat een daarmee overeenkomstig wapen gebezigd wordt door B.

Uit dit alles meen ik de gevolgtrekking te mogen maken, dat er ten onzent niet alleen geen sprake van kan wezen het recht op zijn adellijk blazoen voor den burgerlijken rechter tegenover usurpatiën van anderen te doen gelden, maar dat er ook voor strafbepalingen betreffende het usurpeeren van eens anders geslachtswapen ten onzent geen plaats is.

Hoe zou een dergelijke bepaling er moeten uitzien? De eenige mogelijkheid ware dunkt mij deze, dat men straf bedreigde tegen hem, die zich bedient van het wapen, aan een in den adelstand opgenomen persoon en diens nakomelingen toegekend, zonder tot die nakomelingen te behooren. Het gevolg daarvan zou wezen : le. dat strafbaar werden alle leden van niet-geadelde takken der familiën de Beaufort, van der Burch, Gevers, Hooft, Rendorp enz., wanneer zij voortgingen zich van het sinds eeuwen oor hun voorgeslacht gevoerde blazoen te bedienen ; 2e. dat strafbaar zouden worden leden en familiën die geheel toevallig een wapen voeren overeenkomend met dat van een adellijk geslacht (men denke bijvoorbeeld aan Nobel en Hooft), zonder dat er sprake is van een usurpatie, wat bij de eenvoudigheid der meeste Hollandsche blazoenen zeer licht kan voorkomen. (1). 3e. Dat niet strafbaar zou zijn het aannemen van een wapen, toebehoorend aan een oud-adellijk, doch voor 1815 uitgestorven, en derhalve niet op de rollen van den adel des koninkrijks voorkomend geslacht.

Usurpatie zou derhalve niet afdoende worden te keer gegaan, terwijl men hoogst onbillijk zou wezen tegen velen die zich volstrekt niet aan usurpatie schuldig maken, maar zich eenvoudig bedienen van het wapen sinds eeuwen bij hun voorgeslacht in gebruik. Ook praktische moeilijkheden staan aan eene dergelijke bepaling in den weg : ten eerste de vraag op welke wijze de wapens van de adellijke geslachten ter openbare kennis zouden worden gebracht, (want zonder dat te doen kan men het aannemen van een dier wapens toch niet strafbaar stellen). Afkondiging gaat niet omdat de heraldieke terminologie niet voor allen verstaanbaar is, en afbeelden in de dagbladen wordt wat kostbaar. Terwijl als tweede praktische moeilijkheid de kwestie geopperd mag worden : in welk geval twee wapens geacht moeten worden geheel aan elkander gelijk te zijn.

Zal hij vrij uitgaan, die het betwiste wapen ecarteleert

(1) Als voorbeeld van twee familiën, beide tot den Nederlandschen adel behoorend, die geheel hetzelfde wapen voeren, kunne dienen Mulert en van Haersolte, zelfs het helmteeken is daar hetzelfde.

(2) Bij de bevestiging van die geslachten heeft de koning m. i. geen gebruik gemaakt van het hem krachtens de grondwet toekomend recht om adeldom te verleenen, want geen koning kan iemand maken tot hetgeen hij van nature is Men sprak dan ook zeer omzichtig van geslachten die gerekend werden tot den adel te behooren De eenige fout is dat het recht van de oud-adellijke geslachten, om gerekend te worden voor hetgeen ze van nature zijn, niet in de grondwet vermeld is.

(1) Zoo bestaat er bijvoorbeeld niet de minste reden om de voorouders der Groningsche heeren Lewe te verdenken van usurpatievan het wapen der graven van Holland, de overeenkomst is natuurlijk bloot toevallig. De graven van Holland zijn nu uitgestorven. maar hetzelfde kan zich thans met nog levende geslachten voordoen.

met dat eener andere familie, of die een kleine variatie aanbrengt, bijvoorbeeld door, in plaats van een rooden leeuw met een blauwe tong, een rooden leeuw met een groene tong te voeren ? Zoo niet, waar is dan de grens? Het is daarom, ook uit vrees voor dergelijke haarkloverijen, mijne meening, dat de heraldiek niet op haar plaats zou wezen in de rechtzaal.

Meer heil dan van strafbepalingen verwacht ik van wetenschappelijke critiek en daartoe zou een genootschap als het onze veel kunnen bijbrengen. De heraldische wetenschap is het, die tegen usurpatie heeft te waken, en deze aan de kaak moet stellen. Niet enkel het voeren van wapens, welke aan thans tot den adelstand behoorende geslachten toekomen, door personen, die daarmee niets hebben uit te staan, maar ook het wederrechtelijk aannemen van wapens van uitgestorven adellijke geslachten, of van niet-adellijke geslachten, die een historische beteekenis hebben, valt onder het bereik harer critiek.

Als resulaat van het gevoerde onderzoek werd, na voorlezing van bovenstaande beschouwingen, aan de vergadering voorgesteld de volgende conclusien aan te nemen.

1°. dat de vereenigiug den meest mogelijken dank verschuldigd is aan Z.E. den Minister van Buitenlandsche Zaken, die de goedheid heeft gehad met bijzondere uitvoerigheid in de verschillende staten langs diplomatieken weg een onderzoek te laten instellen, waardoor de meest volledige gegevens omtrent de kwestie zijn bijeengebracht;

2°. dat, in aanmerking genomen de regelen, die ten onzent bij het toekennen van wapens, aan in den adelstand verheven personen, gevolgd worden, een strafbepaling tegen het voeren van die wapens door anderen, niet wenschelijk is ;

3°. dat het op den weg van het bestuur en de leden van het genootschap ligt om door middel van het maandblad de aandacht te vestigen op usurpatie van wapens, toebehoorende aan, hetzij levende of uitgestorven, geslachten van adel of van historische beteekenis.

De familie Caypers.

(MET PORTRET EN WAPEN.)

Zetelplaatsen: *Vlodrop, Roermond, Amsterdam.*

De familie Cuypers stamt uit Vlodrop bij Roermond, vroeger behoorende tot het ambt Montfort in het Overkwartier van Gelre.

Eenige nasporingen in de registers aldaar gaven ons volgende bijzonderheden :

Hermanus Cuypers huwde 29 April 1691 te Vlodrop Christina Clout. Hunne twee kinderen waren : A. Johannes, geboren te Vlodrop 1 Januari 1693, gehuwd aldaar *16* Augustus 1718 met Helena Houben; B. *Jacobus,* geboren te Vlodrop 24 Januari 1699, huwde te Vlodrop 10 Juli 1720 Maria Rulkens. Zij hadden tot kinderen: a. Godefrirlus, geboren te Vlodrop 30 October 1727 ; *b.* Hermanus, geboren te Vlodrop 17 April 1730; c. Gerardus *Jacobus,* geboren 7 Augustus 1735. Deze huwde 24 September 1765 Cornelia Steyn of Stijn en betrok het huis op de Hamstraat te Roermond. Zij hadden elf kinderen 1. Jacobus Lambertus; 2. Jacobus Gerardus; 3. *Johs. Hubertus; 4.* Martinus; 5. Maria Catherina x Kapitein der infanterie Scheepere ; 6. Mathias ; 7. Gerardus Jacobus; 8. Marianna ; 9. Maria Agnes Hendrina; 10. Leonardus Jacobus ; ll. Maria Theresia x notaris Bolsius te 's-Hertogenbosch.

Johs Hubertus onder 3 genoemd, geboren te Roermond 7 November 1769, huwde 15 Januari 1805 Johanna Maria Bes, van het huis Brunssum in Zuid-Limburg. De familie Bex voert in Zuid-Limburg, een gouden slangenkopkruis in keel (Sittard). Hun zoon, *Peter Josephus Hubertus Cuypers* werd te Roermond op 16 Mei 1827 als jongste van negen kinderen geboren,

De schitterende ster van het genie bestraalde reeds zijn jeugd en jongelingsjaren. Door studie, werklust en ijver won hij zich den rang van meester op 't gebied der kunst. Zijne werken getuigen zoowel voor zijne groote scheppingsgave als voor zijn onverdroten arbeid.

Nog steeds werkt hij onder de zinspreuk „Credo, Spero, Amo" met lust verder, schoon 70 jaren hem thans een zilveren krans om de slapen vlochten. Den grooten kunstenaar hulde en heil van uit de vaderstad.

Roermond, 16 Mei 1897. A. F. VAN BEURDEN

Iets aangaande Aotony de Haen, kunstschilder.

In den Catalogus van het Mauritshuis 1895 vinden we een *Antony de Haen* vermeld als leerling van *Philips Wouwerman.* Ook Archief voor Kunstgeschiedenis (IV, bl. 110, 150 en 158) bevat eenige aanteekeningen betreffende dien Haagschen schilder, die evenwel niet voorkomt in in het MS. *Terwesten* berustend op het Oud-Archief der der gemeente 's-Gravenhage. Toch bracht dr. *Bredius* aan het licht, dat hij 1 Febr. 1662 zijn contributie betaalde in St. Lucas-gilde der Hofstad.

Oud-Holland, DI, pag. 298 geeft een afschrift uit het Ondertr.-register te Amsterdam luidend :

> 11 Oct. 1664. Compareerden *Antoni de Haen* van 's-Gravenhage, schilder oud 24 jaer geass. met zijn moeder *Corn.* de *Jaaer* woont ind haag en *Dina Martense* van A., oud 19 jare geass. met haer vader *Martenprs de Haen* woond in de Nes.

Bij het inventariseeren der Wees- en Momboirkamer te Haarlem viel mijn oog op een inventaris de anno 1675, waarin eenige stukken worden genoemd als geschilderd door *Antony de Haen,* reden waarom ik het publiceeren van een extract van dien inventaris voor de Kunstgeschiedenis niet onbelangrijk acht.

Staet ende Inventaris van alle de goederen, soo roerende als onroerende, actien en crediten geene ugtgexondert, soo ende in dier voegen als deselve bij *Joris Pietersz* de *haen* in zijn leven getrout met Maria *Ampsingh* ten huwelijck zijn aengebracht, ende bij deselve *Maria Ampsingh,* wedu van de voorsz *Joris Pietersz. de haen* volgens de huwelijcksche voorwaerden van dato den 30 Augusti 1671 voor den not^s. *Lourens Baert* ende seeckere getuygen gepasseert beseten sijn, waervan sij nu volgens accoort van dato den 21 November 1674 tusschen haer ende de naergelaeten erfgenamen van de voorn. *Joris Pietersz. de haen* opgerecht, ende bij de heeren Weesmeesteren der stadt Haerlem wegens *Claes Pieters. de haen* minderjarige soon van *Pieter Claesz de haen* geprocreert bij *Dieuwertje Wendels* den 31 January 1675 geapprobeert afstaent doet.

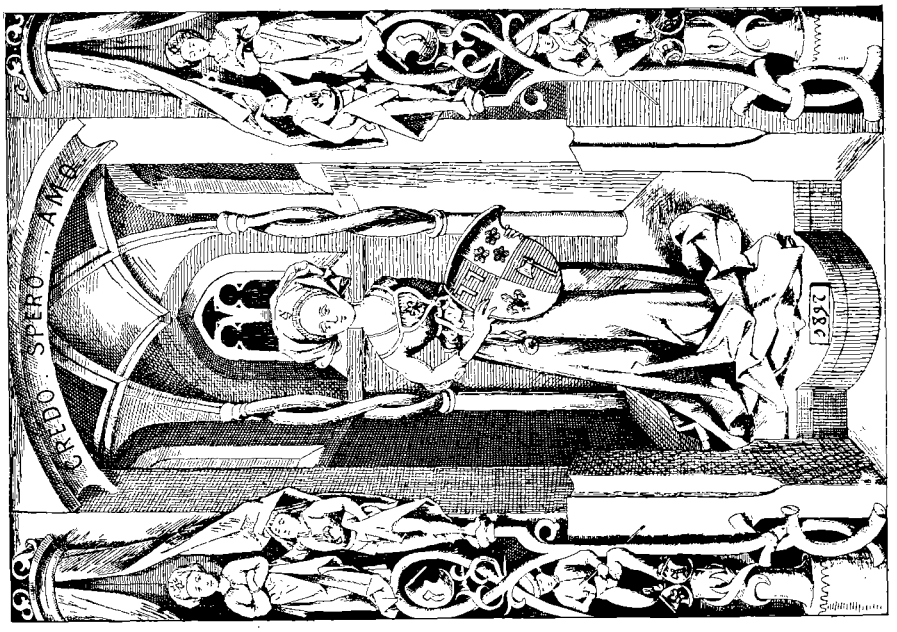
CREDO SPERO AMEN
1687

In den eerste.

Een huys ende erve staende ende leggende in de schaggelstraet.

Noch een huys ende erve staende ende leggende in de Magdelenastraet.

Noch een huys ende erve staende ende leggende aende stadsveste.

Noch een tuyn staende ende leggende buyten de groote houtpoort.

Tweehondert guldens, die in een obligatie van meerder somme ten behoeven van Dominus *La Planche* beleent waeren;

Noch een rentebrief van duysent guldens capitael ten laste vant gemeene Lant, waerin de weduwe sevenhondert ende de erfgenamen driehondert guldens comp ;

Noch een rentebrief van sestienhondert gulden capitael staende ten laste vant gemeene lant van comptoire van Amsterdam;

Noch eene rentebrief, van thienhondert guldens capitael staende ten laste vant gemeene lant staende ten comptoire van Haerlem.

De verdere „meubelen goederen" gaan we voorbij, doch vermelden de volgende schilderijen, waarbij enkele worden aangegeven als geschilderd door *Anthony de Haen*.

Een schildery van alderhande beesten daer een os int midden leyt;

een schildery daer Petrus in de gevanckenis leyt;

een kleyn schilderietje daer een paert in staet met een root kleetje van Anthony de *Haen* gemaeckt ;

een schildery van *Emons* ;

een stuckje met een swarte leyst daer een bul een vrou om hooch gooijt;

een lantschapje met achtkante lijst;

een stuckje van *Swalms ;*

een schildery daer een groot paert in staet van *Anthony de Haen* geschildert;

een schildery van Abrams offerhanden met een vergulde lyst;

een schildery met een vergulden leyst daer Saul vant paert geslagen word;

een wit paertje van *Anthony de Haen* ;

een schildery daer een batalic te paert in is;

een schildery van een Banketje daer een snee salm in is;

een vrouwetronytje met een vergulde lyst;

een lantschapie met een swarte leyst;

Twee seestucken met ebbe lysten.

een heel groot seestuck met een slechte lyst;

een schildcrytje daer een oude man by't vier sit;

een kleyn lantschapje met een verheven bergh en en een hooge boom ;

een bordeeltje wt graeuwen geschildert ;

een bortje van teegelaris ;

een bortje van bogert;

een Ittele Jans lantschap op de voorgrondt met vier beeltjes met een swart lyst;

een romeyns krysoversten met een stormhoet vol Juweele met swarte lyst;

een lantschap voor met twee vissers in een schuytje met een swarte leyst;

een vrouwentrony met bloote borsten met een swarte lyst ;

een bagijn met twee monneken met een swarte lyst.

het avontmaal met een swarte leyst;

een lantschapje daer een vrou op't paert sit door *Anthony de Haen* geschildert met een swarte lyst.

een waeter met een swarte lijst.

een keuken met een eecken lijst die van Bestevaer gekomen is.

een achtkant lantschapje daer Tobias met zijn hontje wandelt.

een bortje met een glas met een ebbe lijst daer Burgemeester Tulp opstaet ;

Roeloff pietersz. met een swarte lijst.

Het slot van dezen inventaris luidt:

Aldus gedaen, beschreven en geinventarieert den eersten Maert 1675 bij mij ondergeschreven secretaris van de Weescamer der stadt Haerlem ten huysen van de voors. Maria Ampsingh, weduwe van Joris Pietersz. de Haen, dewelcke verclaerde, enz. .....

Het is niet gemakkelijk uit bovenstaande gegevens eene filiatie vast te stellen van den schilder Anthony met zijne naamgenoten te Haarlem, die toch zeker aan hem verwant zullen zijn. Wellicht heeft de onvermoeide werkkracht van den Heer Bredius ook in deze weder meer licht aangebracht sedert 1895.

Haarlem, Mei 1897. M. G. WILDEMAN.

Naamlijst der Schepenen van Zutphen.

(*Vervolg van kolom* **60**).

1392.

Jacob van Beynem, overrentm .,
Lubbert Vriesen, onderrentm.,
Andries Iseren,
Henric Seris,
Qelis Iseren,
Jan Tieselinc,
Herman Hereken,
Dirc van den Walle,
Willem Pelgrims,
Andries Kreynck,
Johan Bliden,
Johan ten Mersche,
Johan van der Capellen,
Alphart van Drynen,
Claas van den Walle.
Secr.: als boven.

1393.

Dirc van den Walle, overrentm.,
Jacob van Beynem, onderrentm.,
Henric Serys,
Johan Blide,
Andries Kreynck Gherts soen,
Andries Kreynck,
Lubbert Vriesen,
Johan van der Cappellen,
Clawes van den Walle,
Johan ten Mersche,
Andries Yseren,
Dirk van den Walle,
Andries Kreynck,
Johan Tyeselinck.
Secr.: als boven.

1394.

Johan Bliden, overrentm.,
Johan van der Cappellen, onderrentm.,
Henric Serijs Henric Serijs,
Johan Tieselingh,
Dirck ten Walle,
Lambert Smeyers,
Willem Pelgrims,
Andries Kreynck Gherts soen,
Alphart van Drynen,
Bertolt ter Molen,
Andries Yseren Gelys soen,
Johan ten Mersche.

Andries Yseren,
Hendrik Yseren,
Johan Kreynk.
Secr. : *als boven.*

1395.

Dirc van den Walle, overrentm.,
Johan Blijde, (1)
Clawes van den Walle,
Lubbert die Vryese,
Andries Kreynck,
Andries Yseren,
Bertelt ter Molen,
Lambert Meijer,
Alphart van Drynen,
Ghert Scolten.
Johan ten Mersche,
Willem Pelgrims,
Johan van der Cappellen,
Hendrik Serys,
Jacob van Beynhem.
Stadt schrijver: Johannes van Dorenberch.

1396.

Andries Y seren, overrentm ,
Lubbert Vriese,
Lambert Smeyers,
Meister Andries (Yseren Gelys soen?)
Deric van den Walle,
Johan Teselinc,
Johan van der Capellen,
Ghert Scolten,
Andries Kreynck,
Henrick Serijs,
Bsrtolt ter Molen,
Johan Blide,
Alphart Drynen,
Jacob van Beynhem,
Claas van den Walle.
Secr.: Johan Dorenborgh.

1397.

Lambert Smeyers, overrentm.,
Andries Ysoren Gelys soen, onderrentm.
Johan Blide,
Bertolt van der Molen,
Willem Pelgrims,
Alphart van Drynen,
Ghert van Drynen,
Henric Serys;
Lubbert Vriese,
Andries Kreynck,
Ghert Scolte,
Jacob van Beynhem,
Johan van der Capellen,
Claas van den Walle,
Johan Tieselinck.
Secr.: Johan van Dorenborch.

1398.

Bertolt van der Molen, overrentm., (2)
Jacob van Beijnhem, overrentm.,
Gerdt Schulte, onderrentm.,
Johan Blide,
Claes Walle,
Ghert van Drijnen,
Alphart van Drynen,
Henric Serijs,
Willem Pelgrims,
Lubbert Vriese,
Andries Yseren,
Johan van der Capellen,
Lambert Smeyers,
Gerrit van der Voorst,
Evert van den Merssche.

1399.

Lambert Smeyers, (3)
Jacob van Beynom, voor St. Vitus ende Modestus aflyvigh geworden,
Andries Yseren,
Claas van den Walle,
Gerrit van der Voorst,
Johan Tast.

1400.

Henrick Seris, zeg.,
Andries Yseren, zeg.,
Lambert Smeyers (4), overrentm.,
. . . . . onderrentm.,
(zie Raden),
Henrick Kreijnck,
Andries Iseren Andriesz.,
Arnt ten Colke,
Henrick Sturman,
Jan van der Capellen,
Johan Tast,
Willem Pelgrom,
Bartolt van den Mersche,
Johan Teyselinck,
Alphart van Drynen,
Hubbert van Drynen,
Arnt van den Walle,
Willem Scheldens (1).
Raden:
Clawes van den Walle, onderrentm ,
Aernt (2) Huernijnck,
Geritt ter Voerst,
Evert ten Mersche.
Secr.:
Johannes van Dorenborch,
Henricus van Sedem,
Johannes van Elst.

1401.

Willem Scholdeman, overrentm.,
Johan Huerninc, onderrentm.,
Gerrit van der Voerst,
Arnt ten Colke,
Evert van den Merssche,
Bartolt van den Merssche,
Claes van den Walle,
Henrick Serijs,
Henrick Stuerman,
Plphart van Drynen,
Willem Pelgryms,
Ghert Scolten,
Johan van der Capellen (3),
Lambert Smeyers,
Andries Yseren,
Johan Tast.
Secr.: Johan van Dorenborch.

1402.

Henrick Stuerman, overrentm ,
Andries Iseren Andriesz. onderrentm.,
Lambert Meijer,
Henric Serys,
Evert ten Mersche Evert van den Mersche,
Clawes van den Walle,
Johan Huerninc,
Ghert Scolte,
Ghert van der Voerst,
Johan Teyselinc,
Johan van der Capellen,
Diric van Griet.
Raden :
Willem Pelgrim,
Bertolt ten Mersche,
Andries Yseren,
Aernt ten Colck.
Secr.: als boven.

1403.

Deric van Gryet, overrentm ,
Johan van Drynen, onderrentm,,
Henrick Serijs,
Lambert die Meijer,
Johan van der Capellen,
Alphart van Drinen,
Andries Iseren,
Henric Onbedwongen,
Johan Teselinc,
Aernt van den Collic,
Bertolt van den Mersche,
Andries Yseren Andriesz..
Raden :
Johan Huerine,
Ghert ter Voerst,
Evert van den Mersche,
Clawes ten Walle,
Henric Stuerman,
Willem Lering.
Secr : als boven.

1404.

Evert Stuerman, overrentm.,
Claes van den Walle, onderrentm.,
Evert van den Mersche,
Willem Lering,
Aernt van den Colke,
Henrijc Onbedwongen,
Henric Serijs,
Lambert die Meijer,
Andries Yseren,
Johan van Drynen,
Ghert van der Voerst,
Bertolt van den Mersche,
Alphart van Drynen,
Henric Stuerman,
Johan Huerinc sterf VIII daghen voor St. Johan te Midsomer.

(Wordt vervolgd.)

(1) Kreynck had achter dezen naam eerst „Stadt Rentmr" staan, doch dit woord doorgehaald. Blijkens de rekeningen heeft Johan Blijde in 1395 die functie dan ook niet bekleed. Van Heeckeren noemt hem a echter ook onder dit jaar als rentmeester.

(2) Kreynck voegt hierachter: ende Beynhem, in Bertolts plaetse na syn doot.

(3) Tadama heeft blijkbaar foutief: Egbert s Meijers.

(4) Kreynck heeft abusief Lambert Snoeyers in plaats van : Lambert Smeyers.

(1) Deze wordt in hs. D vermeld.
(2) Kreynck heeft hierboven den voornaam Johan gezet.
(3) Deze en de drie volgenden zijn zeer waarschijnlijk raden.

INHOUD 1897, N°. 5.

Strafbepalingen tegen heraldieke usurpatie, door Mr. H. J. Koenen. — De familie Cuypers, door A. F. van Beurden (met portret en wapen). — Iets aangaande Antony de Haen, kunstschilder, door M. G. Wildeman — Naamlijst der Schepenen van Zutphen (vervolg van kolom 60), door J . Gimberg.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leem."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H.J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* Sc te Haarlem.

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, *Jan van Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Ledeu te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f* 10.00

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 6. XVe Jaargang. 1897.

Ontwerp van een Wapen voor H. M. de Koningin.

(MET EEN PLAAT.)

Tot goed verstand van zaken diene, dat de volgende beschouwingen geenszins ten doel hebben, critiek uit te oefenen op het tot heden gevoerd wordend Konioklijk Wapen. Het twistgeschrijf over het Wapen des Konings, welke onverkwikkelijke lectuur ons nog versch in het geheugen ligt, zal, naar ik hoop, niet opnieuw worden aangewakkerd, daar het alleen mijne bedoeling is te voorkomen, dat bij de a. s. groote gebeurtenis, de Kroningsfeesten van onze geëerbiedigde Koningin, op het gebied van versieringen, enz. gezondigd worde tegen de wetten der heraldiek en aesthetiek. Weldra toch is de tijd daar, dat voor versieringen ontelbare wapenschilden moeten vervaardigd worden. Gewoonlijk draagt men hier te lande, vooral in de kleinere plaatsen, de bewerking daarvan op aan huisschilders en glazenmakers, voor wie Kunst een gesloten boek is, en die, hoe ge- en volleerd zij overigens in hun vak mogen wezen, van heraldiek niets afweten, daarbij erg eigenwijs te werk gaan, meestal slechte modellen navolgen, en natuurlijk dan nog noodwendig hun eigen phantasie laten werken.

Zóó ontstaan monstrueuse voorstellingen van het blazoen, dat ons even heilig moet zijn als de geliefde Vorstin, die het voert.

Nu is niets natuurlijker dan dat meergemelde wapenverknoeiers bij eene eventueele opdracht verzuimen zullen er om te denken, dat thans geen helm of helmteeken meer kan worden gebezigd, en wellicht ook de verandering van schildvorm niet zullen in acht nemen. Zoolang dus niet officieel het Wapen van H. M. is vastgesteld, — en wie weet hoe kort dit zal wezen vóór de Troonsbestijging, waardoor dus onvermijdelijk tijd zou te kort schieten om de benoodigde schilden voor de versieringen aan te maken — kan het zijn nut hebben belanghebbenden er op te wijzen hoe een Wapen van H. M. ***kan*** worden vervaardigd, waarbij ***noch*** tegen de traditie, ***noch.*** tegen de heraldische wetten wordt gezondigd.

't Zij verre van mij, te willen beweren, dat genoemd Wapen *zóó* moet *zijn*. Het is aan H. M. de Koningin en aan ***Haar alleen.*** om te decreteeren, hoe zij H. D. Wapen wil voeren. Juist is het zoo'n wanklank in het bovenaangehaald twistgeschrijf over het Wapen des Konings, telkens te moeten vernemen, dat ***dit*** of ***dat*** onderdeel *zus* of *zóó* ***behoorde*** te zijn. Men zou dus de Hoogste Macht willen voorschrijven, ***hoe*** te handelen in eene geheel particuliere aangelegenheid !!

Voor genoemd doel meen ik echter bovenstaand ontwerp te mogen aanbevelen. Er is hier niet gezondigd tegen de regelen der edele herautskunst en er komen geen noemenswaardige afwijkingen van het na te noemen K. B. van 1815 bij voor.

De tekst van art. 1 van het K. B. van 24 Aug. 1815 (*Stbl.* n° 46) luidt woordelijk a. v. :

„Het wapen van het Koningrijk der 'Nederlanden, zoowel als dat van Ons en Onze Successeuren, Koningen de Nederlanden, zal bestaan in Ons aangeboren geslachtswapen van Nassau, zijnde een klimmende leeuw van goud, getongd van keel, op een veld van azuur, bezaaid met gouden blokken, welk wapen Wij alsnu vermeerderen door te bepalen, dat de leeuw zal zijn gekroond met een koninglijke kroon, en dat hij in den rechter voorklauw een opgestoken zwaard houden zal, en in den linker een bundel pijlen met gouden punten, de punten omhoog en de pijlen met een gouden lint te zamen gehouden."

In het hier bijgaand ontwerp zal men niet dan noodige afwijkingen van dit voorschrift kunnen ontwaren. — Het schild is ruitvormig volgens de regelen der heraldiek, wijl het hier eene Jonkvrouw betreft. De koninklijke kroon, die het schild dekt, heb ik *ongevoerd* afgebeeld, omdat juist daardoor de rang wordt aangegeven — Geheel ten onrechte wordt bij ons de koningskroon dikwijls *gevoerd* in beeld gebracht, terwijl gezaghebbende schrijvers eenparig van meening zijn, dat de voering bij een koningskroon niet zichtbaar mag wezen. — Trouwens is op al onze munten en in de van Rijkswege uitgegeven zegels de kroon ***ongevoerd.***

Art 7 van opgemeld K. B. zegt:

„Alle Onze wettige Descendenten, zoo vrouwelijke als mannelijke, zullen tot dekking hunner wapenschilden de koninglijke kroon, en tot schildhouders of tenants twee gekroonde leeuwen voeren."

De bedoeling zal hier wel geweest zijn, „Nassausche

leeuwen" dus van goud, en geen *natuurlijke* leeuwen, die men zich moeilijk met kronen kan voorstellen. Twee heraldische met koningskronen versierde leeuwen plaatste ik dus als tenants. Uit aesthetisch oogpunt bracht ik ter weerszijden van het schild een banier aan, waarvan de (her.) rechts geplaatste vertoont het wapenschild van Nassau (een klimmende leeuw van goud, getongd van keel, op een veld van azuur, bezaaid met gouden blokken), terwijl de (her.) links het wapen Châlons-Orange-Génevois voorstelt (1 en 4 Châlons; 2 en 3 Orange met hartschild Génevois). Rondom het schild hangt het lint met bijou van ridder-grootkruis der Militaire-Willems Orde, de eerste of hoogste Nederlandsche ridderorde waarvan H. M de Koningin Grootmeesteres is. Men zou hierbij nog kunnen voegen de Orden van den Nederlandschen Leeuw, en die van Oranje Nassau, doch dit zou m. i. den totaal indruk bederven.

De historische wapenspreuk moet ontbreken, eerstens omdat deze bij vrouwenwapens niet van toepassing zijn, en ten andere, omdat in meergemeld K. B. van 24 Aug. 1815 uitdrukkelijk in art. 8 wordt gedecreteerd, dat alleen de mannelijke Descendenten het devies „ Je Maintaindrai" zullen voeren.

Aangaande den wapenmantel valt. niets bijzonders te zeggen. Bij het K. B. is hij vergeten, doch wordt sedert officieel gevoerd.

Ik eindig dit kort betoog met herhaling van de boven uitgedrukte bedoeling, eene poging te doen er voor te waken, dat bij de a. s. feesten ter eere onzer geëerbiedigde Koningin, H. D. Wapen niet worde verwrongen en verknoeid tot een tegen alle regelen der heraldiek en aesthetiek indruischende voorstelling.

'T bovenstaande werd door mij gepubliceerd in de *Oprechte Haarlemsche Courant* van den 24sten Mei, en de *Amsterdamsahe Courant* van den 31sten Mei d. a. v.

Behalve eenige zeer gewaardeerde adhaesie-betuigingen werd het ontwerp waarvan ik de teekening had opgedragen aan den bekenden wapenteekenaar en calligraaf J. M. Lion te 's-Gravenhage, in verschillende couranter gecritiseerd.

Volledigheidshalve laat ik hieronder die verschillen& beoordeelingen in zijn geheel volgen om daarna dien-aangaande nog een woordje te zeggen.

Avondpost van 29 Mei (Bijblad). Ingezonden:

Mijnheer de Redacteur,

In de *Haarlemsche Courant* van *18* Mei lees ik eene beschrijving van een voor de Koningin ontworpen wapen, omhangen met hel; lint der Militaire Willemsorde als ,,de eerste en hooeste der Ned. ridderorden".

Ik vraag mij nu af waarop dit laatste beweren steunt. In Duitschland, Rusland en andere landen heerscht de opvatting dat de militaire stand de eerste is; in Nederland is dit echter noch naar de wetten en instellingen, noch naar de zeden of de volksopvatting het geval; daar komt de eerste rang toe aan. den civielen, of liever gezegd den normalen staatsdienst, niet aan den specialen, militairen. In Ned.-Indië is dit zelfs in een wettelijk voorschrift uitdrukkelijk vastgesteld. Het gaat dus niet aan militairen verdiensten daar hooger te waardeeren dan de civiele, en daarom evenmin, het uiterlijk teeken van de openlijke erkenning der laatste lager te stellen dan dat hetwelk hetzelfde ten opzichte der speciale militairen uitdrukt. In werkelijkheid zou voor dit laatste zelfs beter eene speciale militaire medaille geschikt zijn, zooals er b. v. eene ter belooning van het redden van drenkelingen bestaat, — waarlijk

eene edele daad immers, die soms ook veel moed en zelfopoffering vereischt. Militaire verrichtingen van belangrijke algemeene verdienste behoorden met de algemeene nationale orde beloond te worden, evenals het Fransche *légion d'honneur* zoowel voor de civiele als voor de militaire verdiensten bestemd is, gelijk dit een militair als zijn stichter, Napoleon I, zeer juist heeft begrepen.

Eene opvatting als de bovenbedoelde is on-Nederlandsch en een teeken van volksachteruitgang, van decadentie. Immers juist hierin ligt de glorie van Nederland, dat het zich het eerst en het krachtigst in Europa aan de heerschappij der middeleeuwsche denkbeelden heeft ontworsteld, tot welke ook die opvatting behoort, dat het werk van den krijgsman het hoogste en edelste is. Nederlands volk staat sinds lang niet meer op dit verouderde barbaarsche standpunt, en het zou een sterk teeken zijn van zijn nationaal verval, indien het zóó onder den invloed bleek te staan van zijnen staatkundig minder hoog ontwikkelden nabuur, dat het diens lagere, verachterde opvatting voor zijne hoogere nationale in de plaats stelde en zoo geestelijk tot achter het tijdperk van zijnen roem terugkroop.

Met de aanbieding van dit protest heb ik de eer te zijn

Uw dienstw. dienaar
EEN NEDERLANDER.

Nieuwe Rotterdamsche Courant Mei 1897.

EEN WAPEN VOOR DE KONINGIN.

De heer W. te N. schrijft in *De* Opmerker:

„De Haagsche (sic) adjunct-archivaris heeft zich, hetzij dan gevraagd of ongevraagd, bezig gehouden met het ontwerpen van een wapen voor H. M. de Koningin. Hij geeft een beschrijving van zijn ontwerp in de bladen en begint die als volgt:

„In het ontwerp is het schild ruitvormig volgens de regelen der heraldiek, wijl het hier eene Vrouwspersoon betreft."

Dit is minder juist. Wanneer er gestaan had „volgens de regelen der 16e-eeuwsche heraldiek", dan ware het beter geweest. Doch waarom nu juist een gebruik uit een tijd, toen de wapenkunst reeds in verval was, gevolgd? Het ruitvormige schild is al zeer weinig geschikt om een wapenfiguur te bevatten, een kroon, hetzij dan gevoerd of ongevoerd, staat er leelijk op, en ook tenanten maken daarnaast geen fraai effect.

In den goeden tijd der heraldiek Placht men tusschen de schilden van mannen en vrouwen geen onderscheid te maken. De ontwerpers van het wapen. door H. M. de Koningin-Regentes gevoerd, hebben dit, en terecht, ingezien.

Een afzonderlijk wapen voor H. M. de Koningin is niet noodig. De banieren, die de adjunct-archivaris er aan toevoegen wil, passen bij een vrouwewapen allerminst. Wil men de wapenspreuk weglaten, het zij zoo, doch wij zien niet in, welke heraldische bezwaren er tegen ingebracht zouden kunnen worden, dat H. M. het aloud devies: „Je maintiendrai" blijft voeren."

Nieuw Leven van Zaterdag 29 Mei. No. 22. Volksblad voor stad en land.

Sterk! — Wij wisten niet, dat de wapenkunde een mensch tot bovenmenschelijke geestvervoering kon brengen. Doch het werd ons in deze laatste week duidelijk. De heer M. G. Wildeman, adjunct-archivaris te Haarlem. leverde in de *Haarlemsche Courant* van 24 Mei een niet onverdienstelijke bijdrage over het wapen van de Koningin. Hij stelde in het licht, hoe men zoo'n wapen maken moet, wat bij de aanstaande kroningsfeesten meermalen te pas zal kunnen komen. In zijn betoog echter voor een goed wapen, waarop de deskundige geen aanmerking zal kunnen maken, vonden wij ook dezen volzin: „Dat blazoen moet ons even heilig zijn als de geliefde Vorstin". Kan het sterker? De Vorstin zal ons *heilig* moeten wezen, en het wapen *even heilig!* Vooreerst is dat woord „heilig" zeker al sterk genoeg. Maar dan een geschilderd wapenbord volkernen in de plaats gesteld van den mensch zelf! Die geestvervoering is kras!

Friesche Courant van Zondag 30 Mei. — Ingezonden.

HET WAPEN DER KONINGIN.

Met langzame doch vaste schreden nadert het tijdstip, waarop het Kroningsfeest onzer jeugdige Koningin zal plaats

hebben en in alle oorden van Nederland luisterrijk worden gevierd, waarbij in vele decoratieve versieringen Harer Majesteits Koninklijk Wapen zal worden aangebracht, en er nog geene Wet bestaat waarin Hoogst Deszelfs Wapen, noch als Kroonprinses, noch als Koningin, is vastgesteld -het Koninklijk besluit van 24 Augustus 1815, n°. 71 (Staatsblad n°. 46) met wijziging van het besluit van 14 Januari 1814, n°. 133 (Staatsblad n°. 9), heeft, (daar men destijds de mogelijkheid niet heeft ingezien, dat eenmaal het oogenblik zou aanbreken dat, geen mannelijk Oir aanwezig zou zijn om den Troon van Nederland te beklimmen) dat besluit heeft, zeg ik, daarin niet voorzien — en er toch, zooals elk belanghebbende zal beamen, dringende behoefte bestaat dat die vaststelling spoedig plaats hebbe, heeft den heer M. G. Wildeman, adjunct-archivaris te Haarlem, aanleiding gegeven een Wapen voor Hare Majesteit de Koningin te *ontwerpen*, waarbij rekening wordt gehouden met de strenge eischen der Wapenkunde.

Het Nieuwsblad voor Nederland van 26 Mei 1897, n°. 4547*a*, heeft dit ontwerp uit de Haariemsche Courant overgenomen en geeft daarbij eene afbeelding van dat Wapen, als model voor H.H. schilders en decorateurs? ten beste.

Mij dunkt, het zal *niet* de bedoelmg van den heer Wildeman zijn geweest, zijn ontwerp als model aan te bevelen, want, ofschoon dit wapen niet onverdienstelijk is geteekend en samengesteld, de geachte schrijver weet niet:

1°. of H. M. een *ruitvormig* schild (wat ik *niet noodzakelijk* acht) zal aannemen; daarenboven blijft, wat *dit* betreft, den artist een ruim veld van geoorloofde vrijheden over;

2°. of H. M. ai of *niet* de bestaande en bekende *spreuk* zal voeren, ja zelfs zal willen veranderen in: *„Je Maintiendrai la Hollande* (of *la Neerlande*)" iets wat ik, met het oog op latere toestanden en Descendenten, zelfs zeer gepast en gewenscht zou achten, niettegenstaande genoemd K. B. uitdrukkelijk zegt, dat die spreuk alleen door mannelijke Descendenten zal worden gevoerd, waarbij (zooals boven gezegd) niet is gedacht dat eenmaal eene *Koningin* het hoofd van den Staat zoude worden;

3°. of de leeuwen als *supports* zullen, zijn: aanziende of *toegewend* en of zij zullen zijn gekroond (zooals het K. B. zegt) of wel gedekt met een Koningskroon;

4°. met de banieren, door de schildhoudende leeuweq vastgehouden, kan ik mij wel vereenigen, doch ik zou ze *niet* aanbrengen zoo lang dit *niet* in de Wet is opgenomen;

5°. wat het aanbrengen van *Ordeteekens* betreft, dit behoeft niet in de Wet te worden bepaald, maar hangt geheel af van den smaak des kunstenaars die het Wapen moet of wil uitvoeren.

Na deze bespreking komt het mij voor, dat door genoemden schrijver veeleer op de *noodzakelijkheid* wordt gewezen, naar drang van bovengenoemde tijdsomstandigheden, *dat hierin door de Wet* worde **voorzien:** maar dan zal ook tevens moeten worden vastgesteld hoe de wapens der vrouwelijke zoowel als die der mannelijke Descendenten van Hare Majesteit zullen zijn en welke spreuk door de laatsten zal worden gevoerd.

Vermeenende hiermede ook een steentje te hebben bijgedragen tot spoedige *vaststelling* van het Wapen van Hare Majesteit onze Geëerbiedigde Koningin, heb ik de eer, U Mijnheer de Redacteur! te bedanken voor de bereidwillige opname van deze regelen.

Leeuwarden, 28 Mei 1897.

UEd. Dw. Dienaar,
JOHS. WENNING IJz.,
Kunstwapenschilder en Calligraaf.

Het *Nieuwsblad voor Nederland* van Maandag 7 Juni. (Ingezonden).

Mijnheer de Redacteur !

Wilt u onderstaande als Ingezonden stuk plaatsen in uwe courant, naar aanleiding van uw artikel: Het Wapen der Koningin?

't Verheugt mij dat het koninklijk wapen weer ter sprake is gekomen, wijl ik mij zelf reeds meermalen de vraag heb voorgelegd: Za! bij de troonsbestijging van H. M. Wilhelmina het oude desbetreffende koninklijk besluit in zijn onvolledigheid gehandhaafd blijven?

't Doet mij echter pijnlijk aan in den aanhef van uw artikel te iezen, dat de vertoogen over het koninklijk wapen, geschreven tijdens het leven van Z. M. Willem 111, zijn uitgelokt door „een aardigheid van een grappenmaker"

De 'heer J. A. de Bergh was, meen ik, de eerste die bepleitte, dat het wapenschild *niet* met de Koninklijke Kroon, maar met de open gouden helm (ook teeken van koninklijke waardigheid) gedekt moest zijn en dat tot helmteeken gevoerd moest worden de zittende leeuw tusschen twee olifantstrompen.

Nu is mijn gevoelen dat de heer de B., in die bewering wat eenzijdig was. 't Is te verdedigen. Een schild mag gedekt zijn door den helm met zijn helmteeken, enz., maar is 't bepaald vereischte, zonder te zondigen tegen de regelen der wapenkunde? In „Conrad Grünenberg's Wappenbuch" uit, 1483, dus nog in den bloeitijd der Heraldiek komen reeds kronen, gesloten met diademen, voor, waarmêe het schild is gedekt.

Maar afgescheiden hiervan, ik *geloofde* en *geloof nog* dat de Heer de B. de zaak zeer ernstig opvatte en naar verbetering streefde en ik verkeer in de meening dat de hierbedoelde kwestie over het Koninklijk wapen meer is doodgebloed dan opgelost. Dwaal ik, dan zult U mij zeer verplichten mij hierin terecht te wijzen.

Ik zeide zoo juist, dat de heer de B. naar verbetering streefde en velen met hem in die dagen. Is deze ook te vinden in het ontwerp van den Heer Wildeman? Ik geloof dat deze vraag bevestigend kan beantwoord worden. Het is een behagelijk geheel; maar er zijn een paar gedeelten waarop ik de aandacht wensch te vestigen.

De heer W. stelt als regel, dat de vorm van het schild de ruitvorm zij voor „eene vrouw".

Laten we voor 't oogenblik aannemen, dat voor eene *ongehuwde* jonkvrouw het ruitschild als regel gold. Kan in dit geval dan die regel worden toegepast, nu eene jonkvrouwe van Koninklijken bloede tot eene mannelijke waardigheid het Koningschap, bij de wet is aangewezen? Zou hetzelfde geldende zijn voor de wapenspreuk?

Voor de heraldische juistheid ware het, geloof ik, beter geweest, als de heer W. de leeuwen niet met de Koninklijke kroon hadden gesierd. Niet, een dier sieren met een rangkroon, daarvoor is de dierenkroon.

Bij de beschouwing van de afbeelding, die u gaf, troffen mij dadelijk twee zaken: dat de kroon, die 't geheel dekt half volgepropt is met den mantel en

dat uit de kroon linten schijnen af te hangen.

De heer W. waarschuwt terecht tegen eene gevoerde koningskroon, maar zoo krijgt bedoelde kroon er al het aanzien van. Ik zou liever op den mantel iets als een koepelvormig baldakijn plaatsen en daarop de kroon. Aan dit baldakijn den mantel bevestigen, dan hebben kroon en mantel beiden een steunpunt. Wij komen hier op glibberig terrein. In ons land zien we steeds èn schild èn mantel gedekt door eene kroon. Is dit juist? Is één der twee kronen niet overbodig?

De linten, uit de kroon afhangende, bleken mij te behooren aan de Militaire Willemsorde (ridder-grootkruis.) Maar waarom ze dan niet van achter het schild te laten uitkomen?

Om het wapen met de vaantjes van Nassau te versieren, acht ik een gelukkige gedachte. Ik zie ze graag.

Van harte hoop ik, en velen met mij, denk ik, dat de poging van den heer W. mag voeren tot een gewenschten uitslag.

Nu toch zien we eene vreemde verscheidenheid in het voeren van het Koninklijk wapen. Vreemd, wijl er eenheid moet zijn ! Hier het schild, gedekt door de kroon met de schildhouders; dààr in de plaats der kroon de open gouden helm met de olifants-trompen. Beide voorstellingen meest zonder -- maar toch ook met den mantel. Laten de heeren „decorateurs" nu niet nog een model er bij nemen, dat weer in vorm en bijwerk van de vroegeren afwijkt want, hoezeer het ontwerp van den heer W., m. i. ook de voorkeur verdient. boven die van zijn voorgangers, zoolang niet een nieuw Rijks- en Koningswapen wordt vastgesteld, zal ieder zich moeten houden aan het voorschrift vervat in het K. B. van 24 Aug. 1815 *(Staatsblad* n°. 46). In de kleur der pijlen, van het zwaard en van de schildhouders is een vervaardiger vrij, wijl daarvan de kleuren niet zijn aangegeven, maar hiertoe moet zich dan ook zijn vrijheid van handelen bepalen.

't Is te hopen dat huisschilders zich zullen onthouden van wapens schilderen, ten minste wanneer zij niet in voldoende mate vaardigheid in het teekenen bezitten en eenige heraldische kennis. Beter geen wapenvoorstelling dan een „croute". Een wapen staat te hoog om er meê te sollen en te gedoogen, dat er misbaksels van gemaakt worden.

U mijnen dank aanbiedende voor uwe bereidwilligheid heb ik de eer te zijn,

Hoogachtend,

uw *Dienstw. Dr.*,
S. J. VAN DUINEN.

Amersfoort, 27 Mei 1897.

Avondpost van 19 Juni.

HET WAPEN DER KONINGIN.

Door den heer M. G. Wildeman, adj.-archivaris te Haarlem, werd voor eenigen tijd een wapen ontworpen voor H. M. de Koningin. De ontwerper wilde trachten te voorkomen dat bij de aanstaande kroningsfeesten H. M.'s wapen bij de talrijke versieringen zal worden verknoeid en voorgesteld in strijd met alle regelen der aesthetiek en heraldiek. Naar dit ontwerp is door den heer A. Scheuter, schilder te Amsterdam, het wapen op doek gebracht, terwijl door welwillendheid der firma Perry & C°. aldaar het publiek in de gelegenheid gesteld is deze schilderij in haar uitstalkast te bekijken.

Het *Hbl.* is van oordeel, dat de heer Scheuter de teekening van den ontwerper zeer gelukkig heeft weergegeven.

Op een azuren veld staat de Nassausche gouden leeuw, getongd van keel, gekroond met de koninklijke kroon, in den rechter voorklauw het opgestoken zwaard, in den linker den bundel pijlen met gouden punten, saamgehouden door een gouden lint. Volgens de wetten der heraldiek is het schild ruitvormig, waar het hier het wapen eener vorstin gelt. Twee gouden leeuwen houden het vast; als versiering is door den ontwerper aan weerszijden van het schild een banier aangebracht. De rechter vertoont het waoenschild van Nassau, de linker het wapen van Chalons-Orange-Genève. Om het schild hangt het lint met bijou van het ridder-grootkruis der Militaire Millemsorde, de hoogste Nederlandsche ridderorde, waarvan de H. M. de Koningin Grootmeesteres is. Het geheel is omgeven door den breeden hermelijnen wapenmantel, wit met roode omslagen. (sic)

Dit heraldiek volkomen juiste wapen is ook uit een oogpunt van kleur en smaakvolle samenstelling een verdienstelijk stuk werk.

Avondpost van 23 Juni. Ingezonden.

Mijnheer de Redacteur !

Vergun mij s. v. p. een paar bemerkingen te maken in zake uw onder Kunst- en Letternieuws, in het N°. van den 19 Juni, opgenomen bericht aangaande het wapen der Koningen.

Ik weet niet,, of de wapenbeschrijving overgenomen is uit het Handelsblad, doch de tekst, dien ik bij het ontwerp-wapen in de *Haarlemsche Courant* publiceerde, is hier zoo verdraaid en verwrongen, dat ik, hoe noode ook, hiertegen dien op te komen.

Door u wordt vermeld, dat volgens de wetten der heraldiek het schild ruitvormig is, wijl het hier het wapen eener *Vorstin* geldt ; lees s. v. p.: *ongetrouwde Vrouw.*

De rechter banier vertoont *wiet* het wapen van: Châlons-Orange-*Genève* maar Châlons-Orange-*Génevois;* 't laatste herkomstig van Jean van Châlons, wiens moeder de eenige erfdochter van den graaf van Génevois was.

Voorts lees ik: „Het geheel is omgeven door den breeden hermelijnen wapenmantel, wit met roode omslagen" ...!!

Men leze hiervoor: *Het geheel is* omgeven, door een purperen *met hermelijn gevoerden* mantel, *gedekt door de koningskroon.*

U dankzeggende voor de verleende plaatsruimte, verblijf ik hoogachtend :

Uw Weledelg. Dw. Dr.
M. G. WILDEMAN.

Haarlem, 21 Juni 1897.

Wanneer men al deze berichten beschouwt vindt men veel waardeering voor de grondgedachte, enkele gegronde aanmerkingen en vele opmerkingen, die met het geheele ontwerp niets te maken hebben.

Dat zoogenaamde „protest" van „Een Nederlander" in *De Avondpost* is gewoon bespottelijk. Het gelijkt eene opgeschroefde anti-militaire betooging van een ouden knorrepot. Niettegenstaande al zijne schijnbare vaderlandslievende uitingen, zal de Militaire Willemsorde steeds de eerste Nederlandsche ridderorde blijven. Als eene van de vele bewijzen, die voor mijne opvatting pleiten, moge dienen dat men de Koningen der Nederlanden bij officieele gelegenheden nooit anders dan met het lint van het grootkruis der Willemsorde zal getooid zien, bij Eedsaflegging, bij Huwelijk, bij Opening der Staten-Generaal enz. enz.

Eene vermakelijke insinuatie is de bespreking in *Nieuw Leven.* Het woordje „heilig" heeft het mij gedaan, Ik geloof echter, dat toegepast zooals hier, het niets anders is dan eene gepaste uiting van een weldenkend onderdaan. Het blad, dat het orgaan schijnt te wezen van eene secte, voor wie het woord heilig soms zoo'n vreemde beteekenis heeft, kan men dus eene dergelijke aanval eigenlijk niet kwalijk nemen.

De Heer Heerke Renning te Leeuwarden spreekt het juiste vermoeden uit, dat het door mij gepubliceerde een *ontwerp* en geen *model* is, 't geen trouwens duidelijk genoeg uit den tekst blijkt.

Wat de wapenspreuk aangaat, ik blijf bij mijn eerste bewering dat eene Jonkvrouw, volgens de strenge eischen der heraldiek, die niet kan voeren, doch wil íle Koningin die toch blijven dragen dan zou het „Je Maintaindrai" zonder verandering verkieselijker zijn.

De bekende heraldicus de Heer J. A. Koopmans te Lent, had de beleefdheid mij inzage te geven van een kritiek, die eerlang het licht zal zien. Onder vele opmerkingen, waarbij evenwel ook weder over de hoofdgedachte niets afkeurends wordt gezegd, is er een grief waarmede ik mij niet kan vereenigep. ZEd. had nl. gewild dat ik Hem en anderen had geraadpleegd alvorens mijn ontwerp publiek te maken. Hoewel ik ten volle bewust ben, van de verdienste van den Heer Koopmans op heraldiek gebied, heb ik elke inmenging van andere personen voorkomen, teneinde zoo oorspronkelijk mogelijk te zijn. In het tegenovergesteld geval moet men gewoonlijk ondervinden dat van zijn eigen idee weinig meer over blijft en is om zoo te zeggen de aardigheid er af.

Bijna alle critici in deze: keuren de ongevoerde koningskroon goed, doch vinden het inconsequent dat ik de kroon op den mantel *voerde.* Deze is echter niet gevoerd, daar dan de voorstelling veel stijver zou moeten zijn. Hier is eenvoudig de kroon in de mantel opgetrokken. Ik stem volkomen in, dat men evengoed een kroon op een baldakijn kan aanbrengen, maar dan is eene wijziging in den mantel onvermijdelijk.

De groote menigte schijnt echter het doel van mijn artikel geheel uit het oog te zijn verloren. Speculatiegeest heeft het wapen naar mijn ontwerp al op allerlei wijzen in het leven geroepen, zelfs tot in sigarenpuntjes toe! ! Eene Amsterdamsche firma bracht het in doek en deze arbeid maakte voor *decoratie-werk* een goed effect.

Overtuigd als ik ben, dat het Koninginne-wapen *niet* zal worden vastgesteld naar mijn ontwerp, durf ik het, vooral nù, na verschillende besprekingen door bevoegde personen, toch blijven aanbevelen voor versieringen, ter voorkoming van het gebruik van allerlei foutieve en smakelooze modellen.

Haarlem, Juni '97.

M. G. WILDEMAN.

Wapens Hasselman en Tydeman.

Deze, o. a. te Tiel en te Zoelen deftig vertegenwoordigde familie voert Doorsneden : 1. in rood (herald.) linkerschuinbalk van blauw, — onheraldisch, kleur op kleur ! — beladen met twee zesp. sterren v. goud, en verzeld van een (klimmende) wassende maan van goud, met dito ster er boven, aan weerskanten van den balk ééne; 2. in zilver op grasgrond een dravend of galoppeerend bruinzwart, rood getoomd paard met ruiter, met fantasiehoed en degen, uitgedost in bruinzwart rijbuis, met blauwen pantalon, groote gele kraag, gele kaphandschoenen en dito kaplaarzen. Dekkleeden : rood en zilver. Aanziende helm met vijf traliën, onmiddellijk op het schild rustend, en gedekt door een rood-zilveren wrong, met (hernld.) linksgewende kop en hals van het paard. Volgens eene wapenteekening van den heer A. A. Vorsterman v Oijen hangt een rapier langs de (herald.) linkerzijde van het paard neder. Volgens een cachet evenwel, in 't bezit van wijlen den heer Hasselman, burgemeester van Tiel, houdt de ruiter den degen in opgeheven hand Stamverwantschap op grond van dien fantasieruiter op zijn dravend paard in het wapen, met het uitgestorven adellijk geslacht v. Bassenn, laat zich niet veronderstellen, al voerde dit laatste geslacht ook in zilver een ruiter met opgeheven degen op een galoppeerend paard. alles van zwart. Maar *die* ruiter is geheel geharnast, en het geheel geeft een beslist Middeneeuwschen indruk; terwijl de voorstelling van het wapen Hasselman een 18de-eeuwschen indruk maakt Ook is er niets in de genealogie v. Bassenn, — vgl bijv. mijn opstel in de „Herald. Bibliotheek" 1876 blz. 311 vg., — hetgeen tot dusdanige veronderstelling aanleiding geeft.

Wie weet hieromtrent iets naders te berichten? Kan er ook eenig verband bestaan tusschen het boven omschreven wapen en den familienaam Hasselman (vermoedlijk uit Duitschland herkomstig) ?

Het wapen Tydeman is nagenoeg geheel gelijk aan dat van het wapen *ten* Holte, — Rietstap's Armorial heeft, in onderscheiding van ten Holte (Néerl.), hier ter Holte (Pays d'Overijssel), — zooals men het ziet afgebeeld in „Geldersche Volksalmanak" 1893 tegenover blz 105, i. d. 14 Oct. 1664, ontleend aan een rouwbord uit het voormalig klooster te Oene, nml. in goud een dwarsbalk v. blauw, verzeld in 't schildhoofd van eene roos v. rood in den schildvoet van eene lelie v. zilver (3). Bij Tydeman is volgens den Armorial de lelie zwart. En dit past ook ook beter; want anders ware 't hier metaal op metaal Overigens alles precies hetzelfde; niets meer en niets minder. Bestaat er meer verband tusschen deze familiën, dan de misschien louter toevallige, dat t(h)en Holte in 1547, 1662 te Epe, en Tydeman in 1663 eerst te Deventer, daarna te Vorchten voorkomt? Gerharda Tydeman(s), j. dr. van Deventer, trad in deze stad 11 October van gezegd jaar in den echt met Martinus v. Doorninck, predikant te Vorchten. Doch deze Tydemans waren vermoedlijk afkomstig uit Nijmegen, waar Walraven T. in 1362 provisor van het Armen-gasthuis, Hendrik T. a° 1441-45 schepen is geweest. Dit, naar de opgaaf van een niet in den handel gekomen geschrift „De Voorouders van Martinus v. Doorninck, pred. te Vorchten", door Mr. J. I. v. Doorninck (Zwolle, Tijl, 1885), bl. VIII. Wie kan ook omtrent deze wapenovereenkomst eenig uitsluitsel geven ? Is ze als bloot toevallig aan te merken?

Ek-en- Wiel. JAC. A.

Het Mausoleum der Oranje's.

(MET EEN PLAAT.)

Wie een bezoek aan de grijze Prinsestad brengt verzuimt meestal niet zijn schreden te richten naar het praalgraf van Prins Willem 1. Machtig is wel den indruk dien het vorstelijk gedenkteeken maakt met wiens bouw op last der Staten-Generaal in 1608 door den vermaarden Hendrik de Keijzer is begonnen en door Pieter de Keijzer voltooid werd. De materialen zijn wit Italiaansch marmer, Dinantsche toetssteen, zwart Italiaansch geaderd marmer, en brons. (1)

De tombe bestaat uit gekoppelde kolommen die een gewelfd baldakijn dragen, waarop vier obelisken en twee engelenfiguren die een opschrift vasthouden. Dat baldakijn is versierd met 16 gekleurde metalen wapenschilden voorstellende : de 4 kwartieren van 's Prinsen blazoen: Nassau, Stolberg, Hessen en Königstein. Onder het verhemelte rust het levensgroot beeld van den Zwijger in vorstelijk gewaad op een wit marmer kunstig gewerkte matras. Aan de voeten van het beeld ligt 's Prinsen hond. Het beeld, de matras en de hond zijn uit één stuk vervaardigd.

Aan de voorzijde der tombe ziet men het in volle wapenrusting zittend levensgroot beeld van den Prins, in brons; aan de achterzijde, de faam, een waar kunstgewrocht, dat niet minder dan 2000 K.G. weegt. Boven 's Prinsen beeld is het volle Wapen van Oranje-Nassau geplaatst, gedekt met drie helmen, van welke de middelste de vorstelijke kroon en twee gouden hertshorens heeft.

In de vier nissen van de hoekpijlers staan vrouwenfiguren voorstellende : de Gerechtigheid, de Vrijheid, de Godsdienst- en de Dapperheid.

Maar van weinig bekendheid is wel. het feit, dat er vóór dit praalgraf reeds een Mausoleum ter nagedachtenis van den Zwijger bestond en waarvan we hier een afbeelding ten beste geven, naar een penteekening voorkomende in het „Register der Tombes Sepulturen Monumenten etc. in Holl. Kerken gedeeltelijk geteekend en voorts bijeenvergadert en nagelaten door mr. W. van der Lely, Veertig Raad en Burgemeester der stad Delft." (2)

Of dit Mausoleum nu slechts voor tijdelijk was opgericht, totdat de tijdsomstandigheden gedoogden een grootscher en waardiger gedenkteeken daarvoor in de plaats kon worden gesteld, is als zeer waarschijnlijk aan te nemen.

Alleen vinden we in Bor (18e boek blz. : 57) :

. . . „De voorz. Prince van Orangien hadde dikwijls „in sijn leven begeert dat men hem soude begraven „sonder kostelijckheid en staet : nochtans de Heeren Staten „van Holland. Zeland, Vriesland en Utrecht, gedenkende „sijne menigvuldige grote en aangename diensten, die hij „de zelve Landen met sijnen gedurigen en goedwilligen „arbeid gedaen hadde, hebben hem een heerlijke begra„vinge gedaen, die sijnder vromigheid en hoogheid „weerdig en betamelijk was. De dag daartoe was beraemt „den 3 dag van Augst maend, wesende Vrijdag binnen „Delft in de Nieuwe Kerke op 't Choor."

(1) Aanvankelijk was het praalgraf aanbesteed voor *f* 28 000 — voor dien tijd een zeer aanzienlijk bedrag — doch het heeft bovendien nog eenige duizenden meer gekost.

(2) Deze verdienstelijke wapenheraut was geb. 14 Oct. 1698 × April 1450 zijn nicht Geertruy van Heemskerck geb. 1717. Hij overleed 27 Maart 1772 zonder descendenten.

Onder het praalgraf bevindt zich de *oude kelder* waarin de volgende vorstelijke personen rusten :		Overleden.		Rijgezet.	
1. Prins Willem 1.	te Delft	10 Juli	1584.	4 Augustus	1584.
2. Louisa de Colligny, 4de gemalin van Prins Willem I.	„ Fontainebleau	9 October	1620.	24 Mei	1621.
3. Prins Maurits	„ 's Gravenhage	23 April	1625.	26 September	1625.
4. Elisabeth, dochter' van Prins Frederik Hendrik		4 Augustus	1630.	18 Augustus	1630.
5. Hendrik Lodewijk, zoon' van Prins Frederik Hendrik		29 December	1639.		
6. Elisabeth, echtgenoote van Henri de la Tour d'Auvergne, Hertog van Bouillon.		17 Mei	1642.	17 Juni	1642.
7. Prins Frederik Hendrik	„ 's Gravenhage	14 Maart	1647.	10 Mei	1647.
8. Catharina Belgica, dochter van Prins Willem I		12 April	1648.	5 Mei	1648.
9. Prins Willem 11	„ 's Gravenhage	6 November	1660.	8 Maart	1651.
10. Amalia van Solms, gemalin van Prins Frederik Hendrik. In 1752 zijn deze kisten in nieuw lood gelegd en werd een kleine nieuwe grafkelder bij de oude gevoegd. In 1820 liet Koning Willem I deze nieuwen kelder eene aanmerkelijke vergrooting ondergaan en is de ruimte daar ook al zeer beperkt geworden door de bezetting der volgende vorsten en vorstinnen:	„ „	8 Augustus	1676.	21 December	1675.
11. Eerstgeboren dochter van Prins Willem IV.	te 's Gravenhage	19 December	1736.	22 December	1736.
12. Prins Willem IV	op 't Huis in 't Bosch bij	22 October	1761.	4 Februari	1752.
13. Anna, gemalin van Prins Willem IV	te „	12 Januari	1759.	23 Februari	1769.
14. Georg Willem Belgicus, oudste zoon van Carel Christiaan, Vorst van Nassau Weilburg.		27 Mei	1762.	1 Juni	1762.
15. Een doodge boren kind van den Vorst van Nassau-Weilburg		16 October	1767.	24 October	1767.
16. Eerstgeboren zoon van Prins Willem V		23 Maart	1769.	28 Maart.	1769.
17. Willem George Frederik, 2de zoon van Prins Willem V.	„ Padua	6 Januari	1799.	3 Juli	1896.
18. Frederica Louisa Wilhelmina, gemalin van den Erfprins van Brunswijk-Wolfenbuttel	„ 's Gravenhage	15 October	1819.	26 October	1819.
19. Frederika Sophia Wilhelmina, gemalin van Prins Willem V	op het Loo	9 Juli	1820,	27 November	1822.
	(bijgezet te Apeldoorn 17 Juni 1820)			(m stilte overgebracht)	
20. Willem Alexander Ernest Casimir, zoon van Koning Willem 11.	te Brussel	22 October	1822.	10 Mei	1840.
21. Willem Frederik Nicolaas Carel, oudste zoon van Prins Willem Frederik Karel	te 's Gravenhage	1 November	1834.	5 November	1834.
22. Frederica Louisa Wilhelmina, gemalin van Koning Willem I.	„ „	12 October	1837.	26 October	1837.
23. Koning Willem 1.	„ Berlijn	12 December	1843.	2 Januari	1844.
24. Willem Frederik Nicolaas Albert, zoon van Prins Willem Frederik Karel		23 Januari	1846.	28 Januari	1846.
25. Willem Alexander Frederik Constantijn Nikolaas Michiel, zoon van Koning Willem II	op Madeira	20 Februari	1848.	21 April	1848.
26. Koning Willem 11.	te Tilburg	17 Maart	1849.	4 April	1849.
27. Willem Frederik Maurits Alexander Hendrik Karel, 2de zoon van Koning Willem 111		4 Juni	1860.	10 Juni	1850.
28. Anna Paulowna, gemalin van Koning Willem II.	„ 's Gravenhage	1 Maart	1865.	17 Maart	1865.
29. Louisa Augusta Wilhelmina Amalia, gemalin van Prins Frederik Karel	„ „	6 December	1870.	21 December	1870.
30. Amalia Maria da' Gloria Augusta, gemalin van Prins Willem Frederik Hendrik		1 Mei	1872.	17 Mei	1872.
31. Sophia Frederica Mathilda, eerste gemalin van Koning Willem 111	op 't Huis in 't Bosch. bij „	3 Juni	1877.	20 Juni	1877.
32. Willem Frederik Hendrik, zoon van Koning Willem II.		14 Januari	1879.	26 Januari	1879.
33. Willem Nicolaas Alexander Frederik Carel Hendrik, oudste zoon van Koning Willem 111	te Parijs	11 Juni	1879.	26 Juni	1879.
34. Willem Frederik Karel, zoon van Koning Willem I.	op het Huis de Paauw bij 's Gravenhage	8 September	1881.	23 September	1881.
35. Willem Alexander Karel Hendrik Frederik, zoon van Koning Willem III	te „	21 Juni	1884.	17 Juli	1884.
36. Koning Willem' III. (2).	op het Loo	23 November	1890.	4 December	1890.

Behalve de Stadhouder en Koning van Engeland Willem 111, die in den vorstelijken grafkelder der Westminster Abdij is bijgezet, ligt ook niet in de laatste rustplaats der Oranje's Prins Willem V, die in 1806 te Brunswijk overleed en aldaar begraven is.

Van binnen zijn de grafkelders zeer eenvoudig. Het plafond van het gewelf is gewit, de wanden zijn met gladde tegels bekleed; de kisten staan in nissen, in den nieuwen kelder deels op den beganen grond, deels op ijzeren staven, ter halver hoogte rustende.

Aan de Oostzijde van het praalgraf is onlangs in de kerkmuur het monument van Canova aangebracht. Ongelukkig genoeg is het veel te hoog geplaatst, waardoor van het artistieke voor het oog veel verloren gaat. Het werd vervaardigd in de jaren 1806—1808 tot een grafmonument voor Willem George Frederik, 2e zoon van Prins Willem V, die den 6en Januari 1799 te Padua overleed en aldaar den 8sten Jan. in het klooster der Eremitani werd begraven. In 1896 is het gebeente en het gedenkteeken van den Prins naar de Nieuwe Kerk te Delft overgebracht. Uit schoon carrarisch marmer is het relief gehouwen ; dat vertoont een treurende vrouwengestalte in gebogen houding boven wier hoofd het woord Pietas (Piëteit) is gegrift. Vóór haar staat een kraanvogel als het zinnebeeld van moederlijke gehechtheid ; een daar boven geplaatst schild en zwaard duiden den betreurde

(1) Eigenaardig is de afmeting dezer kist, die, in ellen besteld, in meters werd vervaardigd en ruim 1100 Ned. ponden woog.

(2) Dit hulsel staat in een omheining midden in den kelder.

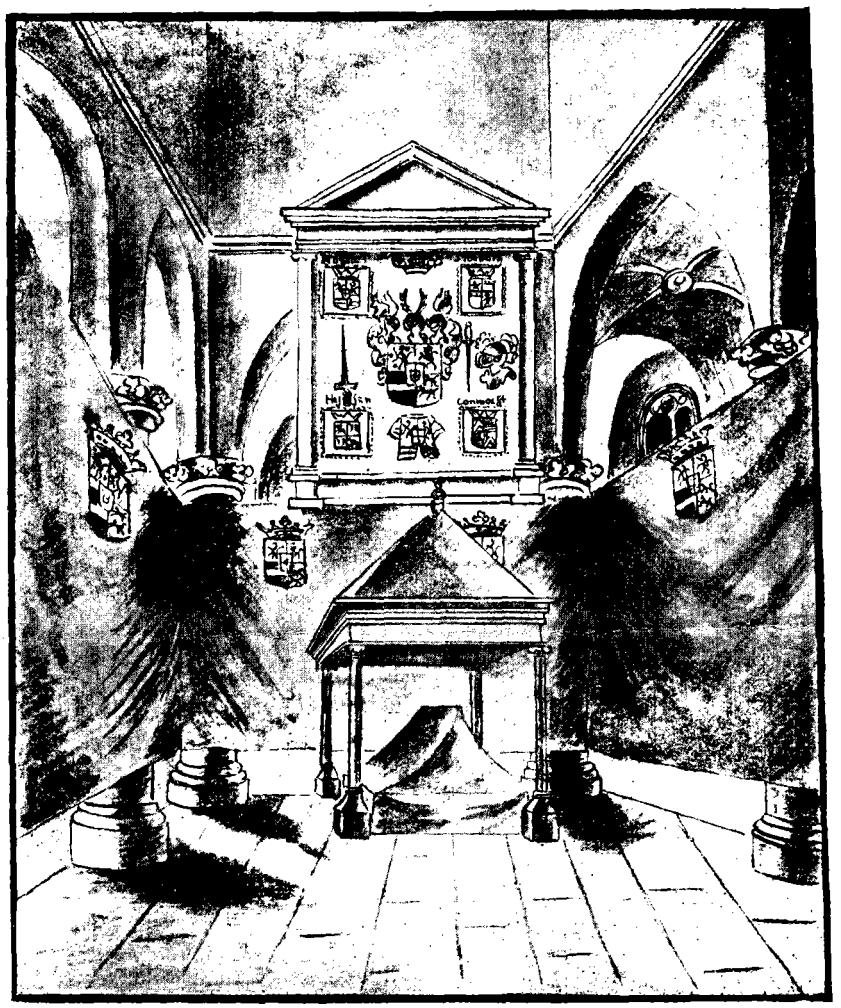

Mausolium van Willem de s.t prins
van Oranje, op het Choor in de Nieuwe kerck
en welkers plaats daarna de Fraye
marmore tombe is opgerecht.

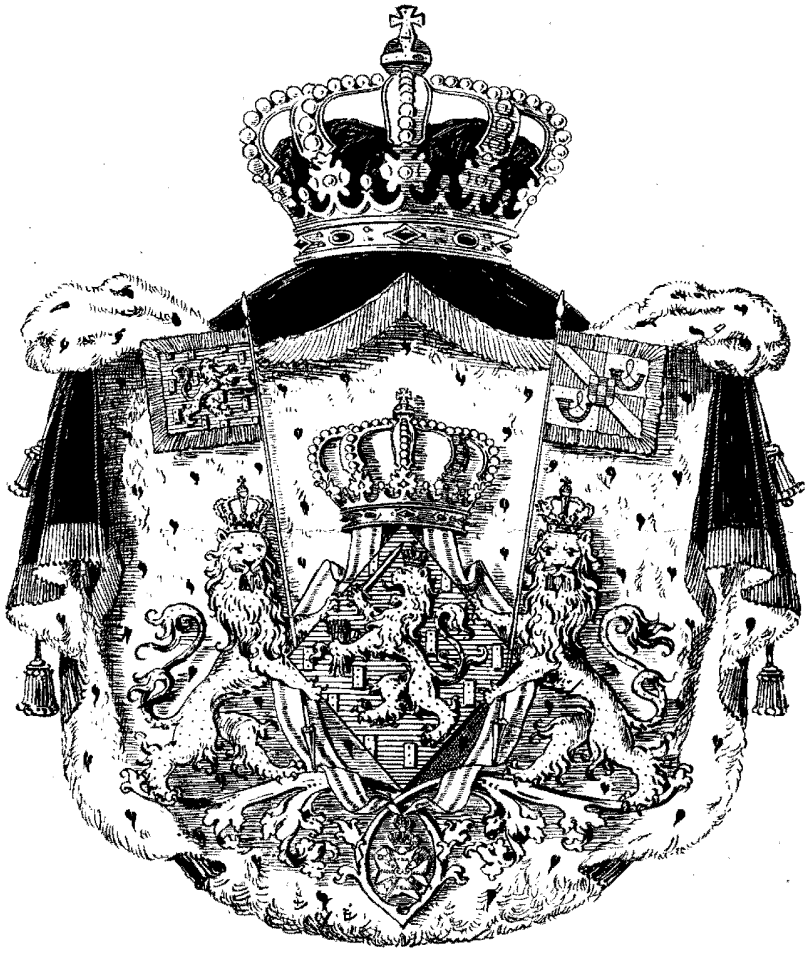

als **krijgsman** aan. Tot randschrift beeft het schild de woorden : Fred. Willelmo **d'Orange.**

Op eenigen afstand, links van Canova's kunststuk bevindt zich tegen den **kerkmuur** een gedenksteen van een zoon vau Koning Willem 11. (Zie hiervoor no. 20.) In het middenvak staat in gouden letters het volgende opschrift :

Willem
Alexander, **Ernest,** Casimir,
Zoon
van Hunne Kon. : en **Keiz.:**
Hoogheden
den Prins en de Prinses
van Oranje
geboren den 21 Mei
Overleden den 22 October
1822.

C. QIJSBERTI HODENPIJL.

Vrijenban bij Delft.

Niet alleen dat, dooh door eene min of meer onoordeelkundige wijze van plaatsen zijn thans vlekken in den steen gekomen, die het kunstwerk niet alleen ontsieren, dooh wellioht in den loop der tijden daarop een verderfelijken invloed kunnen hebben. RED.

Naamlijst der Schepenen van Zutphen.

(Vervolg van kolom 80).

Raden:
Johan van der Capellen sterf X1111 daghen voor St. Joban in den **somer,**
Lambert die **Meyer,**
Andries Yseren,
Dirc van Griet,
Willem Scholdeman
Secr.: als boven.

1405.

Willem Scboldeman, overrentm.,
Andries Pseren Andriesz. onderrentm.,
Hendrik Stuerman,
Willem Pelgrims,
Gerijt van der Voerst,
Evert van den Mersscbe,
Henrick Onbedwongen,
Dirck van Griet (1),
Claes van den **Walle,**
Lambert die Meyer,
Evert Stureman,
Ghert Scolten,
Andries Yseren.
Raden:
Aernt van den **Collic,**
Henric Serijs,
Heuric Onbedwongen,
Bertolt van den Mersche,
Johan van Drinen.
Secr.: als boven.

1406.

Andries **Iseren,** overrentm.,
Johan van Drynen, onderrentm.,
Willem Scholdeman,
Henrick Onbedwongen,
Lambert die Meyer,
Willem Pelgrim,
Henric (2) Stureman,
Gerit ther Voirst,
Andries Yseren Andriesz.,
Alphart van Drynen,
Aernt van den **Colc,**
Deric van Griet,
Bertolt van den Mersohe,
Henric Serys.
Raden:
Evert van den Mersohe,
Clawes ten **Walle.**
Secr.: als boven.

1407.

Evert Stuerman, overrentm,
Henric Stuerman? onderrentm,
Claes van den **Walle,**
Evert van den Mersscbe,
Alphart van Drynen,
Gerrit Scbulte,
Gbert van der Voerst,
Bertolt van den Mersche,
ECenric Onbedwongen,
Johan van Dryuen,
Henric Serys,
Aernt van den **Collic,**
Willem Scholdeman.
Raden:
Andries Yseren,
Lambert die Meyer,
Willem Pelgrim,
Deric van Griet.
Secr.: als boven.

1408.

Claes van den **Walle,** zeg.,
Andries Yseren. zeg,
Lambert die Meyer, overrentm,
. onderrentm,
(zie Raden),
Henric Stuerman,
Willem Scoldeman,
Deric van Griet,
Evert Stuerman,
Ghert Scholte,
Evert van den Merssche,
Andries Yseren Andriesz.,
Willem Pelgrim,
Aernt. ten **Colc,**
Ghert van der Voerst,
Conraat van den Merscbe.
Raden:
Bertolt van den Mersche, onderrentm.,
Aernt ten **Colc,**
Henric Onbedwongen,
Johan van Driuen,
Henric Serys,
Secr.: als boven.

1409.

Willem Scholdeman, overrentm.,
Alphart van Drynen, onderrentm.,
Arnt ten Colck,
Johan van Drinen,
Lambert die **Meijer,**
Henric Serijs,
Andries Yseren Andriesz.,
Deric van Griet,
Bertolt van den Mersche,
Henric Onbedwongen,
Willem Pelgrims,
Andries Yseren,
Willem Scbeldens. (1)
Raden:
Evert van den Mersche,
Ghert van den Voerst,
Evert Stuerman,
Clawes vau den **Walle,** sterf op decollationem Johannis,
Henric Stuerman sterf op **XIm** virginum.
Secr: als boven.

1410.

Willem Pelegrims, onderrentm.,
Gerijt Schulte,
Willem **Lerinck,**
Alphert van **Drinen,**
Arnt (2) van den Colke,
Andries Kreijngh,
Gerrit van der Voorst,
Arnt van den **Walle,**
Evert van den Merssche,
Evert Stuermau.

1411.

Evert van den Merscbe, zeg.,
Andries Yseren, zeg. en overreutm.,
Andries Kreynck, onderrentm.,
Willem Pelgrim,
Andries **Iseren** Andriesz.,
Gerrit van der Voerst,
Lambert des Meyers,
Ghert Scolten,
Deric van Griet,
Willem **Lerinc,**
Willem Scboldeman,
Evert Stuerman.
Raden:
Henric Onbedwongen,
Aernt ten **Colc,**
Gheerloch van der Capellen.
Secr.: Johan van **Doren**borch,
(Johannes van ?) Elst.

1412.

Andries **Iseren** Andriesz. overrentm., (zie nog Raden),
. . . . . onderreutm.,
(zie Raden),
Tideman van Griet,
Henric Onbedwongen,
Ghert Assen,
Andries Yseren,
Aernt van den **Walle,**
Aernt van den **Colc,**
Willem Pelgryms,
Tydeman Tops,
Lambert des **Meyers,**
Gerloch van der Capellen,
Willem Scholdeman.
Raden:
Evert Stuerman, overentm. in Yserens stede,

(1) Tadama heeft Dirk van Ghoy, wat blijkbaar foutief ia. Zie echte onder 1414.
(2) Eerst stond er Evert, dat Kreynck doorgehaald heeft en vervangen door Henric. Tadama heeft ook Evert Stuerman.

(1) Deze wordt in hs D vermeld.
(2) Tadama heeft blijkbaar foutief Gerrit van der Colk

Evert ten Mersche, onderrentm.,
Ghert ter Voerst, onderrentm ,
Willem Lerinc,
Andreas Kreynck.
Secr.: Johan van Dorenborch.

1413.

Arnt ten Colcke, zeg.,
Evert ten Mersche, zeg. en onderrentm.,
Henrick (1) Onbedwongen, overrentm.,
Evert Stuirman,
Willem Lering, (2)
Arnt van den Walle,
Gerlich van der Cappellen,
Ghert van der Voerst,
Andries Kreynck,
Ghert Assen,
Ghert Scholten,
Tydeman Top.
Raden :
Andries Yseren Andriesz.,
Lambert die Meijer,
Willem Pelgrym.
Secr.:
Johan van Dorenborch,
Meyster Godert,
(Johannes van 2) Elst.

1414,

Lambert die Meijer, overrentm.,
Andries Yseren, ob., onderrentm.,
Andries Yseren Andriesz.,
Henrick Kreynck,
Gerit van den Voerst,
Werner Tast,
Willem Lerinc,
Deric van Griet,
Evert van den Mersche,
Evert Stuerman, ob.,
Willem Pelgrym,
Willem Scholdeman,
Ghert Scholte,
Aernt van den Goije.
Raden :
Henric Onbedwongen,
Aernt ten Colc,
Gherloch van der Cappellen,
Aernt van den Walle.

1415.

Henrick Onbedwongen,
Gerit van Holthuysen,
Derick van Griet,
Godèrt Barner,
Willem Pelgrims,
Evert Asse,
Willem Scboldeman,
Gerlich van der Capellen,
Andries Yseren Andriesz
Aernt van *den* Walle,
Henrick Kreijnck.
Raden :
Lambert die Meyer,
Willem Lerinck,
Aernt ten Colck,
Acrnt van den Goije, ob.
Secr. :
Johan van Dorenborch,
Meyster Godert.

1416.

Ghert van Holthusen, overrentm.,
Gherdt van der Voerst,
Lubbert Rense,
Gerlich van der Capellen,
Arndt van den Walle,
Willem Lering,
Willem Schoeldeman,
Dirck van Griet,
Aernt van der Colke,
Henrick Onbedwongen,
Henrick Kreynck,
Evert van den Mersche,
Tydeman Toppe,
Evert Asse.
Raden :
Andries Yseren,
Johan Kreynck,
Willem Pelgrym,
Ghert die Meyer,
Godert die Berner,
Alphart Yseren.
Secr.:
Johan van Dorenborch,
Meyster Godert van den Ghere.

1417.

Willem Leringh, overrentm.,
Ghert van der Vorst,
Willem Scholdeman,
Ghert die Meijer,
Andries Iseren,
Evert ten Mersche,
Aernt ten Colke,
Willem Pelgrym,
Tydeman Toppe,
Johan Kreynck,

(1) Tadama heeft abusief: Bernt Onbedwongen.
(2) Tadama heeft: Willem Pelgrim (geh. Lerinck ?). Deze vraag moet hier ontkennend beantwoord worden. De combinatie van Pelgrim en Lerinck komt anders nog al voor. Onder 1414 staat b.v.: Andries Pelegrim, geheiten Leringh, Schulte t'Zutphen binnen end buiten.

Lubbert Rense,
Godert Berner.
Raden :
Henric Onbedwongen,
Gherloch van der Capellen,
Gherd van Holthusen.
Secr.: als boven.

1418.

Gerloch van der Capellen, overrentm ,
Henrick Kreijnck, onderrentm..
Andries Iseren,
Hendrick Onbedwongen,
Johan Kreijnck,
Willem Pelgrims,
Arnt ten Walle,
Lubbert Rense, (1)
Herman ten Mersche,
Willem Scholdeman,
Godert Berner,
Evert Asse,
Ghert van Holthuijsen.
Raden :
Evert ten Mersche,
Ghert ter Voerst,
Willem Lerinc,
Evert Asse.
Secr.:
Johan van Dorenborch,
Meyster Johan Braem.

1419.

Tideman Topp, overrentm.,
Lubbert Rensen, onderrentm
Aernt van den Colke,
Evert Asse,
Gerrit van der Voorst,
Evert van den Merssche,
Aernt ten Colcke, (1)
Henric Onbedwongen,
Andries Yseren,
Henric Kreijngh,
Gert van Holthuijsen,
Gerlich van der Capellen,
Aernt van den Walle,
Willem Lerinck.
Raden :
Godert Berner,
Willem Pelgrim,
Andries Yseren,
Herman ten Mersche,
Johan Kreynck.
Secr.: Johan van Dorenborgh.

1420.

Willem Lerinck, overrentm.,
Johan Kreijnck, onderrentm ,
Adries Iseren,
Evert ten Mersche,
Tideman Tap Top,
Willem Pelegrims.
Gerrit van der Voirst,
Lubbert Rensen,
Arnt van den Walle,
Gerit van Holthulsen,
Aernt van den Collic,
Jacop Schijmmelpennynck,
Herman ten Mersche,
Godert Berner.
Raden :
Henric Kreynck,
Gherloch van der Cappellen,
Henric Onbedwongen,
Evert Asse.
Secr.: als hoven.

1421.

Henrick Kreijnck, overrentm.,
Jacob Schymmelpennyng, onderrentm.,
Arnt van den Walle,
Wilhem Pelgrims,
Gerit van den Voerst,
Herman van den Merssche,
Andries Iseren,
Gerlich van der Capellen,
Geryt van Holthusen,
Evert Asse,
Godert de Berner,
Johan Kreijngh,
Henric Onbedwongen,
Evert Scholdeman,
Arnt Huerninck.
Raden :
Evert ten Mersche,
Ghert ter Voerst,
Willem Lerinc,
Lubbert Rense,
Secr.: Arnoldus.

(Wordt vervolgd.)

(1) Deze beide namen zijn door Kreynck doorgehaald.
(2) Kreynck voegt hieraohter: in zalige Andries Kreynoks stede, qui obyt aute portam latinam op St. Johan.

INHOUD 1897, N°. 6.

Ontwerp van een wapen voor H. M. de Koningin, door M. G. Wildeman (met een plaat). — Wapens Hasselman en Tydeman, door Jac. A. — Het Mausoleum der Oranje's, door C. Gijsberti Hodenpijl (met een plaat). — Naamlijst der Schepenen van Zutphen (vervolg van kolom 80). door J. Gimberg.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen, te 's-Gravenhage:

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H.J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen ; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 8*c* te Haarlem.

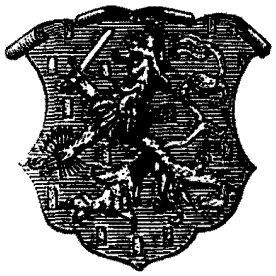

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGT VAN ASPERMONT, *Jan van Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Loden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f* 10.00

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 7. **XVe Jaargang.** **1897.**

Het geslacht Frets.

door W. M. C. REGT, te *Oudshoorn.*

Jaren geleden werd in een onzer tijdschriften navraag gedaan omtrent familie en voorouders van Mr. François Frets; zoover mij bekend is, kwam daarop nimmer een antwoord in.

Wij zijn in de gelegenheid een nagenoeg volledige geslachtslijst dier familie te kunnen publiceeren ; bijna geheel uit, officieële bescheiden opgesteld, staan we ook voor de betrouwbaarheid daarvan in

Bij de samenstelling der genealogie maakten we gebruik van een afschrift uit een familiebijbel, berustend bij den Heer C. Frets te Arnhem. Die lijst, aanvangende met het jaar 1'781, was echter op enkele punten onjuist en gansch niet volledig. Om echter de verspreide leden der familie te doen kennen, had zij groote waarde. Het oudste register der Rem. Gem. te Zevenhoven, tot dusverre zoek, werd een paar jaar geleden op een vreemde plaats door mij teruggevonden en op de secretarie gedeponeerd ; dat register verschafte, mij de gelegenheid de genealogie met het midden der 17de eeuw te doen aanvangen. Gaarne hadden wij in onze mededeelingen de eerste generatiën met levensbizonderheden gestoffeerd, doch de groote brand van het jaar 1878, waardoor ongeveer de halve gemeente Nieuwveen in de asch werd gelegd en waarbij nagenoeg het geheele Nieuwveensche en Zevenhovensche archief te loor ging, maakte een onderzoek daarnaar ten eenenmale onmogelijk.

Een familiewapen is ons niet voorgekomen. Mogelijk weet een onzer medewerkers daaromtrent mecledeelingen te doen; verlangend zouden wij deze tegemoet zien.

De eerste van den naam Frets, die ons Onder de oogen kwam en die dus voorshands als stamvader dient aangemerkt te worden, was:

I. *Dirk Frets. Voor* zoover bekend had hij twee zonen :

a. Jan Dirxen. Volgt 11

6. Jacob Dirxen. Volgt II*bis.*

II. Jan *Dirkszoon Frets.* Hij behoorde tot de Remonstr. gemeente te Zevenhoven en won bij zijn vrouw, wier naam onbekend is gebleven, de volgende kinderen, op bijgaande data in de Remonstr. kerk gedoopt. (1)

a. Neeltje Jans, 14 Februari 1666. Zij huwde 1 Maart 1688 in de Hervormde kerk te Z. met Teunis Vermey, j.m. van Zevenhoven. Na haar overlijden hertrouwde T. Vermey 11 Juni 1702 in de Hervormde kerk met Marijtje Isaäcs Stouthandel, j.d. uit de Zevenhovensche buurt, gedoopt te Zevenhoven, Remonstrantsch, 9 Dec. 1663, dochter van Isaäc Pietersen Stouthandel bij ?

b. Grietje Jans, 27 Maart 1667.

c. Dirk Jansz, 1 Februari 1671, kort daarna overleden,

d. Dirk Jansen, volgt III.

e. Pieter Jansen, 6 December 1676. Hij komt voor als schepen van Zevenhoven o. a. in 1713.

f. Jan Jansen, 15 Januari 1679.

II*bis. Jacob Dirkszoon Frets,* eveneens behoorende tot de Remonstr. gemeente, doch later overgegaan tot de Herv. kerk. Huwt? en won de volgende kinderen, op bijgaande data in de Rem. kerk gedoopt.

a. Marijtje. Zij huwt 20 Augustus 1684 in íle Herv. kerk met Samuel Teunisz. Buerman, j.m. van Zevenhoven en wint:

1. Teunis, Herv. gedoopt, 11 April 1686.
2. Aafje, idem, 20 October 1686.
3. Teuntje, idem, 15 Juni 1692.
4 Ariaantje, idem, 11 Mei 1693. Hierbij stond als peet : Annetje Adriaans.

b. Lijsbet (Elisabeth) liet 14 Juli 1686 in de Herv. kerk een dochter doopen, wier naam was Neeltje. Getuige: Jacob Dirxen Frets.

Lijsbet huwde 26 December 1702 in de Herv. kerk met, Arie Cornelisz. Plemper, weduwnaar van Nieuwkoop.

Weduwnaar geworden, gaat *Jacob Dirksz. Frets 20* Juni 1677 in de Herv. kerk te Zevenhoven een tweede huwelijk aan met *Grietje Jam,* weduwe, wonende te Zevenhoven. Uit dit huwelijk sproot ééne dochter:

(1) In het oudste doopregister der Rem. Gemeente en ook in dat der Herv. Gem. worden de namen der moeders niet vermeld.

c. Stijntje, Herv. gedoopt'te Z. 2 Juli 1679. Als getuige was daarbij aanwezig: Marijtje Jacobs Frets (haar halve zuster dus).

111. *Dirk Jansen Frets.* Geboren te Zevenhoven en aldaar Remonstrantsch gedoopt 30 December 1674, huwt *Aagje* Elberts *Kuisman of Kuischman,* geboren te Zevenhoven, waar zij 17 October 1677 Remonstrantscb gedoopt werd, zijnde de dochter van Elbert Willemsz. Kuisman bij ? Hoogbejaard overleed zij te Zevenhoven en werd daar 6 Maart 1765 begraven.

Hunne kinderen waren :

a. Niesje Dirks, Rem. gedoopt 19 Maart 1702 ; huwt in de Herv. kerk 27 October 1726 met *Pieter Willems van Geylik* of *Gylik*, geboren te Mijdrecht; zoon van Willem Pieterse van G. bij Aaltje Pieters Lelivelt. Zij wonnen 5 kinderen. (1)

b. Saertje Dirks, Remons. gedoopt te Z. 9 April 1703.

c. Aeltje Dirks, idem 9 Mei 1709 ; overleed te *Z.* en werd daar begraven 26 Januari 1778.

d. Jan Dirkse, volgt I.V.

e. Elbert Dirkse, volgt IVbis.

IV. *Jan Dirkse Frets*, meer bekend onder den naam van *Joannes Frets.* Geboren te Zevenhoven, werd hij daar op den 16 Juli 17 13 in de Remonstrantsche kerk gedoopt. Voor den predikdienst opgeleid, werd hij in 1739 kandidaat bij de Remonstr. broederschap en als zoodanig in 1740 als predikant te Boskoop begeerd. Aldaar deed hij zijn intrede 16 November 1740. Den 12 September 1756 beroepen naar Delft, nam hij te Boskoop afscheid 31 October 1756 en deed te Delft intree: 14 November van dat jaar. Op den 2 Februari 1770 verroepen naar Rotterdam ; afscheid te Delft 16 April 1770 en te Rotterdam intrede gedaan 29 April d. a. v. Hij is hier in dienst der gemeente overleden 6 Februari 1780, oud zijnde 66 jaar, *6* maanden en 21 dagen, een weduwe, zoon en dochter nalatende. Zijn dood wordt in aandenken gehouden door het volgende boekje „Rouwzangen ter gedachtenisse van den Weleerwaerdigen Heere Joannes Frets, in zijn weleerw, leven. .... etc. door Gelinus van Spaan, Johannes Brakel, Jan Verveer, Agatha van Spaan en Jacob Komen.

Joannes Frets huwde Maria Kleyn ; de dochter van Balthazar bij Dirkie van der Mev. Zij wonnen drie kinderen :

a. Theodorus," geboren te "Boskoop en aldaar in de pastorie gedoopt op den 7 Juli 1748, waarbij als getuigen stonden : kindsgrootvader en -moeder van moederszijde. Hij volgt V.

b. Adriana, gedoopt 31 Augustus 1749 in de kerk, ten overstaan van Vader en Balthazar Kleyn en Dirkje van der Mey, kindsgrootvader en -moeder als *peter* en *meter* van moederszijde.

c. Joanna, gedoopt 1 Januari 1752 in de pastorie, ten overstaan van vader en moeder en in praesentie der drie regeerende ouderlingen.

Dit kind overleed nog in hetzelfde jaar.

(1) Deze kinderen waren:
1. Aaltje Pieters, Remonstr. gedoopt te Zevenh. 15 Juli 1731.
2. Willem Pieters, gedoopt 21 Maart 1735.
3. Willem Pieters, gedoopt 10 April 1737.
4. Saertje Pieters, gedoopt 1 Aug. 1738.
5. Saertje Pieters, gedoopt 1 Febr. 1744.

De vier laatste kinderen werden door den Rem. pred. van Z. aan den Uithoorn aan huis gedoopt en hadden van 2-4 als peet Aagje Elberts Kuisman, het 5de Aaltje Dirks Frets.

V. *Theodorus Frets.* Geboren te Boskoop in 1748. Opgeleid voor den predikdienst, werd hij in 1770 kandidaat bij de Broederschap. Beroepen te Zoetermeer in 1771, werd hij vandaar 23 Maart 1774 tot den halven dienst naar Rotterdam verroepen. Intree 29 Mei d. *a.v.* Tot den geheelen dienst beroepen 4 April 1775. Kwam in 1790 in aanmerking voor het professoraat. Weder op halven dienst gesteld 23 Mei 1799. Van het prediken ontslagen 9 Juni 1808 en eervol emeritaat verkregen 7 September 1815. Is te Rotterdam overleden 12 November 1817, oud zijnde 69 jaar en eenige maanden. Jan Scharp vervaardigde een „Grafschrift op den Weleerw. Heere Theodorus Frets . . . . . etc." dat in druk verscheen. Van de Rouwzangen op Joannes en van het Grafschrift op Theodorus bezit de Heer C. Frets te Arnhem een exemplaar. Zie over Th. Frets veel in de Boekzaal der geleerde wereld 1818, 1 en over beide predikanten Frets : Tideman, De Remonstr. Broederschap.

Ds. Theodorus Frets was gehuwd met Johanna Lorié. Hieruit sproot onder mogelijke andere kinderen: (1)

a. Mr. François Frets. Hij volgt VI.

VI. Mr. *François Frets.* Geboren te Rotterdam 23 Juni 1779, overleden aldaar 27 Mei 1845, oud bijna 66 jaren. Was ridder der orde van den Nederl. Leeuw, Advocaat, President van de Arrond. Rechtbank te Rotterdam, Lid van de 2e Kamer der S. G. en Lid van den Raad te Rotterdam. Huwde tweemaal :

1°. te Rotterdam 24 October 1803 met *Lydia Johannn van der Hoop,* geboren aldaar 17 Januari 177 1, er overleden 4 November 1825, dochter van Adriaan bij Catharina van Eck ;

2°. te Rotterdam 13 December 1826 met *Theodora Jacoba* van *der Hoop,* dochter van Adriaan bij Maria Rochussen. Zij werd geboren te Rotterdam 16 Mei 1801 en overleed te 's Gravenhage 31 Maart 1871.

Mr. François Frets liet geen kinderen na. Zie over dezen merkwaardigen man : Rotterdamsche historiebladen 11, blz. 306 en het Biogr. Wdb. van van der Aa Dl *6,* blz. 247.

IV*bis. Elbert Dirksxoon* Frets werd te Zevenhoven geboren en daar in de Remonstr. kerk gedoopt 29 April 1715. Hij was schepen van Zevenhoven, stellig in 1752 en '56. Misschien ook nog in andere jaren. Huwde te Zevenhoven, datum onbekend, met *Leuntje Lulofs Blijleven,* geboren te Z. en er Remonstr. gedoopt 18 April 1723, overleden ?; de dochter van Lulof (Leulof, Leuleef) Anàriesse Blijleven bij Marritje Jacobs van Staveren (2).

Zij woonden in de Noordsche buurt onder Zevenhoven.

Weduwnaar geworden, huwde *Elbert Frets 26* Augustus 1766 te Nieuwkoop met *Stijntje* van *Leeuwen,* geboren te Nieuwkoop; aldaar Remonstr. gedoopt 10 Februari 1732 ; de dochter van Jan Pieterse van Leeuwen bij ?

(1) Te Zoetermeer won hij geen kinderen en is daar ook niet gehuwd.

(2) Dat zij „van. Staveren" ketto blijkt uit de volgende aanteekening: 27 Februari 1724 te Nieuwveen gehuwd : *Maarten Alberts Groeneveld,* weduwnaar van Feytje Pieters Keyzer, gebooren tot Zevenhoven en hier woonachtig met *Marretje Jacobs* van Staveren, weduwe van Leulof Blyleeven, gebooren tot Bodegraven, en woonagtig in de Noordsche Buurt

Maarten *Alberts Groeneveld,* Hervormd gedoopt te Z. 12 November 1690 als zoon vau Albert Janse Gr. bij Leuntje Jans Hartevelt of Hartvelt. Huwde te N. 29 Maart 1'722 met *Fytje Pieters Keyser,* j.d. geb. te Amsterdam, wonende te Nieuwveen en was toen al weduwnaar van Neeltje Klaas Gaylwyk.

Uit het eerste huwelijk drie, uit het tweede geen kinderen :

a. Marritje Elberts, Remonstr. gedoopt te Z. 17 November 1743 ;

b. Dirk, idem dito 16 Mei 1745 ;

c. Willem, volgt V.

Bij deze drie kinderen stond als doopgetuige : Aeltje Dirks Frets.

V. ***Willem Frets,*** geboren te Zevenhoven en aldaar in de Remonstr. kerk gedoopt 20 Juli 1747. Was grossier, kruidenier en wellicht ook manufacturier. Hij komt onder meer als schepen van Zevenhoven voor in 1773. Den 23 Mei 1774 te Nieuwkoop gehuwd met ***Adriana van Leeuwen,*** geboren aldaar en er Remons. gedoopt 25 Februari 1753, dochter van Cornelis bij Marijtje Jongeneel.

Hunne kinderen waren :

a. Leuutje, Remonstr. gedoopt te Zevenhoven 16 April 1775, overleed kort daarna en werd 5 Juli 1775 te Z. begraven.

b. Elbert, gedoopt idem dito 14 April 1776.

c. Leuntje, idem idem, 23 Augustus 1778, overleed kort daarna en werd te Z. begraven 5 November 1778

d. Leuntje, idem idem 27 Februari 1780, mede jong overleden.

e. Cornelis; volgt VI.

f. Dirk, geboren te Nieuwkoop en aldaar Remons. gedoopt 20 Juni 1784. Overleden te Aarlanderveen op den 19 October 1816; de aangifte geschiedde door zijn broeder Jacob Zie verder onder VI. ***b.***

g. Jacob, idem dito 29 October 1786.

h. Leuntje, idem dito 11 April 1790.

VI. Cornelis ***Frets,*** bouwman te Aarlanderveen. Geboren te Nieuwkoop; aldaar in de Remonstr. kerk gedoopt 14 October 1781. (Of 4 October 3) en overleden te Zevenhuizen bij Gouda 20 December 1851.

Hij huwde tweemaal.

1°. te Nieuwkoop, 1 Mei 1805, met ***Dirkje*** den ***Hollander,*** geboren te Nieuwkoop en 5 Mei 1812 te Aarlanderveen overleden, oud zijnde 31 jaren ; dochter van Pancras bij Jannigje Scheer. Aldaar in de kerk begraven.

2°. te Zevenhuizen, 24 Februari 1814 met ***Neeltje Sol.*** (Het Remonstr doopregister te Nieuwkoop spreekt van Maria Sol, doch dit is blijkbaar een vergissing.)

Neeltje Sol werd te Zevenhuizen in 1789 geboren, en is aldaar overleden 30 Dec. 1826, oud zijnde $37^1/_2$ jaar, en in de kerk te Z. begraven Zij was de dochter van ***Dirk Sol*** (die in 1832 te Zevenhuizen overleed, oud 84 jaar en 10 maanden en daar 12 November in de kerk begraven werd. Hij liet een zoon Sijs of Gijs na en 10 kleinkinderen) en van Pietertje Romeyn.

Uit het eerste huwelijk drie, uit het tweede vier kinderen.

a. Elbert, geboren onder Achttienhoven 24 Juni 1806 en aldaar door den Rem pred. van Nieuwkoop 6 Juli d a. v. aan huis gedoopt, waarbij als getuigen voor kwamen: Willem Frets en Adriana van Leeuwen. Elbert F. overleed den 19 October 1806 en werd 24 October in de kerk te Noorden begraven.

b. Elbert, geboren onder Aarlanderveen 6 Mei 1808 en aldaar door den Remonstr. predikant van Nieuwkoop op den 15den in huis gedoopt. Waarbij als getuigen stonden : Dirk Frets en zijn huisvrouw Neeltje Frissel.

Elbert Frets woonde in 1819 te Waddingsveen en overleed 27 Maart 1829 te Aarlanderveen (1), ten huize van den grutter P. van der Weyden. Ook aldaar begraven.

c. Antje of Jannetje. (De eerste naam heeft het doopboek). Geboren te Aarlanderveen 21 September 1810 en te Nieuwkoop gedoopt 2 October d.a.v. Als getuige fungeerde de zuster der moeder : Antje Hollander.

Dit kind overleed 13 October van hetzelfde jaar en werd in de Aarlanderveensche kerk begraven.

d Willem. Volgt VII

e. Dirk. Volgt VII*bis*.

f. Pieter, geboren te Zevenhuizen 1 Juli 1820 en aldaar in de Remonstr. kerk gedoopt ; overleed te Zevenhuizen 29 November en werd daar ook begraven.

g Pieter, Volgt VII*ter*.

VII ***Willem, Frets,*** geneesheer te Kralingen. Geboren te Aarlanderveen 9 November 1814 en gedoopt 16 dito te Nieuwkoop (2). Overleden te Kralingen op den 2n Februari 1888 en daar ook begraven.

Den ..... huwde hij te ....., .. met ***Wilhelmina Martina van der Elst,*** geb. te Delfshaven 30 Mei 1821, overleden te Kralingen 21 Nov, 1878; dochter van François Frédéric, makelaar, bij Elisabeth Hendrina Pelkman.

Kinderen :

1°. een kind, jong overleden.

2°. Cornelis François Frédéric, geb. te Kralingen 15 Mei 1846 en aldaar 5 Dec. 1856 overleden.

3°. Neeltje Elisabeth Hendrina, geb. 11 Mei 1848 en den 8n Juli 1875 te Kralingen gehuwd met Hugo ***Luyten***, koopman te Kralingen, geb. te Lekkerkerk 7 Maart 1839, zoon van Pieter den Bonzerdt L. (geb. 1802 † Rott. 1885) bij Johanna Cornelia Roberts (geb. 1814 te Lekkerkerk, nog in leven)

Hieruit zijn een zestal kinderen geboren. (3)

VII*bis*. ***Dirk Frets,*** eigenaar eener scheepstimmerwerf te Boskoop, geboren te Zevenhuizen 10 (of 20?) Februari 1818 en aldaar in de Remonstr. kerk gedoopt op den 10 Maart, overleed te Boskoop 20 Juni 1859, aldaar begraven. Den 18 November 1841 is hij te Capelle aan den IJsel gehuwd met Maria ***Bakhuizen,*** geboren te Capelle a d IJ 2 Augustus 1822, overleden te Overveen

---

(1) En niet te Zwammerdam, zooals in de familiepapieren voorkomt. Ook niet den 17en maar den 27sten Maart. Hij was volgens de doodacte gruttersknecht en ongehuwd.

(2) Dit volgens de geboorteacte te Aarlveen De familie-aanteekeningen geven den hierbij gevoegden doopdatum en ook de dagteekening v. n geboorte, zoodat de inschrijvingen in het doopboek der Rem. Gem. van Nieuwkoop (resp.. . Ootober en 2 November 1814) onjuist zijn.

(3) Deze kinderen zijn :

a **Johanna Cornelia Wilhelmina Martina, geb. 21 Mei 1877.**

b. **Wilhelmina Martina Johanna Cornelia, geb 1879, overl. 3 mnd. oud.**

c. **Wilhelmina Martina Johanna Cornelia, geb 1881, overl. 11 mnd. oud.**

d. **François Frédéric Pierre, geb. 20 Sept. 1883.**

e. **Nelly Elizabeth Heudrina Jacomina, geb. 16 Maart 1886.**

f. **Maria Elizabeth Eva Geertruida, geb. 31 Maart 1888.**

2 Januari 1892. de dochter van Pieter., scheepstimmerman te Capelle,' bij Johanna in 't Hout. Kinderen:

a. Cornelis, geboren te. Boskoop 20 Maart 1842, overleden op den 3 Augustus van dat jaar aldaar.
b. Johanna Cornelia, geboren te Boskoop 13 Maart 1843 en aldaar ongehuwd overleden 11 Mei 1882.
c. Cornelis. Volgt VIII.
d. Pieter, geboren 14 November 1846 te B. Is daar 31 October 1847 overleden.
e. Neeltje, geboren te Boskoop 3 Februari 1849. Te Amsterdam ... Juni 1876 ongehuwd overleden.
f. Pieter, geboren te B. 8 Januari 1852, overleden aldaar 22 Februari 1863.

VIII. Cornelis Frets, boomkweeker te Boskoop (1). Geboren te Boskoop 28 Juli 1845. Huwde tweemaal.

1°. te Boskoop, ... 1867 met *Elisabet van Nes,* geboren te Boskoop ....., aldaar overleden 2 Januari 1871, de dochter van Pieter Oosthoek van Nes bij Sara Visser.

2°. te Boskoop 1 October 1875 met *Margaretha Koster,* geboren te B. 24 Mei 1852; de dochter van Gerrit bij Aletta van Nes.

Uit het eerste huwelijk één, uit het tweede drie kinderen :

a. Dirk. Volgt IX.
b. Aletta Maria, geb. te Boskoop 29 Mei 1876.
c. Maria Aletta, geb. te B. 13 Februari 1878.
d. Gerrit Pieter, geb. te B. 8 November 1879.

IX. *Dirk Frets,* geboren te Boskoop 13 Januari 1868, is daar 23 Juli 1896 gehuwd met *Adriana Hardijzer,* geboren 23 November 1873 te Boskoop ; de dochter van Hugo bij Adriana Koster.

VII*ter* *Pieter Frets,* geboren te Zevenhuizen 22 October 1823 en daar Remons gedoopt; overleed 30 Januari 1868 te Rotterdam en daar begraven. Huwt te Heumen bij Nijmegen op den .... Januari 1858 met *Geertruida Johanna Ritte,* geb. 22 Juli 1834 te Leidschendam ; dochter van A. Ritte en van Catharina de Beer. Zij heeft in 1895 een 2e huwelijk aangegaan met den Heer Hannik en is nog in leven.

Kinderen :

a. Cornelis, Volgt VIII.
b. Nelly, geboren te Hillegersberg 11 Januari 1862, ongehuwd overleden te Schiedam 29 Juni 1884.
c. Willem, geboren te Hillegersberg 6 December 1866, overleden, ongehuwd, te Schiedam 11 Januari 1886.

VIII. *Cornelis Frets.* Chef van het goederenvervoer bij den Holl. Spoorweg te Arnhem. Geboren te Hillegersberg 21 October 1858, huwde hij 26 October 1892 te Rotterdam met *Joanna Jacoba* Maria van *der Aa, geboren* te Rotterdam 9 Sept. 1860 ; de dochter van Theodorus bij Catharina Gieben.

Eén kind:

a. Nelly Cathariua Johanna Alida Maria, geboren te Arnhem 17 Augustus 1894.

Behalve de genoemde personen leefde er ook te Zevenhoven een:

(1) C. Frets & Söhne, Nachfolger van P. Koster & Söhne, Baumschulen, Boskoop.

I. *Sijmen Frets.*

Onder mogelijke andere kinderen had hij:

a. Bastiaan. Volgt 11.
b. Grietje. Zij huwde, als weduwe, in de Herv. kerk te Zevenhoven, 22 April 1681 met Cornelis Klase Klyn. j.m. van Zevenhoven, waaruit
1. Annetje, Hervormd gedoopt te Z. 29 Juni 1682. waarbij peet was: Neeltje Klaas.
2. Klaas, idem dito, 4 Februari 1685. Peet idem. Na haar verscheiden hertrouwde hij 31 Dec. 1713 in de Herv. kerk te Z. met Leuntje Jans Hartevelt. Weduwe te Zevenhoven van Albert Groeneveld.
c. Aaltje. Zij huwde 30 November 1704 als weduwe te Zevenhoven met Willem Hendrikse Oostenrijk, weduwnaar van Niesje Gysbregts. Hij overleed volgens het lidmatenboek der Herv. Gemeente, te Zevenhoven 29 Juli 1706. Na zijn dood hertrouwde zij 21 Juni 1711 met Claas Cornelisse Korf J.m. van Zeven hoven.

11. *Bastiaan Frets;* landbouwer en vervener. Hij was gehuwd met *Belitjen Claas van Geylik* en overleed vóór 1723, want 21 November 1723 huwden in de H.K. te Zevenhoven :

Cornelis *van* Leeuwen, Weduenaar van Annetje Claas de Groot, van Kalslagen, met

Belitje Claas van Geylik, weduwe van Bastjaan Frets van Sevenhoven.

Vraag : Wie geeft nu nog eenige bizonderheden omtrent de nakomelingen en vrouwen der beide predikanten ? En bestaat er een wapen ?

Mei 1897.

Een votiefbord uit de 16e eeuw in verband met de familie van der Does.

Op de vcrkoopingen den 15 en 16 October 1890 te Keulen gehouden der collectie van de gravin Reigersberg kwam onder no. 161 voor :

Votifbild. Ein paar ; vor ihm zwei knieende Einder ; im Hintergrunde der Tod und ein Engel : zu den Seiten und unten vielreihige biographische Notizen, die sich auf die Familie *van* der *Does* beziehen.

Interessantes Bild mit Jareszahl 1574 — Hola höhe 40 ; breite 56 cent,

Bij ieder daarop voorgesteld persoon staan familieaanteekeningen

Bij den vader:

.... deese drie ... kinderen ia mij ... Adriaensz ... ara Dirckszdochter wt ... avenhaghe geboren mijn huysvrouwe eñ mijner kijnderen moeder geweest is ... zijnde vau haer ... kijnt nu afgestorven na 14 jaer onzes houlickx ende int 41 jaer haers levens doe ik mede int 41 jaer mins ouderdoms den 22 Novëber anº 157 (5?) en tot Gorcum (?) begrave.

Bij de moeder :

Ick was mijns vaders tweede kijnt en mijn vader liet mi noemen Neelkcn Colman na zyn moeder en bin mit Dirck Adriaensz mijn moeders vader eñ mit Janneken Vrancken van der Does mijn beste moeder tot mijn . .n de Haghe van de pest gestorve in de papestraet.

Bij het eerste kind:

Ick was mins vaders eerste gebooren soone eñ Adriaen **Jorisz** mijn beste vader liet mi noemen Joris Janssen na **sijn** vader eñ stierf doen ick dertien weken oudt was den 21 **dach** April **Anº** .....

Bij het andere kind :

Ick was mijns vaders ... rde kint eñ mijn moeder liet mij noemen Dirck **Jansz** na haren vader .... dë Novembris **aº.** 1574.

Deze verklaring even ontverstaanbaar als de wartaal van een volksredenaar, is voor den navorscher een prikkel te meer om tot eene goede oplossing te geraken, die niettegenstaande grondig onderzoek nog niet is gevonden.

Ik zou met Vondel kunnen uitroepen :„(Ik) knaegh íle tanden stomp aent heylighe ghebeent" want noch de geslachtregisters der familie van der Does, noch andere Haagsche bronnen hebben mij duidelijk kunnen maken, hoe deze verwantschap moet worden vastgesteld.

Het schilderij uit een kerk of huiskapel afkomstig, is een **gedenkstuk** ter herinnering aan eene familie waarvan leden stierven terwijl de pest in den Haag, Delft en andere plaatsen hevig woedde in de jaren 1574 en 1575.

Zooals op alle votieftafelen of gewijde tafereelen **daar**gesteld om voor de zielen der daarop voorgestelden te bidden, spreken ook hier de afgebeelde overledenen in den eersten persoon. Het zijn grootendeels bewoners van de Papenstraat in den Haag die aan de pest stierven.

Gedurende deze hier aangeduiden tijd werd Leiden ingesloten en ontzet, toen de ziekte deze familie wegnam. Het is bekend, dat de Hofplaats **zoo** goed als verlaten was : de oude Christiaen Huygens reed door den Haag en zag er slechts één enkel menschelijk wezen, een grijsaard gezeten op de trappen van het stadhuis De verlaten woningen waren gesloopt, daar de soldaten het lood van de huizen haalden om er geweerkogels van te gieten waarvoor iedereen zelf moest zorgen, terwijl het houtwerk der deuren en vensterluiken tot de goten en balken toe voor brandstof weggehaald werden : **Bij** den terugkeer van het Hof van Holland, de suppoosten en verdere **Haag**sche bewoners, was het gezegend gezag der hervormde kerk gevestigd. Hebben de nagelaten betrekkingen der uitgestorven familie, aan deze een votief ( ) bord toegewijd, dan is dit nooit in eene Haagsche kerk geplaatst geweest; in Holland en Zeeland kon daaraan niet meer gedacht worden, behalve in eene meest landelijke woning, zooals **Delfland** die in aantal had.

Wie worden nu op het tafereel voorgesteld?

De grootvader der vrouw, wier moeder Janneken heette was Vranck van der Does ; naar den leeftijd berekend kan hij den advocaat bij het Hof' van Holland van dezen naam zijn, en is dit **zoo,** dan is hij een der oudere leden van het Haagsche regeeringsgeslacht van der Does, waartoe de dichter en de thesaurier behoorden en zouden we de volgende waarschijnlijke filiatie mogen vaststellen.

Vranck van der Does
† 3 Sept. 1540 × **Dieuwer** van **Eversdijck.**
Simonsdr.
† 5 Nov. 1545.

|

o. a.

Johanna van der Does
geb. 20 Aug. 1510.
(de Janneken van 't Votief-bord?)

De opeenhooping van zooveel personen in hetzelfde huis der Papenstraat moet verklaard worden uit den toestand van den Haag in het najaar van 1574. Bor die te Rijswijk woonde en als rentmeester van Noord-Holland in den Haag zijn verblijf hield, tegenover 't stadhuis, kende de aangelegenheden aldaar als ooggetuige. Van **Meteren** geeft er ook eene goede beschrijving van ; ook de **Riemer** niet te vergeten, die in deel 1, 85-87 de toestand helder uiteenzet, terwijl men van elders weet, dat, al ware de hooge staatscolleges binnen het bemuurde Delft geweken, verscheidene personen die aan koning en kerk trouw waren gebleven, in den Haag bleven gevestigd, vooral om te **toonen** hoezeer zij stonden tegenover de afgevallenen, ballingen, en uitgewekenen. De laatsten hadden hunne eigendommen verloren, **anderen** hadden die verlaten, maar deze koningsgezinden bewaarden hunne woningen en eigendommen, waar **zij** beschermd werden door Valdez — diens betrekking tot juffr. Moons niet te vergeten — aan den anderen kant door het verbod van Prins Willem aan zijn volk om den Haag te plunderen en te vernielen.

Zoo vind men dan deze familie bijeen in de Papestraat tot dat de pest hen wegnam, juist toen de Spaansche troepen Rijnland en **Delfland** moesten prijs geven.

Het kohier van de huizen te 's Gravenhage bracht ons ook al niet veel verder. In dat van 1561 vinden wij op ***Papestraat, zuidzijde.***

Juliaen **backer ; de** weduwe van Jan van der Gouden ; Jan Willemsze ; Willem **robijns;** Willem robijn ; **dirck** cornelisse ; Jacob van **Dorpshuys,** heeft leeclich gestaen **bamisse** eñ is voorts verhuyert ; cornelis fransse slootmaker; de weduwe van Jacob van dessele; Simon corcelisse tlnnegieters; **ijsbrand** mathijsse ; ***dirck adriaensze*** ; **roeland** phlszoon laeckencopers ; meester Jacob mersch raedt.

Uit de beschrijving van het tafereel blijkt, dat Dirck **Jansz** de 12 November 1574 overleden, aangeduid wordt als het ... rde kind, dat is het **3de,** daar de ouders drie kinderen hadden. Het eerste Joris, werd slechts 13 weken oud, en heeft dus vroeg **leeren** ***knielen*** — immers volgens de schilderij ! — Het tweede **kind** komt niet voor ; er werd alleen de voorbede **gevraagd** voor de **dooden,** ... aldus doet de kerk.

Van het tweede kind bestaat wellicht eene verweezing. Wie helpt mij door verdere raadpleging der kohieren van de huizen en der Haagsche weeskamer, dit tafereel te ontcijferen ?

Een andere bedenking geeft ons de naam **Colman** ; moet hier wellicht Coeman gelezen worden ? een naam die in dien tijd veelvuldig in den Haag voorkwam ook in den vorm **Coman,** Coyman met en zonder s. Coeyman is ook de beroepsnaam van den baas is een eendenkooi, die in de buurt van ***den*** Haag vrij talrijk waren. Iedere nadere terechtwijzing zal hoogstaangeoaam zijn aan.

Haarlem. **M. G. WILDEMAN.**

---

van Half-Wassenaer.

[Vgl. „*Geneal. Maandblad de Nederl. Leeuw*" **XI** (aº. 1893) blz. **69**].

Toevallig bespeurde ik, dat ook J. H. Scheffer's „**Nederl.** Familie-Archief" in „**Algem.** Nederl. Familieblad" **1883/84** nog eenige toelichting geeft tot de bewuste genealogie

van „Herald. Bibl." 1879. In dat werk Nº. 66, bl. 5*a* ziet men vermeld onder „De Rijkdom van 's-Gravenhage in 1742" Johan Adr. en Cath. Half-Wassenaer, wed. de Reck, renteniers, met een jaarlijksch inkomen van *f* 14000, bewonend een huis van *f* 1200 huurwaarde, er een koets met vier paarden en vijf dienstboden op na houdend. Met deze Haagsche renteniers kunnen o. i. geene andere personen bedoeld zijn, dan de Joannes Adamszn v. H.-Wr. en zijne zuster Catharina dier genealogie, welke laatste dan als wede. de Reck 28 Aug. '42 hertrouwd is met Mr. Isaac Jan de Roye, die volgens de genealogie, in hoogen ouderdom ter stede overleed. Hun broeder, Mr. Jac. v. Half-Wr. Adamszn wordt bij Scheffer, Nº. 12'7, bl. 4*b*, omschreven als in 1742 te 's-Hage in de 6de Wijk (Vlamingstraat Zuidzijde) een huis bewonend van f 230 huurwaarde, met een inkomen van *f* 6000, drie dienstboden, en buitenplaats. Deze buitenplaats zal geweest zijn Stad aan 't Haringvliet, waarvan hij heer was. Jan Frans (Johs. Franciscus) v. Ryckevorsel, geb. te 's-Hertogenbosch 26 Maart 1780, raad dezer stad, † ald. 25 Nov. 1839, trad, volg. Scheffer's Arch. Nº. 119, bl. 5*a*, 29 Oct. '99, en wel te Nieuwerkerk (vermoedlijk Nk. a/d IJsel, Zuid-Holland) met Antoinetta (Antonia) Joanna Barbara H.-W. in den echt. Hare zuster Everarda Francisca, te 's-Bosch geboren, † te Antwerpen 11 Oct. 1842, tr. 26 Febr. 18 10 te 's-Bosch diens broeder Augustinus Theodorus v. Ryckevorsel van Kessel, geb. ibid. 28 April 1783, ridder in de Orde van den Nederl. Leeuw, Ontvanger ald., sedert 15 Sept. 1829 Jonkheer, sed. 1 Mei '49 (lees '41) baron, lid der Ridderschap van N.-Brabant, † te Vucht 12 Nov. '46. Zij waren zoons van Thomas Cornelius v. Rl. bij Anna Petronella Vermeulen. Hun broeder Gerardus Johannes had tot dochter Anna Petronella Theresia Maria v. Rl., die met Frans Frederik v. H.-Wr. in den echt trad. Dit huwelijk staat in de overigens zoo volledige genealogie der v. Ryckevorsels bij Scheffer, — zie Nº. 120 blz. 5*b*, — niet vermeld. Zij werd 23 Maart 1821 te 's-Bosch geboren.

Ek-en- Wiel. JAC. A.

Naamlijst der Schepenen van Zotpben.

(Vervolg van *kolom 96.)*

1422.

Lubbert Rense, overrentm.,
Henrick Onbedwongen, onderrentm.,
Arnt van den Walle,
Henrick Kreijngh,
Ghert van der Voerst,
Willem Lerinc,
Evert Asse,
Ghert van Holthuijsen,
Evert van den Mersche,
Andries Kreynck Rensen soon,
Gerloch van der Capellen,
Aernt van den Colc,
Gerrit van den Walle.

Raden :
Godert Berner,
Johan Kreynck,
Gelys Yseren,
Jacob Scimmelpenninc,
Andries Yseren,
Willem Pelgrym.
Secr.: Arnoldus Loederinc.

1423.

Willem Lerinck, overrentm.,
Johan Kreynck, onderrentm.,
Gerrit van der Voorst,
Andries Yseren,
Gerlich van der Capelle,
Lubbert Rentse, (1)
Jacob Schimmelpenninck,
Gelys Yseren,
Aernt van den Colc,
Ghert Uylrics,
Evert van den Mersche,
Godert Berner.

Raden :
Henric Kreynck,
Gherloch van der Capellen,
Aernt van den Walle,
Henric Onbedwongen.
Secr.: als boven.

1424.

Gerrit Oelrix, overrentm.,
Jacob Schimmelpenninck, onderrentm.,
Henrick Onbedwongen,
Andries Iseren,
Arnt van den Walle,
Gerlach van der Capellen,
Gelis Iseren,
Godert die Berner,
Johan van Ryseren,
Evert Asse,
Johan Kreynck,
Henrick Kreynck.

Raden (1):
Willem Lerinc,
Evert ten Mersche,
Alphart Kreynck,
Ghert ter Voerst,
Aernt ten Colc.
Secr: Arnoldus Hake, geheiteu Loederin k.

1425.

Johan van Ryseren, overrentm.,
Henrick Onbedwongen, onderrentm.,
Evert van den Mersche,
Alphert Kreynck,
Gerrit van der Voorst,
Henric Kreijng,
Gerloch van der Cappellen,
Evert Asse,
Zeelman Keppelman,
Willem Lerinc,
Arnt van den Walle.

Raden :
Johan Kreynck,
Jacob Schimmelpenninck,
Gelys Yseren,
Gerrit Uijlrix,
Godert Berner,
Andries Yseren.
Secr.: Arnoldus Hake, genant Loderinck.

1426.

Jacob Schymmelpen*ninc*, overrentm ,
Johan Kreijnck, onderrentm.,
Zele Keppelman,
Willem Lering,
Gerit Oelrix,
Evert van der Voirst,
Evert van den Merssche,
Andries Yseren,
Godert Berner,
Alphert Kreynck,
Gelys Yseren ,
Gerrit van der Voerst.

Raden :
Henric Kreyng,
Aernt van den Walle,
Evert Asse,
Henric Onbedwongen,
Johan van Ryseren.
Secr.: als boven.

1427.

Andries Iseren, zeg.,
Henriok Onbedwongen, zeg.,
Wermbolt Stuvenbergh, overrentm.,
Gelis Yseren,
Johan van Ryseren,
Gerardus Ulrijk,
Evert Scholdeman,
Warner Kaelsack,
Jacob Schimmelpenninck,
Evert Assen,
Godert Berner,
Henric Kreynck,
Aernt van den Walle,
Johan Kreynck.

Raden :
Evert van den Mersche,
Sele Keppelman.
Secr.: als boven.

1428

Willem Lering overrentm.,
Henrick Onbedwongen, onderrentm.,
Wermbolt Stuvenberg,
Johannes Kreijnck,
Gerit van der Voerst,
Alphert Kreijnck,
Arnt van den Walle,
Henrick Kreijnck,
Zele Keppelman,
Evert Asse,
Marten van Griete,
Evert van der Voerst,
Andries IJseren.

Raden :
Johan Kreynck,
Jacob Scimmelpenninc,
Hcrman van Mekeren,
Gerit Ulrix.
Secr.: Arnoldus Haeke.

(1) Kreynck voegt hieraohter het woord: wijf.

1429

Bernt van Boerlo, overrentm.,
Zele Keppelman, onderrentm.,
Gerrit van der Voorst,
Henrick Onbedwongen,
Evert van der Voerst,
Werewzbolt Stuvenberg,
Andries Iseren,
Willem Lerinck,
Johan Kreijnck,
Jacob Schimmelpenninck,
Gelys Yseren,
Alphert Kreynck,
Gerit Ulrix,
Herman van Mekeren.
Raden :
Aernt van den Walle,
Henric Kreyng,
Marten van Griet,
Wermbolt Stuvenberg,
Henric Onbedwongen,
Wermbolt Stuerman.
Secr. :
Arnoldus Hake, ob.,
Meyster Godert van den Ghere.

1430

Andries Iseren, zeg ,
Henrick Onbedwongen, zeg.,
Wermbolt Stuvenbergh, overrentm.,
Marten van Griet, onderrentm.,
Jacob Schimmelpenninck,
Wermbolt Stuerman,
Henrick Kreijnck, (1)
Johan Kreijnck,
Willem Leerinck,
Gerrit van der Voerst,
Bernt van Boerlo,
Zele Keppelman,
Evert van der Voorst,
Gelys Yseren,
Gerit Ulrix,
Herman van Mekeren,
Aernt van den Walle,
Henrick Nienhuis (2),
Raden :
Alphart Kreijng,
Willem Lerinc,
Bernt van Boerlo,
Sele Keppelman.
Secr. :
Meyster Godert van den Gere,
Henricus van Zedem.

1431.

Heurick Onbedwongen, zeg.,
Willem Lerinck, zeg.,
Henrick Kreynck, overrentm.
Bernt van Boerle, onderrentm ,
Wernebolt Stuvenberch,
Marten van Griet,
Alphert Kreijnck,
Evert van der Voorst,
Aernt van den Walle,
Ghert van der Voerst,
Sele Keppelman,
Wermbolt Stuerman.
Raden :
Johan Kreyng,
Jacob Scimmelpenninc,
Gelys Yseren,
Ghert Uijlrix,
Secr.: Henricus van Zedem.

1432.

Johan Kreynck, onderrentm.,
Alphart Kreynck,
Bernt van Boerle,
Henrick Kreijnck,
Warmbolt Stuvenberch,
Geryt Oelrix,
Zele Keppelman,
Gelys Y seren,
Heorick Onbedwongen,
Wermbolt Stuerman,

1433.

Andries Iseren, zeg.,
Henrick Onbedwongen, zeg.,
Wermbolt Stuvenbergh, overrentm.,
Wermbolt Stuerman, onderrentm.,
Jacob Schymelpenninck,
Arndt van Herwen,
Arndt van den Wall,
Gerrit Ulrix,
Herman van Meekeren,
Johan Kreynck,
Gelys Yseren,
Johan van Krabbenborch,
Evert van der Voorst,
Alphart Kreyng,
Bernt van Boerle,
Sele Keppelman,
Henric Nyenhuijs.
Secr.:
Henricus van Zedem,
Johannes Kamerlinc.

1434

Henric Onbedwongen, zeg.,
Gerdt van der Voirst, zeg.,

(1) Tadama en hs D noemen hem ten onrechte overrentmeester.
(2) Vermeld in D 85.

Beernt van Boerle, overrentm. (1)
Zele Keppelman, onderrentm.,
Warmbolt Stuvenberch,
Evert van der Voorst,
Henrick Nyenhuis,
Raden :
Alphart Kreynck,
Herman van Mekeren,
Arnt van den Walle,
Wermbolt Stuerman,
Johan van Crabbenborch,
Johan van Voorthusen,
Thomas van Boerlo.
Raden :
Johan Kreyng,
Ghert Uylrix,
Jacob Schimmelpenninc,
Derc van Drinen,
Alphart Yseren,
Arnt van Herwen.
Secr.: Henricus van Zedem.

1435

Bernt van Boerle, zeg.,
Johan Kreijnck, zeg.,
Gerrit Ulrix, overrentm.,
Henrick Nijenhuis, onderrentm.
Wermbolt Stuvenberoh,
Alphert Kreijnck,
Zele Keppelman,
Jacob Schimmelpenning,
Derick van Drinen,
Evert van den Voerst,
Aernt van Herwen,
Johan Stuerman,
Andries Yseren.
Raden :
Arnt van den Walle,
Herman van Mekeren.
Secr.: Meyster Henric van Zedem.

1436

Arnt van den Walle, zeg.,
Johan Kreijnck, zeg. en overrentm.
Wermbolt Stuvenberch, onderrentm.
Derick van Drijnen,
Johan Huerninck,
Henrick Onbedwongen,
Herman van Mekeren,
Aernt van Herwen,
Jacob Schimmelpenninck,
Gerit Ulrix,
Alphart Yseren,
Wermbolt Stuerman.
Raden :
Evert ter Voerst,
Sele Keppelman,
Bernt van Bocrle.
Secr.: als boven.

1437

Arnt van den Walle, zeg.,
Berndt ten Bourlo, zeg. en overrentm.
Evert van der Voerst, onderrentm ,
Wermbolt Stuvenberg,
Alphart Iseren,
Zele Keppelman,
Johan Kreijnck,
Gerit Ulric,
Henrick Nyenhuis,
Herman van Mekeren,
Alphart Kreijng,
Henrick Onbedwongen,
Wermbolt Stuerman,
Johan Stuerman.
Raden :
Johan Kreijnck,
Jacob Scimmelpenninc,
Gerit Ulrix,
Johan Huerninc,
Derc van Drijnen.
Secr.: als boven.

1438

Bernt van Boerlo, zeg.,
Johan Kreijnok, zeg. en overrentm.,
Jacob Schimmelpenninck,
Alphart Kreijnck,
Evert van der Voirst,
Zele Reppelman,
Derick van Drijnen,
Arnt van Herwen,
Johan Stuerman,
Gerit Ulrics,
Henric Nyenhuys,
Johan Huerninc,
Arnt Yseren,
Warner Kaelsack.
Raden :
Arnt van den Walle,
Herman van Mekeren,
Wermbolt Stuerman,
Alfert Yeeren,
Wermbolt Stuvenberg.
Secr.: als boven.

1439.

Johan Kreynck, zeg.,
Alphert Iseren, zeg. en overrentm.,
Jacob Schimmelpenninck, onderrentm.,
Wermbolt Stuvenberch,
Andries Iseren,
Jan Huirninok,

(1) Ten onrechte noemen Kreynck en hs D Bernt van Vorden rentmeester.

Wermbolt Stuerman,
Deric van Drynen,
Gerit Ulrix,
Herman van Mekeren,
Arnt van Herwcn,
Aernt ten Walle, ob.
Raden :
Sele Keppelman,
Evert ter Voerst,
Bernt van Boerle,
Henric Nyenhuys,
Johan Stuerman.
Secr.: als boven.

1440.

Alphart Iseren, zeg.,
Berndt van Bourlo, zeg,,
Evert ter Voirst, overrentm.,
Andries Yseren, onderrentm.,
Andries Yseren Gerits soen,
Zele Keppelman,
Herman van Mekeren,
Wermbolt Stuvenberch,
Henric Nyenhuys,
Johan Stuerman,
Henric Kaelsack,
Wermbolt Stuerman.
Raden :
Johan Kreyng,
Jacob Scimmelpenninc,
Gherit Ulrix,
Johan Huerninc,
Deric van Drijnen.
Secr.: als boven.

1441.

Berndt van Boerlo, zeg. en overrentm.,
Johan Kreynck, zeg. en onderrentm.,
Zelle Keppelman,
Evert van der Voerst,
Henrick Nyenhues,
Henrick Kaelsack,
Jacob Schimmelpenning,
Johan Huerninck,
Johan Stuerman,
Aernt van Herwen,
Deric van Drynen,
Gerit Ulrics.
Raden :
Andries Yseren,
Wermbolt Stuvenbergh, (1)
Andries Yscren Gerritsoen,
Alphart Yseren,
Wermbolt Stuerman,
Herman van Mekeren.
Secr.: als boven.

(Wordt *vervolgd.*)

(1) Ten onrechte wordt deze in ha D rentmeester genoemd.

Grafschriften enz. in de Kerk te Westbroek.

Aanvulling.

De Heer W. M. C. Regt, is zoo vriendelijk mij de volgende inlichting te zenden.

„*Henricus Martini ab Harlingen* (d. i. dus : vroegere woonplaats: Harlingen en daar wellicht geboren) werd in Maart 1642 als kandidaat beroepen te *Nichtevecht* en in hetzelfde jaar aldaar bevestigd. Is vandaar in November 1649 door de Classis van Amersfoort naar *Soest* beroepen, ontbrekende daar de kerkeraad. Te Soest in Augustus 1684 emeritus verklaard en overleden in *November van hetzelfde jaar.*

Was de vader van twee zonen:

a. *Martinus van Harlingen,* als kandt. beroepen te *Renswoude,* Aug. 1668 en bevest. einde '68; te *Rijswijk* bij den Haag ber Aug 1670 ; te *Amersfoort* in 1672. In de Gasthuiskerk te *Delft* Septemb. 1674 ; te *Hoorn* in Maart 1677. Herdenking 50-jarige dienst 1719 met 2 Petri 1: 14. Te *Hoorn* overleden 23 Februari 1721, oud omstreeks 78 jaar.

b. Ernestus van *Harlingen*. In het voorjaar van 1674 beroepen te *Westbroek* en *Achttienhoven*. Heeft deze plaats niet verwisseld met eene andere, doch nam in het najaar van 1699 zijn emeritaat en vestigde zich te Utrecht, waar hij nog in 1705 leefde.

a. en *b.* zijn volgens van Rhenen, in diens naamlijst, Soestenaars. De opsteller der predikantenlijst van Utrecht vergiste zich echter nog al eens. Dat *b.* Soestenaar van geboorte was, is mogelijk, doch de doopacte van a is ongetwijfeld te Nichtevecht te vinden. Zie meer in de Boekzaal van 1721."

Het is vrij duidelijk, dat het grafschrift, door mij medegedeeld, dat van den *vader* is. Henricus van, of liever: *ab Harlingen* heeft zich wellicht, na zijn emeritaat te Westbroek bij zijn zoon metterwoon gevestigd

Deelde de Heer Kymmell op bl. 190 van den vorigen jaargang mede wat Mattheus te lezen geeft over de bijzetting van 't lijk van den Graaf van Rennenberg (zie het grafschrift te Westbroek ald. bl. *114)* te Oostbroek, in het vrij zelden voorkomende 2e deel van Smids „Schatkamer der Ned. Oudheden" vind ik wat er later met dat lijk is geschied. Daar staat nl. i v. Zuilen het volgende :

„Gemelde Heer Willem, Graaf van Rennenberg, Heer tot Zuilen, Westbroek en Oldenhoorn starf op 'thuis te Zuilen, den 8sten July 1545 ; hij werd gebalsemd, zijn hart te Zuilen in de Kapel, zijn ingewand te Westbroek, en 't lichaam te Oostbroek in de Abtdij, begraaven. volgens aanteekening van Henrica van Erp, abdisse van 't Vrouwen Klooster aldaar, en Ooggetuige van de begravenis, die op den 11 July geschied is. Anton Matth. Analect Tom. 1, pag. 179. Toen de Abdtdij van Oostbroek met haare Kerk, in 't jaar 1580, werdt afgebrooken, op dat er de Spanjaards niet in zouden nesteler, is het lichaam van deezen Heer in een looden kist naa Zuilen overgebracht, en bij 't hart in de Kapel bijgezet."

De kapel te Zuilen brandde af 31 Dec. 1847.

H. J. S.

Vragen en Antwoorden.

Wapens. Naast mij liggen de afdrukken van drie cachotten : a. in groen een springend paard ; Helmt. 't paard uitkomend ; b. een weihek ; helmt : 't zelfde meubel, (er is eene belgische familie v. Hecke die dit voert) ; c. een huwelijkscachot, 2 ovale schilden, zoodat niet *zeker* is, dat het herald. rechterschild van den man is: in blauw en groen grasveld, waarop twee schapen, 't rechter (herald) etend, 't linker iets meer op den achtergrond en opziend, de koppen naar elkaar toe ; 't andere schild : een roskam vergezeld van drie lelies, twee rechts en links van de eigenl. kam en een onder den steel. Deze cachetten kwamen uit den inboedel van Dirk *Gips,* eigenaar eener branderij te Dordrecht, † 1887. Hij had ze niet door huwelijk. Dus moge 't volgende eene aanwijzing zijn. Zijne moeder heette *Haas,* eene luth familie te D , en hare moeder *van* den *Bende.* Van vaderszijde komen deze namen onder zijn voorouders voor: *d'Orma, v der Sluys, Rootbsen* (wapen bekend), w. *Limmen en de Vos* Wellicht geeft dit aanwijzing Behalve *Rootbeen,* allen Dordtsche families, wier wapens ik gaarne wist, ook buiten de kwestie der cachetten om. Wellicht kan ons Dordtsche medelid iets beantwoorden.

't Wapen *Gips* is mij bekend van een wapenbord uit 1689.

H J. S.

INHOUD 1899, N°. 7.

Het geslacht Frets, door W. M. C. Regt. — Een votiefbord uit de 16e eeuw in verband met de familie van der Does, door M. G Wildeman. — van Half-Wassenaer, door Jac. A. -Naamlijst der Schepenen van Zutphen (vervolg van kolom 96), door J. Qimberg. — Grafschriften enz. in de Kerk te Westbroek (aanvulling) — Vragen en Antwoorden.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H.J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 28 te Haarlem.

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPBRYONT, *Jan aan Nussaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Loden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f 10.00*

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 8. **XVe Jaargang.** **1897.**

Bericht.

Het adres van den redacteur is in 't vervolg **niet Zijlweg 8c** doch **Zijlweg** 28, Haarlem.

Het Wapen van H. DI. de Koningin-Weduwe-Regentes der Nederlanden.

(Met eene plaat).

In eene der beschouwingen (N. *R. Cour.)* over mijn ontwerp van het wapen van H. M. de Koningin, komt o. a. de volgende zinsnede voor;

„In den goeden tijd der heraldiek placht men tusschen de schilden van mannen en vrouwen geen onderscheid te maken. De ontwerpers van het wapen, door H M. de Koningin-Regentes gevoerd, hebben dit, en te recht ingezien."

Het eerste punt te dezer plaatse onaangeroerd latende, vraag ik echter: Bestaat er werkelijk een wapen van H. M. de Koningin-weduwe als Regentes der Nederlanden, m. a. w., een wapen waaruit van den Weduwstaat en van het Regentschap blijkt?

Dit zal ontegenzeglijk met neen moeten worden beantwoord.

Het indertijd door de Hofcommissie aan de Hofleveranciers verstrekte model van het Koninklijk wapen bestaat uit niets anders dan uit de samenvoeging van het Koningswapen met dat der Vorsten van Waldeck-Pyrmont. Het is eenvoudig een alliantie-wapen, 't geen alleen *raison d'être* had, toen Z. M. de Koning nog leefde. Uit het thans officieel gevoerd blazoen blijkt *noch* de waardigheid van Koningin-Regentes, *noch de* Weduwstaat van H. M.

Het is toch geenszins afdoende, als voorbeeld aan te halen, dat in andere Rijken, in soortgelijke gevallen, het bestaande Wapen niet wordt veranderd. Te dezer zake een onderzoek instellende, keek ik vreemd op, van ZEx. *De Baguer,* den Spaanschen gezant bij ons Hof, welwillend, de eigenhandige mededeeling te ontvangen, dat : „*depuis l'époque de Charles IIZ,* aucune *modification n'a été apportée aux armes d'Espagne.*" Dus meer dan honderd jaren, en niettegenstaande de verschillende lotwisselingen in de dynastie, bleef dat wapen onveranderd !

De tijd, die nog moet vcrloopen tot de troonsbestijging van II. M. de Koningin is te kort, om nu nog over een ontwerp te denken, waaruit de waardigheid van het Regentschap zou spreken. Wanneer evenwel het oogenblik is gekomen, dat de teugels van het bewind door de hoogstbegaafde en verstandige moeder aan onze jonge Souvereine worden toevertrouwd, blijft de Koningin-Weduwe in dankbare herinnering eenigazins op den achtergrond, gelukkig echter niet zóó of bij alle gebeurtenissen zal aan Haar rechtmatige hulde worden bewezen, en zal, zooals vanzelf spreekt, bij versieringen ook van wapenschilden worden gebruik gemaakt. Wat zullen we dan te zien krijgen? Zeer waarschijnlijk of bijna zeker.. .. de bestaandc modellen.

Om dát te voorkomen, gaf ik bovenstaand ontwerp aan de publieke opinie prijs. in de hoop, dat het over het algemeen even goedgunstig zal worden beoordeeld als het vóór eenige weken gepubliceerd ontwerp-Wapen voor H. M. de Koningin.

Eenige ophelderingen zijn echter noodzakelijk.

Evenals bij het voorgaande ontwerp is mijn doel alléén om op het punt van versieringen een wenk te geven, *hoe* een wapen van H. M. de Koningin-Weduwe kan worden vervaardigd, dnt in streng heraldischen stijl tevens historisch juist is, en ook aan vreemdelingen den indruk moet geven, dat men in Holland toch ook nog een weinig van heraldiek afweet.

Trouweus is het hierboven in beeld weergegeven ontwerp niet geheel oorspronkelijk Namens H. M. de Koningin-Regentes wordt wel eens gezegeld met een wapen, dat behoudens kleine afwijkingen bovenstaande teekening zeer nabij komt.

Alleen stiliseerde ik de leeuwen en bracht om het schild den gordel van zoogenaamde weduwe- of liefdeknoopen aan, 't geen juist den Weduwstaat uitdrukt (1). Zooals het wapen daar vóór ons ligt, zien wij direct, dat

(1) Ook hier zijn de wapenspreuken weggelaten om dezelfde reden als bij het Koninginne-wapen geprojecteerd was.

het behoort aan eene Koningin-Weduwe, aan *de* Koningin-Weduwe der Nederlanden.

Dàar waar reeds door H. M. de Koningin-Regentes het wapen Waldeck-Pyrmont in den eenvoudigsten vorm wordt gevoerd, is geen verdere verdediging noodig. Het Doorluchtige Huis heeft waarlijk geen opsiering door kwartieren noodig. De zwarte ster op het gouden veld, gevierendeeld met het roode anker-kruis in zilver van Pyrmont spreekt in zijn eenvoud méér als het tamelijk samengestelde wapenschild der Hofleveranciers.

Het is zooals dr. *Kraeusler* zong:

. . . . . .
„Met open zin voor godsvrucht,
Voor recht en billijkheid;
Zoek 't nakroost roem en krachten,
In trouw en eerlijkheid;
Het sluite met den hemel
Een vast en hecht verbond;
En voere dies als wapen,
Een ster op gouden grond."
. . . . . .

Die ster *was*, en moge zij steeds de *gelukster blijven* voor onze dynastie!

Haarlem, Juni 1897. M. G. WILDEMAN.

De Waarheid over den „Goedendag".

De Goedendag! Welke roemvolle maar hartverscheurende herinneringen roept dat enkele woord bij ons op! Veurne, Kortrijk, Pevelenberg , Cassel , Roosebeke , de bloedige bedrijven van een deerniswekkend drama, dat zich gedurende bijna eere eeuw voor onze oogen vertoont, te midden *van* den heldhaftigen tegenstand van een klein, op zijne vrijheden naijverig volk, tegen de machtigste monarchie ; dit is, in enkele woorden, wat dat vermaarde wapen ons herinnert, hetwelk naar de meening van het vlaamsche volk, het krachtigste middel tot zijne bevrijding moest worden.

Dit is de vertaling der eerste regels van een vlugschrift dat opzien zal baren (1).

Het schijnt dat de schrijver er zijn werk van maakt een aanval te doen op de oudheidkundige begrippen, die blijkbaar gevestigd waren; — en hij doet het met goed gevolg.

Wat was dan het verschrikkelijk wapen, dat de vijanden van Vlaanderen deed sidderen?

Sedert den veldtocht van 1297, toen het voor het eerst onder zijn bekenden naam voorkwam, zijn bijna zes eeuwen heengegaan, zonder dat men nog weet, hoe zijn vorm of zijn werking was.

Van alle beschrijvingen die tot ons gekomen zijn, is die van Guillaume Guiart, den schrijver van de *Branche des royaux lignages*, de oudste en de meest volledige. Zijn gezag op krijgskundig gebied is bovendien onbetwistbaar en algemeen erkend: in krijgsdienst van' den koning van Frankrijk werd hij gewond bij den aanval op de Haignerie; ook was hij getuige van den *slag* van Pevelenberg (1304).

In een beschrijving uit den veldtocht van 1297, zegt hij van de Vlamingen:

(1) *La vérité sur Ze „Goedendag"*, par Jean van Malderghem, *archiviste-adjoint de la ville de Bruxelles*. Bruxelles, A. Vromant et Cie. 1895.

„*A grans bastons pesans ferrez*
„*A un lonc fer agu devant,*
„ *Vont ceus de France recevant.*
„*Tiex baston qu'il portent en guerre,*
„*Ont nom* Godendac en la *terre.*
„Godendac, *c'est, bonjour, à dire,*
„*Qui en François le veut descrire.*
„*Cil baston sont long et traitis,*
„*Pour férir à deux mains faitis,*
„*Et quant l'en en fuut au descendre,*
„*Se cil* pui *fiert, y veut entendre,*
„*Et il en sache bien ouvrer,*
„*Tantost peut son cop recouvrer,*
„*Et férir sans s'aller mocquant.*
„*Du bout devant en estocquant*
„*Son ennemi parmi le ventre:*
„*Et li fers est agus qui entre*
„ *Légièrement de plaine assiète,*
„*Par tous les lieus où l'en en giète,*
„*S'armeures ne le détiennent.*"

Men ziet dus dat het niet een zeer lange stok is, met een punt aan het einde, noch een eenvoudige piek, noch een soort van hellebaard, en evenmin een van punten voorziene knods.

Wie kent tegenwoordig niet de vermaarde fresco-schilderingen, die in 1846 door den kunstschilder Felix De Vigne te Gent ontdekt werden in de zoogenaamde kapel eener oude ambachtsvereeniging, en die een voorstelling geven van de ambachten dier stad ten strijde trekkende? Die schilderingen, wier echtheid voor den Heer van Malderghem nog geen geloofsartikel is (1), leverden De Vigne het onderwerp voor eene verhandeling, uitgegeven onder den titel: *Recherches historiques sur les costumes civils et militaires des gildes et des corporations de métiers*, waarin hij afbeeldingen van die fresco's geeft, en ten aanzien van de wapens der burgertroepen zegt: „De *Goedendag* was een zeer moorddadig wapen, en vóór de ontdekking onzer schilderwerken nog niet juist bekend; het is een knods van ongeveer manslengte, met banden van ijzer en aan het boveneinde voorzien van een sterke, zeer spitse punt van hetzelfde metaal."

Maar dat is de nauwkeurige beschrijving van de puntlans met beslagring (*plançon à picot*), en stemt in 't geheel niet overeen met den *Goedendag* van Guiart.

De gewaagde beweringen van De Vigne werden ongelukkig algemeen aangenomen en behoorden weldra tot de erkende waarheden, met dat gevolg, dat op de basreliefs van het in 1887 te Brugge opgerichte monument ter eere van Breijdel en de Coninc, de *Goedendag* werd afgebeeld als een puntlans, en de officieele catalogus van het koninklijk museum van wapens en wapenrustingen te Brussel, het gezag van De Vigne bekrachtigt met deze woorden: „De Vlaamsche Goedendag is wel degelijk do puntlans met beslagring (*plançon à picot et à virole*) waar Froissart van spreekt."

Deze dwaling is duidelijk, want de kroniekschrijver zelf leert ons, dat de puntlans en do *Goedendag* twee verschillende wapens waren: „*car* — zegt hij — *quant il sentoient le feu, il s'esvilloient et cuidoient sallir hors, mais il estoient recuciet ens de leurs ennemis*, **à Plançons** et **à Goudendars.**"

(1) Zie Jean van Malderghem, *Les Fresques de la Leyemeete*". Leur *découverte en 1846. Leur authenticité.* Bruxelles, Vromant, 1897.

Zonder terug te komen op de theorieën van de piek en van de met punten voorziene knods, reeds met roem bestreden door Huydecoper in zijne aanteekeningen op de rijmkronijk van Melis Stoke, ontleedt de Heer van Malderghem de legende van de hellebaard, die, zooals hij zegt, een waardige tegenhanger is van den *would-be Goedendag* met beslagring en landspunt.

Het vaderschap ervan komt toe aan Paulin Paris, den nieuwen uitgever van de *Grandes Chronioues de France.* Violet-le-Duc , „voor wien de oudheidkunde overigens nooit geheimen heeft gehad", en de Fransche majoor E. Hardy hebben buiten hun weten een zeer krachtig aandeel aan hare verbreiding gehad.

DE « GOEDENDAG »

Deze uitlegging berust alleen op de verkeerde lezing van een enkel woord.

In het hoofdstuk over den slag van Kortrijk, waar gesproken wordt over de door de Vlamingen gebruikte wapens, zeggen de *Grandes Chronipues de France,* dat zij waren wel *amorées* (1). P. Paris stelde in de plaats van dit woord, dat een beteekenis heeft, het woord *ancorées,* dat er geen heeft, en, zijn dwaling nog vergrootende, commentarieerde hij dat in de romaansche woordenlijst niet bestaande woord, en verklaarde het door de bewering dat „*des lances ancorées sont des lances terminées en forme d'ancres, à peu près comme des hallebardes*".

De Heer van Malderghem verwerpt op zijne beurt alles wat met de beschrijving van den krijgsman Guiart in tegenspraak is en verklaart deze naar de technische gegevens, zonder bij eeniy woord van zijne natuurlijke beteekenis af te wijken. Hij komt tot deze slotsom : Het ijzer van den *Goedendag,* aan „*grans bastons pesans*" vastgehecht, was aan den eenen kant dik, om mede te slaan, — aan den anderen geslepen, om te sniiden. en had bovendien een zeer spitse punt, om te stek&. Het was dus een groote kling of lemmer, ongeveer in den vorm van een rechthoekigen driehoek, omdat de kant die als knods moest dienen, naar den regel althans, recht behoorde te zijn, terwijl de andere zijde, van de punt af, eene eenigszins diagonale lijn moest volgen, om aan het ijzer voor het gebruik, waartoe het bestemd was, meer sterkte te geven.

Maar dan is dat wapen niet anders dan een kouter!

De geschiedschrijver Giovanni Villani, die het slagveld van Pevelenberg bezocht had, zegt dat de Goedendag

(1) „Amorés est à guise de rasoir" (*Anscïs,* in La Curne de Sainte Paleye, *Dict. de l'ancien langage François*).

vooral het wapen was der arme lieden. Nu weet men welk belangrijk deel aan dien bloedigen veldslag genomen werd door het landvolk, dat zich op eigen kosten moest wapenen, en zich van de gereedschappen van hun handwerk bediende om huis en haard te verdedigen. Alle andere landbouwgereedschappen, de zeis, het snoeimes, de hooivork, de hak, de clorschvlegel, de bijl, die door de ridderschap werden overgenomen en verbeterd, — hebben zij niet als wapen gediend bij de boerenopstanden ? En zou dan het kouter, dat ontzachlijke mes, dat nog in onze dagen, volgens de wet, niet onbeheerd mag blijven liggen, aan straten, wegen, op openbare plaatsen en in het land, op boete van één tot tien franken, — zou dan het kouter ook niet als wapen gebruikt zijn door de te velde trekkende boeren?

De heer van Malderghem ondersteunt deze stelling met veel wetenschap, door aanhaling en uitlegging van verschillende teksten, waarvan ik slechts ecne zal vermelden, ontleend aau den bijbel in handschrift van den Vlaamschen dichter van Maerlant (einde der XIIIe eeuw). Bij die plaats behoort eene miniatuurteekening, voorstellende den rechter Samgar, in de kleeding van een ridder van den tijd van den Vlaamschen dichter, en gewapend met het beruchte kouter, waarmede hij, volgens de fantastische legende, alleen zes honderd Filistijnen versloeg :

„Sangher was rechter daer naer.
Mar hine lerede war (sic!) . i . iaer.
Tien tiden wilden de filisteen
Ysrael storen over een.
Mar Sangher halp hem uter nod,
Ende sloegher daer . d m . (0000) dod.
Allene selve metter vard.
Met eenen **cootere** *sonder sverd.*

Waarschijnlijk heeft Maerlant, omdat dat wapen zoo algemeen bekend was bij het Vlnamsche volk, en van zulk een krachtige uitwerking, den wreker Israëls bij

De rechter Samgar, gewapend met het kouter (Hs. van het einde der XIIIe eeuw; Kon. Bibl. te Brussel, No. 15001, fº. 30).

voorkeur met het kouter gewapend, liever dan met den drijfstok van den ossenhoeder, die door de geleerde uitleggers van den bijbel als het wapen beschouwd werd, waarvan Samgar zich bediende om de vijanden van zijn stam te vernietigen.

De macht van dat wapen verklaart de gruwelijke verliezen door de *Goedendays* aan de Fransche ridderschap toegebracht, volgens het getuigenis der kroniekschrijvers :

„En soy défendant fery ledit Cannaux d'un **godandart**, *ou pique de Flandres un cop seulement , dont mort s'ensuy.*"

(La Curne de Sainte-Palaye)

De Franschen hebben dan ook op hunne beurt eenige jaren na den slag van Cassel, den *Goedendag* ingevoerd, als wapen voor den minderen man uit de steden en van het land.

Opstand der landbouwers in 1251. Een van hen draagt een kouter op een stok bevestigd, welk wapen naderhand „Goedendag" werd genoemd (*Chroniques* de *Saint-Denis*, hs. van de XIVe eeuw: Kon. Bibl. Brussel, N°. 5, f°. 314).

Het belangrijke boekje, waarvan ik hier den inhoud zeer kort opgeef, bevat vijf platen, namelijk: 1. De Koning van Frankrijk en zijne ridders, in gevecht met de met puntlansen gewapende Vlamingen, in den slag van Pevelenberg (miniaturen uit de *Chroniques de France, dites de St.-Dek);* 11. Opstand der *Pastoureaux*, in 1251 ; 111. Verschillende modellen van oude kouters, vergeleken met die van lateren tijd, en twee zegels, waarvan een twee afgewende kouters vertoont, als helmteeken; het andere, een geheele ploeg (1497); IV. Vlaamsche ploeg uit het einde der XIIIe eeuw (volgens een handschrift op de koninklijke bibliotheek); V. De rechter Samgnr, gewapend met het kouter (zie boven); bovendien vele afbeeldingen in den tekst.

Hoewel geen enkele middeleeuwsche beschrijving van den *Goedendag,* ten minste voor zooverre thans bekend is, het woord *kouter* vermeldt, aarzel ik niet, om mij door het betoog van den heer van Malderghem volkomen overtuigd te verklaren, en ik stel mij voor, dat alle lezers mijne overtuiging zullen deelen.

Naar mijne meening is het verschijnen in de XIVe eenw van het kouter als helmteeken in het wapen van vele ridders, van zeker gewicht ten gunste van zijne stelling. Gewoonlijk zijn zij twee in getal.

De heer van Malderghem heeft in zijne verhandeling eene afbeelding gegeven van het wapen van Egidius, heer van Roussy, die bij Bäsweiler gevangen genomen werd, onder den graaf van St.-Pol (1371), van welk zegel ik hem een afgietsel had ter hand gesteld. Op den gekroonden helm ziet men twee afgewende kouters. Hetzelfde helmteeken komt voor op de zegels van Roelof Taije, schildknaap (1338), Jan Tursias van Jauche (1351), van Gérard le Borgne van Jauche, met een ronde muts tusschen twee kouters (1374), van Lodewijk van Jupleux (1355, n. st.), Willem van Spontin (1355, 1374), Willem van *Wilre* (1) (1374), alle vijf ridders, en op het wapen van Jacob van Glimes, schepen van Geldenaken (1461).

Deze lijst kan gemakkelijk uitgebreid worden; ik geef hier slechts eenige namen op, die mij invielen, en die ik zonder moeite kan terugvinden in. mijne zeer talrijke aanteekeningen over middeleeuwsche zegels.

(1) Gérard le Borgne, Spontin en *Wilre*, streden bij Bäsweiler in. het Brabantsche leger en werden er gevangen genomen.

Dit veelvuldig voorkomen van het kouter, als sieraad der ridderhelmen zou vreemd kunnen schijnen, als men er slechts een deel van een gewoon landbouwwerktuig in zien wil, maar laat zich zeer goed verklaren, wanneer men er het ijzer van den geduchten *Goedendag* in herkent.

Het meest sprekende voorbeeld is het zegel van Rodolphe Taije, schildknaap, die zich met andere, alle Brusselsche schildknapen, Hertog Jan III van Brabant verbond te volgen, in de uitgebroken oorlog tusschen Engeland en Frankrijk. Het wapenzegel van Taije, als helmteeken, twee kouters in normalen vorm vertoonende, met lange omgebogen stelen: zooals ze in Brabant gebruikelijk waren is aan de overeenkomst van 1338 gehecht,

Zegel in dubbele grootte van Egidius, heer van Roussy, 1374: Twee ruggelings geplaatste visschen. Helmteeken : Twee ruggelings geplaatste kouters.
L: † S. Gyle sire de Rousy.

Zegel in dubbele grootte van Rodulfus Taij [e], armiger (1338): gevierendeeld 1 en 4 drie onderlijven van petit-gris (vair, in natuurlijke gedaante); 2 en 3, drie lelies met afgesneden voet Uitgetande schildrand. Helmteekens: Twee ruggelings geplaatste kouters in normalen vorm.
L: S. Radolphi dicti Taie.

Zegel in dubbele grootte van Louis de Jupleux (1355) : 3 ruiten. Helmteeken: Twee ruggelings geplaatste kouters.
L: † S'Lowit de Ivplev chlr'.

Zegel in dubbele grootte van Guillaume de Spontin (1355-74) een schuinbalk beladen met drie schelpen en vergezeld van twee schuinstaken Gekroonde helm. Helmteeken: twee ruggelings geplaatste kouters.
L: *S' Williame de Spontin chevalier.* (De eene kouter is versleten.)

evenals er een zichtbaar is op het zegel van Gerard van Schaedbroeck, hertogelijk schepen te Overijssche, in 1497.

Op het zegel van deze schildknaap zijn de kouters nog niet vervormd tot krijgswapens ; wel komen zij als zoodanig voor op de anpenzegels van Jean Tursias de Jauche (1351), van Louis de Jupleux (1355), van Willem de Spontin (1355, 1374) van Egidius, heer van Roussy, van Gerard le Borgne de Jauche (1374), allen als helmteeken twee ruggelings geplaatste kouters, met rechte of recht gebogen steel. Willem, gezegd Morel van *Wilre*, ridder, die bij Bäsweiler onder de banier van den heer van Rotselaar streed, heeft op zijn zegel, gehecht aan eene kwitantie van 1374, een verschillend wapen als een andere Willem van *Wilre*, een der brabantsche aanvoerders in denzelfden slag, die twee rechtgebogen kouters in

de plaatst stelde voor de vlucht, die, met een leeuwenkop, het gewone helmteeken zijner familie voorstelt.

De heraldici van de latere tijden begrepen dit vreemde helmteeken niet. Zoo hielden zij de twee kouters der *Spontins* voor zeisen, en beschreef men het helmteeken der *Beaufort-Spontin als* twee zeizen, terwijl de helm dezer familie versierd is met twee kouters, geheel gelijk aan die door het armorial van Gelre (XIVe eeuw) toegekend aan heer Egidius van *Spontyn* terwijl in de heraldiek de zeis op een karakteristieke en geheel verschillende wijze wordt voorgesteld.

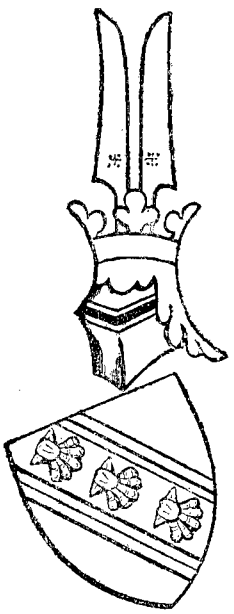

Wapen van heer Egidius van *Spontyn* (Wapenboek ran *Gelre*, XIVe eeuw).

Een Westphaler, ridder Herman van Davensberg, die wellicht de oorlogen in Brabant had medegemaakt, voert als helmteeken twee kouters op zijn tegcnzegel, aan eene acte van 1298.

In de XVIe eeuw nog, toen de traditie over den Goedendag geheel vergeten was, zien we in het helmteeken van het zegel van een schepen van Namen twee goedendag-ijzers afgebeeld.

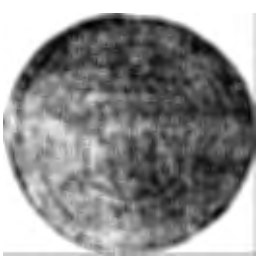

Zegel van Willem Moureau, naar een matrijs van 'de XVIe of XVIIe eeuw, in het museum van Doornick. Gedeeld: 1. een kouter; 2. een gaffel. L. *S: Gvillame Movreav*

Zoo ook van Johan des Way*aulx* (1515), verwant, tenminste volgens het wapen, van Anselme de Way*aux*, die in 1371 bij Bäsweiler in handen van den Hertog van Gulik viel, alwaar hij streed onder den beroemden Robert van Namen, op een tijdstip dat de Goedendag op den helm van menig brabnntsch ridder had geschitterd.

Maar behalve de zegels, bestaan er nog andere documenten die bewijzen dat de ridders het gebruik van den Goedendag niet versmaadden. We zullen ons beperken tot twee aanhalingen.

Guiart, schrijver van „*La Branche des royaux lignages*" lezende, viel het ons op, hoe hij in eene levendige schildering van de houding der brabantsche troepen onder het bevel van Willem van Gulik in den slag van Kortrijk 0.8. zegt: deze krijgslieden met hunne schoone wapenruutiugen. met rijke garneering en in zijden kleederen maakten de elite, de ridderschap uit, van het Vlaamsche leger, en zij zijn, gedeeltelijk althans, gewapend met den Goedendag.

De anonyme schrijver van de *Annales Gandenses*, verhaalt ons in zijn verslag van den slag bij Pevelenberg, dat in 't heetst van den strijd, een Vlaamsch krijger bijna den koning van Frankrijk in persoon had neergeveld met een bijzonder wapen, waarvan de kroniekschrijver meende eene beschrijving te moeten geven, die geheel met die van *een* kouter overeenkomt. Terwijl Jean d'Outremeuse, waalsch kroniekschrijver ons vertelt, dat de *sire de Rode* van 't Vlaamsche leger in denzelfden slag den koning van Frankrijk zocht te treffen met een „*gudendaxhe qu'ilh tranchoit tou le fier*". Ziedaar dus genoeg bewijzen, om aan te nemen, dat de ridders, ook de *Goedendag* gebruikten, 't geen trouwens door den bijbel van Maerlant zelfs wordt bewezen.

De fijnschilder die naar den tekst van den dichter, een kouter in den hand van den rechter Samgar heeft geteekend, stelt Israels wreeker voor als een ridder uit de XIIIe eeuw, daarmede geheel onwillekeurig het mogelijk verband tusschen dit wapen en de ridderlijke waardigheid erkennende.

Eerst na kennismaking met het behandelde geschrift van den Heer van Malderghem heb ik dat helmteeken begrepen, dat mij eerst zoo raadselachtig toescheen (1).

Heeft dit opstel dus eeu heraldisch punt opgehelderd, zonder twijfel is het eene ware onthulling voor de belgische geschiedenis !

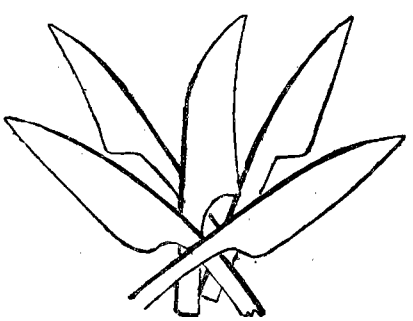

Brussel. J. TH. DE RAADT.

---

(1) Zie ook *J. Th. de Raadt, Sceaux armoriés des Pays-Bas et des pays avoisinants (Belgique, Royaume des Pays-Bas, Luxembourg, Allemagne, France)*, Brussel, Société belge de Librairie, 1597, en J. Th. de Raadt , *La chevalerie s'est-elle servie du „Goedendag"?* Brussel, Vromant, 1896.

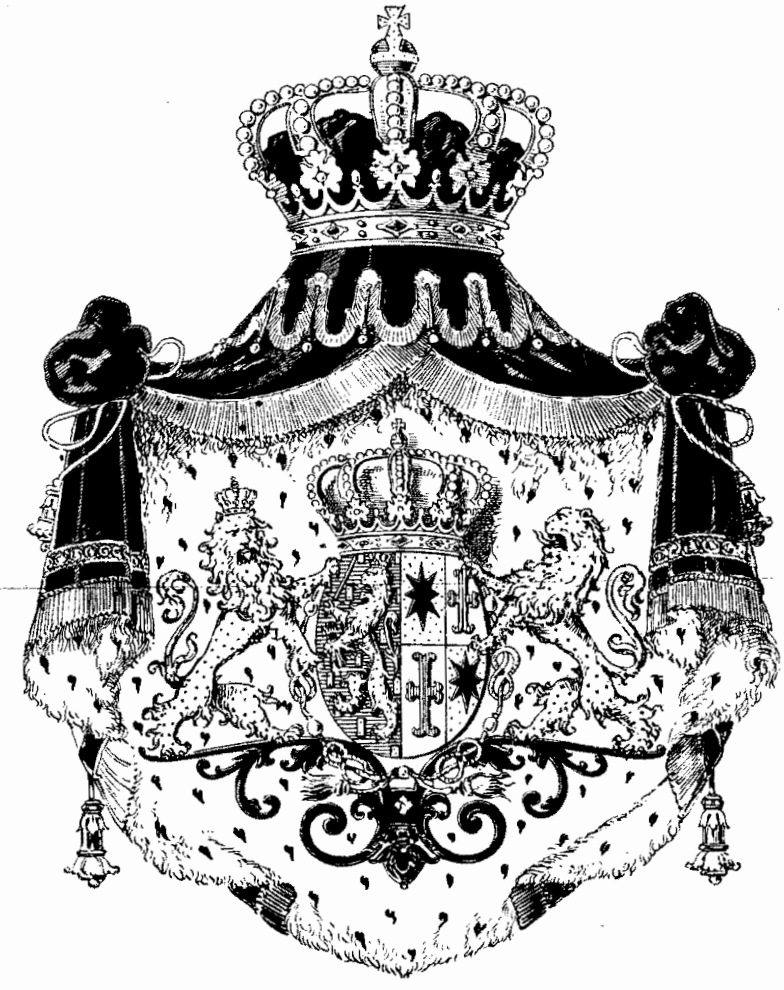

Naamlijst der Schepenen van Zutphen.

(Vervolg van kolom 111.)

1442.

Johan Kreijnck, zeg.,
Wermbolt Stuvenberch, zeg. en overrentm.
Alphärt Iseren, onderrentm.,
Andries Yseren Tonisz.,
Andries Yseren Geritsz.,
Jacob Schimmelpenninck,
Wermbolt Stuerman,
Aerent van Herwen,
Johan Huerninc,
Deric van Drynen,
Raden :
Gerrit U lrics.
Berent van Boerle,
Henric Nyenhuys,
Sele Keppelman,
Evert ter Voerst,
Johan Stuerman,
Henric Kaelsac.
Secr.: als boven.

1443 (1).

Wermbolt Stuevenbergh, zeg.,
Berent van Boerlo, zeg.,
Andries Iseren Tonijsz., overrentm.
Sele Keppelman, onderrentm ,
Henrick Nyenhuys,
Andries Yseren Geritsz.
Alphart Yseren,
Henric Kaelsack,
Evert van der Voerst,
Johan Stuerman,
Arnt van den Walle.
Raden: (2)
Johan Kreyng,
Jacob Scimmelpenninc,
Gerit Ulrics,
Derck van Drynen,
Johan Huerninc,
Warmbolt Stuermnn.
Secr.: Henricus.

1444.

Jan Kreijnck, zeg.,
Bernt van Bourlo, zeg.,
Jacob Schimmelpenning, overrentm. (3),
Evert van der Voerst,
Henrick Nyenhuess,
Derck van Drijnen,
Warmbolt Stuvenberch,
Andries Yseren,
Andries Yseren Tonisz.,
Zele Keppelman,
Wermbolt Stuerman,
Johan Stuerman,
Rense Kreijnck,
Henric Raelsack,
Johan Huerninc,
Gerit Ulrics.
Secr.: Her Henric, onser Stadt overste schrijver.

1445.

Johan Kreijnck, zeg.,
Alphart Yseren, zeg.,
Wermbolt Stuvenborch, overrentm.,
Andries Yseren, onderrcntm.,
Andries Iseren Tonisz.,
Rense Kreijnck,
Zeel Keppelman,
Evert van der Voorst,
Gerrit Uelrick,
Johan Huijrninck,
Henrick Nyenhuis,
Arent Gerritsoen, Andries Yseren Geritsoen,
Derick van Drynen,
Wermbolt Stuerman,
Bernardus de Boerlc,
Jacob Schimmelpenninck,
Johan Stuerman,
Henrick Kaelsack.
Secr.: Her Henric van Zedem onser stat overste scriver.

1446.

Allphert Iseren, zeg.,
Berent van Boerle, zeg. en overrentm.,
Evert van der Voerst, onderrentm.,
Zelle Keppelman,
Andries Iseren Tonysz.,
Derick van Drijnen,
Wermbolt Stuvenberch,
Henrick Koelsack,
Henrick Nyenbues,
Xermbolt Stuerman,
Andries Iseren Gerritsz.,
Johan Stuerman,
Andries Yseren,
Johan Kreynck,
Jacob Schimmelpenninck,
Rense Kreynck,
Gerrit Ulrix,
Johan Huerninc.
Secr.: als boven.

1447.

Bernardus van Boerl, magister civium,
Johan Kreynck, zeg. en overrentm.,
Zeel Keppelman, zeg. en onderrentm ,
Henrick Nyenhuis,
Johan Huirninck,
Henrick Kaelsack,
Derick van Drijnen,
Andries Iseren,
Rense Kreynck,
Evert van der Voerst,
Jacob Schimmelpenninck,
Alphert Iseren,
Johan Stuerman,
Gerit Ulrics.
Raden :
Andries Yseren Gerritsoen,
Andries Yseren Thonissoen,
Wermbolt Stuvenberch.
Secr.: als boven.

1448

Johan Kreijnck, zeg.,
Wermbolt Stuvenbergh, zeg. en onderrentm.,
Andries Iseren, overrentm.,
Jacob Schimmelpenninck,
Gerit Oelrix,
Derck van Drijncn,
Alphert IJseren,
Johan Huerninck,
Warmbolt Stuijrman,
Rense Kreynck,
Andries Yseren Geritsen,
Andries Yseren Thoniszoen.
Raden :
Evert ter Voerst,
Zeel Keppelman,
Henric Nyenhues,
Henric Kaelsack,
Evert ten Wall,
Willem Lerinck.
Secr.: als boven.

1449

Wermbolt Stuvenberch, zeg.,
Evert ter Voerst, zeg. en overrentm.,
Ceel Keppelman, onderrentm.,
Andries IJseren Tonisz,
Henrick Nyenhuis,
Henrick Kaelsack,
Evert Asse,
Alphert IJseren,
Willem Lerinck,
Evert van den Walle,
Andries Yseren Gheritsoen.
R a d e n :
Johan Kreijng,
Jacob Schimmelpenninc,
Deric van Drynen,
Rense Kreyng,
Johan Huerninc
Gherit Ulrix.
Secr.: als boven.

1450

Evcrt ter Voerst, zeg.,
Johan Kreynck, zeg. en overrentm.,
Hënrick Kolsack, onderrentm.
Jacob Schimmelpenninck,
Gerit Oelrix,
Zelle Keppelman,
Henrick Nyenhues,
Diderich van Drynen,
Johan Huerninck,
Rense Kreijnck,
Evert van den Walle,
Willem Lerinck
Raden :
Andries Iseren Tonniss,
Andries Iseren Gerritss,
Wermbolt Stuvenbergh,
Alphert Yseren,
Andries Yseren,
Evert Asse.
Secr.: als boven.

1451

Johan Kreijnck, zeg.,
Andries Iseren, zeg. en overrentm.,
Andries Iseren Tonniss, onderrentm.,
Jacob Schimmelpenninck,
Gerijt Oelrix,
Johan Huerninck,
Derick van Drynen,
Andries Yseron Gerritsz.,

---

(1) Hs D plaatst bij dit jaar de volgende aanteekening: Aº 1444. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. zyn alle deselve gebleven, alleen. dat alle Jaer by Lotinge is gelottet, wie de twaelff Schepenen en wie de ze's Raeden geworden zyn Uyt Remens Observatien". Remens Observatiën, meermalen in dit hs aangehaald, zijn mij niet bekend. Kan één der lezers mij terecht helpen ?

(2) Tadama noemt ten onrechte als raden:
Zele Keppelman,
Evert van der Voorst,
Bernt van Boerlo,
Henrick Nijenhuis,
Johan Stuerman,
Henrick Kaelsack.

(3) Tadama heeft ten onrechte als rentmeester Andries IJseren.

Rense Kreynck,
Alphert Iseren,
Evert Asse,
Herman Barner.
Raden :
Zeelman Keppelman,
Evert ter Voerst,
Henric Neyenhuess,
Henric Kaelsack,
Evert **ten Wall,**
Willem Lerinck.
Secr.: als boven.

1452 (1).

Andries **Iseren,** zeg.,
Evert van der Voerst, zeg.
en overrentm.,
Zelman Keppelman,
Henrick Nyenhuis,
Andries **Iseren** Tonniss,
Andries **Iseren** Gerritas,
Henrick Kaalsack,
Alphart Iseren, ob.,
Evert van den Wall,
Willem Leerinck,
Evert **Asse,**
Herman Barner.
Raden :
Johan Kreynck, ob.,
Jacob Schimmelpenninck,
Gerrit Ulrix,
Derrick van Drijnen,
Johan **Huirningh,**
Renze Kreynck.
Secr.: als boven.

1453.

Evert ter **Voerst,** zeg.,
Gerrit Oelris, zeg.,
Willem **Leerinck, overrentm.,**
Zelman Keppelman, onder-
rentm.,
Henrick Nyenhuis,
Henrick Kaelsack,
Evert van den **Wall,**
Johan Huernynck,
Rense Kreynck,
Derck van Drijnen,
Henrick **Kreynck,**
Alphert Schimmelpenninck.
Raden :
Andries Yseren, Thoniss.,
Andries Yseren Gheritss.,
ob ,
Evert Asse,
Hcrman Berner,
Johan ter **Cappellen,**
Andries IJseren.
Sccr. : als boven.

1454.

Gerrit Ulrix, zeg.,
Andries Iseren Toniss., zeg.
en overrentm..
Ilenrick **Kreijnck, onder-**
rentm
Derrick van Drynen,
Andries Iseren
Reuze Kreynck,
Johan Huirninck,
Evert **Asse,**
Herman Barner,
Alphert Schimmelpenninck,
Johan van der **Capellen,**
Raden :
Werner **Tolner.**
Zelman Keppelman,
Evert ter Voorst,
Henrick Nyenhuis,
Henrick Kaelsack,
Wilhem Leerinck,
Evert van de Wall.
Secr.: als boren.

(1) Hs D plaatst bij dat jaar de volgende aanteekening: „N. B A° 1453 syn deselve gebleven, en occk met Lotinge omgelot wie Schepenen en wie Raden syn geworden en syn op 't nye in plaets van 2 afgestorvene daer in gecoren *Evert van den Wall, Willem Leerinck Alphert Schimmelpenninck.* Uyt Remens Observatien."

(Wordt vervolgd.)

Vragen en Antwoorden.

Weyers en den Hartog.

Christiaan Weyers huwt te Zalt Bammel 15 Maart 1759 met Maria Catharina Ortmans of Oortmans. Hij diende toen in het Regiment van den kolonel Heronius en lag in garnizoen te Nijmegen. De man overleed te Zalt Bommel 20 April 1810; de vrouw 7 Dec. 1810. Wanneer en waar werden deze echtelieden geboren (te Zalt Bommel ?), en wie waren de ouders etc. ?

Corstiaan den Hartog moet te Gorinchem overleden zijn 22 Juli 1840. Waar en wanneer werd hij geboren en wie waren zijn ouders? Misschien geeft de trouwacte licht ; ± 1790 moet hij gehuwd zijn met Hendrika Lachelouw, waarschijnlijk te Gorinchem. Ook de doodacte kan aanwijzing doen.

Wie verblijdt mij met een antwoord?

Oudshoorn. W. M. C. Regt.

Reuyl.

Ik bezit in mijn wapenverzameling ook een afdruk van een zegelstempel (geen wapen) van deze familie. Een opzichter of architect van dien naam te Gouda woonachtig verstrekte het mij en verzekerde mij, dat zijn familie daarrnede steeds gewoon was te zegelen Het stelt voor een brandende zoogenaamde godslamp met randschrift, : Splendens virtute majorem.

Oudshoorn. W. M. C. Regt.

Wie wil aan ondcrgeteekende voor eenigen tijd ter lezing geven :

„Der Snperintcndent und erste Hofprediger M. Johann Hector Dietz, seine Vorfahreu und Nachkommen. Ein Familienbuch von Dr. Alexander Dietz. Frankfort, 1889."
en
„Dr. R Béringuier · Stammbäume der Mitglieder der Französischen Colonie 'in Berlin." Berlin 1885.

Oudshoorn. W. M. C. Regt.

Geslacht Emmen.

Vorsterman van Oyen zegt in Stam- en *Wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche familiën* in de genealogie „Emmen" dat „Rudolf Emmen, zoon van Warner, huwt met Susanna Verrutius, dochter van Hieronymus Verrutius".

Op den huize Traeylemaborch te Slochteren (prov. Groningen) hangen de portretten van Rudolf Emmen en van zijn huisvrouw Susanna Verrutius beiden voornoemd.

1. Op het doek van het vrouwenportret staat het alliantie-wapen Verrutius-N.N.

Beschrijving van het wapen N.N. : „Gedeeld: 1 in goud een halve adelaar van sabel uitgaande van de deelingslijn; 2. doorsneden : a. in azuur twee gouden sterren *b.* in keel een gouden lelie.

Van welk geslacht is dit wapen ?"

Achter dit portret staat: „Anna Verrucius , huysvrouwe van Rudolf Emmen." Het alliantie-wapen Verrutius-N.N. is dus waarschijnlijk van hare ouders.

II. Op het doek van het mansportret staat het alliantie-wapen Emmen N N.

Het wapen N.N. is vrij onduidelijk.

Het schild is waarschijnlijk van goud met een balk van ..... beladen met drie rozen van keel, vergezeld van drie onduidelijke figuren (waarschijnlijk eikenbladen) van goud of bruin.

Van welk geslacht is dit wapen?

Het alliantie-wapen Emmen-N.N. is dus waarschijnlijk van Rudolfs ouders, dus van Warner en zijne huisvrouw.

Hoe heette zij?

Mr. D. E.

INHOUD 1897, N°. 8.

Bericht. — Het Wapen van H. M. de Koningin-Weduwe-Regentes der Nederlanden, door M. G. Wildeman. (Met eene plaat.) — De Waarheid over den „Goedendag", door J. Th. de Raadt. — Naamlijst der Schepenen van Zutphen (vervolg van kolom 111), door J. Gimberg. — Vragen en Antwoorden.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H.J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen ; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 23 te Haarlem.

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer dhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, *Jan van Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Leden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f* 10.00

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 9. XVe Jaargang. 1897.

De Latijnsche School te Zierikzee en hare rectoren van de eerste helft der XVIe eeuw tot 1880.

In het bekende werk „Tegenwoordige Staat der Vereenigde Nederlanden" en wel in het 9de deel, dat de beschrijving van Zeeland, met name o.a van Zierikzee bevat, wordt op bladz. 365 van onze school gezegd: „schijnt „al vroeg opgeregt, en reeds in een Privilegie van Willem „van Henegouwen, van 't jaar 1304, gedagt te zijn" De brief, waarop hier gedoeld wordt en die in van Mieris Charterboek deel 11 fol. 38 (hoewel met geringe afwijkingen in de spelling) is afgedrukt, is nog in originali in het gemeente-archief van Zierikzee voorhanden en komt als n°. 19 op den inventaris voor.

Hij luidt letterlijk als volgt :„Wi Willem outste sone „sgraven van henegouwen van holl. van zeland eñ sheñ „van vriesland riddē/ maken kont allen lieden, dat wi ons „heñ ons vader ghetrouwen porteñ van zyrixe omme/ „menichen ghetrouwen dienst die si ons dickeu ghedaen „hebben en sullen doen, gheven van/ ons heñ weghen „ons vader eñ den onsen, dat si die scole van zyrixe „gheven moghen alse/ruem word, enē clerc die ons „ghetrouwe es eñ der port orbare. Eñ omme dat wi / willen „dat dit stade blive eñ vast, soe hebben wi desen brief „besegheld met onsen seghele/eñ hebbē onsen hē onsen „vader in belovet te houdene. Ghegheven int jaer ons heñ „alse/mē scrivet m. ccc. eñ vire des woens daghes vor „assencioen."

De brief is op perkament; het zegel verloren

Zonder twijfel ziet dit stuk op die inrichting van onderwijs te Zierikzee, welke, in den loop der tijden belangrijker geworden, in íle XVIe eeuw meermalen als „de grote schole" vermeld wordt en *waar* vele jongelieden, die later in de rollen der buitenlandsche hoogescholen (o.a. van die te Keulen) opgeteekend werden, hunne eerste schreden hebben leeren zetten op de bane der wetenschap.

Door het betreurd gemis van de meeste bronnen, blijft de geschiedenis van het middeneeuwsch Zierikzee nog altijd in eene geheimzinnige schemering gehuld. Uit de XIVe en XVe eeuw, ja zelfs uit een groot deel der XVIe eeuw is ons *al* zeer weinig omtrent de toen bloeiende stad bekend gebleven. De laatste jaren van den zoogenoemden Franschen tijd zijn voor het oude en rijke archief der stad verderfelijk geweest. Eene ingestelde strafvervolging tegen den vandaalechen maire (Dr Nicolaas de Kater) die de documenten voor scheurpapier bij 't pond liet verkoopen en de geheele charter-verzameling voor een tijdje in handen van een joodschen uitdrager bracht, had geen voortgang en zou, indien zij al ten uitvoer gelegd was, de vernietiging van zeer vele belangrijke bescheiden toch niet ongedaan gemaakt hebben.

Pas in de eerste helft der XVIe eeuw vallen ten opzichte der „grote schole" lichtstraaltjes in het schemerdonker verleden van het oude Zierikzee. In een brief „de Ratione studii" van Adriaan van Baarland wenscht deze zijn vriend

1°. Mr. *Guilielmus Zagarus* geluk met de benoeming tot rector te Zierikzee, waar hij een even waardige en ernstige, als geleerde en dichtlievende schoolvoogd zal wezen.

Zagarus, die te Goes geboren was, op 12 Juni 1521 poorter en daags daarna pensionaris te Zierikzee werd, schijnt tot 1533 aan het hoofd der Latijnsche school te hebben gestaan, daar hij, wellicht om zijne vermaardheid door de in 1531 te Parijs uitgegeven rechtsgeleerde verhandeling over de Lex lecta, tot raadsheer in het Hof van Friesland benoemd werd en 13 April 1533 ontslag als pensionaris van Zierikzee bekwam.

In December 1538 is hij overleden te Leeuwarden, alwaar zijn grafteeken nog lang is bewaard gebleven.

In het Noorden heeft hij zich als een voorstander der nieuwe leer doen kennen, hoewel gemeld wordt, dat hij later weer van gevoelen zou veranderd zijn.

Een broeder van hem, Pieter Jansz. Zagars, werd 12 Juli 1527 poorter te Zierikzee.

Wie zijn omiddellijke opvolger geweest is, valt vooralsnog niet te zeggen, althans uit raadsnotulen van 28 Januari en 11 Maart 1538 blijkt, dat het toen weder noodig was „de schole van een opperschoolmeester of rector te voorzien". Wellicht is kort daarop (31 October) aangenomen :

2°. Mr. *Cornelis Hendrikse,* van wien wij alleen weten,

dat hij 13 September 1540 overleed en in de St. Lievens-Monsterkerk begraven is.

Gedurende twee jaren blijkt wederom niets van het wedervaren der school, totdat op 6 Maart *1542*.

3°. Mr *Paschasius* Oenius tot „schoolmeester" aangenomen werd. Passchier Oens Johanneszoon, was volgens het Poorterboek van Zierikzee, d.d. 5 December 1549, geboren te Heicruce in het land van Edinge (?).

Zijn schooldienst was vrij langdurig en eindigde in 1569. Ter oorzake van zijne geneigdheid tot de hervormde leer achtte de vicaris van den Bisschop van Middelburg bij brief van Juni 1569 zijne afzetting noodzakelijk. De Raad van Zierikzee was echter hiermede niet zeer ingenomen, hield hem zoolang mogelijk de hand boven 't hoofd, beriep zich tegenover den vicaris op het „privilegie van de scholasterye"' (zie boven) en gaf, toen de rector met eenige afgevaardigden der stad tevergeefs bij den vicaris de zaak bepleit bad, aan Oenius „goede certificaten" en een pensioen van £ 6 jaarlijks zijn leven lang, terwijl hij bij voorkomend schrijfwerk door de stad „in recommandatie" werd gehouden. Verder besloot men op 22 Juli van bovengenoemd jaar naar een bekwaam schoolmeester om te zien en nlzoo de stad tc houden „in de possessie van de scholasterye".

Eerst onderhandelde men met Mr. *Nicolaas Voeglens*, die overkwam, maar met wien men h< t niet eens werd Toen viel het oog op meester Goesaen, Goossen of Goeswyn, destijds te Haamstede woonachtig.

Paschasius Oenius bleef te Zierikzee wonen, overleefde nog het beleg der Spanjaarden in 1575 en '76 en wordt op 7 April 1577 nog vermeld, toen hij als ouderling deel nam aan het eerste Avondmaal, dat na de bevrijding uit de Spaansche macht te Zierikzee gehouden werd en waarbij ook zijn zoon *Johannes* en zijne dochter *Anna* aanzaten.

4°. Meester *Goossen*, ook voorkomende onder de namen Goeswyn, Goessen, Ghosen, Goswin etc., werd door den Raad van Zierikzee op 16 October 1569, na rapport van Burgemeesters, voor den tijd van drie jaren tot „rector van de groote schole" aangenomen op eene wedde van honderd gulden, £ 3 voor huishuur, benevens het schoolgeld der kinderen en verdere emolumenten. Den 23 October 1571 sloot de Raad, hoewel de drie jaren nog niet om waren, eene nieuwe, voor „Mr. Goeswin" nog voordeeliger verbintenis

Hij schijnt tot 1577 in functie gebleven te zijn. In dat jaar was er n.l. sprake om te accordeeren met Mr. *Ancerius* (misschien *Johannes Arcerius*, geb. te Noordhorn in 1533, predikant te Altona in 1367, rector te Franeker in 1565, wederom predikant te Brouwershaven 1574, te Purmerend 1575, te Enkuizen 1576, te Brugge 1578, te Sluis sedert 1578 en 27 Juli 1604 te Franeker als hoogleeraar in de Grieksche taal overleden), maar dit leidde tot geen resultaat, althans:

5°. Mr. *Bartholomeus*, wordt op 19 November 1577 als „schoolmeester" vermeld, toen hij eene gratificatie van de stad verkreeg „ter zake van zijn onkosten in het verhuizen van Engeland herwaarts, daartoe van stadswege ontboden zijnde", wellicht was daar nog een deel van zijn huisraad, want zelf woonde hij bij zijne benoeming in April of Mei 1577 te Middelburg. Den 9 Juni kwam hij met attestatie van daar te Zierikzee ten Avondmaal.

Hoe lang hij zijn ambt bediend heeft is niet met zekerheid te zeggen ; wellicht echter tot 1590, toen besloten werd „den schoolmeester der Groote school „wegens zijn verzuim in het onderwijzen der jeugd, waar„door de Latijnsche school genoegzaam geheel vervallen „was, benevens voor wangedrag, zijn dienst op te zeggen „en scholasters genuthoriseerd naar een ander bekwaam „persoon om te zien".

Gedurende zijn rectoraat was een soort college van curatoren op 12 September 1580 ingesteld. De eerste „scholasters" waren *Mr. Maarten Willemsz. (Cromstrien)*, secretaris van Zierikzee, *Rochus Hoffer*, schepen, raad, thesaurier en burgemeester van Zierikzee, en *Mr. Daniel Jacobi*, gecommitteerde raad van Zeeland Tenzelfden dage had de Raad besloten „met *Theodorus Kemp*, „Antverpianus, bij de Regeerders van de Christelijke Kerk „aan den Raad gepresenteerd tot schoolmeester (1), in „communicatie te komen".

Het accoord werd nog dien eigen dag getroffen en toen ook besloten bij Gecommitteerde Raden te bewerken, dat de aangenomen schoolmeester betaald zou worden „uit „de renten op deze stad, competeerende de geestelijke „goederen der stad".

Daar *Kemp* echter als conrector fungeerde en wij hem alleen vermelden omderwillo van de bekendheid die zijn scholier *Jacob Cats* hem verschaft heeft, zij alleen hier in het voorbijgaan meegedeeld, dat hij bepaaldelijk onderwijs in 't Latijn schijnt gegeven te hebben, op 13 Januari 1592 van den Raad vrijdom van accijns verkreeg „gelijk „als de rector dezer stede" ter somma van 26 schellingen 's jaars, in 1601 nog vermeld wordt en gehuwd is geweest met *Clara* (de bastaarddochter van *Jhr. Jacob van Serooskerke*, heer van Welland) die nog als zijne vrouw in 1612 in leven was.

Na het ontslag van no. 5, besloot de Raad den 22 Juli 1590 een te Veere woonachtig persoon te onbieden, daartoe door „scholasters aangediend", om te zien of Burgemeester8 en Thcsaurieren met hem zouden kunnen accordeeren. Dit gelukte spoedig, en

6°. *Pieter de Punder* werd benoemd. Op 27 September 1590 kwam hij, benevens zijne vrouw *Christina*, met attestatie ten Avondmaal. Den 28 Maart 1593 werd hem £ 6 's jaar8 toegelegd om daarmee zijne huishuur te kunnen betalen en op 21 December 1594 werd eene woning, die in dat jaar bij de groote school gevoegd was en door de stad verhuurd werd aan *Guillaume de Maulde*, heer van *Mansard* (2), in onderhuur aan den rector afgestaan.

Naar het schijnt nam de school onder het bewind van de Punder niet in bloei toe en zag de Raad naar middelen om tot verbetering. Daarom werd op 22 November 1596 besloten „tot vordering en bereiking van een goed effect „van de beurzen bij de Staten (van Zeeland) opgericht „tot onderhoud van eenige studenten in de theologie, met „*Henricus Brandt* in communicatie te komen, om hem „aan te nemen tot rector dezer stede en voorts zoodanige „ordre te stellen. als tot reformatie, directie en vordering „van de scholen zal kunnen dienen en worden Burge„ meesters, de Secretaris en de Pensionaris geauthoriseerd „dit alle8 met Henricus Brandt en Petrus de Pundere te „schikken, ten einde Brandt geïnstalleerd en de Pundere

(1) Bij raadsbesluit van 20 Februari 1577 was: „op 't request van die „van de Consistorie geresolveerd, dat de Schole de Kerke zal volgen," eto.

(2) *Guillaume de Maulde* heer van *Mansard won* te Zierikzee bij zijne vrouw *Judith van Haceskercke: Joanna*, gedoopt 21 Mei 1591, *Johan*, gedoopt 29 Juli 1593 en *Lodewijk*, gedoopt 12 April 1599.. Zij hadden zich in 't voorjaar van 1590 te Zierikzee gevestigd.

„genoegen gegeven werde". Tegelijker tijd werd ook een concept-reglement op de scholen gearresteerd en curatoren gemachtigd om dit, zoo noodig, tot voordeel der scholen te wijzigen.

Toen nu op 29 November 1596 gerapporteerd werd, dat zoowel Brandt als de Punder zich met den voorslag van den Raad konden vereenigen, werd nog tenzelfden dage Henricus Brandt aangesteld tot „super-intendent of „opper-rector van stads scholen".

De Punder overleed in het begin van 1597. Bij zijne vrouw Christina had hij te Zierikzee eene dochter *Judith* gewonnen, die 1 November 1590 alhier gedoopt werd.

[Wordt *vervolgd.*]

Het geslacht Pruyn (*) in Amerika,

DOOR

JOHN Q. L. PRUYN te *Albany.*

(1)

(1) Jan of Johannis Pruyn, de vader van

(2)

(2) Frans Jansz. Pruyn was reeds in Albany in 1661.

(*) Dit geslacht sedert 'de tweede helft der 17e eeuw in Amerika gevestigd en afkomstig uit de Nederlanden, waarvan de naam in verschillende vormen voorkomt als: *Pruen, Pruin, Proen en* waarschijnlijk eene derivatie is van *Pruynen* of *Proenen* wordt zelfs eenenkele maal in de oude acta als *Pruym* vermeld, hoewel niet de minste verwantschap bestaat met de geslachten van dien naam

Opmerking verdient het feit, dat in de Correspondance du Cardinal de Granvelle t. w., Uruxelles 1884, pag. 223 de daargenoemde tresorier van Antwerpen *Christoffel Pruynen* of *Pruyn* ook *Pruym* wordt genoemd, terwijl deze toch wordt beschouwd als behoorende tot bovengenoemd geslacht Allen, die meer licht kunnen verspreiden over dit geslacht, met betrekking tot hun verblijf in de Nederlanden, zullen onze Amerikaansche broeder voorzeker zeer verplichten Desbetreffende mededeelingen neemt de redactie gaarne in ontvangst.

WILDEMAN.

Den 7n Augustus 1661 heeft hij eene koop-acte onderteekend van land (zie Notarieele Documenten 1660-1677 pag. 114 op het kantoor van den County-Clerk in bewaring). Zijne vrouw was Aeltje of Alida .... — In 1668, als gevolmachtigde van Ackes, Aques of Jacqus Cornelisse van Slyck, verkocht hij een zeker stuk lands in de Kolonie Rensselaerwyck aan zekeren Jan Labatie en later in hetzelfde jaar kocht hij voor zich van Gerrit Slechtenhorst, het stuk lands aan den Noordoostelijken hoek van Maiden Lane en James street. In 1703 werd het verkocht aan Johannes Mingael (zie Munsell's Collections, Deel IQ, bladz. 211, 438,439). Den 19 February 1683/4 kocht hij van Johannes Clute en zijne vrouw Bata en denzelfden datum betaalde hij daarvoor, „ten bedrage van „Tweeën Twintig Bevers" ..... een zeker stuk gronds, waarop de voornoemde Frans Jansz. Pruyn een huis heeft gebouwd, staande en gelegen in Albany in de Brouwers straat tusschen het huis en erve van Jacob' Lokermans en het stuk gronds van Geurt Hendriks, begrensd ten Oosten door de Hooge straat, ten westen door de Beek straat, welke zich uitstrekt van het erf van Frans Jansz. Pruyn tot aan de palissaden van de stad; de breedte daarvan aan de straat zijnde dertig en een halve voet, Rijulaudsche Maat, de tegenovergelegen zijde twee en twintig voet en negen duimen; de lengte aan de zuidelijke zijde zes roeden zeven en een halve voet en dezelfde lengte aan de noordelijke zijde" enz. (Acten van Verkoop, 3de Deel pag. 331 van den Klerk van Albany County). Dit lot strekte zich uit van Broadway tot James straat en was het derde of vierde ten zuiden van Steuben straat. Het werd naderhand door zijn zoon John bewoond (Munsell's Collections, Deel IQ, bladz. 201). Hem werd eene boete van vijftien schillingen opgelegd „door de Regters van de Stad en County Albany den llden Dag in September 1705" ..... „omdat hij de straat voor zijn huis niet had bestraat, zooals het bevolen was in eene stads Proclamatie".

In 1706 nam hij een hypotheek op de boerderij van Conrad Borghart te Kinderhook, welke hypotheek zijne executeurs en administrateurs Johannes Pruyn en Jacob Lansing verklaarden voldaan te zijn den ôden February 1713/4. Daar hij in Januarij 1699 weigerde den eed van trouw aan Koning Willem af te leggen, werd hij als een aanhanger *van* den Paus beschouwd. Hij beloofde evenwel om een trouw onderdaan te zijn. Zijn zoon Johannes onderteekende den eed. Aeltje, de vrouw van Frans, komt reeds in 1683 voor, op het lidmatenboek van de Gereformeerde Kerk. Oudere opgaven ontbreken. De drie jongste kinderen van Frans, geboren nà 1683, werden gedoopt in de Gereformeerde Kerk en zijn naam komt voor op de lijst der begravenen in 1712. Hij had de volgende afstammelingen :

3. Anna, huwde Warner van Yveren
4. John (Johannes) huwde Emilea Sanders.

5. Hendrick, huwde Anna Hofmans.
6. Maria, huwde Elbert Gerritse.
7. Christine, huwde Jan Gerritsen.
8. Magdalena, geb. 8 Jan 1676, waarvan verder niets meer bekend is.
9. Samuel, huwde Maria Bogart.
10. Helena, huwde Jacob Lansing.
11. Francis (Frans) huwde „Margarita".
12. Bernardina (Barentje) huwde Jan Everteen.
13. Arnold (Arent) huwde Catryna Ganswoort.

(4).

(4) John, of Johannis Pruyn, zoon van (2) Frans en Alida Pruyn ; geb. 1 Maart 1667 ; toegelaten in de Hollandsche Kerk in 1683 ; begraven 23 Augustus 1749, huwde den 3 Sept 1705 Emelia Sanders geboren in Mei 1680 als dochter van Robert Sanders en Elsie Barentse. In 1720 en in 1742 vindt men zijn naam op de lijst van grondeigenaars in de Derde Ward (wijk) van de stad Albany. Zijn huis was gelegen aan den oost-kant van James straat, drie of vier deuren ten Zuiden van Steuben straat (Munsell's Coll Vol IV p. 201). Hij was Adjunct-Wethouder in 1710—11 en Wethouder (Alderman) van 1718-1'726. In 1728 was hij Vrederegter voor het Kanton Albany. Hij had de volgende afstammelingen :

15. Alida, huwde Hendrick Logan.
16. Johannis, gedoopt 12 Juny 1709 (Frederik Visscher, Sarah Grevenraad). In 1734-35 was hij Constable (Deurwaarder) voor de Derde Ward (wijk) van Albany.
17. Elsie, huwde Abraham Kip.

5.

(5). Hendrick Pruyn, zoon van (2) Frans en Alida Pruyn, geboren 13 Juny 1670 ; toegelaten in de Hollandsche Kerk te Albany den 21 Maart 1695 ; gehuwd den 4den Jan. 1702 te Kingston, Ulster County N. Y. met Anna Hofmans, van Albany. De huwelijksplechtigheid werd voltrokken door Dominus Jan Petrus Nucella, die in Albany en omstreken zijn ambt vervulde van 1695 tot 1704. Hendrick Pruyn vestigde zich in Kingston, want wij vinden melding gemaakt, dat den 30aten Juni 1702 zekere Cornelis Tynhout en diens vrouw aan Hendrick Pruyn verkocht heeft acht morgens of zestien akkers land." Den 19 Juny 1703 hebben Hendrik en Antje Pruyn, van Kingston, Ulster County, ook een huis en erf in Kingston verkocht aan Johannes Traphagen." Zijn naam komt voor in de Verslagen van de County (kanton) gedurende meer dan twintig jaren als kooper of verkooper. In 1719 was hij Regter om eene bijzondere zaak te beslissen (Engelsche Manuscripten, vol LXII pag. 48 in het bureau van den Secretaris van Staat te Albany), en men vindt zijn naam vermeldt als Wethouder van Kingston in eene acte van verkoop van 18 February 1725/6. Zijn testamenten gedateerd 23 en 26 Maart 1744/5 werden geopend 6 Mei 1752. Hij liet geen kinderen na,

9.

(9) Samuel Pruyn, zoon van (2) Frans en Alida Pruyn, geb. 2 Dec. 1677, begraven 27 Juny 1752; huwde 15 January 1704 met Maria Bogart, geb. 14 Juny 1681, dochter van Jacob Cornelisse Bogars en Jannetje Zuukenbush.

Hij was Wethouder voor de Derde Ward (wijk) van van 1729 tot 1732.

In 1703 was hij een van degenen „die werk en materialen geleverd hebben voor het huis van den Dominus" In 1720 tot 1742 komt zijn naam voor op de lijst van grondeigenaars in de derde wijk van de stad Albany. Hij en zijn broeders Francis en Arnold of Arent en misschien zijn vader woonden op verschillende tijdstippen tusschen 1703-1727 aan den noordoostelijken hoek van James straat en Maiden Lane (Munsells Coll. vol. IV pag. 201) Hij had de volgende afstammelingen:

18. Francis S, (1) huwde (14) Alida van Yveren.
19. Alida, ged. 17 Nov. 1706 (Elbert Gerritse, Barentje Pruyn, tante) (2) begraven 23 Jan 1727.
20. Jacob, ged. 10 February 1712 (Jacob Bogert Dorothea Bogert) begraven 27 Juny 1752. In 1737-38 was hij Constable (Deurwaarder) voor de Derde Ward (wijk) van de stad Albany. Zijn naam komt voor op de Monster-Rol1 van de Kompanie van Kapitein Winne in 1744.
21. Maria, ged. 20 Sept. 1713 (Cornelis Bogart, Catharina Bogart) begraven 5 Sept. 1746.
22. Johannis S., huwde Jannetje van Aelsteyn. Zijn naam komt ook voor op den Monster-Rol1 van de Kompanie van Kapitein Winne in 1744.

(11)

(11) Frans of Francis Pruyn Jr. zoon van (2) Francis en Alida Pruyn, geb. 23 Sept. 1683, gedoopt in de Hollandsche Kerk (Bata Slegtenhorst). Er is niet veel van hem bekend. De datum van zijn huwelijk noch de naam zijner vrouw worden vermeld, zij is slechts bekend als „Margarita" Uit documenten in het bezit van den schrijver gedateerd 1 Dec. 1712 kan men opmaken, dat (11) Frans en zijn zwager Jacob Lansing een boerderij exploiteerden „achter de Turkyas landerijen". In 1740 waren zij nog in het bezit daarvan. Frans Pruyn's naam komt in 1740 voor op een lijst van Vrijhouders in de Kolonij Rensselaerwijck. Volgens het doopregister in de Holl Kerk had hij bij „Margarita" de volgende kinderen:

23. Christina, huwde Jan van der Werken.
24. Maria, huwde Jacob Harzen.
25. Magdalena, huwde Samuel Burn.
26. Anna, gedoopt 24 Maart 1723 (Hendrik Lansing, Alida van Yveren, nicht aan de vaders kant).
27. Elisabeth, gedoopt 13 Juny 1725. (Abraham van Arnhem, Elisabeth Lansing).
28. David, gedoopt '6 Oct. 1727 (Cristopher Schiaensch, Emilia Pruyn, tante) Hij verkreeg vrije landerijen in de Counties (kantons) Albany en Montgomery in 1766-1786 (Landspapieren op het kantoor van den Secr. van Staat te Albany vol XXI p. 175 XXII p 13 ; XXIV p 20 ; XXXIX p. 102 XL111 p 121) huwde Lena Snoek.
29. Francis, ged. 8 Juny 1731 (Hendrick Gerritsen, Catherina Pruyn) huwde Annetje Davids.
30. Hendrick, gedoopt 30 Dec 1733 (Francis Lansing, Maria Evertsen). Den 25 Sept. 1756 verkreeg hij rechterlijke vergunnning om Ester Stiklarie te trouwen In 1756-57 was hij High-Constable (Alge-

(1) S. = Samuelse en beteekent de zoon van Samuel; het gebruik van de eerste letter van de vader's naam, was veel in gebruik bij de Hollanders.

(2) De bewerker heeft zooveel mogelijk in 't kort de namen der doopgetuigen opgegeveo. Ik vermeende in de plaataing geen verandering te moeten brengen. RED.

meen Deurwaarder) voor Albany ; en in 1752—62 was hij Brandmeester voor de Tweede wijk ; in 1767 deed hij afstand van zijne zitplaats in de kerk.

13.

(13). Arnold (Arent) Pruyn, zoon van (2) Francis en Alida Pruyn, gedoopt 24 Mei 1688 in de Hollandsche Kerk (Anna Pruyn, zuster), gehuwd 21 Nov. 1714 met Catrijna Gansevoort, dochter van Harmen Harmense, „bierbrouwer in Albany ongeveer 1660" en Maria, dochter van Leonard Conijn.

In 1716-17 was hij Brandmeester en in 1718-19 Deurwaarder voor de Tweede Wyk van de stad Albany. Omtrent 1730 of 1735 verhuisde hij naar Kinderhook en kocht een boederij van een Schermerhorn, die verscheidene malen omtrent dezen tijd in zulke onderhandelingen voorkomt.

In 1736 waren hij en zijne vrouw leden van de Hollandsche Kerk te Kinderhook. Ook was hij diaken en naderhand ouderling.

Hij liet de volgende afstammelingen na, die allen in de Hollandsche Kerk te Albany zijn gedoopt:

31. Alida, huwde Cornelius van Alen.
32. Maria, gedoopt 31 Mei 17 19 (Samuel Pruyn, oom, Anna Kittenaar) begraven 1 Nov. 1726.
33. Christine, gedoopt 24 Jan 1722 (Hendrik Pruyn, oom, Emelia Pruyn, tante van vaderszijde).
34. Lydia, tweeling-zuster van Christine, huwde Peter van Buren.
35. Francis, huwde Christina Goes (1).
36. Harmen, huwde Jannetje Goes (1).

18.

(18) Francis S., Pruyn, zoon van (9) Samuel Pruyn en Maria Bogart, ged. 15 Maart 1704 (Jacob *Bogart* Anna van *Yveren*, tante van vaderszijde), gest. 21 Aug. 1767; gehuwd den 15 July 1726 (14) met Alida van Yveren, dochter van Warner van Yveren en (3) Anna Pruyn; ged. den 6 Aug. 1704 (Samuel Pruyn. oom, Maria Gerritse, tante van moederszijde). In 1731-32 was hij Brandmeester, in 1745-46 assistant-Wethouder en in 1761-62 Wethouder voor de 2de wijk van de stad Albany. Hij had de volgendt afstammelingen :

37. Anna, geb. 1 Oct. 1726, ged. 30 Oct. (Casparus van Yveren, oom, Alida Pruyn) jong gestorven
38. Samuel, geb. 2 Oct. 1727, ged. 6 Oct. (Samue Pruyn, grootvader, Maria Bogart, grootmoeder), jong gestorven.
39. Samuel, huwde Neeltje ten Eyck.
40. Anna, geb. 20 April 1732, ged. 26 April (Casparus van Yveren, oom, Catharina Pruyne) gest. te New York 21 Dec. 1747.
41. Casparus, huwde Catharina Groesbeeck.
42. John F., huwde Gertrude Ten Eyck.
43. Jacob T. huwde Hendrickje van Buren.

22.

(22) John S., Pruyn, zoon van (9) Samuel Pruyn en Maria Bogert ; ged. 14 July 1723 (Arnold of Arent *Pruyn* oom en Catharine *Pruyne*) huwde Jeannette (Jannetje) van Aelsteyn, geb. 22 Aug. 1719, dochter van Martin Janse van Aelsteyn en Cornelia van den Bergh.

(1) Deze naam wordt ook gescheven „Hoes".

In 1744 komt zijn naam voor op de Monster-Rol1 van e Kompanie van Kapitein Winne.

In 1749-50 was hij Brandmeester voor de derde wijk an Albany. Hij had de volgende afstammelingen:

44. Jacob, huwde Neeltjë de Forest.
45. Maria, ged. 4 Nov 1750 (Francis Pruyn ; Alida Pruyn) huwde 9 Dec 1787, Peter Winne Witbeek.
46. Samuel, huwde Eleanor (Neeltje) Hosford.
47. John, huwde Ariaantje Verplanck.
48. Reinier, huwde Jeannette (Jannetje) Goewey.
49. Pietertje, ged. 15 Maart 1761 (Peter Yates ; Sarah van Aelsteyn) .
50. Francis, ged. 1 Oct. 1764 (Samuel Pruyn, oom, Neeltje Ten Eyck, zijne vrouw.

39.

(39) Samuel Pruyn, koopman, te Albany, zoon van 18) Francis S. Pruyn en (14) Alida van Yveren ; geb. Sept. 1728 (Samuel Pruyn, grootvader ; Marie Bogart, grootmoeder) gest. 14 Dec. 1785. Hij trouwde 17 Febr. 1756 Neeltje Ten Eyck ged 15 Jan. 1729 (John Visscher, Jane Ten Eyck) gest 14 April 1817; dochter van Jacob Ten Eyck en Alida Visscher, van Albany. In 1752 was ıij Brandmeester voor de tweede wijk van Albany, en n Maart 1764 vinden wij zijne handteekeniug onder een „Verzoekschrift van Kooplieden van Albany aan de „Lords of Trade" te Londen in betrekking tot den handel met le Indianen. In 1768 was hij Diaken van de Hollandsche Kerk. Hij woonde aan de zuidwestelijke hoek van Noord Pearl straat en Maiden Lane in een deftig gegeveld luis, lange jaren bekend als de „Pruyn Familie-woning". Hij had de navolgende afstammelingen:

51. Francis Samuel, huwde Maria van Ness.
52. Maria, huwde Abraham Hallenbeek.
53. Annetje, ged. 2 Aug. 1762. (Casparus *Pruyn*, oom, Alida Pruyn) overl. in „the Pruyn Familie-woning" den 2den Febr. 1833. Zij was eene groote voorgangster in kerkelijke zaken en eene der zoozeer bekende oude Hollandsche Dames in Albany. Bij hare begrafenis werd een herinnerings-preek gehouden door Rev. Isaac Ferris D. D. Leeraar van de Tweede Gereformeerde Kerk, waarvan zij Lidmaat was.
54. Jacob S., huwde Harriet Roseboom.
55. John S., huwde Margaret Lansiny.

41.

(41) Casparus Pruyn, zoon van (18) Francis S. Pruyn en (14) Alida van Yveren) geb 10 Mei 1734 (Jacob *Pruyn* oom, Maria Pruyn) — gest. 7 Oct. 1817, tr , 19 Dec. 1762, Catharina Groesbeek, geb 8 Mei 1737 (John van Ness, Catharina vau Ness) gest. 17 Febr. 1788 dochter van David Groesbeek en Maria van der Poel van Albany. In 1775 komt bij als luitenant voor op de lijst van het „Eerste Albany County Regement". Hij onderteekende le artikelen van de Vereeniging van met-dienstdoenden te Albany (zie Clinton Documenten Sept. 8. 1776).

In 1785 was hij een van de Assessors (Taxateurs) voor le 2de Ward (wijk) van Albany en daarna als Ouderling van de Hollandsche kerk. Hij had de volgende afstammelingen :

56. Maria, geb 17 April 1763 (David *Groesbeek*, grootvader, Catharina Groesbeek) gest 14 Maart 1821,
57. Alida, geb, 12 Jan 1765 (Samuel Pruyn, oom,

Neeltje *Pruyn* zijne vrouw) gest. 11 Sept. 1767.

58. Francis, geb. 16 Sept. 1767 (Samuel *Pruyn* oom, Alida *Pruyn*) gest. 27 Sept. 1768.
69. Francis C., huwde Gornelia Dunbar.
60. David, huwde Hebertie Lansing.
61. Alida, geb. 11 Maart 1773 (John *Pruyn*, oom, Gertrnde *Ten Eyck* zijne vrouw.)
62. William, geb. 11 Maart 1776 (John Groesbeek, Catharine, Groesbeek) gest. *1834*.

42.

(42) John F. Prnyn, zoon van (18) Francis S., Pruyn en (14) Alida van Yveren, geboren 22 Dec. 1739 (John Pruyn neef; Elsie *Pruyn*, nicht) gest. 23 Maart 1815, gehuwd 13 July 1769 Gertrude Ten Eyck, geb. 11 January $173^5/_6$ (Hendrick Mijndert *Rooseboom*, Gertrude *van der Heyden)* gest. 16 Mei 1807 ; dochter van Jacob Ten Eyck en Alida Visscher, van Albany. In 1762 was hij High-Constable (deurwaarder) van Albany, vervolgens lid van Kapt. John Price's Kompanie Oct. en November 1779 (zie 2635a der Clinton Documenten); was ontslagen Oct. 23, 1779) Clinton Documenten 2635 *f.*) Assistant-Wethouder voor de 2e ward (wijk) van Albany Oct. 1792-1794, Hij liet geene afstammelingon na.

43.

(43) Jacob F., Ruyn zoon van (18) Francis S., Pruyn en (14) Alida van Yveren ; geb. 22 July 1744 (Bernardus *Harzen ;* Catharina *Winne*) gest. 17 Juny 1812; getr. 15 Feb. 1774, met Henrietta (Hendrickie) van Buren, ged. 15 Oct. 1749, dochter van Barent (zoon van Peter Martensc, van Kinderhook) van Buren en Catalyna Schermerhorn. Hij had de navolgende afstammelingen.

63. Alida, geb. 20 Jan. 1775 (Samuel *Pruyn*, oom, Neeltje *Ten Eyck* zijne vrouw) getr. 10 April 1806 met Jonathan Warner.
64. Catalyna, geb. 24 April 1778 (Barent *van Buren*, grootvader, Catalyna *Schermerhorn*, grootmoeder) trouwde eerst Martin De Forest ; hare 2de man was Peter Enders.
65. Frances huwde Tenette (Antoinette ?) Forest.
66 Margaret, geb. 11 Dec. 1783 (Jacob *Schermerhorn*, Alida *De Forest)* huwde Isaac van Heusen.
67. Een zoon geb. 27 Juny 1785 gest. 29 Juny 1785.
68. Anna, geb 23 Sept. 1786 (John Pruyn, oom, Gertrude Ten Eyck zijne vrouw) huwde Adam Snijder.
69. Deborah geb. 13 April 1790, huwde Cornelius Relyea.

44.

(44) Jacob J., Pruyn, zoon van (22) John S , Pruyn en Jannetje van Aalsteyn, ged 22 Jan. 1749 (Reinier *van Aalsteyn* Pietertje *van Aalsteyn*,) getrouwd 17 Maart 1786 Elinor (Neeltje) De Foreest, ged. 24 Ang. 1755 ; dochter van Isaac De Foreest en Alida Fonda, van Albany Hij had de volgende afstammelingen:

70. Isaac, geb. 3 Feb. 1788 (Isaac de *Foreest*, grootvader, Maria *De Foreest*, tante) jong gestorven.
71. John, geb. 28 Mei 1790 (John *Pruyn*, oom, Maria *Witbeek*, tante) Koopman te Albany, gest. 12 July 1862.
72. Alida, geb. 4 Sept. 1792; overl. te Schenectady omtrent 1876.
73. Jacob, geb. 12 Dec. 1794, jong gestorven.
74. Jane, geh. 3 Aug. 1796, overl. te Schenectady omtrent 1874.

46.

(46). Samuel Pruyn, zoon van (22) John S., Pruyn en Jannetje van Aalsteyn; ged. 19 Nov. 1752 (Jacob *Pruyn*; Maria *Bogart* grootmoeder) getr. 11 Juuy 1775 met Eleanor (Neeltje) Horford ged. te Schenectady 2 Jan. 1757, dochter van Reuben Horford van Farmington, (New England) en Ariaantje van Antwerpen, van Schenectady. Hij had de volgende afstammelingen:

75. John, geb. 11 Nov. 1776 (Jacob *Pruyn,* Maria *Pruyn)* trouwde Marg Erwin.
76. Reuben, geb. in Schenectady 25 Jan. 1778.
77. Dirck, geb. 2 April 1786 (Dirk *Groot* ; Maria *Groot),*
78. Jeannette (Jannetje) geb. 30 Sept. 1790 (John Pruyn, Engeltje *Verplanck*)

47.

(47). John Pruyn, zoon van (22) John S., Pruyn en Jannetje van Aalsteyn; ged. 27 April 1755 (Anthony *Bratt*; Catharina Winne) gehuwd omtrent 1780; Ariaantje Verplanck, ged. 4 Mei 1760 (Isaac *Verplanck*, Ariaantje *Verplanck*) dochter van William Verplanck en Lydia Liverse, en een regte afstammeling van Abraham Isaacsen Verplanck die zich in Nieuw Amsterdam vestigde omtrent 1640. Hij had de volgende afstammelingen.

79. John, geb. 13 April 1783 (Jacob *Pruyn* ; Maria *Pruyn.)*
80. John, geb. 1 April 1783 (Jacob *Pruyn;* Pietertje *Pruyn*, tante.)
81. William, trouwde eerst Cornelia F. B. Hilton en de tweede maal (112) Margeret Pruyn.
82. Teunis, geh. 6 Aug. 1789, (Gulian Verplanck; Rachel Lansing.)
83. *Rynier*, huwde Eliza Hills.

48.

Reinier Pruyn, zoon van (22) John S., Pruyn en Jeannetje (Jannetje) van Aalsteyn; ged. 22 Mei 1757 (Reinier van *Aalsteyn* ; Cornelia van *den Bergh*); 1786 Jannetje Goewey; geb. 8 Mei 1760 dochter (?) van John Goewey en Maria van Yveren en had de volgende afstammelingen:

84. Jannetje huwde Cornelius W. Groesbeek.
85. Lorena (Glorunah), geb. 31 Mei 1789 (Lorena *Goewey*) overl. 17 Jan. 1852.
86. Maria, geb. 18 Aug. 1791 (Peter *Witbeck;* Cornelia *Witbeck*) overl. 22 Dec. 1816.

51.

(51). Francis Samucl Pruyn, zoon van (39) Samuel Pruyn en Neeltje Ten Eyck geb. 8 July 1756 ; ged. 10 July 1757. (Francis *Pruyn*, Alida *Pruyn*) overl. 30 October 1812; getr. 13 July 1777 met Maria van Ness (van Es, van Esch) geb. 8 Oct. 1760 (Gysbert Tonda, Elsie Tonda) overl. 1 April 1847 dochter van Hendrick Cterritse van Ness en Magdalena. Vrooman van Albany. Mrs. Pruyn, bekwam door haar vader Mr. Van Ness, groote uitgestrektheden lands aan den noordelijken oever van de Hoosae-rivier, en men vindt, vele der afstammelingen van dit huwelijk in Rensselaer, Washington en andere omliggende Cantons.

Deze afstammelingen waren :

87. Magdalena, huwde David Storm Bemony.
88. Samuel, geb. 24 April 1781 ; ged. in de Holland:

sche **kerk,** Old Schaghticoke (Samuel *Pruyn*, Neeltje Ten *Eyck*) gest 10 Maart 1801.

89. Hendrick Van Ness, huwde Hannah Norton.
90. Jacob Ten Eyck, huwde Neiltje Knickerhacker.
91. Gerrit, huwde Rebecca van Vechten.
92. Nelly, geh. 24 Febr. 1789 ged. in de Holl. kerk te Old Schaghticoke, overl. 23 Aug. 1877.
93. Hannah, huwde Lodewecus Viele.
94. John, huwde Rebecca Tonda.
95. Francis, huwde Anna Fort.
96. Cathalina Tremper, huwde Derick Morris van Buskirk.
97. Abram geb. 22 Nov. 1789, overleden 12 Oct. 1817.
98. Maria Francis, ged. 16 Dec. in de Holl. Kerk te Burkirks ; huwde eerst Jacob Trempcr en voor de tweede maal James Francis Patterson.
99. Samuel, huwde 1°. Mary Sears en 2°. Mary Sears, een nicht van zijn eerste vrouw.

54.

(54) Jacob S., Pruyn, zoon van (39) Samuel Pruyn en Neeltje Ten Eyck, geb. 28 Juny 1765 (Barent *Ten Eyck* oom; Alida *Ten Eyck* tante) huwde Harrict Rooseboom ; geb. omtrent 1771 overl. 14 Aug. 1851, dochter van Jacob Roseboom en Hester Lansing, van Albany. Hij stierf te La Fayette, canton Onondaja, (N. Y.) 20 Juli 1836. Hij had de volgende afstammelingen :

100. Jacob Roseboom, geb. 17 April 1806, jong gestorven.
101. Jacob Roseboom, geb. 17 Sept. 1807 getr. 15 Dec. 1850 met Ann Eliza Scott wed. van .. Butler en had eene dochter, die jong overleed. Hij stierf 2 April 1894.
102. Samuel, geb. **12** Sept. 1809; jong gestorven.
103. Alida, jong gestorven.

55.

(55) John S., Pruyn zoon van (39) Samuel Pruyn en Neeltje Ten Eyck, geb. 1 Nov. 1768 (John *Pruyn* oom, Gertrude ***Ten Eyck*** tante) getr 5 April 1794, Margaret Lansing, geb. **20** April 1772, overl. 15 Oct. 1839, dochter van Gerrit A. Lansing, van Albany. Bij zijne eerste vrouw Agnes Bratt (Gerrit Lansing's tweede vrouw heette Catharina Swart)

In de kracht van zijn leven was John S., Pruyn kapitein van een sloep en eigenaar van verscheidene schepen op de rivier de Hudson Hij was een van die voorrame schippers, die, vóór de invoering van stoom en electriciteit, al het vrachtvervoer op de rivier deed; en gedurende het saizoen, al degenen die voor pleizier of voor bezigheden reisden, de rivier op en neer bracht. In dien goeden ouden tijd was er geene koortsachtige haast of opgewondenheid en vereischte eene reis van Albany naar Newyork vier tot veertien dagen. De schipper laadde al de vracht die hij kon verkrijgen te Newyork of te Albany in, en als zij hunne reis voortzetten, werd er van de wal een sein gegeven, hetwelk een teeken was dat er passagiers maren of vracht welke met eene boot moesten worden afgehaald. Deze oponthouden kwamen veel voor, en tusschen de andere landingsplaatsen in, daarbij duurden zij nog al lang, en als de schipper tusschen beiden lust gevoelde om een bezoek af te leggen bij een zijner vrienden aan de wal, of eenige ververschmgen *wilde* halen of eene teug karnemelk of een glaasje schnapps wilde hebben, vond hij daartoe nog al dikwijls gelegenheid. Als een storm opkwam of dat zij met tegenwind te kampen hadden

werd er aan geen laveeren gedacht, maar werd het anker geworpen en iedereen wachtte geduldig op eene gunstige verandering in het weder. De wereld ging toenlangzaam vooruit. Er was geen haast, want voor alles wat gedaan werd, werd een wel berekende spanne tijds genomen.

Onder degenen die met kaptein Pruyn in aanraking kwamen, waren kapiteins Bogart, Monteath, Whipple, van Schoonhoven, Wendell, vader van den overledene Dr Peter Wendell, en kapt Anthony van Santvoord een kleinzoon van Ds. Cornelius van Santvoord, die van uit Holland gezonden was om de dienst waar te nemen in eene Hollandsche Kerk, en zich in Schenectady gevestigd had. Kapt. Pruyn heeft de volgende afstammelingen nagelaten.

104. Sarah, geb. 26 Sept. 1795. Tot de Holl. Kerk toegelaten omtrent 1846, overl. 3 Oct. 1866.
105. Alida Ten Eyck geb. 23 Nov. 1797 ; overl. 25 April 1799.
106. Samuel, zijne eerste vrouw was Helen van der Voort; zijne tweede Mary Putnam.
107. Agnes, geb. 15 Jnny 1807. Toegelaten tot de Holl. Kerk omtrent 1846. Werkzaam bestuurslid en tevens Penningrnecsteresse van de „Kindervriend" — Vereeniging.

(*Wordt vervolgd.*)

Mallinckrodt.

(Zie *Maandblad* 1895 blz. 179, 80; 1896 blz. 111, 12.)

Eene belangrijke bijdrage voor dit oud-adellijk geslacht levert „Der Deutsche Herold" [Zeitschrift für Wappen-, Siegel- und Familienkunde", Berlin (S. W., Hafenplatz 4, Verlagsbuchhandlung von W. F. Bruer)], XXVIII (April 1897) No. 4, S. **60, 1,** in een artikel, dat de „Genealogisch-Heraldische Denkmäler aus dem Dom zu Minden" opgeeft. In die domkerk toch vindt men links onder het Peter en Paul-Altaar (1) aan een pilaar het epitaphium (grafschrift) van den Domdechant, en proost te Levern [dorp in Pruisen, reg. distr. Aken, alwaar een klooster],

EBERHARD VON MALLINKRODT,
† 1617.

Het grafschrift luidt:

Dno
Eherhardo a Mallincrodt
huius basilicae dicano (lees, decano), Caenobii in Leveren praeposito,
Venerandi cleri decori,
Verae nobilitatis iuhari .....
Sincerae religionis assertori,
Rarae prudentiae specimini,
Justitiae vindici,
Litterarum Maecenati,
Pacis conservatori
Egenorum benefactori
Anno Christi 1617, 18 Januarii pie denato
Pos(uerunt) amici monumentum.

d. i. Voor Heer Everhard van Mallincrodt, deken dezer lomkerk, proost van het klooster te Leveren, die een

(1) Dit altaar, in **1268** gesticht, werd in **1623** door den Domheer Anton von Nagel weder opgericht Er boven prijkt het wapen van von Nagel, rechts en links op de kroonlijsten vier wapens, rechts: v. Wendt, v. Beesten: links: v. der blalsburg, drie dwarsbalken; op den helm een opene adelaarsvlucht.

sieraad *was van* den eerwaardigen geestelijken stand, een toonbeeld(?) van waren adeldom, een handhaver van den rechten godsdienst, een voorbeeld van kloek beleid, een beschermer van het recht, een Maecenas der wetenschap, een borg van den vrede, een weldoener der armen, — hebben, toen hij 18 Jan. 1617 godvruchtig was gestorven, zijne vrienden dit gedenkteeken gesticht.

De pilaren en de fries, welke de voorstellingen der Hemelvaart en der Kruisiging van Christus omgeven, zijn van zestien kwartierwapens voorzien. *Links* staan de wapens v. Mallincrodt, v. Cloed, v. Novendin, v. ***Broek, v.*** Overlaker, v. Rensing, v. Wesler, v. Hake. ***Rechts*** die van : v. Oer, v Altenbokum, v. Middachten, v. Westerholt, v. Diepenbrock(-broek), v. Loë, v. Aschebrack, v. Blitterswyck.

Die kwartieren zijn aldus uitgewerkt:

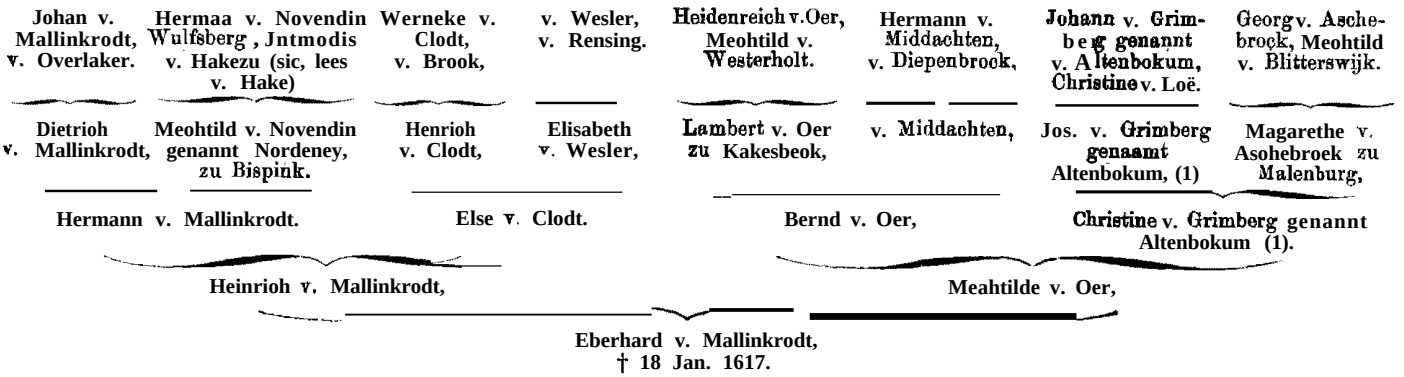

Mr. J. v. Doorninck's „Geslachtk. Aanteekk." a° 1871) bl. 2, 37, 8, 104, 64, 81 leeren, dat Borchard v. Oer (17 Maart 1610), zoon van — ? ? — bij Jutte v. Westerholt, in 1606 in den echt trad met Mechteld Sloet tot Buckhorst. Hij sterft vóor 27 Jan. 1617, wordend op 21 Mei d. a. v burgemeester Wolf v. Ittersum de Jonge (Mechteld's behuwdbroeder), oom, legitime momber (voogd) en curator ad lites (zaakbehartiger bij geschillen) genoemd van Lambert v. Oer, oudsten onmondigen zoon van wijlen Borchard v Oer, en ook om dezelfde reden op 1 Augs. van datzelfde jaar door zijne weduwe tot hulder gesteld de dijkgraaf Seino Kengers ten Berge, Mechteld's behuwdbroeder. Deze Lambert komt ook voor als Lambert Bernard, heer van Zalk, drost van Vollenhove, † Juni 1672 kinderloos, gehuwd met Mechteld Anna v. Ledebur, dr v. Adolf Caspar tot de Langebrugge en Overmollenborch, bij Elsabe Magdalena v. Dinklage (2). Hij had tot zusters Agnes Florcntina v. Oer tot Buckhorst † 4 Juli 1700, oud 88 jaar), ***gade*** van Johan v. Welvelde in 1661 verschreven van den Arendshorst, denklijk † 1662), Johanna Florentina v. Oer, gade van Gerhard Sloet tot Oldenhof en Singraven, en Judith v. Oer tot ***Kakesbeek, † 15*** April 1638, gehuwd met Seger v. Arnhem tot Nederhagen en Hulshorst. Borchard moet nog een anderen zoon en meerdere dochters gehad hebben. Zijn dood kan juist worden bepaald; want eene zerk vóor den predikstoel in de kerk te Zalk (bij Zwolle) meldt: „A° 1616 den 8 Octobris sterf den Weleedelen erntfesten Joncker Burchert vâ Oer toe Bockhorst heer van Salk". Zijne gade Mechteld Sloet ligt mede te Zalk begraven, ter aangeduider plaatse, waar de zerk luidt : A° 1642 den 9 Septembris starf de Weled. vrow Mechteld Sloot tot Bvckhorst, vrow van Sallick". Zij was ook gegoed te Berspick, alwaar als haar erfgenaam haar zoon Lambert Bern(h)ard v. Oer 5 Juni 1650 met zeven morgen lands beleend werd. Met dit Berspick wordt bedoeld Barsbeek, buurschap te Vollenhove; is dit het „Bispink" van den kwartierstaat ? Mechteld's grootouders van moederskant, nml. Jor. Willem v. Buokhorst († 25 Maart 1567) en Joffr. Mechtelt vâ Wingarde (door J. v. Doorninck, a. w. bl. 2 „Oem van Wijngaarden" geheeten), † 2 Dec. 1573, zijn mede ter aangeduider plaatse, onder éene zerk, bijgezet. Het omvangrijke kasteel de Bukhorst, te Zalk, in de Middeleeuwen een sterk slot, is omstr. 1838 gesloopt; een klein overblijfsel van den muur is nog aanwezig. Het bestond reeds omstr. 1216, toen Utrecht's bisschop Otto 11 (van der Lippe), a° 1215-33) het geheel platbrandde ; alleen de toren bleef toen gespaard; in 't gevolg van dien bisschop sneuvelden Theodericus de Buchorst en zijn zoon in 1227 in den slag bij Ane (Drente) (1).

Ek-en-Wiel, 2 Juli '97. JAC. ANSPACH.

(1) v. Altenbookum, in Westfalen, Pommeren en Koerland.

(2) v. Dinklage komt ook op die „Denkmäler der domkerk te Minden voor.

(1) Zie „Werken van het Utreohtsoh Genootschap", Nieuwe Serie, N°. 49 (a° 1888), blz. 32, 95.

Geslacht Brandwijk.

(nadere *aanvulling*.)

Achter „Hester Emerentia" enz. is op de drukkerij, na terugzending der proef, weggevallen: „als weduwe van Hugo ***de Wildt***, broeder van Dirk Willem, voornoemd, en zoon van Mr. Job Hugo en van Geertruida *Bosboom*" Ik voeg daaraan nu toe den overlijdensdatum : 31 Jan. ll.

H. J. S.

INHOUD 1899, N°. 9.

De Latijnsohe School te Zierikzee en hare rectoren van de eerste helft der XVIe eeuw tot 1880, door P. D. de Vos. — Het geslacht Pruyn in Amerika, door John V. L. Pruyn te Albany. — Mallinokrodt, door Jac. Anspach. — Geslacht Brandwijk (nadere aanvulling), door H. J. S.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H.J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen ; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 28 te Haarlem. Penningmeester van het genootschap is de Heer C. F. GIJSBERTI HODENPIJL te *Vrijenban* bij *Delft*.

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, *Jan van Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Leden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f 10.00*

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f 6.00* per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10. XVe Jaargang. 1897.

Wet geslacht Pruyn iu Amerika,

DOOR

JOHN Q. L. PRUYN te *Albany*.

(Vervolg van kolom 142).

59.

(59) Francis C. Pruyn, van Albany, zoon van (41) Casparus Pruyn en Catharina Groesbeek; geb. 19 Juli 1769; ged. door Ds. Eilardus Westerlo (Samuel Pruyn, oom) overl. 14 Juni 1837; getrouwd 30 Aug. 1791, met Cornelia Dunbar, geb. 11 Januari 1770 (William *Dunbar*, oom; Cornelia *Dunbar*, waarschijnlijk geboren *Spoor* ; grootmoeder), overl. 12 Juni 1844 dochter van Levinus Dunbar en Margaretha Hansen, van Albany. Hij had de navolgende afstammelingen:

108. Casparus F., huwde Anne Hewson.
109. Catharina, huwde Adrian van Santvoord.
110. Levinus, huwde Brachie of Bridget Oblenis.
111. David B., geb. 16 January 1799 (Levinus *Dunbar*, grootvader en Margaretha *Hansen*, grootmoeder), jong gestorven.
112. Margaretha, tweeling met (111) David, huwde William J. Pruyn.
113. David, geb. 20 November 1801 (David Pruyn, oom, Hibertie Lansing, zijne echtgenoote), volgens overlevering op zee overleden.
114. Gertrude, huwde Samuel Randall.
115. Alida, huwde William Boardman.
116. Maria, huwde David Bensen.
117. Cornelia, huwde Owen Munson.

60.

(60) David *Pruyn*, van Albany, zoon van (41) Casparus Pruyn, en Catharina *Groesbeek;* geb. *24* Aug. 1771 (David *Groesbeek,* oom, en Sarah *Groesbeek)* overl. 20 Jan. 1843. Was getrouwd (door Ds. John Bassett) den *27* Feb. 1794 met zijne nicht Hibertie *Lansing,* geb *26* Julij 1773 (Jacob Jacobsen Lansing, grootvader, Willempie Winne), overl. 2 Sept. 1855, dochter van Christopher Lansing en Sarah van Schaick, van Albany.

Ten tijde van de splitsing van de groote of collegiale Kerkeraad van de Hollandsche Kerk te Albany in Nov. 1815 was David Pruyn, diaken. De Tweede Gereform. Kerk scheidde zich toen af van hare eerwaardige Moederkerk; *hij was* gedurende zijn leven diaken en ouderling, en bij zijn overlijden president-ouderling van de voornoemde Tweede Gereformeerde Kerk. Bij zijne begrafenis, hield Ds. J. N. Wijckoff. D. D. van de 2de Gereformeerde Kerk eene herinnering+predikatie. Mevrouw Pruyn was eene der voornaamste bevorderaarsters der liefdadigheid en godsdienstzin, en was eene der eersten die medehielp om Zondagscholen te stichten in Albany. Zij ging in 1815 naar New-York om Ds. Bethune, de bekende stichter van Zondagscholen in Amerika, te raadplegen.

In de maand Junij 1816 opende Mevrouw D. Pruyn en Mevrouw Christiaan Miller eene meisjes-school in Greenstreet, waarin zij werd bijgestaan door een groot aantal aanzienlijke dames. Het is onmogelijk om de overvloedige en gewichtige diensten, welke Mevrouw David Pruyn deze Kerk bewees, naar waarde te schatten. Alhoewel zij allesbehalve sterk was, wat haar physiek betrof, besteedde zij evenwel voortdurend haar tijd met zieken- en armenbezoek, en ontwierp zij plannen om de slechten en verwaarloosden door bijbelverklaringen er toe te brengen om een beter leven te leiden. Het vrouwenbiduur, dat nog geregeld elke Zondag van de prêekstoel word bekend gemaakt, werd door haar ontworpen en ingevoerd, alleen met het oog op het belang dat zij stelde in de geestelijke welvaart en tot het verkrijgen van eene meer werkzame genegenheid tot, — en zusterlijke liefde in het Kerkgenootschap. Zij was eene werkzame stichtster en voorgangster in de Vrouwen Bijbel-Qereeniging te Albany, van de Dorcas-Qereeniging en van het Tractaat-Genootschap. In de „geestelijke opwekking" van 1820 presideerde zij voortdurend de bijeenkomsten voor zoekende zielen. Godsdienstzin scheen in haar geheele karakter gewrocht te zijn, 't was de atmospheer waarin zij ademde, de hartader van haar bestaan. Het is dan ook geen wonder dat Gods Zegen zoo zichtbaar rustte op eene kerk en gemeente welke gesteund werd door de gebeden en godsvrucht van zulk eene „Moeder in Israel". (Geschied-

kundig verhaal van de 2de. Geref. Kerk geschreven door Ds, Dwight K. Bartlitt D. D. Leeraar in Maart 1881) (1). Bij hare begrafenis werd een herinnerings-preek gehouden door Ds, Isaac N. Wvckiff D. D. Hare Kinderen waren:

11s. Christopher Lansing, geb. 17 Juni 1795 overl. 25 Febr. 1795.
119. Sarah, geb. 5 Aug 1796 (Christopher *Lansing*, grootvader) overl. 18 Aug 1796.
120. Lansing, geb. 12 Dec. 1797 ; overl. 23 Julij 1799.
121. Catharina, geb. 1 Dec. 1800 ; overl 4 Dec. 1800.
122. Alida, geb. 21 Sept. 1801; overl. 7 Oct 1801.
123. John van Schaick, geb. 21 Sept. 1801, overl. 3 Oct. 1801.
124. Catharina, geb 14 Feb. 1803, (Casparus Pruyn, grootvader, Maria Pruyn, tante) overl. 6 April 1885.
125. Lansing, huwde Anna Mary Saltus.
126. Casparus, geb. 2 April 1809; overl. 24 Oct. 1809.
127. John van Schaick Lansing ; bekend als John V. L. ; huwde 1o. Harriet Corning Turner; en 2o. Anna Fenn Parker.

65.

(65) Francis J. Pruyn, zoon van (43) Jacob F. Pruyn en Hendrickie van Buren, geb. 31 Jan 1781 (Casparus *Pruyn*, oom; Catharina *Groesbeek, zijne* vrouw) overl. 19 Sept. 1863; getr. 23 Jan. 1808 met Tenette de Forest van Guilderland N. Y., geb. 9 Jan. 1787, overleden 5 Febr. 1859, dochter van Philip de Forest.

Hij woonde tijdelijk te Glen, County Montgomery, N.Y., maar verhuisde daarnanaar Sharon, County Schoharie N. Y. en had de volgende afstammelingen :

128. Jacob, huwde Catharine Holtzberger.
129. Philip, huwde 1o. Maria Ostrom; 2o. Phoebe Lefferts Wyckiff; 3o. Catharina Visscher.
130. Henry, huwde Ann Putnam.
131. Martin, huwde Elizabeth van Buren.
132. Alida, huwde Timothy Hutton.

81.

(81) William J. Pruyn, van Albany, geb. 31 Maart 1787 (William *Verplanck* grootvader, Lydia *Verplanck*) overl. 30 April 1874, zoon van (47) John Pruyn en Adriaantje Verplanck. Hij trouwde 1o Cornelia T. B Hilten, 30 Dec. 1817 bij wie hij won :

133. Joho., geb. 2 Nov. 1819.

Hij hertrouwde met Margaret Pruyn, geb. 26 Jan. 1799 (Levinus *Dunbar*, grootvader, Margaret *Hansen* grootmoeder) dochter van (59) Francis C. Pruyn en Cornelia Dunbar.

83.

(83) Rynier Pruyn, geb. 7 Aug. 1793, overl. 17 Aug. 1862, zoon van (47) John Pruyn en Adriaantje (Adriana) Verplanck); getr 1 Jan. 1822 met Eliza Hills, geb. 27 April 1802, overl. 17 April 1866, dochter van Samuel en Harriet Hills. Hij had de navolgende afstammelingen,:

134. Harriet Philinda, geb. 16 Oct. 1822; huwde Thomas Sturgeon en had 3 kinderen.
135. John Samuel, huwde Melvina Rowena Holmes.
136. Rhoda Matilda, geb. 8 Aug. 1826, overl. 3 Maart 1881; huwde Poter Jacobus, overl. 12 Mei 1879.

(1) vrij vertaald. W.

137. Jas Henry, geb. 25 Nov. 1828, overl. 12 Dec. 1828.
138. Louisa Cornelia, geb. 30 Oct. 1829, overl. 17 Julij 1860.
139. William Wallace of Wirt, geb. 10 Mei 1832; huwde Mary Mc. Lane, en won eene dochter geheeten Mary, geb. 30 Sept. 1864 in Jowa.
140. Sarah Lilly, geb. 23 Oct. 1834, overl. 23 Juli 1864; huwde William Tiffany en won een zoou genaamd Bart.
141. Gilbert Nelson, geb. 10 Oct. 1838, overl. 30 Dec. 1855.
142. Zada Maria, geb. 20 Aug. 1845; overl. 27 Dec. 1846.

89.

(89) Hendrick van Ness Pruyn van Oak Hill N. Y., geb. 5 Feb. 1783, ged. in de Holl. Kerk te Old Schaghticoke (Philip *van Ness*, Lena *ten Broeck*), overl, 7 Dec. 1859, zoon van (51) Francis Samuel Pruyn en Maria van Ness, gehuwd 13 Nov. 1807 met Hannah Norton, geb. 3 Juni 1799, overl. 19 Maart 1862, dochter van Ichabod Norton en Hannah Patten van Fair Haven Mass. Hij had de navolgende afstammelingen :

143. Francis Ichabod Norton, geb. 13 Aug. 1809, overl. 19 Sept 1887; huwde 2 Oct. 1836 Mary Smith Barley ; zij winnen één zoon.
144. Charlotte Ann, huwde Charles Wesley Grover.
145. Mary Magdalen, huwde Norman Fowler.
146. Ellen Catharina , geb. 28 Feb. 1815, overl. 13 Aug. 1881.
147. William Norton, huwde Delia Amanda Wright.
148. Abram Norton, huwde -Rachel Maria Larmon.
149. Samuel, huwde Eliza Jane Baldwin.

90.

(90) Jacob ten Eyck Pruyn, geb. 12 Jan. 1785, ged. In de Holl. Kerk te Old Schaghticoke, overl. 26 Aug. 1865, zoon van (51) Francis Samuel Pruyn en Maria van Ness, getr. 20 July 1816 met Neiltje Knickerbacker, geb. 12 Juny 1790, dochter van Johannes Knickerbacker en Lysbet Winne van Schaghticoke (N. Y.) Hij had de volgende kinderen :

150. Francis, geb. 13 Mei 1818, ged. in de Holl. Kerk te Old Schaghticoke 23 Junij 18 18. Hij was een trouw democraat, oprecht lidmaat en achtbaar mensch. Gronder van een groot fortuin, was hij zeer milddadig. Hij bezat vroeger eene groote houthandel in Brooklyn N. Y. en stierf 28 Oct. 1880 te Mechanicsville N. Y.
151. Elizabeth geb 14 Feb 1820, ged. in de Holl. Kerk te Old Schaghticoke 27 Feb. 1820, overl. 23 Oct 1833.
152. John Knickerbacker ; huwde Mary Catharine Lansing.
153. Jacob, geb. 13 Nov. 1832, ged. 31 Dec. 1832 in de Holl. Kerk te Old Schaghticoke, huwde Isabel Darby, maar stierf den 14 Dec 1860 een paar maanden na zijn huwelijk.

91.

(91) Gerrit Pruyn van Buskirk's, Bridge N. Y., geb. 5 Mei 1787, ged. 4 Jan. 1787 in de Holl. Kerk te Old Jchaghticoke, overl. 9 April 1830; zoon van (51) Francis

Samuel Pruyn en Maria van Ness; gehuwd 26 Dec. 1806 Rebecca van Vechten, geb 16 Jan. 1793, overl. 25 Nov. 1831, dochter van Walter van Vechten en Jane Fundy van Buskirk's Bridge N. Y. Hij had de navolgende afstammelingen:

154. Jane Maria, was de eerste vrouw van William Cotton.
155. Catalina, huwde Edmund Grover.
156. Alida, geb. 1'7 Juli 1813, overl. in 1836 te Richmond Ind. huwde Joseph Grover.
157. Walter van Vechten; huwde Sarah Nancy Kibby.
158. Magdalen, geb. 3 Maart 1817, huwde ... Keyes en ging naar het verre Westen, van wien verder niets bekend.
159. Francis, huwde Achsah Wiiliams
160. Elizabeth, was de tweede vrouw van William Cotton.
161. Charlotte, geb. 26 Sept. 1823, ged. in de Holl. Kerk te Buskirk's N. Y. 18 Juni 1824, overl. 20 Feb. 1826.
162. Harriet. geb. 4 of 7 Mei 1825, ged. 9 Sept. 1825 in de Holl. Kerk te Buskirk's Bridge N. Y ; huwde Sylvester M. Rose. — Nu overleden.
163, Abraham Garret, hnwde Zenetta White.
164 Isaac Newton, huwde Maria Ann Swatman.
165. Harmon van Vechten; geb. 6 Oct. 1829; overl. 17 Sept. 1830.

94.

(94) John Pruyn van Buskirks Bridge N. Y. geb. 25 Maart 1793, ged. 9 Mei 1793 in de Holl. Kerk te Buskirks Bridge N. Y, overl. 25 Dec. 1878; zoon van (51) Francis Samuel Pruyn en Maria van Ness ; gehuwd 9 Dec. 1815 met Rebecca Fonda geb. 20 Maart 1793, overl. 26 January 1888; dochter van Douw Isaac Fonda en Phoebe Taylor van Halfmoon N. Y. Hij had de volgende kinderen :

166. Phoebe Taylor, huwde David Hilt.
167. Abram Francis, huwde eerst Laura Cecelia Bardon, en voor de tweede maal Mary Ann Forman.
168. John Fonda, huwde eerst Rhoda Ann Groesbeck; en tweedens Abbie Mandeville House.
169. Maria, huwde Brice Martin Henry.
170. Joshua, geb 17 Aug. 1827, overl. 25 Feb. 1828.

95.

(95) Francis Pruyn van Buskirks Bridge N. Y. geb. '31 Jan. 1795, ged. 15 Feb. 1795 in de Holl. Kerk te Buskirks Bridge N. Y ; overl. te Buskirks Bridge 18 Juni 1869; zoon van (51) Samuel Francis Pruyn en Maria van Ness; getr. 23 Jan. 1817 met Ann Fort, geb. 23 Juli 1796, overl. 9 Maart 1879 dochter van Garret Fort en Rhocla Aun Worden van Easton, Washington Co. N. Y. en had de navolgende kinderen :

171. Rhoda Aun, geb. 22 Nov. 1817, overl. 25 Nov. 1848, gehuwd in Sept. 1843 met Abram van Veghten, geb. 20 Dec. 1812, overl. 19 Nov. 1843, zoon van Douw van Veghten en Rebecca Gordon van Eagle Bridge N. Y.; geen afstammelingen

172. Cathalina Maria, geb. 27 Jan. 1822, overl. 19 Maart 1876, geh. in Sept. 1865 met Walter van Veghten Henry, geb. 10 Oct. 1823, overl. 10 Nov. 1881,

zoon van Heram Henry en Lydia van Veghten. Geen kinderen.

173. Daniël Fort, huwde Tallota Sharp.
174. Mary Frances, geb. 4 Mei 1830, overl. 16 Jan. 1835.
175. Mary Frances, geb 14 Juni 1839, overl. 23 Jan. 1861.

99.

(99)' Samuel Francis Pruyn, geb. 7 Mei 1803, ged. 14 Aug. 1803 in de Holl. Kerk te Buskirks Bridge, overl. 29 Jan. 1886, zoon van (51) Francis Samuel Pruyn en Maria van Ness, huwde 19 Oct. 1830 Mary Sears, geb. 15 Jan. 1809, overl. 19 Jan. 1839, dochter van Ds. Isaac Sears en Mary Sampson van Stillwater N. Y. Hij had bij haar de navolgende kinderen :

176. Charles Thompson, geb. 20 Aug. 1831, sneuvelde in het leger der Ver. Staten voor Vicksburg in 1864.
177. Edwarcl van Ness geb. 7 Sept. 1836, overl. 25 Oct. 1838.

Samuel Francis Pruyn huwde ten tweede male 21 Sept. 1840 met Mary Sears, geb. 26 Oct. 1816, overl. 3 Nov. 1866, eene nicht van zijne eerste vrouw en dochter van Dom. Reuben Sears en Sarah Fitch. Hij had bij haar de navolgende kinderen :

178. Mary Sears, huwde Russell Warren Calkins.
179. Sarah Fitch, geb. 14 Feb 1843.
180. Edward, geb. 17 Juli 1844.
181. Reuben, geb. 26 Aug. 1846, overl. 23 Juni 1849.
182. Maria van Ness, huwde Volney Stewart Jones.
183. Anna Cynthia, geb. 24 Maart 1851.
184. Emma Dale, huwde George M. Schmidt.
185. Samuel Frederick, geb. 9 April_ 1856, huwde 30 Sept. 1884 met Dortha A. Rhoodes, geb. 30 Sept. 1861, dochter van Benjamin 0. Rhoodes en Martha A. Bailey van Marshalltown, Jowa, en verkreeg bij haar:
    185a. Martha, geb. 21 Feb. 1882, overl. 22 Feb. 1882.
    185*b*. Ralp Rhoodes, geb. 22 April 1891.

106.

(106) Samuel Pruyn, koopman, geboren te Albany 25 April 1800, was de zoon van (55) Capt. John S. Pruyn en Margaret Lansing. In al zijn faits et gestes was hij een echt burger van Albany. Er waren weinig menschen beter bekend met de lokale geschiedenis van de hoofdstad en niemand die zich meer interesseerde in de menschen en de voorvallen van het verledene, dan hij. Hij was de eerste die een geslachtsboom van de familie Pruyn ontwierp en zou ongetwijfeld, indien hij nog leefde, een geslachtregister als dit hebben saamgesteld. Eenzelvig van aard had hij weinig intieme vrienden, maar was hij toch alom welbekend en overal gerespecteerd. Ofschoon hij zich grootendeels verdiepte in zijne bezigheden, bekleedde hij verscheiden locale eerebaantjes met groote toewijding; was eens voorzitter van de „Board of Supervisors" van de County Albany en voor verscheidene jaren Inspecteur van de Gevangenis te Albany en President van de Exchange Bank. Hij was ook lid van de Tweede Gereformeerde Kerk (toen staande in Beaver Street), penningmeestersecretaris en president der Kerkvoogden en alzoo een der Diakenen. Hij was eigenaar van de „Pruyn Familie Residentie" aan North Pearl Street en Maiden Lane, waar-

van hiervoren is melding gemaakt. Col. Pruyn, zooals hij gewoonlijk genoemd werd, bekleedde al de rangen in het „Albany Rifle Regiment" van gewoon soldaat tot Kolonel, tot welke laatste rang hij in 1825 werd verheven. Hij stierf 18 February 1862.

Hij trouwde Oct. 1822 in 1°. huwelijk Helen van der Voort, geb. 5 Jan. 1804, overl. 28 Oct. 1836, dochter van James van der Voort en Ann Schuyler van Albany en had bij haar de volgende kinderen:

186. Margaret, huwde Cornelius James Roosevelt
187. Anna, geb. 11 Mei 1827, overl. 10 Sept. 1842.
188. Sarah, huwde David Ellicott Evans Mix.
189. Helen, was de eerste vrouw van Stephen Girard Wood.
190. John Samuel, huwde Harriet Anna Porter.

Samuel Pruyn, huwde 15 Aug. 1838 zijne tweede vrouw Mary Putnam, geb. 31 Maart 1820, overleden 10 Feb. 1885, dochter van Elisha Putnam en Esther Johnson van Albany en behoorende tot de familie Putnam, waarvan de beroemde generaal Israel Putnam, in de onafhankelijkheidsoorlog, een afstammeling was Mrs Mary Putnam Pruyn bekend als Mrs. Mary Pruyn, hield zich voortdurend bezig met het zendingswerk. Zij was de stichster van twee industrieele scholen en van het „House of Shelter" (toevluchtsoord voor gevallen vrouwen) in Albany. In Mei 18'71 ging zij naar Japan als eene zendelinge onder het beheer van de Vrouwelijke Vereenigde Zendings Vereeniging („The Norman's Union Missionary Society) van de stad New York. Zij bouwde te Yokohama het eerste gesticht voor de opvoeding van meisjes in dat land en bleef daar ongeveer vijfjaren, toen zij naar Amerika terugkeerde. Dit gesticht bekend als het „American Mission Home" bestaat nog en was het middel tot een grootsch en goed werk onder de Japanezen.

Mrs. Pruyn is de schrijfster van „Grootmoeders brieven uit Japan" etc. etc.

Uit dit huwelijk ziin de navolgende kinderen geboren :

191. Agnes, huwde Robert Strain.
192. Charles Elisha, van wien later melding zal worden gemaakt.
193. Samuel Stephen, geb. 17 Nov. 1842, overl. 14 Aug. 1844.
194. Edward Putnam, geb. 24 Dec. 1844, overl. 21 Juny 1856.
195. Sumuel S. huwde Jane Agnes Lasher.
196. Mary Esther, huwde Worthington de la Grange.
197. Francis Warrenaer, geb. 30 April 1851, overl. 23 Juny 1852.
198. Annie Warrenaer, geb 7 April 1854, overl. 21 Jan. 1857.

108.

(108) Casparus T. Pruyn. geb 26 Mei 1792 (Casparus Pruyn, grootvader Mary *Pruyn*, tante), zoon van (59) Francis C. Pruyn en Cornelia Dunbar getrouwd den 19 April met 1814 Anne Hewson geb. den 27 Jan. 1794, overl. 12 Febr. 1841, dochter van Robert Hewson en Elizabeth Tryer, van Albany.

Op zijn dertiende jaar verkreeg hij eene positie op het kantoor van zijn oom, Generaal Robert Dunbar welke destijds administrateur was der nalatenschap van de van Rensselaer's.

In 1835 bedankte Generaal Dunbar voor die positie en in zijn plaats werd Mr. Pruyn benoemd als administrateur van het landgoed. Iemand welke die post bekleedde moest; een man zijn die meer dan gewone kunde bezat, en het spreekt wel voor Mr. Pruvn's beleid, dat hij die positie tot algemeene tevredenheid" heeft bekleed.

In January 1839, stierf „de oude Patroon" Generaal Stephen van Rensselaer en de eigendommen werden verdeeld; het gedeelte aan den Oostelijken oever van de Hudson werden het eigendom van den overledene William Paterson van Rensselaer. Mr. Pruyn verhuisde toen naar Bath, Rensselaer County, N. Y., werd aangesteld tot administrateur van de „Oostelijke Landhoeve" en behield die positie tot het najaar van 1844, toen hij bedankte. Hij stierf den 11 Februari 1846, de volgende kinderen nalatende :

199. Robert Hewson, huwde Jane Ann Lansing.
200. Francis, huwde Isabella Kirk.
201. Elisabeth, geb. den 16 Dec. 1818 , gedoopt door Rev. John Melanchton Bradfort , overleden den 6den Februari 1842.
202. Cornelia, huwde Charles van Zandt.
203. Mary, geb 27 Jan. 1823, jong gestorven.
204. Alida, huwde James C. Bdl.
205. William Tryer, huwde Gertrude Dunbar Visscher.
206. Edward Roggen, geb. 12 Juli 1829, huwde den 6den Maart 1850 met Annie Lamoreux van Schoharie County N. Y. en had de navolgende kinderen :
    I. Winfield Scott, geb. 16 April 1854.
    II. Mary Hewson, geb. 23 September 1853, overl. 5 October 1870, huwde Henry G. Pangburn.
    III. Casper Francis (genaamd Frank C.), geb. 25 Dec. 1855.
    IV. William Jacob, geb. 3 Oct. 1858.
    V. Anna, geb. 9 Juni 1864, overl. 29 Mei 1866.
207. Augustus, huwde Catalina ten Eyck.
208. Mary Hewson, huwde Montgomery Rochester.

110.

(110) Levinus Pruyn, koopman te Albany, geb. 4 Oct. 1796 (Levinus *Dunbar* grootvader, Margaret *Hansen* grootmoeder), overl. te New-York in Dec. 1840, zoon van (59) Francis C Pruyn en Cornelia Dunbar, gehuwd 25 Sept. 1815 met Brachie of Bridget Oblenis, geb. 25 Sept. 1795, dochter van Peter en Maria Oblenis, van Nyack N. Y. Hunne kinderen ziin:

209. Cornelia Maria, geb. 11 Sept. 1816, overleden 6 Februari 1841, gehuwd 25 Dec. 1839 met Moses Cook, geb. 16 Mei 1813, zoon van John Cook en Lois Russell van Albany en had de volgende kinderen :

    Cornelia Maria, geb 11 Oct. 1840, gehuwd 16 Mei 1865 met William Peuse Norton, geb. 11 Januari 1839, overl. 2 Dec. 1868, zoon van Danl. Norton en Laura Lawrence van Canäan (Connecticut). Zij laten geen kinderen na. Mrs. Norton woont te Albany.

220. Elizabeth Ann, geb. 6 Nov. 1819 ; gehuwd 30 Oct. 1844 met Moses Cook, echtgenoot van haar overleden zuster. Hij stierf den 18 Oct. 1847. Zij woont te Albany en heeft de volgende kinderen :
    a. Een zoon, geb. 16 Dec. 1845, overl. 23 Sept. 1845
    b. William Moses, geb. 16 Sept. 1847, gehuwd

13 Maart 1874 met Margaret Miller, geb 15 Maart 1851 van Winnemucca, Nibraika Hij woont nu te Ogden (Utah Territory).

(110) Levinus Pruyn huwde voor de tweede maal en liet kinderen na. De namen van deze vrouw en kinderen zijn niet bekend.

125.

(125) Lansing Pruyn, zoon van (60) David Pruyn en Hibertie Lansing, geb. 30 Sept. 1805, overl. 15 Nov 1877, was vóór ettelijke jaren een voornaam koopman en burger van Albany. Hij huwde den 30 Juny 1834 met Annr Mary Saltus, geb. den 5 Oct 1812, overleden 29 Jan 1853, dochter van Francis Saltus en Anna Brenninel Lloyd van New York, en liet de volgende kinderen na

211. Francis Saltus, huwde met Charlotte Cooper Nott
212. Anna Mary Saltus, huwde Isaac Henry Vrooman
213. Lansing, geb. 20 Aug. 1841, overl. 16 Sept. 1841
214. Emma Justina, welke de tweede vrouw is van Stephen Girard W ood.
215. Lansing, geb. 17 Mei 1844, huwde Mrs. Emm: Merchant Wood.
216. Nicholas Saltus, geb. 16 Sept. 1846, overl. 27 Me 1851.
217. Theodore Saltus, geb. 1 Jan. 1849, overl. 1 Oct 1849.
218. John Erastus, geb. 10 Mei 1851, overl. 28 Dec. 1851

(Wordt vervolgd.)

Naamlijst der Schepenen van Zutphen.

(Vervolg van *kolom* 127.)

1455.

Evert van der Voerst, onderrentm.,
Henrick Kailsack,
Evert Asse,
Andries Iseren,
Herman Berner,
Johan Huerninck,
Rensc Kreynck,
Gerit Oelrix,
Werner Tolner,
Henrick Nyenhuis,
Willem Lerinck,
Johan van der Capellen,
Cele Keppelman,
Evert van den Walle,
Henrick Kreijnck,
Andries Tonyss., Andries Yseren Thoniss.

1456.

Evert van der Voorst, zeg.,
Alphart Schimmelpenninck, zeg. en overrentm.,
Celeman Keppelman, ob., onderrentm.,
Henrick Nyenhues,
Wilhem Lerinck,
Evert van den Wall,
Henrick Kolsack,
Henrick Kreynck,
Derick van Drynen,
Johan Kreynck Alphertsz.,
Johan Huernijnck,
Rense Kreynck.

Raden :

Andries Iseren,
Andries Iseren Thonisz,
Evert Asse,
Herman Berner,
Johan van der Capelle,
Werner Tolner.
Secr.: Meyster Henric.

1457.

Alphert Schimmelpenninck, zeg.,
Andries Iseren Tonniss, zeg. en onderrentm.,
Henrick Kreynck , overrentm.,
Derick van Drinen,
Johan Huirninck,
Andries Iseren,
Renze Kreijnck,
Evert Asse,
Johan van der Capellen,
Herman Barner,
W arner Tolner,
Johan Kreijnck Alphertss.

Raden :

Zelman Keppelman,
Evert ter Voorst,
Henrick Nyenhuis,
Henrick Kaelsack,
Evert van den Wal,
Wilhem Leerinck.
Secr.: Meyster Henrick van Monster (1).

1458

Andries Iseren Toniss., overrentm.,
Warner Tolner, onderrentm.,
Evert van der Voorst,
Henrick Nyenhues,
Andries Yseren,
Henrick Kaelsack,
Evert van den Wall,
Willem Lerinck,
Henrick Helprich, (2)
Evert Asse,
Johan van 'der Capellen, (3)
Herman Barner,
Evert Scholdeman.

Raden :

Johan Huerninck,
Derick van Drynen,
Renze Kreijnck,
Henrick Kreijnck,
Alphert Schimmelpenninck,
Johan Kreijnck Alphertsz.
Secr.: Henrick van Monster (4),
Otto Bolken.

1459

Evert ter Voorst, overrentm.,
Alphert Schimmelpenninck, onderrentm.,
Renrick Nyenhuis,
Derrick van Drynen,
Henrick Kaelsack,
Renze Kreijnck,
Evert van den Wall,
Wilhem Leerinck,
Henrick Kreijnck,
Johan Kreijnck,
Evert Scboldeman,
Arndt Iseren.

Raden :

Andries Iseren,
Andries Iseren Tonniss,
Evert Asse,
Jan van der Capellen,
Herman Barner,
Werner Tolner.
Secr.: Meyster Henrick van Monster, (5)
Roelof, syn neve, de onderschryver.

1460

Andries Iseren Tonnisz, overrentm.,
Werner Tolner, onderrentm.,
Derrick van Drijnen,
Andries Iseren, (6)
Rense Kreijnck,
Evert Asse,
Johan van der Capellen,
Henrick Kreijnck,
Alphert Schimmelpenninck,
Herman Barner ,
Johan Kreijnck 'Alphertss,
Arndt Iseren.

Raden :

Evert van der Vorst,
Henrick Kaelsack,
Erert van den Wall,
Wilhem Leerinck,
Evert Scholdeman,
Johan Kribbe.
Secr.: Meyster Henrick van Moneter,
Rodolphus syn onderschryver. (7)

1461

Henrick Kaelsack, rentm.,
Evert Scholdeman , onderrentm.,
Evert van der Voerst,
Andries Iseren,
Andries Iseren Tonniss,
Evert Asse,
Evert van den Wall,
Wilhem Leerinck,
Johan van der Capellen,
Herman Barner,
Werner Tolner,
Johan Kribbe.

Raden :

Derrick van Drynen,
Rense Kreijnk,
Henrick Kreijnck,

(1) Ten onrechte noemt Tadama als secr.: Mr. Hendrik van Zedem.
(2) Deze wordt door Van Heeokeren vermeld.
(3) Bij Tadama Jan van der Capellen.
(4) Tadama noemt ten onrechte als secr.: Mr. Hendrik van Zedem.
(5) Tadama noemt ten onrechte als secr.: Mr. Hendrik van Zedem.
(6) Tadama noemt ten onrechte Andries Iseren overrentmeester.
(7) Tadama heeft: Rodolphus sinen nevenn, evenals onder 1470.

Johan Kreijnck,
Arndt Iseren,
Andries Schimmelpenninck.
Secr.: als boven.

1462

Willem Lerinck, overrentm.,
Johan Kreijuck, onderrentm.
Henrick Kolsack,
Rense Kreynck,
Evert ten Walle,
Henrick Kreijnck,
Evert Scholdeman,
Aernt Iseren,
Andries Schimmelpenninck,
Johan Kribbe,
Andries van Mermueden,
Willem Renze.

Raden :

Andries Yseren,
Andries Iseren Tonniss,
Evert Asse,
Johan van der Capellen,
Herman Barner,
Werner Tolner.
Secr.: Henricus van Monster.

1463

Andries Yseren Tonniss , overrentm.,
Henrick Kreynck, onderrentm.,
Renze Kreijnck,
Evert Asse,
Johan van der Capellen,
Herman Barner,
Werner Tolner,
Johan Kreynck Alphertss,
Aernt Iseren,
Andries Schimmelpenninck,
Andries van Vermueden, (1)
Andries Iseren Tonyss, (2)

Raden :

Henrick Kolsack,
Evert van den Walle,
Willem Lerinck,
Evert Scholdeman,
Johan Kribbe,
Willem Rense.
Secr: Meyster Henric Secretarius, van Monster,
Rodolphus onderschriver.

1464.

Johan Kribbe, overrentm.,
Willem Rensen , onderrentm., (3)
Henrick Kolsack,
Andries Yseren Toniss,
Evert van der Walle,
Wilhem Lerinck,
Evert Asse,
Herman Berner,
Johan van der Capellen,
Werner Tolner,
Evert Scholdeman,
Arnt Berck.

Raden :

Rense Kreynck,
Henrick Kreijnck,
Johan Kreijnck Alphertss,
Arnt Iseren,
Andries Schimmelpenninck,
Andries van Vermueden. (4)
Secr.: als boven.

1465.

Evert Scholdeman , overrentm.,
Rense Kreynck , onderrentm , (3).
Henrick Kaelsack,
Evert van den Walle,
Willem Lerinck,
Henrick Kreynck,
Johan Kreynck Alphertss,
Andries Schimmelpenninck,
Aernt Iseren,
Johan Kribbe,
Andries van Vermoeden, (5)
Willem Renze.

Raden :

Andries Yseren Thonissoen,
Evert Asse,
Jan van der Capell,
Herman Berner,
Werner Tolner,
Arent Berck.
Secr.: als boven.

1466.

Arnt Berck, overrentm.,
Henrick Kreynck , onderrentm.,
Andries Iseren Toniss.,
Evert Asse.
Johan van 'der Capellen,
Herman Berner.
Rense Kreynck,'
Johan Kreijnck Alphartss,
Andries Schimmelpenninck,
Arnt Yseren,
Werner Tolner,
Andries van Mermueden.

(1) Tadama heeft: Andries van Mermueden, dat Kreynok onder 1462 ook heeft.
(2) Dit laatste word bij Tadama abusief: des tolnersz.
(3) Volgens Tadama; Kreynck geeft zijne kwaliteit niet op.
(4) Tadama heeft: Andries van Mermueden.
(5) Tadama heeft: Andries v. Mermueden. In 1466, 1467 enz. is het bij hem en Kreynck, Mermueden.

Raden :

Henrick Kaelsack,
Evert van den Walle,
Willem Lerinck,
Evert Scholdeman,
Johan Kribbe,
Willem Rensen.
Secr.: als boven.

1467.

Johan Kribbe, overrentm.,
Henrick Kolsack,
Andries Iseren Toniss,
Evert van den Walle,
Willem Lerinck,
Herman Berner,
Jan van der Capellen,
Werner Tolner,
Evert Scholdeman,
Willem Rense,
Arnt Berck,
Zeel Keppelman.

Raden :

Rense Kreynck,
Henrick Kreijnck,
Johan Kreijnck Alphertss,
Andries Schimmelpenninck,
Aernt Iseren,
Andries van Mermueden.
Secr: Meister Henrick, secretarius ,
Meister Jan Haeck, onderschriver

1468

Henrick Kreijnck , overrentm ,
Rense Kreynck, onderrentm.,
Henrick Kaelsack,
Evert van den Walle,
Willem Lerinck,
Johan Kreijnck,
Evert Scholdeman,
Andries Schimmelpenninck,
Arnt Ysereu,
Johan Kribbe,
Andries van Mermueden,
Wilhem Renze,
Henrick Helprich. (1)

Raden :

Andries Yseren Tonniss,
Johan van der Capellen,
Arent Berck,
Gele Keppelman,
Kenrick Asse,
Alphert Yseren.
Secr.: Meister Henrick, secretarius, van Monster,
Meyster Jan Haeck, onderschriver.

1469

Arnt Berck, overrentm.,
Johan Kreynck, onderrentm.,
Andries Iseren Tonniss,
Rense Kreynck,
Henrick Kreijnck,
Johan van der Capellen,
Andries Schimmelpenninck,
Arndt Iseren,
Andries van Mermueden,
Henrick Asse,
Zele Keppelman,
Alphert Yseren,
Derck van Drynen,
Werner Tolner. (2)

Raden :

Henrick Kaelsack,
Willem Lerinck,
Evert van den Wall,
Evert Scholdeman,
Johan Kribbe,
Willem Rense.
Secr.: Her Henric van Monster, oneer stat secretarius.

1470

Willem Rense, overrentm.,
Evert Scholdeman , onderrentm ,
Henrick Kolsack,
Andries Yseren Tonniss,
Willem Lerinck,
Jan van der Capellen,
Arnt Berck,
Johan Kribbe,
Cele Keppelman,
Henric Asse,
Alphert Iseren,
Rense Ereynck Andriess.

Raden :

Rense Kreynck senior,
Henrick Kreynck,
Johan Kreynck, (3)
Andries Schimmelpenninck,
Aernt Yseren,
Andries van Mermueden,
Secr.: Meister Henrick van Monster,
Rodolphus, onderschriver, (4)

1471

Willem Leerinck, overrentm.,
Johan Kribbe, onderrentm.,
Henrick Kaelsack,
Renze Kreijnck,
Henrick Kreijnck,
Evert Scholdeman,
Johan Kreynck,
Andries Schimmelpenninck,

(1) Deze wordt door Van Heeckeren vermeld. Zie onder 1458.
(1) Beide laatstgenoemden geft Van Heeckeren op.
(2) Tadama heeft ten onrechte: S. Kreynok.
(3) Tadama heeft: Rodolphus sine neve.

Andries van Vermueden, (1)
Arndt Iseren,
Wilhem Rense,
Renze Kreijnck Andriess.
Raden :
Andries Iseren Tonnise,
Johan van der Capelle,
Arndt Berck,
Henrick Asse,
Zell Keppelman,
Alphert Iseren,
Secr.: als boven.

1472

Henrick Kreijnck, overrentm.,
Andries Iseren Tonniss, ob.,
Renze Kreijnck,
Andries Schimmelpenninck,
Arndt Iseren,
Arndt Berck,
Johan Kreijnck,
Andries van Mermuiden,
Alphert Iseren,
Henrick Asse,
Zelle Keppelman,
Wilhem van Roderloe.
Raden :
Henrick Kaelsack,
Wilhem Leerinck,
Evert Scholdeman,
Johan Kribbe,
Wilhem Renze,
Renze Kreijnck, (2)
Secr.: Meister Henrick,
Jacob, den onderschriever.

1473

Evert Scholdeman, overrentm.,
Arndt Berck, onderrentm.,
Henrick Kaelsack,
Wilhem Leerinck,
Johan Kribbe.
Wilhem Rense,
H enrick Asse,
Zelle Keppelman,
Alphert Iseren,
Wilhem van Roderloe,
Henrick van Leesten,
Derrick ten Wall.
Raden :
Renze Kreijnck,
Henrick Kreijnck,
Johan Kreijnck,
Arndt Iseren,
Andries Schimmelpenninck,
Andries van Mermuiden.
Secr: Meister Henrick van Monster,
Jacob, onderschriever.

1474

Willem Rensen, overrentm ,
Derrick Menninck, onderrentm.,
Renze Kreijnck? (3)
Evert Scholdeman,
Arndt Iseren,
Arndt Berck,
Zelman Keppelman,
Andries Iseren,
Johan van Holthuisen,
Johan Huirninck,
Conradt Schimmelpenninck,
Thyman van Griet,
Geene Raede.
Secr.: Meister Henrick,
Jacob Ryman, onderschrgver.

(1) Tadama heeft: A. van Mermueden.
(2) Iadama voegt hieraohter : (Andriesz. ?).
(3) Kreynck voegt hierachter: end Rense Kreynok in t'Protocol. Vergel. de noot hierboven.

(*Wordt vervolgd.*)

Het Haagsch Gemeente-Wapen.

Toen Napoleon 1 met Marie Louise in 1811 aan ons vaderland een bezoek brachten werden naderhand eenige gemeenten, die door het Keizerpaar bezocht waren, door Napoleon tot „goede stad" verheven. Dit voorrecht viel o. a. het anti-Keizerlijk 's Gravenhage ten deel, dat sedert het vertrek van Koning Lodewijk in diep verval was geraakt en Napoleon bij zijn komst aldaar op 24 Oct. 1811 met geen bijzondere luister ontving, doch waarover de Keizer zich weinig geërgerd schijnt te hebben.

Die verheffing van de Residentie tot „goede stad" geschiedde op de volgende wijze: „Den 4en November 1811, zoo verhaalt ons Hurau in zijn Dagboek [1], begaven zich de Prefekt en de onder-Prefekt in gewone statie naar het stadhuis waar de Maire met zijn adjunct-Maires en

de Raad vergaderd was; Met een aanspraak maakte aldaar de prefekt de Stassart 's Keizers decreet bekend, dat 's Gravenhage tot „goede stad" was verheven, die recht had een gedeputeerde op den gedenkdag van 's Keizers kroning naar Parijs te zenden. Daarna sprak de Maire een woord van dank uit en werd het feit vervolgens door het luiden 'der klok ingewijd."

In 1813 wijzigde Napoleon het sinds eeuwen onveranderd Stadswapen door toevoeging van een schildhoofd van keel beladen met 3 gouden bijen, faasgewijze geplaatst. Eerst in 1816 verdween dit schildhoofd.

In het Haagsch Gemeente Museum berusten het tweetal perkamenten wapendiploma's waarmede de Residentie in de jaren 1813 en 1816 werd begiftigd. (2)

Van het eerste, dat voorzien is van het gewijzigd te voeren wapen en van het groot Keizerlijk zegel in was, luidt den tekst:

> NAPOLEON par la Grâce de Dieu,
> Empereur des *Français, Roi d'Italie,*
> ***Protecteur de*** la *Confédération du Rhin,*
> *Médiateur de* la *Confédération Suisse,*
> *à tous présents et à* venir ***salut:***

Par notre Décret du dix sept Mai mil huit cent neuf, Nous avons déterminé que les villes, Communes et Corporations qui desíraient obtenir des Lettres Patentes portant concession d'armoiries pourraient après s'être fait préalablement autoriser par les autorités administratives compétentes s'adresser à notre Cousin le Prince Archichancelier de l'Empire, lequel prendrait nos ordres à cet effet.

En conséquence le Sr. J. van Schinne, Maire de notre Bonne Ville de la Haye s'est retiré par-devant notre Couain le Prince Archichancelier de l'Empire à l'effet d'obtenir nos Lettres Patentes portant concession d'armoiries.

Sur quoi notre dit cousin le Prince Archichancelier de l'Empire a fait vérifier en sa présence par Notre Conseil du Sceau des Titres que le Conseil Municipal de notre bonne ville de la Haye dans une délibération à la quelle furent présens les Srs. J. van Schinne, Maire, Fresley de Charmail, Faber van Riemsdijk, Jean Quarles, A. Hope, H. A. Caan, J. Jochems, H. de Castro, J. A. Schiefbaan, P. P. Quarles, F. van Outhoorn, L. de Fontaine, J. van Oosthuise de Rijsenburgh, Just Romswinkel, N. G. Wyckerheld Berduin, (3) Membres du dit Conseil a émis le voeu d'obtenir de notre grâce des Lettres Patentes portant concession d'Armoiries et qui la dite délibération a été approuvée par les autorités administratives compétentes.

Et sur la présentation qui nous a été faite de l'avis de note Conseil du Sceau des Titres et des Conclusions de notre Procureur géneral, nous avons autorisé et autorisons par ces présentes, signées de notre main, notre bonqe Ville de la Haye, à porter les armoiries telles qu'elles sont figurées et colorieés aux présentes et et qui sont : D'or à la cigogne au naturel tenant au bec un serpent (4) de sable, au chef des bonnes Villes

(1) Gemeente-Bibliotheek.
(2) Door vriendelijke tusschenkomst van den Gemeente-Archivaris Loevens Directeur van het Gemeente-Museum den heer A. J. Servaas van Rooyen, werd ik in de gelegenheid gesteld van deze diploma's een afschrift te nemen.
(3) Wyckerheld *Bisdom*? RED.
(4) Moet wezen une anguille = paling.

de l'Empire qui est de gueules à trois Abeilles en fasce, d'or : pour livrées les Couleurs de l'Ecu, Voulous que les ornamens extérieurs des dites armoiries consistent en une couronne murale à sept créneaux sommée d'une aigle naissante pour cimier le tout d'or soutenu d'un caducée en fasce du même, posé au dessus au chef et auquel sont suspendus deux festons servant de lambrequins, l'un à dextre de Chêne l'autre de senestre d'Olivier d'or, noués et rattachés par des bandelettes de gueules.

Chargeons notre Cousin le Prince Archichancelier de l'Empire de donner communication des présentes au Sénat et de les faire transcrire sur ses registres : car tel est notre bon plaisir. En afin que ce soit chose ferme et stable à toujours notre cousin le Prince Archichancelier de l'Empire y a fait apposer par nos Ordres Notregrand Sceau en présence du conseil du Sceau des Titres.

Donné en notre Palais Impérial de Saint-Cloud le dix neuvieme jour de Juin de l'an de grace mil huit cent treize.

Scellé le vingt quatre Juin mil huit cent treize,
le *Prince Archichancelier de l'Empire*,
w. g. LEBRUN.

Pour l'Empereur
Et en Vertu des pouvoirs qu'il nous a confiés
w. *g.* MARIE LOUISE.

In tegenstelling van het hierboven omschrevene is de inhoud van het tweede diploma veel beknopter en luidt:

Van wege den Koning.

De Hooge Raad van Adel gebruik makende van de magt aan denzelven verleend bij bestuur van den 20 February 1816 bevestigd bij dezen de Stad 's Gravenhage,

ingevolge het door haar gedaan verzoek, in het bezit van het navolgende Wapen :

Zijnde van Goud, beladen met een Oyevaar in deszelfs natuurlijke kleur houdende in deszelfs bek een paling. Het schild gedekt met eene kroon van Goud, waarop dertien paarlen en vastgehouden door twee Leeuwen van Goud.

Gedaan in 's Gravenhage den 24 Juli 1816.

w. g. MAX L. D'YVOY VAN MIJDRECHT,
fung. President.

Ter ordonnantie van den Hoogen Raad,

W. *g.* DE WACKER VAN ZON
Secretaris.

In het middenvak staat het wapen in kleuren afgebeeld zooals het nog heden ten dage gevoerd wordt door het vorstelijk 's Gravenhage, waarvan de dichter Beeloo eenmaal zong :

Schoon zijt ge, o Hollands zetelstad,
Verrukkelijk om te aanschouwen !
Doorslingerd van uw lindenpad,
Omzoomd met praalgebouwen.

Vrijenban bij Delft.

C. UIJSBERTI HODENPIJL.

Kerkhof te Birdaard.

Bij het openen van een graf op het kerkhof te Birclaard werd eenigen tijd geleden ter diepte van bijna een meter een grafzerk gevonden, die al zeer weinig was geschonden. De afmetingen zijn p.m. 2.1, 0.7 en 0.15 M Op de bovenvlakte bevat elke hoek een cirkelvulling, aan het hoofdeinde zijn het afbeeldingen van doodshoofden. Het randschrift op het bovenvlak luidt: „Anno 1627 de 9 Janvary sterf de erbare en devgdsame Bavk Claesd de hvysfrov van Pyer Elyngs ovt 44 jaer alhier begraven." Tusschen dit randschrift vindt men eene wapenafbeelding, die nagenoeg $^1/_3$ van de overige oppervlakte vult en rondom de afbeelding verscheidene boogvormige versieringen en cirkelvormen, benevens nog, *meer* wapenschilden en versieringen. Onder de wapenschilden staat een hartvorm. Het opschrift onder het wapen luidt: A°. 1643 den 21 November sterf de Ersame Pyer Elyngs ovt 61 jaer en leit hier begraven."

Corrigenda.

In mijne stukjes *Edelinck* en *l'Empereur*, bl. 136/7 van den vorigen jaargang zijn, niettegenstaande goed gecorrigeerde proef, een aantal fouten blijven zitten. Ik zond een verbeterlijstje om dat te plaatsen achter de naamlijst, hetwelk door misverstand niet is geschied. De heer redacteur veroorlove mij, hier de *noodigste* verbeteringen aan te wijzen.

Voor Cramen, lees overal: *Cramer*. Voor Holwierdt enz. lees : Holwierda. Voor Jacobus Arnoldus lees : Jacoba Arnolda. Voor Nagtilda van Nieuhoven, lees: Magtilda *van Nienhoven*.

't Stukje *Fockens*, bl. 143, werd, hoewel geen proef terruggezonden was en eenig geduld was verzocht, geplaatst terwijl de redacteur in 't buitenland vertoefde. 't Staat er dus eveneens ongecorrigeerd. 't Eerste jaartal (1883) moet zijn 1803. Voor Richtje Cornelia *Oppedijk*, lees: R. Cornelisdr. 0. Lucas F. † 1741. Voor Ippias, lees : *Ippius*. Andere fouten laat ik ter zijde.

In de vraag op bl. 144 leze men 2 keer voor notaris : ontvanger, terwijl 't wapen-*Smits*, volgens cachetafdruk, waarschijnlijk aldus is : doorsneden : *a.* in goud een molenrad van ?. oprijzend uit de deellijn; *b.* gefaasd van goud en ? van zes stukken, het goud beladen met een kronkelende slang of paling. Helm. 2 olifantstrompen.

H. J. S.

INHOUD 1897, N°. 10.

Het geslacht Pruyn in Amerika, **door John V. L. Pruyn te Albany, U. S. A. — Naamlijst der Schepenen van Zutphen (vervolg van kolom 127), door J. Gimberg. — Het Haagsche Gemeentewapen, door C. Gijsberti** Hodenpijl. — **Kerkhof** *te* **Birdaard. — Corrigenda, door H. J. S.**

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen te 's-Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr. H. J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 28 te Haarlem. Penningmeester van het genootschap is de Heer C. F. GIJSBERTI HODENPIJL te *Vrijenban* hij *Delft*.

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGT VAN ASPERMONT, *Jan van Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Leden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . f **10.00**

Zij. die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 11. **XVe Jaargang.** **1897.**

Sedert Januari zijn tot lid benoemd:

Directeur der Bibliothèque Royale de Belgique	Brussel.
Joh. E. Elias	Amsterdam.
B. H. Grijseels	Haarlem.
Mej. 1. J. Heyting	's-Gravenhage.
C. A. W. Halverhout	IJmuiden.
P. J. de Kanter	Dordrecht.
G. J. F. Mes	Bergen-op-Zoom.
John V. L. Pruyn	Albany (U.S. A.).
Mr. H. W. van Sandick	's-Gravenhage.
Dr. G. C. J. Vosmaer	Utrecht.

Sceaux armoriés des Pays-Bas et des Pays avoisinants,

par J. Th. DE RAADT.

De 2de aflevering van den arbeid van ons eere-lid den heer J. Th. de Raadt te Brussel: „Sceaux armoriés des Pays-Bas et des Pays avoisinants", is verschenen. De geleerde schrijver geeft ons het slot van zijn inleiding. We vinden daarin o.a. de voortzetting van het onderdeel: „Familles portant les mêmes armoiries", en in een paar kleine schetsen veel merkwaardigs over de „Héraldique Bruxelloise", „les sept lignages de Louvain" en „les prétendus lignages d'Anvers".

Hierop volgt het eigenlijke *Receuil historique et héraldique*, dat vooral uit historisch oogpunt belangrijke diensten zal bewijzen. De nauwkeurigheid, waarmede de schrijver te werk gaat, kunnen we het best aantoonen door een voorbeeld aan te halen; b.v. op den naam van *der Aa* vindt men o.a.: *Aa*. Jacop van *der* A et Alfer van *der A*, son fils, décl. que l'évêque d'Utrecht pour une créance de 2900 vieux écus de France, leur a donné en gage *het huys* tot *Vollenho*, in den *scoutampte van Vollenho* (Vollenhoven) *ende van Hasselt*, et l'emploi de receveur *illec* 1397: un fasce et un lambel broch. LL. 1° *S* Jacob *van der A*; 2° S. Alfer van der A.— (Utrecht).

We hebben dus hier de namen, den korten inhoud der acte, den datum, de beschrijving van 't zegel en zijn legende, en de plaats waar het charter gevonden is, en desnoods kan geraadpleegd worden; in dit geval, *Utrecht*. (Verzameling ***Oversticht*** en ***Nedersticht, Rijks-archief, Den Haag).***

Vervolgens is deze aflevering weder versierd met een groot aantal goed geslaagde afdrukken van zegels, en bevat aan het eind de tweede plaat der Schepenmerken, thans gevolgd door drie platen met wapenschilden geteekend naar de wapenzegels.

Voor geschiedvorschers en heraldici zal het werk van den heer De Raadt een onmisbaar handboek worden, dat in 15 afleveringen compleet, vooral ook voor Noord-Nederland dikwijls met vrucht zal kunnen worden geraadpleegd.

Beschrijving van het geslacht en de familie van Kien.

NAAR EEN OUDE GENEALOGIE.

Met aanteekeningen vermeerderd door FRED. CALAND.

Het geslacht van *King* is een seer oud en seer edel geslacht in Schotland, in de provincie Aberdeen. Een van de jonger zoonen Pieter *King* of Kien van den oheff off de oudste van dat geslagt is ten tijden van de troubelen omtrent 1580, die in de Nederlanden geweest sijn onder Philips 11, Koning van Spanje, ende wanneer eenige van die provinciën zig de heerschappij v. Spanje onttrokken, (in) deselve Neederlanden overgekoomen, die zig in de partij van de provincie, die tegen Spanje geopposeert waren, engageerden, ende tot Commissaris-Generaal van de vivres over de geunieerde provinciën is aangesteld. (1)

(1) Omtrent de afkomst bestaat nog de volgende lezing:
Pieter Kien, wonende tot Ostende, trouwde 1530 Françoise d'Haere wed. genoemd in 1543.

I. Den zelven (zooals we reeds zagen) was genaemt Pieter en is getrouwt geweest met Margaretha Froidure, uit een seer voornaam geslagt in Vlaanderen. (1)

II. Hieruit een zoon Nicasius, geb. 1578, commies-generaal (commissaris-generaal) der vivres der vereen. provinciën, gesuccedeert 5 Nov. 1604, had vroeger het commissarisschap van Ostende bediend 18 Mei 1600, stierf te 's Gravenhage Nov. 1604. Gehuwd met Anna Swanke (2) uit een seer voornaam en aanzienlijke fam. uit Zeeland, won hij bij haar 4 kinderen.

1. Nicolaas, die volgt III.

2. Pieter, kapitein der guardes van de Staten Generael. Hij sterft in 1636 en werd begr. te 's Gravenhage.

3. Margaretha (of wel Cornelia). Deze huwde met Mr. Jan van Baarland, baljuw van Goes 1629-1655, zoon van Michiel en Jacoba van Banchen; zij lieten een zoon na, Michiel, van wien Smallegang zegt bl. 702 dat hij slechts dochters naliet en dus de laatste mans-oir van zijn geslagt was. (3)

4. Catharina ; deze huwde met Cornelis Sirch of Siercb, uit Schotland, kastelein, bailliu eñ opperdijk-graaf van Stad en Waterschap van Woerden. (1)

111. Nicolaas K., geb. te Oostende in 1600, sterft te 's Gravenhage 12 Nov. 1648, aldaar in de Gr. K. begraven 20. Hij komt voor als kapitein eener Comp. infanterie en na den dood zijns vaders 5 April 1624 commies-generaal der vivres. Geadeld met zijne nakomelingen tot Edelman in Frankrijk Dec. 1636, Ridder der orde van St Michiel, gegeven St Germain-en-Laye 4 Mei 1643. (2) Hij huwde met Cathariua van den Honert (Honaert), dr. van Rochus, Raadsheer v. d. H. raad van Holland en van Margaretha Hallingh (gez. Pauli). (3)

Uit hun huw. elf kinderen.

1, 2 en 3 Nicasius, sterven jong.

4. Thomas, geb. 1630. Hij sterft ongeh., oud 48 jaren. en bekleedde de betrekking van zijn vader als Commissaris generael der Vivres.

5. Pieter, sterft te Parijs 25 jaren oud (4).

6. Rochus, die volgt IV.

7. Johan, die volgt IV*bis*.

8. Anna Margaretha, geb. 1642, sterft ongeh. 1661 (5).

9. Nicolaas, geb. 1643, (6) sterft na volbragte studiën 1663, 21 jaren oud (7).

10. Nicasius, die volgt IV*ter*.

ll. Willem, sterft 6 weken oud.

IV. Mr. Rochus Kien (Kijn), geb. 1636 (8).

Hij huwt te 18 Sept. (le gebod 's Gravenhage 2 Sept.) 1663 Maria v. Beaumont, dr v. Arnout.

Zij hertrouwt (ondtr. Haag 14 Dec.) 1681 Godefridus Wessem de S'Aman(t).

Uit hunnen echt zes kinderen:

1. Anna Margaretha, geb. 3 Juli 1664 (9), overl. ongeh. 1733.

2. Aarnoud, geb. 11 Oct. 1665 (10).

Hij sneuvelt als kapitein in den slag van Ramiljies 23 Mei 1706.

Uit zijn echt gesloten 1698 22 Juni met Maria Machtela Carlier . . . . ., werden drie kinderen geboren :

A. Philippus Rochus, geb. 2 Oct. 1702, werd Raad van Justitie te Batavia in Sept. 1743.

Kinderen:

1°. Loy(s) Kien tot Ostende trouwt 1°. 1564 Amplema (?) Verheede 2°. Lijsebeth van Pomeren of Pomelen. [De kwartieren van Anna Kien (*Zel. Ill.* 1, bl 588) geh. met Mr. Pieter Boreelzijn: Kien, Honich, *van Pamelen* en Ingels].

Kinderen :

A. Jan Kien tot Vere [In *Zel. Ill* 1, bladz. 589 deelt heer Nagtglas mede eenige grafschriften uit de groote kerk te Vere, o. a. ook het volgende van de fam. Kien: „Hier leggen begraven Jan Kien f°. Lourys (denkelijk wel onze Loy(s) van Ostende en hier gekomen zijn vaderland en geboorteplaats verlaten hebbende om de inlantsche beroerte en oorlog in het jaar 1552, sterft tot Vere 1609. En sijne huysvrouwe Maria Drabbe f°. Jacob enz."] Deze Jan Kien wordt dan de stamvader van het Zeeuwsche geslacht.

B. Tanneke Kien tot Vere trouwt 1591 Daniel Thijssen.

C. Jacob Kien trouwt tot Vere.

2°. Cornelia Kien, trouwt 1°. Goudo (Guido) le Roy ; 2°. Jan du Moulijn.

Pieter Kien (een neef van den voorgaande of wel dezelfde) wonende ook te Ostende, trouwde Margaretha Jans.

Kinderen :

1°. Omaer Kien, genoemd 1543, trouwde Jossine Jaecx (misschien Jacques) tot Ostende en hadden kinderen:

A. Pieter Kien, vermeld 1579 en geh. met Margaretha de Froidure. Hun zoon Nicasius Kien (zie genealogie II).

B. Maria Kien, trouwde Hieronimus Vanders (misschien Velters).

C. Josina Kien.

D. Margaretha Kien.

2°. Maria hien trouwde Pieter Lotin, vermeld 1542.

(1) Hij P Kien, kreeg 24 Maart 1595 commissie v. d. Raad van State tot commies der vivres en amunitie te Oostende.

(2) Deze fam. uit Oostende wordt in Vlissingen en Veere aangetroffen.

(3) Hierover de volgende aanteekening uit Goes: Mr. Michiel van Baarland van Goes (begr. aldaar 2 Febr. 1629), ondertr. Haag, groote kerk 21 Febr. 1601 met Jkv. Jacquemina van Banchem, jd. van 's-Gravenhage, begr Goes 1 Nov. 1607.

Mr. Michiel van B, wedr, hertrouwt, ondtr. Goes 10 Sept. 1611 met Maria Cornelis Matthijssen van Goes

Uit het 1° huw. een zoon Johan v. Baarland, be gr. Goes 20 Mei 1664, geh. met *Cornelia* Kien. bij wie te Goes de 10 vo gende kinderen:

a. Jacquemina, 29 Dec 1829.
b. Michiel, 26 Juli 1630.
c. Anna, 31 Aug. 1631. begr 19 Maart 1672.
d. Nicasius, 12 Jan. 1633
e. Jaoobmina, 23 April 1634.
f. Adriana, 18 Oct. 1635
g. Johan, 22 Febr 1637, jong †.
h. Johan,. 16 Mei 1640.
i. Catharma, 10 Mei 1641.
k. Cornelia, 24 Aug. 1646.

Te Goes werd ged. Cornelia 22 Aug. 1657, dr. v Michiel (denkelijk *b* hier boven) secretaris en pensionaris v. Goes en van Gebelia van Gernou, noch het huw, noch meerdere kinderen vond ik te Goes.

(1) In de groote kerk te 's-Gravenhage: geh. 9 April (1° gebod 28 Maart) 1625 Cornelis Sixty j m. met Catharina Kyen j. d. b. won hier.

(2) Louis etc. doen te weten, dat wij . . . den voorn. heer N. K. hebben geadeld, gelijk wij hem bij dezen edel maken en den adellijken titel vereeren, willende en begeerende . . . waarom zij hunne wapenen zullen vermogen te voeren naar het blazoen soo als datalhieruitgeschilderd staat. (Dat zal dan geweest zijn: gevierendeeld, 1 en 4 in blauw een gouden keper; 2 en 3 in goud een zwarte wassende maan, middenschild: in blauw een gouden lelie, zoo men zegt eene bij deze gelegenheid van den Franschen Koning verkregen wapenvermeerdering.) — Ende . . . hebben wij den voorn. heer N. K. gemaakt en gecreëert. . , tot Ridder, hem gevende den militairen gordel, met macht enz.

Noisi in December 1636. Nonsieur de la Tuillerie — alzoo mijn welbehagen is, dat de heer K Commissaris-Generaal der Ver. Nederl. ontfangen werd onder het getal der ridders van mijne Ordre v. S. Miohiel — get. Louis — S. Germain en Laye 4 Mei 1643.

(3) Eerste gebod groote kerk te 's-Gravenhage: 1626 24 Mei Nicolaes Kien met Catharina v. den Honaert.

(4) Gedoopt in de groote kerk to 's-Gravenhage 1634, zoon van Nioasius Kien.

(5) Ged. kloosterkerk Haag 13 Oot. 1641.

(6) Ged. groote kerk dan Haag 15 April. (Get.) Reinier Casembroot.

(7) Tussohen dezen Nicolaas en de volgenden Nioasius komt nog een Nioasius voor ged. in de groote kerk 15 Aug. 1646. (Get.) Burgemr Sixti.

(8) Ged. in de groote kerk te 's-Gravenhage 2 Dec. 1635.

(9) Ged. in de gr. kerk te 's-Gravenhage 6. Juli 1664. (Get.) Arnout v. Beaumont,, Cafh v. d. Honaert.

(10) Ged. in de gr. kerk te 's-Gravenhage 11 Oot. 1665.

Hij was geh. met Johanna de Jong, wed. Richard Nunnicks, overl. 7 Maart 1745 in Oost-Indië, waarnaar hij in 1640 met vrouw en twee dogters vertrokken was.
Hij had drie kinderen :

a. Arnoudina Sebastiana, geb. 21 Oct. 1723, st. Juli 1769 (1). Tweemaal huwde zij, 1°. met Gerard Bicker, vrijheer van Swieten 1739, raad en burgemr. van Amsterdam, overl. 7 Dec. 1753, oud 65 jaren, en 2°. in 1757 (2) met George Lodewijk baron van Sporcke, kap. luit. van een reg. gardes te paard, kolonel der kavallerie.

b. Balthasarina, geb. ....., geh. in 1716 (3) in 0. Ind. met Meyert Johannes van Idsinga, overl. als gouverneur v. Amboina 7 Juli 1763 en zij 10 Jan. 1763 oud 38 jaren.

c. Johanna Maria Cornelia, gob. 28 Juni 1730, overl. te Ragal 1 April 1751. Zij huwde te Batavia 6 Dec. 1746 Karel Gustaaf Falck, koopman en resident in Japara. Hadden drie kinderen :

B. Petronella Wilhelmina, geb. 3 Nov. 1703.
Zij huwde met Govert Quirijn Comans, kapitein der dragonders. Hadden zeven kinderen.

C. Arnoudina Gotofrida, geb. 19 Oct. 1704, sterft te 's Gravenhage, ongeh. 11 April 1751.

3. Balthasarina, geb 2 Nov. 1667, (4) gestorven te Bergen op *Zoom 9* Juli 1746, oud 78 jaren. Zij huwt 2 Mei 1689 (ondtr. Haag 17 April) Maurits Pasques de Chavonnes, Gouverneur der Kaap de Goede Hoop, kapitein kolonel van een reg. infanterie, brigadier, ord. raad van Ned. Indië, geb. 23 Juli 1654, gest. te Kaapstad 8 Sept. 1724, Se zoon van Pierre en Jeanne de Savornin (5).

4. Johanna. (6) Zij huwde 1° Govert Sijntama (de Saint Amant) en 2°. Sebastiaan Muijser, kolonel der infanterie, overl. 1736 (7).

5. Nicolaas, (8) sterft ongeh. als kolonel in 1715.

6. Simon Rochus, (9) kapitein ter zee, overl. in Rusland, zonder nakomelingen.

IV*bis*. Johan Kien, geb. 16 Aug. 1638, (10) overl. 1 Juni 1701. Vaandrig onder de garde van H. Ho. Mog., Kapitein eener Comp. van 200 koppen walen ; hij verliet in begin van 1675 den militairen stand en werd 1682 raad en vroedschap van Alkmaar, gecommitteerde in de generale rekenkamer Mei 1691 -Mei 1694, gecomm. in de vergadering der Staten-Generaal Mei 1694—Mei 1697, in den Raad van State 1696, 98, 99, Burgem. v. Alkmaar,.

(1) Begraven in de kloosterkerk te 's-Gravenhage 13 Juli 1769.
(2) Eerste gebod in de groote kerk te 's-Gravenhage: 1758 8 Oct George Lodewijk baron van Sporken met Arnoudina Sebastiana Kien. Deze baron v. S. is gedoopt te 's-Gravenhage in de Luthersche kerk 1 Juni 1722, zoon van Rudolf Ulrich baron v. S , kamerheer *en* buitengewoon gezant v d. Keurvorst v. Brunswijk Lunenburg en van Susanna v. Slingeland. Hij voerde in goud (3) een zwarte zonderlinge figuur, die Rietstap noemt „un éperon."
(3) Eene schrijffout zal moeten zijn 1'746.
(4) Qed in de er kerk te 's-Gravenhage 12 Dec. 1686. (Get.) Balth. de' Nobelaer, Joh. Kien.
(5) Eerste gebod in de groote kerk te 's-Gravenhage 1689 17 April, Maurits Paeques de Chavonnes kapitein met Balthasarina Kien won. hier.
(6) Ged. gr. kerk den Haag 26 Aug 1668.
(7) le gebod 1702 5 Nov. Joseph Godart met Johanna Kien, beide won. hier.
Idem 1718 G Nov. Sebastiaan Meuser, kapit. in garnizoen te Namen met Johanna Kien wed. Joseph Godaer, won. Geertruidenberg, vroeger hier. ('s-Gravenhage).
(8) Ged. gr. kerk den Haag 17 Mei 1673
(9) Ged. gr. kerk den Haag 20 Maart 1675.
(10) Gedoopt in de kloosterkerk te 's-Gravenhage 2 Sept. 1637.

1700, weder in den Raad van State en eindelijk gecomm. bij de Staten van Holland.

"Twee malen huwde hij: 1. Met Susanna vanLandschot,(l) geb. 20 Maart 1644, sterft 30 Maart 1682, eenig kind van Philips en Rachel Southolm. 2°. Sept. 1683 met Heleua van Veen, geb. Sept. 1665, gest. 29 Aug. 1711, dr. van Nanning, balliu en dijkgraaf van de Zijpe etc. en van Isabella van Thienen.

Kinderen uit het 1ste huwelijk :

1. Nicolaas,. die volgt V.

2. Matthijs, geb. 1662, (2) overl. omtrent 6 jaren oud.

3. Philips, geb. 1664. Schepen van Alkmaar, ontfanger der gemeene landsmiddelen in 't kwartier van Peelland, sterft ongeh. 12 Nov. 1702, begraven te Alkmaar 18, 38 jaren oud. (3)

4. Johan, geb. 25 Aug 1665, President-Schepen en raad van Alkmaar, Hoogheemraad der uitwaterende sluizen in Kennemerland en Westfriesland, heemraad van den Heer Hugowaard, secretaris van den bedijkten Schermer. Hij huwt met Geertruida Geesteranus, geb. 25 Aug. 1663, sterft 1 Mei 1727, dr. van Nanning en Jacoba Brasser.

A. Johanna Jacoba, (4) geh. 28 Juli 1706 sterft 1752. Gehuwd : 1. Met Mr. Johan Baert, Schepen v. Alkmaar, die sterft 9 Febr. 1749, *en* 2. Met Mr. Arent v. den *Steen,* Raad *en* Pres -Schepen van Alkmaar.

5. Willem, kapitein in 't regim. v. kolonel van Heukelom, sterft ongeh.

6. Catharina Rachel, ongeh overl. in 1678.

7. Anna Margaretha, sterft ongeh.

8. Matthijs, (5) sterft in 1682 zeer jong.

Uit het 2de huw.:

9. Nanning, baljuw en dijkgraaf van de Zijpe, sterft ongeh.

10. Catharina Isabella ; zij huwde 16 Sept. 1706 Joris Backer, beiden overl. te Utrecht. Hij was de zoon (eenig kind) van Jacob en Marg[a]. Schellinger.

ll. Adriaan, tweeling met 10, sterft ongeveer 1 jaar oud.

V. Nicolaas Kien, geb. 19 Nov. 1661. (6) Hij werd 3 Maart 1862 raad en pensionaris van Alkmaar, en bleef zulks tot 24 Dec. 1702, 8 Oct 1699 rentm. van den Egmonder Zijpe en Vroonlanden, 1702 schepen van Alkmaar.

Hij huwt 10 Sept. 1691 met Magaretha Tromp, geb. Juli 1668, gest. (7), dr. van Herbert Mertenz, burgem. en raad van Delft en Magdalena van Adrichem.

[Wordt vervolgd.]

(1) Eerste gebod in de groote kerk te 's-Gravenhage, 1660 3 Oct. Johan Kien, vaandrig met Susanna Lantschot won. te Alkmaar.
(2) Gedoopt in de kloosterkerk te 's-Gravenhage 28 Jan. 1663.
(3) Gedoopt in de kloosterkerk te 's-Gravenhage 27 Juni 1664. Hij deed 24 Oct 1688 eed als advocaat voor den Hove van Holland
(4) In Jaarboek v. d. Ned Adel 1888 bl. 284 wordt zij genoemd Susanna Jacoba en haar man Johan Baert van Cranenbroeck.
(5) Ged. gr kerk 's-Gravenhage 27 Maart 1672. (Get.) Mr. Rochus Kijn, adv. voor hof v. Holland, Johanna Persijn, vr. van Mr. Rochus v. d. Honaert, ook adv. voor hof v. Holland. Begraven te Alkmaar 7 Juni 1701.
(6) Ged. te 's-Gravenhage in de groote kerk 20 Nov. 1661. (Get) Thomas v. Egmont v. d. Nieburg, Thomas v. d. Honaert, Cath. v. d. Honaert wed. Nic. Kien.
(7) Begraven Alkmaar 21 Febr. 1705.

8 Kwartieren van PETRUS VAN DER CRAB.

Adriaen van der Crab, geboren te Dordrecht 22 en aldaar gedoopt 24 Februari 1719, procureur voor den Ed. Hove en Hooge Vierschaar van Zuid-Holland, later koopman te Rotterdam, alwaar hij 9 Januari 1803 overleed, huwde (als weduwnaar van Catharina van Kerssen, gedoopt te Delft 17 Maart 1726, overleden te Rotterdam tusschen 23 Februari-1 Maart 1755) te Delfshaven 15 Januari 1758 met Maria Paradijs, aldaar geboren 17 en gedoopt 21 December 1732, overleden te Rotterdam 9 Januari 1830 en in de Groote Kerk te dier stede bijgezet.

Petrus Bonte, ook wel genaamd Bontius, geboren te Leiden 9 en er gedoopt in de Hooglandsche Kerk 11 October 1729; 21 October 1746, onder het rectoraat van Hieronymus David Gaubius, als student in de godgeleerdheid aan 's Lands Hoogeschool aldaar ingeschreven; 2 Febr. 1756 praeparatoir geëxamineerd en door de Eerwaarde Classis van Leiden en Neder-Rijnland als proponent aangenomen en tot den openbaren predikdienst toegelaten! 30 Dec. 1756 beroepen en 22 Mei 1757 bevestigd tot predikant te Den Bommel, waar hij werkzaam bleef tot zijnen dood; in de jaren 1763 en 1770 vanwege de Classis van Voorne en Putten gecommitteerd ter Provinciale Synode van Zuid-Holland, onderscheidenlijk te Breda en Brielle gehouden; 1771 deputatus synodi te Harlingen, overleden te Den Bommel 31 December 1775, huwde (als weduwnaar van Susanna van Breda, geboren 21 December 1732, overleden 24 April 1762) te Rhijnsburg 28 Juni 1763 met Sara Maria Boers, aldaar geboren 15 Maart 1740, als weduwe overleden te Brandwijk 28 April 1801, na den 19 Augustus 1778 hertrouwd te zijn met den baljuw Sebastiaen Anemaet.

Daniel Meindert de Villeneuve, geboren te Bergen-op-Zoom 4 October 1728, krijgsman in dienst van 't Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden onder het stadhouderlijk bewind, 19 Juli 1765 aangesteld tot sous-lieutenant bij de Compagnie van den Luitenant-Kolonel Van Brakel, 17Aug. 1766 luitenant in 't Regiment van den Luitenant-Generaal De Brauw, 18 Jan. 1775 kapitein-commandant van de Grenadier-Compagnie van 't Regiment van den Luitenant-Generaal Van Raders en 3 Febr. 1792 bevorderd tot luitenant-kolonel in de armee van den Staat; hoofd van den hier te lande gevestigden tak der De Villeneuve's, Sieurs de Tartonne-La Colette; gehuwd met Françoise (Fransosina) Sprongh.

Mr. Cornelis Frans Adolplr Knijff, geboren 14 November 1743, ten jare 1763 aangesteld tot rentmeester der Domeinen en Geesteliike Goederen over de Stad en Graafschap van Leerdam, 1780 substituut-drossaard, schout en dijkgraaf en later president- buiten- en binnenburgemeester (stadsburgemeester), houtvester, stadhouder der Leenen, alsmede drossaard, schout en dijkgraaf, mitsgaders ontvanger- en waarsman-generaal van de Stad, 't Graafschap en Gemeene-Land van Leerdam; drossaard, dijk- en Lingegraaf der Baronie en Dorpe van Acquoy; 1790 uit de Classis van Buren afgevaardigd ter Provinciale Synode van Zuid-Holland, 6-16 Juli dezes jaars te Rotterdam gehouden, overleden te Leerdam 13 Augustus 1810; gehuwd 22 November 1762 met Johanna Maria Verbeet, overleden te Leerdam 10 November 1766.

Hij hertrouwt 22 Januari 1777 met Adriana Elisabeth Bisdom geboren te Haastrecht 8 Mei 1742.

Johannes van der Crab, geboren te Rotterdam 26 Januar en aldaar gedoopt 3 Februari 1760, assuradeur, directeur van de Nederlandsche Zee- en Brandassurantie-Compagnie, overleden te Rotterdam 17 Mei 1801, huwde te Leiden 19 Maart 1786 met Christina Johanna Bonte, geboren te Den Bommel (eiland Goedereede en Overflakkee) 9 en aldaar gedoopt 14 September 1766, overleden te Rotterdam 16 Januari 1824, na te dier plaatse den 14 November 1803 hertrouwd te zijn met Joannes Ketelaar, geboren te Delfshaven 28 Mei 1778, assuradeur, overleden te Rotterdam 16 Augustus 1863.

Jan Hendrik de Villeneuve, gedoopt te Leerdam 3 October 1762, kapitein-commandant van de Lijf-Compagnie van het Regiment van den Generaal-Majoor Bentinck, overleden te Leerdam 17 Januari 1810, huwde 23 December 1786 met Johanna Aldegonda Knijff, geboren te Leerdam 29 Augustus en aldaar gedoopt 2 September 1764, overleden te Amsterdam 26 September 1827.

Adriaan Adam van der Crab. geboren te Rotterdam 7 Januari 1787. ingenieur der eerste klasse. 1814 uit 's Lands dienst getreden,. later bankier, chef van het Huis A. A. VAN DER CRAB & Co. te Amsterdam, lid en commissaris van meerdere financieele en commercieele instellingen, overleden te Voorburg 18 April 1863, aldaar begraven en in October daaraanvolgende overgebracht naar Stichtsch Veenendaal, huwde te Leerdam 16 October 1812 met Elisabeth Maria Cornelia de Villeneuve, geboren te Leerdam 15 Februari en aldaar gedoopt 11 Maart 1792. overleden te Stichtsch Veenendaal 8 October 1863.

Petrus van der Crab, geboren te Amsterdam 28 Maart 1827, 1 Oct. 1861-4 Nov. 1862 wd. gouverneur der Moluksche Eilanden, 20 Febr. 1863 resident van Ternate en Onderhoorigheden en president van den Raad van Justitie aldaar, 6 Dec. 1866 resident van Amboina, alsmede voorzitter van den Grooten Landraad en der Commissie van Onderwijs in die residentie, 1871 gouvernements-commissaris belast met eene zending naar Nieuw-Guinea, 27 Dec. 1871 resident van Menado, alsook voorzitter van den Land- of Minahassaraad aldaar, 1874 als zoodanig op verzoek eervol uit 's Lands dienst ontslagen, 15 Oct. 1881-1 Augustus 1887 directeur der Batjan-Maatschappij, 1861 ridder en 1869 officier in de Luxemburgsche Orde van de Eikenkroon, lid van het Koninklijk Natuurkundig Genootschap van Nederlandsch-Indië, van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen en van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië, secretaris van het Nederlandsch Oost-Indisch Bijbelgenootschap, overleden te Loenen a/d. Vecht 2 Januari 1895, huwde te Batavia 16 Juni 1850 met Maria Elisabeth Droop, geboren te Buitenzorg 15 Februari 1831, dochter van Frederik, geboren te Amsterdam in Januari 1800, luitenant-ter-zee 1819-21, vervolgens hoofdcommies ter Generale Directie van Financiën in Ned.-Indië 1826-29, daarna landheer te Kedong-Badak (res. Batavia), lid der Commissie voor de Bruggen en Wegen in het district der Ommelanden van Batavia en de afdeeling Buitenzorg (welk College dat der Heemraden over Batavia's Ommelanden vervangen had) 1833 en der Commissie van Weldadigheid, overleden te Batavia 28 Januari 1839, en van Maria Elisabeth van den Berg, geboren te Buitenzorg 11 Juli 1802, overleden te Batavia 3 October 1886.

Medegedeeld door A. J. E. VAN DER CRAB.

Twee besluiten van Haarlem's bestuur.

24 *Januari* —1813—24 *November.*

De trotsche adelaar was hevig in zijn wiek geschoten en had zich met moeite voortgesleept tot den oever van de Beresina. Slecht een 30 000 weerbare mannen, met een tweemaal grooter aantal ongewapenden, gekwetsten en zieken waren overgebleven van die krachtige legioenen die Rusland zouden vernederen, en zelfs nog slechts een gedeelte zou het bij Studianka gelukken, om de rivier over te komen en met veel tegenspoed in de haardsteden terug te keeren.

Europa scheen te herademen, vooral toen Pruisen, eerst bondgenoot van Napoleon, tegen Rusland, thans van staatkunde veranderde en zich tegen den machtigen Keizer keerde, die, zelfs door zooveel ongeluk niet ontmoedigd, onverzettelijk bleef.

Binnen acht maanden stond hij weder met een. uitgelezen leger van 311 000 man, waaronder 45 000 ruiters, en meer dan 1000 stukken geschut aan den oever van de Elbe, zelfs niet om een afwachtende houding aan te nemen, doch geheel tot den aanval gereed. Zooals gemakkelijk te begrijpen is, was dit nieuwe leger verkregen uit nieuwe lichtingen, en ook Nederland had daartoe zijn contingent moeten bijdragen.

Al ging dit alles zoogenaamd vrijwillig, iedereen die een weinig met dien tijd op de hoogte is, weet genoeg, dat een beleefde uitnoodiging gelijk stond met een bevel.

Zoo had dan, evenals in alle andere groote plaatsen, ook de maire van Haarlem zoo'n kleine vingerwijzing ontvangen van den onderprefect, dat men zeer wèl zou doen aan Z. M. den Keizer eenige geheel geëquipeerde ruiters aan te bieden, voor een op te richten regiment cavalerie, deel moetende uitmaken van het groote leger, dat opnieuw zou bewijzen onverwinlijk te zijn.

De maire, ***W. P.*** Barnaart, richtte zich dientengevolge tot de leden van den Municipalen Raad, in de volgende bewoordingen :

Haarlem, den 24 Januari 1813.

De maire der *stad Haarlem, Ridder der Keizerlijke Orde der Reunie*
aan
Heeren Leeden der Municipaal Raad binnen deze stad.

Mijne Heeren !

. . . . . .

Veele steden van Frankrijk en ook in ons gewezen Rijk hebben het voorbeeld van de Hoofdstad gevolgd en aangeboden een zeker aantal ruiters te leveren. De Prefect, de goede gezindheid van Haarlems burgery kennende, vleid zich, dat van wegen de Municipalen Raad deezer stad ook eene diergelijke offerte zal gedaan worden en dat zij mede zullen werken in het voltallig maken van het Corps Cavalerie hetwelk opgerigt wordt.

De slechte financieele omstandigheden onzer te zeer gedrukte stad schijnt het bijna ondoenlijk te maken om aan het voorbeeld van Parijs en het naburig Amsterdam te voldoen. doch de verklaring van de onderprefect, dat men nog niet over het betaalen dezer uitgaven moet beslissen, doet my geloven en veronderstellen, dat het uit te geven betaald zal worden uit de departementale kas die ook hiertoe nog genoegzaam bij kas is.

Ik ben om die reede minder huiverig UE. de brief van aanbieding aan de Keizer voor te dragen. Ik draag in dezelve veertien man voor, dit is het contingent hetwelk deze stad in proportie met de andere zoude moeten dragen indien het eene door Decreet geordonneerde mesure was. Deeze veertien man zijn voor de beide cantons en de gemeente Spaarnwoude is bereid haar aandeel in het tweede canton te dragen.

Ik vrees dat eenige der Leeden van de Municipalen Raad huiverig zullen zijn dit aanbod te doen, eensdeels omdat het vele schijn heeft van een geordonneerd aanbod, anderdeels om de groote kosten welke dit konde na zig sleepen .

Wat hier ook aan moge zijn, ***neem*** ik echter te vrijheid te observeeren de hoogst onaangename gevolgen, welke een niet aanbod zoude kunnen te weeg brengen een stad als Haarlem, waar echter 20 000 zielen zijn, zoude zich als het ware tegenzetten tegen eene mesure, welke algemeen genomen wordt en waartegen denkelijk geen stad zich zal verzetten. Vergun my hier nog by te observeeren, dat hier in aanmerking moet komen het groet ja allergrootst nadeel, dat aan de reeds zoo veel getijsterde inwoners konde overkomen en laat men dan door een oogenblik dit gevoel laten varen en tragten de welwillendheid van onzen Keizer op ons te trekken, en niet zijne ongenade.

Mogt het al behagen de door my te proponeeren brief goed te keuren en mogt daardoor eens het goedgunstige oog van den grooten Napoleon op het ongelukkig Haarlem vallen en deeze stad uit deszelfs puinhopen herboren worden, dan is mijn hartewensch vervult.

UE. vreese misschien, dat met deeze brief te arresteeren UE. in een groote personeele onaangenaamheid konde komen wegens de kosten, daar hierover niet bepaald is; ik ben. belast UE hiervoor de verzekering te geven, dat het u nimmer kan of zal geïmputeerd worden de kosten welke hierover staan te vallen. . . . . .

. . . . . .

De brief (waarvan de minuut nog berust op het Gemeente-Archief), ter goedkeuring aan den Raad voorgelegd was, opgesteld in de volgende overdreven vleiende bewoordingen :

„*A* sa Majesté l'Empereur des Français,
„Roi d'Italie, Protecteur de la Confé-
„dération du Rhin, Médiateur de la
„Confédération Suisse, etc. etc.
„Le Maire de la ville de Haarlem, Che-
„valier de l'Ordre Imperiale de la
Réunion.

„Sire !

„L'Intempérie des saisons a fait éprouver aux armées de Votre Majesté de grandes pertes. Tout l'Empire concourt à aider à les réparer, afin que les Légions Invicibles puissent sous bien peu de tems forcer les ennemis de Votre Majesté et de l'Empire à une Paix qui rende le bonheur à l'Europe entière.

„Permettez Sire ! qu'au nom du conseil municipal de la ville de Haarlem, ville qui souffre par la stagnation de son commerce et l'inactivité de ses fabriques plus qu'aucune commune de votre Empire, je prenne la liberté d'offrir à Votre Majesté un faible témoignage de son dévouement sans bornes.

„Daignez donc, Sire accepter des deux Cantons de Haarlem quatorze cavaliers équipés et armés afin de renforcer vos phalanges prêtes à conquérir cette paix

qui fait l'objet des vœux de votre auguste personne pour le bien être de vos sujets fidéles au nombre desquels mes administrés se flattent d'être comptés.

„J'ai l'honneur d'être avec les sentiments de la plus haute vénération et de respect le plus profond,

Sire!

„De votre Majesté Impériale et Royale

„Le très humble et très obéissant serviteur et très fidèle et très soumis sujet.

„(signé) W. P. BARNAART.

Na een kort debat zonder verdere beteekenis werd het voorstel van den Maire aangenomen en dus bepaald: dat 14 geheel uitgeruste en gewapende ruiters zouden worden aangeboden ; dat de hrief van den Maire werd goedgekeurd en opgenomen in de notulen van den Baad, terwijl al de presente leden van den Raad dit besluit met hun handteekening bekrachtigden, We vinden op het oorspronkelijk stuk : *W. P. Barnaart* ; *J. C. B. Bernard,* adjoint ; *Gildemeester,* adjoint ; *Enschedé,* adjoint; *J. B. Sibmacher ; Jac. van der Hout ; P. Quarles ; H. A. Crommelin : Caudere ; J. P. de Wilde* ; *M. van Marum ; Balkenschoten; H. Kuenen ; V. Loos van Westerkappel ; 1. J. Berkhout; J. I. Verkruysen; Jan van Mulukorn; de* Gavere; *Guepin ; I. Schouten; Scholting.*

Nauwelijks zijn er tien maanden verloopen of de slaafsche onderworpenheid heeft plaats gemaakt voor eene zekere mate van zelfvertrouwen, al zijn alle teekenen nog niet dáár, door daden de gehechtheid te toonen aan het Huis *van Oranje.* Er is veel in het geheim gecorrespondeerd met de groote mannen, die de wederherstelling onzer onafhankelijkheid voorbereidden, en door wier doorzicht en onwankelbare trouw de nazaat van een gelukkig bijtijds gevluchten Oranje-telg zijn rechtmatige plaats weder kon innemen.

Reeds den 19den November, 's morgens om zeven uur, verschenen op verzoek van *Johannes Enschedé,* commandant-en-chef van het corps ter bewaring der publieke rust alhier, de heeren van *der Schaft,* Pauw geb. *Hoeufft, Gildemeester, van der Vlugt, Scholting, Vermeulen, Chrysostomus,* Bernard v. *Wickevoort Crommelin, de Wilde van Tets,* mr. *J. Enschedé, J. P. Teding van Berkhout,* en verklaarde voornoemde chef ten overstaan van de heeren *Enschedé, van der Aa, Rookmaker, van Kops,* van *Lee* en *Hasselaar,* als provisioneele hoofdlieden van 't voornoemde corps, dat de onderprefect van het arrondissement aan den maire had kennis gegeven, dat hij zijne functiën had gestaakt; dat daarom ook de maire meende zijn ambt te moeten neerleggen, en daarvan aan de adjunct-maires had kennis gegeven;

dat de maire vervolgens van zijn besluit had kennis gegeven aan den chef van het corps ter beveiliging van de stedelijke rust, ten einde in 't bestuur van de stad te voorzien ;

dat in eene gecombineerde vergadering van voornoemden chef en hoofdlieden was besloten, voorzeide heeren te verzoeken, zich tot eene provisioneele Stadsregeering te constitueeren, om daardoor de noodlottige gevolgen van regeeringloosheid en wanorde te voorkomen.

De heeren namen hun mandaat aan, en benoemden uit hun midden tot president den heer *David Hoeufft en* tot secretaris *Jacob Scholting.*

Van alle deze beschikkingen werd aan de burgerij door middel van een publicatie kennis gegeven, waarin zij werd

aangemaand zooals tot heden bij aanhoudendheid loffelijke pogingen aan te wenden, om de rust en orde te handhaven, met dankzegging voor de diensten reeds aan burgerij en stad bewezen.

Zoo ging alles langzaam maar zeker en tamelijk rustig tot den 24sten, toen men er ernstig over begon te denken om de Oranjevlag op den toren te plaatsen.

We vinden daarover in de Resolutiën van den Provisioneelen Raad 't volgende:

(Verg. 24 Nov.)

„In deliberatie gebragt zijnde of niet, de oranje-vlag alhier zoude behooren te worden opgeheischt en in aanmerking nemende, dat het naburig Fort te Halverwege Amsterdam door Russische troepes bezet is, dat volgens even bekomen Informatiën die troepes naar herwaards op marsch zijn en welligt dadelijk kunnen inrukken, gehoord voorts de dringend verzoek van de gewapende burgers, welke zich ter wagt bevinden om geen oogenblik in dezen te verzuimen maar integendeel met de meeste spoed die vlag op te heisschen is goedgevonden en verstaan zooals goedgevonden en verstaan werd bij dezen uit aanmerking van alle die omstandigheden, en uithoofde ook, dat zooeven berigt is ingekomen dat niet alleen op de torens van alle naburige steden en plaatsen maar ook inzonderheid van die te Amsterdam de oranje-vlag wappert, dat voorbeeld te volgen en de kamer van Fabricage te belasten met de uitvoering van dit besluit.

„Is gelezen een missive van 't Algemeen Bestuur in den Haage, daarby toezendende eenige exemplaren van eene Notificatie en Proclamatie by 't zelve gearresteerd, met last, dezelve te doen publiceeren en affigeeren.

„En in aanmerking genoomen zijnde al de omstandigheden welke dezen raad hebben doen besluiten tot het opheisschen der oranje-vlag is geresolveerd ook in deezen te cederen en dezelve stukken te publiceeren en affigeren "

Dit besluit van de vroede mannen is niet van eenige weifeling vrij te pleiten. Te recht of ten onrechte zijn de „deliberatiën" die het besluit voorafgingen uit het notulen-register weggelaten. Men kon nog niet weten, hoe de wind zou loopen!

Acht dagen later evenwel (2 Dec.) werd Z. H. de aanstaande Souvereine Vorst op zijn doortocht naar Amsterdam verwelkomd, en bij zijne aankomst aan de Groote Houtpoort, waar evenals bij het Stadhuis een eereboog was opgericht, gecomplimenteerd door de heeren van der *Schaft, Hoeufft* en *Sibmacher.* De klokken werden geluid, trompetters bliezen fanfares, de Damiaatjes weergalmden, en op uitnoodiging van het stadsbestuur illumineerde de burgerij van 8 tot 10 uren.

Zoo kan het verkeeren ! Honderden, die in den aanvang des jaars tot brullens zouden geroepen hebben „Vive l'Empereur", wilden thans de eersten zijn om hun wettigen Vorst hulde te bewijzen.

M. G. W.

Haarlem, '97.

Geslacht van Lom (aanvulling.)

In een vorig artikel over de familie van Lom (Katholieke tak), gaf ik in de rij der opvolgende stamouders als VI aan: Johan van Lom, schout te Venlo ; huwde

met Eva van Baerle, die op 25 Januari 1540 overleed. Als wapen der van Baerle's staat daar: in keel drie gouden leliën, in het hart een klaverblad van goud. Door het onderzoek van verdere bescheiden ben ik tot de wetenschap gekomen, dat deze Eva van Baerle *eigenlijk* ***genaamd was Eva van*** *Kriekenbeek*, genaamd van *Baerlo*, en tot wapenfiguur had in keel het zilveren borstbeeld van een kruisheer, dragend een breedgerauden hoed en keelen kruis op de borst. Het verschil tusschen de Geldersche van Baerles, de Noordbrabantsche van Baerles, ***en*** de Kesselsche, tot van Baerles, veranderde van Baerlo's, is wel in acht te nemen, evenzoo als b. v bij de beide familiën Van der Veecken en Van der Vreecken die tegelijkertijd te Roermond verbleven. Dit als inleiding en ter rectificatie.

Het blijkt, dat er nog een tak der van ***Lom's*** in Holland bloeit (Protestantsche tak), die in het begin der 18e eeuw nog met de van Lom's uit het Overkwartier briefwisseling hield, en welks leden elkander als tot ééne familie behoorend, beschouwden. Wij zullen hier laten volgen, wat wij er van vonden.

**
*

Theodorus Johan Adrianus van Lom, huwt in 1730 Anna Maria van der Pijl. Vac deze twee kindereu:

A. Mr. Gerard van Lom, advocaat, burgemeester van Gorinchem, geboren 16 Juli 1736; huwde tweemaal, 1o. N. van Alphen, 2o. Maria Drever, kinderloos overleden te Gorinchem.

B. Abraham van Lom, geboren 1734, overleden te Gorinchem 1811, bevestigd als predikant te Lienden (provincie Gelderland) 10 October 1756, in 1763 te Heusden, huwt 18 Mei 1757 te Rotterdam Barbara van der Kloot en later Elisabeth Hendrina van der Souw, overleden te Heusden.

Hun zoon was Mr. Theodorus Joannes Adrianus van Lom, geboren te Lienden, (provincie Gelderland), 1 Augustus 1759, advokaat, auditeur militair, overleden te Gorinchem in 1802, huwt te Loevestein 28 Maart 1790 Joanna van Delsen, geboren te Ravestein, overleden te Gorinchem.

Van deze echtgenooten vier kinderen:

1o. Barbara van Lom, geboren te Gorinchem 6 October 1790, overleden te Terwolde 14 Mei 1841, huwt te Gorinchem 22 September 1807 Mr. Joannes Christianus Scharp, geboren te Axel in 1789, advokaat rechter van instructie, overleden te Gorinchem, 20 Juli 1820. Zij hadden wederom vier kinderen :

a. Theodora Joanna Scharp, geboren te Gorinchem 26 Augustus 1809.

6. Abraham Scharp, geboren te Gorinchem 3 Mei 1811, overleden te Vianen in 1846.

c. Joannes Christianus Scharp, geboren te Gorinchem, 31 Juli 1812, aldaar overleden 7 April 1814.

d. Joannes Christianns Scharp, geboren te Gorinchem 18 Januari 1814, aldaar overleden 5 September 1817.

2o. Abraham van Lom, geboren te Gorinchem 18 December 179 1, jong overleden.

3o. Maria van Lom, geboren te Gorinchem 20 Januari 1794, en ovorleden te 's Gravenhage 13 Augustus 1827, huwt te Gorinchem 19 November 1824 Gerard Knijff, tweede-luitenant.

4o. Abraham van Lom, geboren te Gorinchem 7 November 1796, huwt aldaar 15 November 1820 Teuntje Smits, geboren te Gorinchem.

Deze hadden twaalf kinderen:

a. Theodorus Johan Adrianus van Lom, geboren te Gorinchem 1 Augustus 1821.

b. Pieter Gerard van Lom, rentmeester, geboren te Gorinchem 25 Maart 1823, huwt 27 Juli 1848 Louise Henriette van Balfour, Baronesse van Burley.

c. Joannes Christianus van Lom, geboren te Gorinchem, 14 Februari 1825.

d. Jeannette Maria van Lom, geboren te Gorinchem 6 Januari 1817.

e. Johanna Elizabeth van Lom, geboren te Gorinchem 16 October 1828.

f. Abraham van Lom, geboren te Gorinchem 9 November 1830.

g. Barbara Antoinetta van Lom, geboren te Gorinchem 7 December 1832.

h. Cornelia Lucretia van Lom, geboren te Schoonhoven 19 Januari 1834.

i. Antoinetta Johanna van Lom, geboren te Schoonhoven 8 Mei 1836.

k. Jan Cornelis Johannes van Lom, geboren te Vianen 10 Maart 1840, aldaar overleden 16 Juli 1845.

l. Albertus Marinus van Lom, geboren te Vianen 7 December 1842.

m. Gerard Abraham van Lom, geboren te Vianen 28 April 1845.

Roermond, Sept. 1897. **VAN BEURDEN.**

Naamlijst der Schepenen van Zutphen.

(Vervolg van kolom 157.)

1475	1476
Renze Kreynck, overrentm.,	Conraedt Schimmelpenninck,
.. . . .. onderrentmeester.	overrentm.,
(zie Raden),	Henrick Iseren, onderrentm.,
Evert Scholdemau, (1)	Wilhem Leerinck,
Arndt Iseren,	Johan Kribbe,
Wilhem Rense,	Johan Kreijnck,
Arndt Berck,	Arndt Berck,
Celman Keppelman,	Renze Kreijnck,
Andries Iseren,	Derrick van der Wall,
Johan van Holthuisen ,	Derrick Menninck,
Johan Huirninck,	Henrick van Lesten,
Tyman van Griet,	Henrick Asse,
Derrick Menninck,	Berndt Stuvenberch,
Gerit Kreynck, (1)	Gadert Barner.
Raden :	Geene Raeden.
Willem Leerinck,	Secr. : als boven.
Johan Kribbe,	1477
Johan Kreijnck,	Schepenen ende Raeden.
Henrick van Lesten,	Johan Kribbe, overrentm.,
Derrick van den Wall,	Henrick Iseren , onder-
Conraedt Schimmelpenninck,	rentm., (2)
Berndt Stuvenberch,	Renze Kreijnck,
Gadert Barner,	Wilhem Leerinck,
Henrick Asse,	Henrick Kreijnck,
Henrick Iseren, onderrentm..	Johan Kreijnck,
Secr.: Meister Henrick van	Evert Scholdeman,
Munster,	Arndt Iseren,
Jacob Rijman.	

(2) Kreynck voegt hierachter: in t'Protocol.
(1) Tadema noemt hem in deze kwaliteit.

Wilhem Rensen,
Henrick van Lesten,
Conraedt Schimmelpenninck,
Derrick Menninck,
Berndt Stuvenberch,
Goedert Berner, (1)
Arndt Berck, Henrick Asse, Derrick van den Wall, een half jaer Schepen,
Zell Keppelman, Alphert Iseren, Wilhem van Roederloe, een half jaer Raet.
Johan van Holthuisen, Raet.
Secr.: als boven.

1478

Willem Lerinck, overrentm., (2)
Johan Kreijnck, onderrentm.,
Rense Kreynck,
Henrick Kreynck,
Evert Scholdeman,
Arndt Iseren,
Wilhem Rensen,
Andries van Mermueden,
Johan Kribbe,
Conraedt Schimmelpenninck,
Henrick Kaelsack,
Henrick van Lesten.
Raden:
Arndt Berck,
Zell Keppelman,
Henrick Ass,
Alphert Iseren,
Wilhem van Roderloe,
Derrick van den Wall.
Secr.: als boven.

1479

Arndt Berck, overrentm,
Derrick van den Walle, onderrentm.,
Renze Kreijnck,
Henrick Kreijnck,
Johan Kreijnck,
Arndt Iseren,
Andries van Mermuiden,
Zell Keppelman,
Henrick Asse,
Wilhem van Roderloe,
Conraedt Schimmelpenninck,
Willem Iseren.
Raden:
Willem Leerinck,
Evert Scholdeman,
Johan Kribbe,
Wilhem Rense,
Henrick van Lesten,
Henrick Kaelsack.
Secr.: als boven.

1480

Evert Scholdeman, overrentm.,
Henrick Kaelsack, onderrentm,
Wilhem Leerinck,
Wilhem Rense,
Johan Kribbe,
Arndt Berck,
Zelman Keppelman,
Henrick Base,
Wilhem van Roderloe,
Derrick van den Wall,
Henrick van Lesten,
Wilhem Iseren.
Raden:
Renze Kreijnck,
Henrick Kreijnck,
Johan Kreijnck,
Arndt Iseren,
Andries van Mermueden,
Conraet Schimmelpenninck.
Secr.: als boven.

1481

Johan Kribbe, overrentm.,
Conraedt Schimmelpenninck, onderrentm,
Renze Kreynck,
Wilhem Leerinck,
Henrick Kreynck,
Johan Kreynck,
Evert Scholdeman,
Arndt Iseren,
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner,
Henrick van Lesten,
Arndt Huirninck.
Raden:
Arndt Berck,
Zell Keppelman,
Henriek Asse,
Wilhem van Roderloe,
Derrick ten Walle,
Wilhem Iseren.
Secr.: Mr Henrick van Monster,
Jacob Ryman,
Ludolphus van Haeren.

1482

Wilhem van Roederloe, overrentm.,
Arndt Huerninck, onderrentm,
Rense Kreijnck,
Henrick Kreynck,
Johan Kreynck,
Arnt Iseren,
Arnt Berck,
Zelman Keppelman,

(1) Kreynck voegt hierachter: in t'protocol.
(2) Tadama geeft deze kwaliteit.

Henrick Asse,
Derrick van den Walle,
Conraet Schimmelpenninck,
Wilhem Iseren.
Raden:
Willem Leering,
Evert Scholdeman,
Johan Kribbe,
Henrick van Leesten,
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner.
Secr.: als boven.

1483

Wilhem Leerinck, overrentm.,
Henrick Kaelsack, onderrentm.,
Evert Scholdeman,
Arndt Berck,
Zell Keppelman,
Henrick Asse,
Johan Kribbe,
Henrick van Lesten,
Wilhem van Roderloe,
Derrick ten Walle,
Wilhem Iseren,
Gadert Barner.
Raden:
Renze Kreijnck,
Henrick Kreijnck,
Johan Kreijnck,
Arndt Iseren,
Conraedt Schimmelpenninck,
Arndt Huirninck.
Secr.: als boven.

1484

Johan Kribbe, overrentm.,
Conraedt Schimmelpenninck, onderrentm.
Wilhem Leerinck,
Evert Scholdeman,
Henrick Kreijnck,
Arndt Iseren,
Henrick van Lesten,
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner,
Arndt Huirninck,
Werner Kaelsack,
Johan Kreinck. (1)
Raden:
Zelle Keppelman,
Henrick Asse,
Derrick ten Wall,
Wilhem van Roderloe,
Wilhem Iseren,
Gerlich Stuerman.
Secr.: Jacob Ryman,
Mr. Ludolphus van Haeren.

1485

Wilhem Iseren, overrentm.,
Werner Kaelsack, onderrentm.
Henrick Kreijnck,
Johan Kreijnck,
Arndt Iseren,
Zell Keppelman,
Henrick Asse,
Wilhem van Roderloe,
Conraedt Schimmelpenninck,
Derrick ten Wall,
Arndt Huirninck,
Gerlich Stuirman.
Raden:
Wilhem Leerinck,
Evert Scholdeman,
Johan Kribbe,
Henrick van Lesten,
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner.
Secr.: als boven.

1486

Gerlich Stuirman, overrentm.,
Gaert Barner, onderrentm.,
Wilhem Leerinck,
Zell Keppelman
Evert Scholdeman,
Henrick Asse,
Derrick van de Wall,
Wilhem van Roderloe,
Wilhem Iseren,
Henrick Kaelsack,
Henrick Berck,
Henrick van Leijsten.
Raden:
Henriak Kreijnck,
Johan Kreijnck,
Arndt Iseren,
Conraedt Schimmelpenninck,
Arndt Huirninck,
Werner Kaelsack.
Secr.: Jacob Rymen, onser stat secretarius,
Andries van Haeften, onser stat schriver.

(1) Deze wordt in ha. D genoemd.

(Wordt vervolgd.)

INHOUD 1897, N°. 11.

Beschrijving van het geslacht en de familie van Kien, door Fred. Caland. — 8 Kwartieren van Petrus van der Crab, medegedeeld door A. J. E. van der Crab. — Twee besluiten van Haarlem's bestuur, door M.G. W. — Geslacht van Lom (aanvulling.) — Naamlijst der Schepenen van Zutphen (vervolg van kolom 157), door J. Gimberg.

Gedrukt bij Gebr. J. & H. van Langenhuysen te 's Gravenhage.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldiek genootschap „De Nederlandsche Leeuw."

Dit blad verschijnt omstreeks het midden van iedere maand, en wordt alleen aan de leden van het genootschap gezonden. Brieven te zenden aan den Secretaris den heer Mr H.J. KOENEN, *Kanaalweg* 63, Scheveningen ; bijdragen voor het Maandblad, en de daarop betrekking hebbende correspondentie aan den heer M. G. WILDEMAN, *Zijlweg* 28 te Haarlem. Penningmeester van het genootschap is de Heer C. F. GIJSBERTI HODENPIJL te *Vrijenban* bij *Delft*.

Aanvragen betreffende de bibliotheek te richten tot den heer Jhr. Mr. C. H. C. FLUGI VAN ASPERMONT, *Jan van Nassaustraat* 6, te 's-Gravenhage.

Leden te 's-Gravenhage betalen per jaar. . . . . *f* **10.00**

Zij, die buiten 's-Gravenhage wonen *f* 6.00

De vorige jaargangen zijn voor de nieuwe leden te bekomen ad *f* 6.00 per jaargang.

Afzonderlijke nummers zijn niet verkrijgbaar.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of inhoud der onderteekende stukken.

N°. 12. **XVe Jaargang.** **1897.**

IN MEMORIAM

C. A. W. HALVERHOUT.

Op den 20 October 11. is weder een onzer leden heengegaan, n.l. de gep. kapt. luit. ter zee C. A. W. Halverhout, eerst sedert een paar maanden tot ons Genootschap toegetreden. De overledene was een verdienstelijk marine-officier, aan wiens staat van dienst wij het volgende ontleenen.

Nauwelijks 15 jaar oud, werd hij 1 October 1842 geplaatst op het Kon. Instituut voor de Marine te Medemblik om die inrichting vier jaar later te verlaten als adelborst le klasse. Tn het najaar van 1846 met Zr. Ms brik „Arend" naar West-Indië vertrokken, diende Halverhout daar verder op Zr. Ms. korvet „Ajax" en de schoener „Wesp" en keerde hij, na 1 Jan. 1850 tot luit ter zee 2e kl. te zijn bevorderd, met laatstgenoemden bodem in Nederland terug. Na een jaar non-activiteit volgde de plaatsing op Zr. Ms fregat-„Prins Frederik der Nederlanden" en deed Halverhout hiermede merkwaardige reizen naar Zuid-Amerika en Oost-Indië, achtereenvolgens onder de orders van de kapts ter zee W. F. Freudenberg en A. C. van Braam Houckgeest, om er in 1857 mede te repatrieeren, onder bevel van den kapt ter zee P. Spanjaard, na intusschen nog ongeveer twee jaar gediend te hebben op Zr. Ms. wachtschip te Batavia en Zr. Ms. adviesbrik „Pylades", op welke laatste als eerste officier van Sept. 1855 tot Nov. 1856.

In 1858 diende Halverhout een halfjaar als eerste officier op Zr. Ms. transportschip „Merwede" en werd hij 1 Sept. benoemd tot luit. ter zee le kl. In dezen rang was hij een jaar actief te Hellevoetsluis en werd in Maart 1861 per „Cosmopolite" opnieuw door hem een reis naar Ned.-Indië aanvaard. Een halfjaar diende hij hier als le officier op Zr Ms. fregat „Palembang" en van Maart 1862 tot Juni 1864 als komm. van Zr. M. stoomschepen „Soembing", „Samarang" en „Madura".

Tn 1865 kommandeerde hij in Nederland Zr Ms flotille-vaartuigen „Hector" en „Vulkaan" en van 1866 tot 1868 volgde daarop de waarneming van het onder-equipagemeesterschap in de directie Willemsoord.

Uitsluitend op zijn initiatief is in dien tijd te Helder de Marineclub tot stand gekomen. Hoewel nog op een bescheiden standpunt zijnde, wist Halverhout daarvoor de algemeene sympathie in het zeeofficierskorps op te wekken, met luit.-adm. Prins Hendrik der Nederlanden aan het hoofd. Binnen een jaar tijds werden ongeveer dertigduizend gulden bijeengebracht en de Marineclub in haar eigen gebouw te Helder ingewijd. Halverhout was trouwens een man, die, als ijverig publicist, reeds vele jaren de algemeene belangen met succes had behartigd, Ook in het Engelsche tijdschrift „The Nautical" werd

op verdienstelijke wijze door hem de pen gevoerd en reeds in 1858 had bij een belangrijke memorie aan den Minister van Marine ingediend over een versnelde gemeenschap van Nederland met Oost-Indië. Over dit onderwerp verscheen in 1859 een belangrijke brochure van de hand van den toenmaligen kapt-luit. ter zee J. van Gogh. Ook deze beoogde, evenals Halverhout, een stoomverbinding rond de Kaap de Goede Hoop. Aan het tot stand komen van de doorgraving van Suez werd destijds nog niet geloofd.

Den 1n Jan. 1870 bekwam Halverhout den rang van kapt-luit. ter zee op zijn derde reis naar Ned.-Indië met Zr. Ms. stoomtransportschip „Java", ditmaal om er drie jaar het kommandement te vervullen van Zr. Ms. stoomschip „Cycloop".

In Maart 1873 keerde hij daarna in het vaderland terug en een jaar later werd de dienst met pensioen door hem verlaten. Geenszins echter om rust te nemen. Halverhout vestigde zich namelijk als cargadoor te IJmuiden en bleef tot het laatst zijns levens de belangen der marine, inzonderheid van het personeel, in de pers bespreken.

In zijne weinige vrije uren, verdiepte hij zich gaarne in de geschiedenis en aanverwaute takken, en zoodoende mochten wij hem ook onder onze leden tellen, helaas te kort, om hem op dit gebied naar waarde te kunnen schatten.

Bestnars-Vergadering van 27 September.

Aanwezig de heeren van der Muelen, Snouckaert van Schauburg, Gijsberti Hodenpijl, Flugi van Aspermont en Koenen. Afwezig met kennisgeving de heer Wildeman.

Overeenkomstig het besluit der vorige Vergadering kwam ditmaal de vraag ter sprake of het geacht kon worden op den weg te liggen van het bestuur zijn meening kenbaar to maken in de kwesties aangaande **het Koninklijk Wapen** gerezen, naar aanleiding van de geschriften des heeren Wildeman.

Nu deze als redacteur in het maandblad zijn meening had kenbaar gemaakt en ook de opinien van anderen betreffende deze kwestie daarin waren overgenomen, meenden de overige bestuursleden dat het van nut kon zijn thans hunne denkbeelden te ontvouwen.

De eerste vraag die aan de orde kwam was deze, of men geheel behoorde uit te gaan van het Kon. Besluit van 24 Augustus 1815, of dat ook kritiek op dit Besluit geoorloofd was. In het geschrift van den heer Wildeman toch was instemming betuigd met de woorden geuit, in den strijd die indertijd 'over het helmteeken des Konings gevoerd is, als zou het ongepast zijn den Koning de wet te willen voorschrijven in zulk een particuliere aangelegenheid.

Algemeen waren de aanwezige bestuursleden van gevoelen, dat de wijze waarop het koninklijk wapen gevoerd wordt, ophoudt een particuliere aangelegenheid te zijn, van het oogenblik dat het den koning behaagd heeft deze zaak bij Koninklijk Besluit te regelen, dat de inhoud van zulk een Koninklijk Besluit komt voor de verantwoordelijkheid van den minister, wiens handteekening het draagt. Kririek uit te oefenen op genoemd Kon. Besluit en aan te dringen op herstel van de daarin voorkomende fouten, werd eenparig geoordeeld niet in strijd te zijn met den eerbied aan de Kroon verschuldigd.

Het tweede vraagpunt was dit: Is verandering van genoemd Kon. Besluit meer dan vroeger noodzakelgk geworden door de omstandigheid dat thans de Kroon gedragen wordt door een vrouw?

In de artikelen van den heer Wildeman was aangenomen, dat bij het wapen der Koningin het Devies „*Je Maintiendrai*" behoort achterwege te blijven, ten eerste omdat een vrouw naar de regelen der heraldiek nimmer een devies zou mogen voeren, en ten tweede omdat het Koninklijk Besluit van 1815 het gebruik van het Devies „*Je Maintiendrai*" tot de mannelijke descendenten beperkt.

Wat het eerste argument betreft, zoo was men eenparig van gevoelen dat de door den heer Wildeman als onomstootelijk aangenomen regel, als zou bij het wapen eener vrouw een devies misplaatst zijn, niet zo0 vast staat als hij schijnt te meenen, en dat die regel met de goede heraldiek eigenlijk niets te maken heeft, naardien er geen grond voor is aan te wijzen. In ieder geval was men van oordeel dat het doorvoeren van dien regel waar het een regeerende vorstin geldt, hoogelijk is af te keuren, daar de zinrijke spreuk der Oranje's „Ik zal handhaven" ongetwijfeld ook bewaarheid zal worden door H. M. onze Koningin.

Zooveel waarde werd er door alle aanwezigen aan het behoud van dit devies gehecht, dat, indien werkelijk het Kon. Besluit van 1815 H. M. onze Koningin uitsluit van het gebruik der voorvaderlijke wapenspreuk, dit alleen naar hunne meening reeds aanleiding behoort te wezen om genoemd Kon. Besluit te wijzigen.

Aanvankelijk werd echter door de heeren Flugi en Koenen staande gehouden dat genoemd besluit de wapenspreuk ook aan de Koningin toekent, omdat art. 8 zegt, „Wij behouden voor Ons en Onze mannelijke descendenten" enz, welke „Wij" in wetten en besluiten geacht moeten worden den koning (de koningin) als zoodanig aan te duiden en niet speciaal den vorst onder wiens regeering ze zijn uitgevaardigd.

Daartegenover hield de heer van der Muelen vol dat „Wij" in dit artikel wèl op de persoon van Kouing Willem 1 ziet, tot welke meening na volledige herlezing van het Kon. Besluit ten slotte ook de heeren Flugi en Koenen overkwamen, omdat uit de redactie van art. 1 valt op te maken dat „Wij" hier inderdaad op de persoon van onzen eersten koning ziet. Dat artikel toch spreekt van „het wapen van Ons en Onzen successeuren Koningen der Nederlanden", welke vermelding van de suecesaeuren geen zin zou hebben indien het woord „Ons" reeds op elken koning der Nederlanden sloeg..

Toegevende derhalve dat in art. 8 het geval niet is

voorzien dat een vrouwelijke descendent van Koning Willem I de kroon draagt, waren ten slotte alle aanwezigen van oordeel dat het Kon. Besluit van 1815 op dit punt een aanvulling behoeft.

Bij die gelegenheid zouden dan tevens hersteld kunnen worden de volgende onnauwkeurigheden in de beschrijving van het Koninklijk en Rijkswapen:

a. dat de kleur van de pijlen niet is opgegeven;

b. dat er gesproken wordt van een opgestoken zwaard, in plaats van een opgeheven zwaard, welke eerste uitdrukking dubbelzinning is omdat het zwaard opsteken in de militaire terminologie beteekent het zwaard in de schede steken ;

c. dat de kleur van tong en klauwen niet is vermeld;

d. dat de kleur of het metaal der schildhouders niet is vermeld, evenmin als de houding van het hoofd der leeuwen.

Wat de eertijds zooveel besproken kwestie betreft van het helmteeken, deze zou wellicht verder kunnen blijven rusten, nu de tak van Oranje Nassau in dc mannelijke lijn is uitgestorven, waardoor de vraag of deze tak het oorspronkelijke helmteeken met de vlucht moet voeren, dan wel het helmteeken door Koning Willem I, waarschijnlijk bij vergissing overgenomen van den tak, waartoe zijn zwager de prins van Nassau-Weilburg hoorde, veel van haar beteekenis verloren heeft. Het bezigen van helm en helmteeken, bij een koninklijk wapen toch reeds weinig gebruikelijk, moet voor een vrouw, ook al is zij regeerend vorstin zeker minder eigenaardig geacht worden. In dit geval is het ongetwijfeld verkieselijk het dige schild te dekken met de koninklijke kroon.

Aan den strijd of die kroon gevoerd of ongevoerd is, zou *een* eventueel nieuw Kon. Besluit tevens een einde moeten maken, daar de werkelijke kroon, waarmede onze koningen gekroond worden, slechts door weinigen is aanschouwd. Met de voornaamste schrijvers over dit onderwerp als J. A. Koopmans en von Goeckingk is men het namelijk eens, dat de werkelijke gedaante dier kroon, in deze moet beslissen. De heer Wildeman die zoo bevreesd is dat de kroon met een voering voor een groothertogelijke kroon zal worden aangezien, heeft niet geschroomd haar door het zoogenaamden optrekken van den mantel geheel het aanzien te geven, van wat, volgens diezelfde Duitsche autoriteiten op wie de heer Wildeman in dit punt afgaat, het symbool is van de groothertogelijke waardigheid.

Ook van den hermelijnen mantel zou melding kunnen worden gemaakt omdat daarmede gewoonlijk ten onzent het koninklijk wapen pleegt te worden omgeven. Die vermelding is te meer noodig omdat er onzekerheid bestaat hoe die mantel behoort te worden afgebeeld van purperrood, of wel van vuur-rood bezaaid met gouden leeuwen, zooals op het portret van Koning Willem II dat in de vergaderzaal der Eerste Kamer hangt.

De banieren die de heer Wildeman, meer ter verlevendiging van den aanblik, dan wel op gronden van heraldische noodzakelijkheid, aan zijn ontwerp heeft toegevoegd, brengen dit voordeel mee dat daardoor het stamwapen van, Nassau en vooral het wapen van Oranje in herinnering kan worden gehouden, maar werden overigens vrij eenparig afgekeurd, omdat ze het wapen meer overladen dan verfraaien, en er een uitheemsch aanzien aan geven.

Ook werd er verwondering over uitgesproken dat de

heer Wildeman, die een devies misplaatst vindt bij een vrouwelijk wapen, banieren daarbij wel op hun plaats schijnt te achten.

Vervolgens werd de vraag behandeld of bij een eventueele herziening van het Koninklijk Besluit van 1815, daaruit niet behooren te verdwijnen de bepalingen omtrent de brisures voor de verschillende jongere zoons en zoonszoons voorgeschreven (art. 3—6), daar het bezigen van personeele brisures (niet te verwarren met brisures door geheele geslachten of takken gevoerd) ten onzent eigentlijk niet thuis behoort.

De heer van der Muelen vond de personeele brieures voor vorstelijke personen op zich zelf niet zoo ongeschikt, mits daartoe slechts meer in het oog vallende onderscheidingsteeken worden gekozen dan die uit het Kon. Besluit.

De heer Koenen deed opmerken, dat er op dit oogenblik in een eventueel nieuw Koninklijk Besluit kwalijk melding zou kunnen worden gemaakt van de wapens der prinsen, omdat men niet weet tot welk stamhuis die zullen behooren, terwijl hun stamwapen toch ook wel een plaats zal moeten krijgen in het wapen dat zij als prinsen der Nederlanden zullen voeren Met het oog daarop zou het wellicht verkieselijk wezen indien behandeling der geheele wapenkwestie werd uitgesteld tot het huwelijk der Koningin, bij welke gelegenheid toch aan verschillende dergelijke kwesties betreffende rang, titels, wapens enz. van den Koninklijke Gemaal en de prinsen, die uit het huwelijk geboren zullen worden, wel de nooge aandacht zal worden geschonken.

Ten slotte kwam de vraag ter sprake of het wapen van de Koningin in een ruitschild moet worden afgebeeld.

In Duitschland waar de ruitschilden zeer ongebruikelijk zijn en men geen onderscheid pleegt te maken tusschen schilden van mannen, gehuwde vrouwen of jonkvrouwen, zou zich deze kwestie niet voordoen, doch terecht is de heer Wildeman uitgegaan van de gedachte dat in de Ncderlandsche heraldiek dat onderscheid wèl wordt gemaakt.

Toch is er in dit speciale geval, waar het de regeerende Koningin geldt, aanleiding om te vragen, of men niet van dat gebruik behoort af te wijken. Ook in Engeland, waar de onderscheiding tusschen mannelijke en vrouwelijke schilden even inheemsch is als ten onzent, heeft men het Koninklijk wapen geenerlei verandering doen ondergaan.

Op tweeërlei wijze kan men zich de zaak voorstellen. Men kan in het Koninklijk wapen het persoonlijk blazone zien van Hem of Haar die de Kroon draagt, of wel men kan daarin een der teekenen zien van de Koninklijke waardigheid, zoodat dan meer de qualiteit dan de persoon van den regeerenden Koning of Koningin overheerschend is. Bij de laatste opvatting kan men een gewoon schild blijven bezigen, bij de eerste is een ruitschild verkieselijk.

Het was vooral de heer Flugi die deze twee opvattingen in het licht stelde, daarbij eenigen voorkeur aan den dag leggend voor die, waarbij meer op de qualiteit dan op de persoonlijkheid wordt gelet. Ook de heer Koenen helde eenigszins tot die opvatting over en wees op de consequenties, waartoe de andere opvatting leiden zou Bij het huwelijk van de Koningin zou dan niet alleen het ruitschild weer moeten verdwijnen om voor een ovaalschild plaats te maken, maar het koninklijk

blazoen zou dan de gedaante moeten krijgen van een alliantiewapen. Een ovaalschild toch heeft slechts reden van bestaan hetzij nevens een mannelijk schild, hetzij wanneer de wapens van beide echtgenooten daarin zijn samengevat, gelijk geschied is in de alleszins aanbevelenswaardige voorstelling die de heer Wildeman van het wapen der Koningin-Weduwe heeft gegeven. Men moet zich dus thans, alvorens het ruitschild in te voeren, wel rekenschap geven van de wijze, waarop men bij een huwelijk van de Koningin de opvatting van het Koninklijk wapen als personeel onderscheidingsteeken zal doorvoeren.

Ook de overige bestuursleden' vonden dat voor beide opvattingen wat te zeggen viel. Tot een bepaald resultaat is men in deze kwestie niet gekomen.

Het voornaamste punt waaromtrent men bij deze gedachtenwisseling over het koninklijk wapen tot eenstemmige uitspraak geraakt is, was dus dit, dat het bestuur het zou betreuren, indien art. 8 van het Kon. Besluit van 1815 op den duur ongewijzigd bleef en het Deviee „ *Je Maintiendrai*" door onze Koningin niet werd gevoerd.

Overigens kwamen er in deze bestuursvergadering louter huishoudelijke aangelegenheden ter sprake die hier niet behoeven te worden vermeld.

Boekwerken, enz. ingekomen voor Bibliotheek en Archief.

193. l'Ancien Pays de Looz. Tablettes mensuelles illustrées concernant l'histoire et l'archéologie de la province de Limbourg. Hasselt.

In ruil.

194. De Directie van de Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente, gevestigd te Amsterdam, Damrak 74, aan hare agenten no. 690, 6 Juli 1895. Ter Herinnering aan den 200sten sterfdag van Christiaan Huygens

Geschenk van luit. GIJSBERTI HODENPIJL.

195. Verslag van de Commissie van beheer over de verzameling van Geschied- en Oudheidkundige voorwerpen "te 's Gravenhage over het jaar 1896.

Geschenk van den heer A. J. SERVAAS VAN ROOYEN.

196. Wapenboeck ou Armorial de 1334 à 1372 contenant les Noms et Armes des Princes Chrétiens Ecclésiastiques et séculiers suivis de leurs Feudataires selon la Constitution de l'Europe et particulièrement de l'empire d'Allemagne conformément à l'Edit de 1356 appelé la Bulle d'or. Précédé de Poésies Héraldiques par Gelre, Héraut d'Armes. Publié pour la première fois par M. Victor Bouton, peintre héraldique et paléographe. IV Armorial. Le Roy de France et La Loye Salique. Paris N. V. Bouton, editeur. 15, Rue de Maubeuge, 1897.

Geschenk van den heer VICTOR BOUTON, te Parijs.

197. Genealogie van het Geslacht Dowe. Deventer. Dr. M. E. Houck.

Geschenk van den schrijver.

198. New Amsterdam Year Book. First number Morris Coster, Editor. New-York.

Van den Uitgever.

199. Geldersche Volksalmanak voor het jaar 1870. Hoofdredacteur J. C. W. Quack, predikant te Bemmel,.

200. Geschied- en Aardrijkskundige beschrijving van den Hoekschen-Waard, door J. W. Regt, schoolonderwijzer te Groote-Lindt benevens een kadastrale kaart door J. A. Margadant, landmeter, teekenaar bij het kadaster te Rotterdam. Te Zwijndrecht bij J. Bodem 1849.

Geschenken van den heer W. M. C. REGT.

201. Geschiedkundige beschrijving van Tholen en omstreken, samengesteld naar de oorspronkelijke bronnen en de plaatselijke gesteldheid van het land door A. Hollesteen, lid van de Provinciale Staten van Zeeland, van het Zeeuwsch genootschap der Wetenschappen van het Nederlandscb Natuur- en Geneeskundig Congres en van het Historisch Genootschap, gevestigd te Utrecht Uitgegeven van wege het fonds Verbrugge. Met eene kaart. Middelburg J. C. & W. Altorffer 1897.

202. Chroniek der Stadt und Umgegund von Geldern. Herausgegeben von J. Real. Geldern 1897 Druck und Verlag von L. N. Schaflrath.

Geschenk van den heer JEAN REAL, te Geldern.

Beschrijving van bct geslacht en de familie van Kien.

NAAR EEN OUDE GENEALOGIE.

Met nanteekeningen vermeerderd door FRED. CALAND.

(Vervolg *wan kolom 166)*

Zij verwekten zes kinderen:

1. Susanna, geb. 20 Mei 1693, over1 ongch. 11 Febr. 1713.

2. Magdalena, geb. 46 April 1695, overl. 21 Dec. 1730. Zij huwde in April 1716 Mr Maarten Adriaan van Sypestein, raad en schepen van Alkmaar, pensionaris van Hugo Waard, rentm. van de Nievaert gez. Klunclert. Hij sterft in 1717, was wedr. van. ..... Kaldenbach Jansdr. en Helena Catharina van Essen, en zoon van Maarten, wagenmeester-generaal der Ver. Nederl. en van Quinna Cornelia Pieterson. (1)

3. Johan, *geb. 11 Juni 1697. Hij huwt Maria Jacoba de Bloys van Genderdeure. (2) Hij was generaalmajoor der kavallerie en sterft 11 Juni 1754 te Alkmaar. Hunne kinderen zijn :

A. Nicolaas David, geb. 9 April 1724, st. jong.

B. David, geb. 21 Maart 1725, st. jong.

C. Margaretha, geb. 9 April 1726.

---

(1) Volgens de geneal. der fam. van Sypestein werd Magdalena Kien geb 8 April 1695 en stierf zij te Alkmaar 21 Dec. 1721 en bij 25 Juni 1717. Het huw. werd aldaar voltrokken 8 April 1716 en hunne kwartieren worden opgegeven:

Kien	Tromp	v. Sypestein	Pietereon
Lansohot	v. Adriohem	v. d. Corput	Hoogenhouck
Bon aert	de Haas	Nyenrode	de Jonge
Southolm	v. d. Graaf	Buysen	v. d. Buroh

Uit het 1o. huw. van M. A. v. Sypestein, geh. 's-Gravenhage 29 Mei 1707 met Margaretha Helena v. Kaldenbaoh, sproot o. a. voort: Johan van S., heer van Rolland, geb. 28 Nov. 1709, werd 13 Dec. 1719 Waltaaf van land van Kuik, 1722 Warantmeester der baronnie van Breda, 4 Febr. 1722 ontfanger van Etten, Leur, Sprundel, schepen van Breda, gest. te Rijsbergen 5 Dec. 1776, huwde voor de 5o maal 28 Sept. 1754 met Margaretha Kien, die sterft 19 Maart 1767. dr. van . ?

(2) Volgens eene familieaanteek. was zij geb. te ..... 20 Dec. 1696, overl. te Alkmaar 9 Febr. 1778, begraven in de groote kerk met haar wapen.

D. Angelica, geb.
E. Maria Elisabeth, geb. } 11 Maart 1727. (1)
F. Johan, geb. 10 Maart 1728, sterft 3 Febr. 1730.
G. Jacoba Angelica, geb. 30 Juni 1720 (2).
H. David, geb. 14 Maart 1731 (3).

4. Catharina Sara, geb. 6 Sept. 1698 te ..... overl. kinderloos te Leiden, begr. te Alkmaar 13 Sept, 1780. Zij huwde twee malen: 1°. te Alkmaar 6 Juli 1723 met Mr. Gerard Fannius, geb. 28 April 1600, heer van Kortenbosch, raad, vroedschap en burgemr. van Alkmaar, enz., st. aldaar 20 Maart 1738, zoon van Mr. Pieter, vrijheer van de hofstad en baronnie van Haarlem en Cornelia Baan, en 2°. met den gen. majoor Justus Philips baron du Tour. (Zie Jaarboek van den Ned. Adel 1888).

In de geneal. v. Sypestein zijn zijne kwartieren:

Fannius.	Baan.
v. Sypestein.	v. Wesele.
v. Beaumont.	Repelaer.
v. d. Corput.	Eijssel.

5. Margaretba, sterft ongeveer 6 jaren oud.

6. Herpertina, geb. 1700, st. Leiden 1752, begraven in de St. Pieterskerk (aldaar) met de kwartieren:

Kien.	Tromp.
Landschot.	v. Adrichem.

IV*ter*. Nicasius Kien, geb. (4)

Hij was kapitein ten dienste dezer landen en sneuvelde in den slag van St. Omer, oud 28 jaren.

Hij huwde Margaretha v. der Does, dr. v Mr. Willem, burgemr. van 's-Gravenhage en van Wilhelmina v. d. Honert (zuster zijner moeder) (5).

Kinderen :

1°. Nicolaas, die volgt V.
2°. Eene dr., jong overl.

V. Mr. Nicolaas Kien, geb. (6).

Hij was controleur te Lillo en sterft te Utrecht.

Hij huwde te Utrecht 28 Maart 1700 met Anna van Zijll, geb. aldaar 14 April 1675, eenig kind van Rudolf en Gosuina Vink. (7) Zij sterft 0 Febr. 1766, oud 03 jaren.

Kinderen :

1°. Nicolaas, die volgt VI.

2°. Wilhelmus Nicasius, geb. te Utrecht 6 Nov. 1702, gest. 27 April 1783, kanonik en kameraar van St. Pieter te Utrecht, hoogheemraad van de Lekkedijk bovendams Hij huwt 25 Oct. 1745 met Catharina Elisabeth van Romondt, gest. 28 Maart 1771, dr. van Diederik.

Kinderen :

A. Anna Aletta, geb. Utrecht 21 Aug. 1747, st. ongeh. 5 Jan. 1778.

B. Johan Lambertus, geb. 21 Dec. 1740, secretaris van 't kapittel van den Dom te Utrecht en was geh. in 1777 met Petronella Johanna van Rhenen (8).

(1) Deze gedoopt in de groote kerk te 's-Gravenhage 12 Maart 1727. (Get.) Mr. Adriaan v. d. Mieden en zijne vrouw Eliz. Wouters.

(2) Gedoopt kloosterkerk te 's-Gravenhage 24 Juni 1'729. (Get.) Gerard Fannius, raad v. Alkmaar en zijne vrouw Cath. Sara Kien.

(3) Deze ging naar O.-Ind en huwde aldaar met J. C. Bangeman:

(4) Ged. kloosterkerk 's-Gravenhage 1 Nov. 1648, aldaar genoemd. Nicolaes.

(6) Groote kerk Haag 1°. gebod 1673 22 Oct, beide won. hier Zij sterft 20 Febr. 1721, oud 82 jaren.

(6) Ged. 9 Nov. 1674, in de kloosterkerk, (get.) Jacob v. der Does en Cath. v. d Honaert.

(7) Hare moeder was Aletta v. Nyenrode.

(8) Eerste gebod in de groote kerk te 'z-Gravenhage: 1777 7 Sept., Johannes Lambertus K. met Petronella Johanna van Reenen.

Kinderen :

a. Willem Nicolaas, geb. 18 Aug. 1778, st. Utrecht ongeh. 3 Nov. 1705.
b Rebekka Henrietta, geb. 26 Mei 1780, st. ongeh. 17 Jan. 1803.
c. Doode zoon 2 Maart 1782.
d. Joh. Catharina, geb. 14 Maart 1783, st. 5 Oct. 1784.
e. Johanna Maria Lambertina, geb. 6 April 1786 (1) en geh. met J. W. (E.) Römer.
f. Catharina Elisabeth, geb 29 Mei 1787, st.ongeh.(2).
g. Johanna Petronella, geh. 3 Febr. 1792, (3).

C. Nicolaas, geb. 2 April 1752, advocaat te Utrecht en controleur van het provinciaal zegel, st ongeh. Nov. 1781.

D. Diederik Jan, geb. 5 Maart 1758, cadet, st. ongeh. aan de kinderziekte 22 Juli 1775.

3. Qosuïna Aletta, geb. Utrecht 27 Jan. 1705, sterft ongeh 7 Jan. 1731

4. Tbomas, geb. Utrecht 1707, sterft aldaar 3 Juli 1711.

5. N. N , geb. en overl. 7 Juli 1711.

VI. Nicolaas Kien. geb. te Utrecht 7 April 1701; hij werd 10 Jan. 1727 raad in de Vroedschap, burgem. v. Utrecht en sterft aldaar 28 Oct. 1777. Hij huwt 27 Aug. 1730 met Theodora Petronella van Romondt, geb. 20 Juni 1706, gest. 10 Oct. 1704, dr. van Mr. Cornelis en Elsabé van Dinter.

Kinderen :

1. Nicolaas.

2. Johanna Cornelia, geb. 13 Sept. 1732, sterft 8 Dec. 1733.

3. Cornelis Johan, geb. 3 Nov. 1734, gest. ongeh. Utrecht 22 Jan. 1766, (4) kanonik van St. Pieter te Utrecht, drossaard der hooge vrije heerlijkheid van Zuilenstein, Leersum en Ginkel, Renswoude en Imminkhuizen, heemraad van 't collegie van den Slaperdijk.

4. Een zoon, geb. 15, gest. 17 Maart 1737.

5. Johanna Elisabeth, geb. 18 Maart 1737, sterft ongeh te Utrecht 4 Oct. (Nov.) 1776.

6. Wilhelmina Aletta, geb. 7 Oct. 1738. Zij huwde: 1. 31 Oct. 1757 (5) met Jan van Voorst, geb. 1716, gewezen directeur-generaal van Nederl. Afrika en sterft, 15 Mei 1775; zij hertr. 3 Maart 1777 met Mr. Jan Bouwens.

7. Jacob, geb. 15 Mei 1740 stadhouder en ontfanger der verponding van 't kwartier v. Peelland, gest. te 's Hertogenbosch 27 Nov 1802, waar hij raad en schepen was. Hij huwt 1766 met Anna Buck, 2e dr. van Otto en Maria Sixti, sterft 10 Dec 1705. Hij hertr. te ..... 25 Febr. 1700 met Elisabeth Hester van van Adrichem, wed. mr J. G. Thierry de Bye. Uit het 2e huw. twee kinderen :

A. Jacob, P. N. geb te 's Hertogenbosch, 10 April 1800. Hij wordt burgem van Utrecht, st. ongeh.

(1) Sterft 19 Febr. 1858 te Utrecht als wede oud 72 j.

(2) 2 Dec. 1811.

(3) Sterft Utrecht 20 Juni 1860 en was gehuwd geweest met H. Royen, van wien later gescheiden. Uit hun huw. werd 5 Sept. 1821 te Mechelen een zoon geboren. (*Haarl Ct.* 11 Sept. 1821).

(4) Op dit vroegtijdig sterven bestaat een „lijkzang", door N. Kien Jr. en Jan Stouw.

(5) Op dit huw. bestaat een „Huwelijks zang." Utrecht bij W. en H. Kroon, 1 slachtmaand 1767, bevattende een zang van N. Kien, J. A. van Wachendorff en W. Kroon.

B. Anna Maria, die huwt met Jan Willem Ermerins, hoogleeraar te Groningen.

8. Pieter Theodorue, geb. 8 Oct. 1743, sterft ongeh. in April 1812.

De Zeeuwsche tak der fam. Kien is hierin niet opgenomen (zie vooral daarover de grafschriften in de kerk te Veere in *Zel. Ill. 1,* bl. 589 en elders). In Zieriksee woont eene tam., die zich schrijft *Kijn,* zooals de naam in de gedrukte registers te 's-Gravenhage ook wel eens voorkomt. Van den heer J. P. de Vos te Zieriksee vernam ik, dat de stamvader dier fam. Kijn ook uit Veere naar Zieriksee overgekomen is, zoodát verwantschap meer dan waarschijnlijk is. 27 Juli ll. te Veere zijnde, vond ik bij het doorbladeren van het oudste trouwboek de volgende leden der fam. Kien:

1596. 26 April-5 Aug. Nicasius Kien Pieteren, j.g., wön. Oosteynde (Ostende) met Tanneke Swancke j.d., wön. hier, beyde van Oosteynde.

1598. 25 April-24 Mei. Jacob Andriesz vän (der) Wiele, wedr., met Bastiaentje Anteunis Kiens, j.d. van Oosteynde, beyde won. hier.

1602. 16 Febr. — 30 Mei. Jacob Kien, wedr. van Oosteynde, met Cathelyne Goes van Blankenberge, wede. van Jan de Grijse.

1604. 19 Juni-13 Juli. Jacob Kien, j.g. van Oosteynde, met Catarina Walles, j.d. vän Vere.

1604. 11 Sept.—10 Oct. Matheus Kien, wedr., met Goolke Coebels, wede. Jacob Heyndricx, beyde van Oosteynde en wön. hier.

1605. 13 Juli-20 Oct. Bartholomeus Kien, j.g., met Tanneken Theeus, j.d., beyde van Oosteinde.

1605. 20 Aug.-4 Nov. Bastiaen Kien, j.g. van Oosteinde met Maycke Denyen (Deynoot?), j.d. van Herenthals, wön. beyde hier.

1606. 5 Aug.-5 Nov. Jacob Kien, j g. van Vlissingen, (1) met Leuntje Adriaens, j.d. van Vere, won. hier.

1609. 21 Febr.-26 Mei. Cornelis Kien, j.g., met Adriaenken Oliviers, j.d., beyde van Oosteinde en wön. hier. Hij is stellig dezelfde Cornelis, die in 1639 schipper was op „de Witte Leeuw", in dienst der Westindische Compie.

1609. 10 Juni-3 Aug. Daniel Kien met Magdaleenken Rijcx, j.d., beyde vän Vere en won. hier.

1613. 12 Jan.-28 April. Adriaen Schotte, j.g., met Tanneken Kien, j d., beyde van Vere.

1613. 5 April-20 Juni. Daniel Kien, j g. van Vlissingen, met Mayken Nebbe (Nebbens?), j.d. van Vere, beyde won. hier.

1613. 13 Juli- 11 Aug. Jacob Kien, schipper, wedr. van Oosteinde, met Mayken Reygers van Ziericzee, wede. van Jan Boone, beyde wön. hier (misschien zie 1604, 30 Mei).

1614. 1 Nov.—8 April 1615. Cent Kien, j.g., met Maydal Francs, j.d., beyde van Oosteinde en won. hier. Hij was zoon van Jacob Jacobszen.

1616. 21 April-19 Mei. Daniel Kien, wedr. van Vere, met Lijsbeth Ghijselinck van Oosteinde, wede. van Loy Naerboudt, beyde won. hier.

1616. 20 Aug.-20 Sept. Jacob Kien, wedr. van Oosteinde, met Janneke Jans Honig, j.d. van Vlissingen, beyde hier won., (get.) Jan Wallis sijn schoonvader (vader zijner eerste vrouw). (Zie over hem Ned. *Leeuw* 1895, kolom 155, ook 10 Oct. 1604). Ook deze was als schipper in dienst der West-indische Compie., even als Rutger- en Aert Jansz. Kijn of Kien.

(1) In de groote kerk aldaar zag ik 26 Juli ll. een grafsteen van de fam. Kien.

1616. 10 Sept.-4 Oct. Cornelis Een, j.g., met Jaquemijntje Leeuwe, wede. van Gidion Nebbes, beyde van Vere en won. hier.

1617. 15-30 April. Matheus Kien, wedr. van Oosteinde, met Mayken Hebben (sic) van Assenede, wede. P. Mortier, beyde wön. hier.

1617. 10 Dec.—17 Jan. 1618. Daniel Kien, wedr. van. Vere, met Neeltje Naerbouts van Oosteinde ende wede. van Andries Naelbrechts.

Op de tentoonstelling van 1880 waren aanwezig, ingezonden door jhr. mr. B. W. Th. Falck, te 's Gravenhage :

3860. Geslachtregister van Pieter King of Kien.

3861. Stamboek van de familiën Kien, Meinertzhagen en Gobius tot en met de familie Falck.

3862. Alphabetische lijst der namen uit de familie King of Kien.

Geslacht Mersen.

(Fragment.)

Met een wapenplaat.

De volgende fragmentarische aanteekeningen betreffende het geslacht Mersen, zijn niettegenstaande verschillende onderzoeken niet tot volkomenheid gebracht kunnen worden. (1)

De Zeeuwsche specialiteiten konden niet helpen — en daarom mogen wij thans met gerust geweten een beroep, doen op onze leden en verdere lezers van dit Maandblad ons zoo mogelijk dit schema verder aan te kleeden met gegevens naar authentieke bronnen.

't Zelfde wordt beleefd verzocht ten opzichte van een fragment-geslachtlijst *Maire,* waaraan wij een uittreksel van de verdeeling van den boedel van Jan Maire, toevoegden.

Voor elke nadere aanwijzingen houden wij ons dankbaar aanbevolen.

Volgens de traditie is het geslacht *Mersen* herkomstig van Gent, alwaar het *Mersen van de Mortelle zou* hebben geheeten. Na de pacificatie van Gent zou het zich in Zeeland hebben gevestigd.

1. Jan Pieter Mersen, van wien niets nader bekend is, liet na:

11. Jacob Mersen, liet na:

111 Pieter Mersen, gehuwd met N. Ti. Huyssen van Soutelande, zij wonnen :

1. Simon Mersen (die volgt IV) ;
2. Susanna Mersen, huwt 11 Oct. 1602 met Jan Ingels van der Burcht;
3. Jan Pieter Mersen, geb. ?, † 28 Sept. 1629; hij huwde:
   1°. 21 of 27 Febr. 1592 met Arnoldina Drooge, † 12 Febr. 1602 en
   2°. 8 of 22 Dec. 1602 met Maria Bolle of Bols, † 12 Nov. 1620.

(1) De aanteekeningen werden ons bereidwillig afgestaan door Jhr. Mr. C. Beelaerts van Blokland, gemeente-ontvanger te 's-Gravenhage.

Uit het 1e huwelijk:

a. Cornelia Mersen, geb. 3 of 10 Aug. 1594, huwt Pieter **Krook,** gedeputeerde ter **Staten-Generaal.**

Uit het 2e huwelijk:

b. Pieter **Mersen,** geb. 18 Febr. 1604, † te Batavia in 1644.

c. **Daniel** Mersen, geb. 7 Maart 1605, † 27 Juli 1624;

d. Maria Mersen, geb. 6 Jan. 1607, † vóór 16 13;

e. **Susanna** Merscn, geb. 29 Oct. 1608;

f. Elisabetb Mersen, geb. 10 Dec. 1611, huwt 1° . . . . van **Nispen,** geb. ?, † 31 Dec. 1675, **zonder** kinderen ; tr. 2° 24 Jan. 16 .. Theodorus Boreel, heer in Bloys en Westhoven, baljuw van Middelburg, geb. †
zoon van Mr. Johan en Agnes Hayman.

g. Maria Mersen, geb. 19 Jan., † 13 Oct. 1613.

h. Maria Mersen, geb. 15 Nov, † 19 **Nov.** 1613.

i. Simon Mersen, geb. 31 Maart 1615, huwt 1° **Susanna Minissé,** waaruit eene dochter Anna Mersen, die *a.* huwt Nicolaas Reigersberg, *b.* huwt Jan van de **Perre.**
2° Johanna Westdorp.

k. Jacobus Mersen (die volgt V).

1. Abraham Mersen, geb. 4 Nov. 1620.

IV. Simon Mersen, geb. ? † ? huwt **N.** N. Emery (?) Lier.

Uit dit huwelijk eene dochter Petronella, die huwt met Jacob Magnus, geb. te Middelburg omstreeks 1566, heer van Bergambacht, **Groot-Ammers** en Melissant, ridder, raad en schepen te Middelburg 1590, burgemeester 1595, afgevaardigde ter generaliteit 1603, buitengewoon gezant in Engeland en in 1607 in Denemarken, zoon van Simon **Simonz.** en Petronella **Chys** en van Cornelia Hendriks Eondepype. (1)

V. Jacobus Mersen. geb. 17 Maart 1617, † tusschen 1666 en 1683, huwt 1° 31 Aug. 1644 Maria **Pottey,** geb. te Veere 4 Maart 1622, † 23 Mei 1755 ; en 2° den 6 Juli 166. Catharina van **Althena** geb. te Vlissingen 22 Mei 1636, † ?

Uit het 1e huwelijk werden geboren:

1. Een zoon, bij de geboorte overleden 19 **Nov.** 1646.
2. Marie Mersen, geb. 11 Nov. 1647.
3 Johannes Mersen, geb. 5 Januari 1649.
4. **Enoch** Mersen, geb. 7 **Sept.** 1650.
5. Simon Mersen, geb. 27 Mei 1653, † jong.
6. Simon Mersen (die volgt VI).

Uit het 2e huwelijk:

7. Maria Mersen, geb. 17 Nov. 1662.
8. Catharina Mersen, geb. 27 Oct. 1666.

VI. Simon Mersen, geb. 21 Mei 1655, overleden „aan een felle koude op de zenuwen" op 4 Juni 1715, 's avonds ten 10 uur, en 8 dagen daarna begraven in de Nieuwe Kerk te Middelburg, schepen en raad aldaar, tr. 1° 1 Oct. 1603 met Rebecca Johanna Versluys, geb. ? † 5 Aug. 1627, tr. 2° 19 Mei 1699 met Marie **Tresel,** geb. 18 Febr. 1666, † 25 Oct 1743, (dr. van **Galenus** by Anna du Piré Danielsdr ex Matje Claasze), weduwe van **Ds.** Petrus **Pottey,** vau wie zij 7 k., had.

Uit het 1e huw.:

a. Jacobus Mersen, geb. 30 Juli 1687, † 16 Oct. d.a.v.

b. Eene levenlooze dochter geb. 31 Juli 1687.

Uit het 2e huw.:

c. Anna Petronella Mersen, geb. 20 Jan. 1700, † 12 Febr. d. a v.

d. Simon Mersen, geb. 25 Maart 1701, **'s morgens** om 5 uur, † te Middelburg 28 Nov. 1746.

e. Jacobus Mersen, geb. 28 Maart 1701 (?), s' avonds 8 uur, † 19 Maart 1705, 's morgens 2 uur.

f. **Galenus** Mersen, geb. 30 Aug. 1702, 's avonds 8 uur, † 19 April 1703.

g. Anna Maria Mersen, geb. 1 Maart 1704, 's **nachts** 2 uur, † 1 Nov. 1750.

h. **Galenus** Mersen (die volgt VII).

i. Jacobus Mersen, geb. 4 Nov. 1706, **'s avonds** 7 uur, † te Delft, 1 Maart 1773, huwt te Batavia 14 Sept. 1749, met Maria Aletta de Joncheere, te **Utrecht,** † te Delft, 18 December 1785 (zij was reeds wed. van **Gerrit** van Westreenen). Dit huw. was kinderloos.

VII. **Galenus** Mersen, geb. 18 Maart 1705, 's morgens om 6 uur, † te Batavia 15 Jan. 1750. Was 30 Sept. 1737 benoemd tot opperkoopman en opperdirecteur over noordelijk Coromandel, en 18 Juni 1743 tot Extra-ordinair Raad van Indië **Hij** huwde te Masulipatnam, den 20 Febr. 1737 met Clasina Jacoba Maire, geb. 20 Febr. 1719, † te Batavia 15 Mei 1749, dr. van **Gosewijn,** opperhoofd te Paliacatta (Coromandel) en van Catharina (of Clasina) Reiniera Dallens. Zij wonnen:

1. Simon **Gosewijn** Mersen? geb te Masulipatnam, 21 Dec. 1737, † ald. 8 **Juni** 1739.
2. Clasina Maria Mersen, geb. te Masulipatnam, 27 Juli 1739, † ald. 27 Febr. 1744.
3. **Galenus** Mersen, geb. te Masulipatnam 31 Dec. 1741, † ald. 13 Maart 1744.
4. Mr. Jacobus Mersen, heer van Nieuwvliet, [bij verkoop van de erven van Cornelis Pieter Scheideruit de Vos, 24 Febr. 1769, welke **heerlijkheid hij** in 1790 verkocht aan Johannes Faro, zie Zeelandia **Ill. II,** blz. **529],** waterbaljuw in Zeeland, geb. te **Masulipat-**nam 31 Dec. 1743, gedoopt te Nagapatuam 28 Juni 1744, † te **'s Gravenhage** 9 Maart 1807, begr. 14 Maart d. a. v. in de Kloosterkerk, en 14 dagen later vervoerd naar Middelburg ; huwde 18 Juli 1774 met Magdalena de Jonge, geb. te Middelburg ; **zij** hertrouwde te 's Gravenhage 20 Dec. 1808 met Jacob Abraham Uyttenhage de Mist, geb. te **Zalt-Bommel.**

Fragment Maire.

Cornelis Maire, te Amsterdam, geb. ?, † ?, huwt ?, had **2** zoons :

1. ***Jan Maire.***, geb. ?. † te Amsterdam 23 Febr. 1725; zijne goederen **worden** op 22 Febr. 1729 overgebracht ter Weeskamer van Amsterdam; hij benoemde ***zijn broeder*** **tot** universeel erfgenaam bij testament van 20 Febr. 1725

2. ***Gosewinus Maire***, geb. ?, † ?, in leven opperhoofd te Paliacatta, kust van Coromandel, huwt te ?, den ?, ***Clasina Reyniera Dallens***, geb. ?, † ?, (dochter van ***Nicolaas Dallens*** en Maria ***Hanicq***, (zie Alg. Ned. Fam. **Bl.** jaargang 1883, n°. 36.)

Zij wonnen:

1. Anna **Maria** Maire, geb. ?, † ?, huwt ***a. Jan Hendrik le Grand***, onderkoopman te Negapatnam, geb. ?, †. ?; ***b. Jan Hendrik Briele,*** kapitein van het 0.1 leger te Batavia, geb. ?, † ?.

II. ***Clasina Jacoba Maire,*** geb. te ?, den 20 Febr. 17 19, † te Batavia 15 Mei 1749, huwt te Masulipatnam **20** Febr. 1737, ***Galenus Mersen,*** geb. 18 Maart 1705,

(1) Zelandia Illustra 1, 271 11, 558.

te Middelburg. † te Batavia 15 Jan. 1750, gouverneur van de Kust van Coromandel, extra-ord. raad van Indië, (zoon van *Simon Mersen* en van Maria *Tresel.*

III. Cornelia Reijniera Maire, geb. te Negapatnam, 16 Oct. (of 16 Dec.) 1722, † te Batavia 31 Maart 1754, trouwt te Negapatnam 17 Mei 1739, *Mr Librecht Hooreman,* geb. te 's Gravenhage 29 Aug. 1708, † aldaar 8 Febr. 1774, eerste raad en directeur-generaal van Ned. Indie, (zoon van *Wouter Hoore man* en van *Petronella Maria Brouwers).*

IV. *Jeanne Gosewine (le) Maire,* geb. ?. †?, trouwt 1° te Batavia 1 Sept. 1737, *Rolant Cau*, geb. te Zierikzee 22 Oct. 1709, † te Batavia 29/30 Oct. 1739, (zoon van Jean *Roland Cau*, schepen der stad Zieriksee en van *Catherine Maria Bornius)* en 2° te Batavia 12 April 1740, Mr. *Bernard Jacob de la Faille,* geb. te 's Gravenhage 14 Aug. 1709, † aan de Kaap de Goede Hoop 19 Mei 1746, weduwnaar van *Anna* Catharina *Chastelyn. Hij* was de zoon van *Mr. Jan Bernard de la Faille,* geb. te Delft 10 April 1672, † 7 Nov, 1729, en van *Anna Catharina* van *Heemskerck van Beest,* geb. te Amsterdam 27 April 1676, † 29 Oct. 1723).

De boedel van *Jan Maire,* sedert 1729 onder het beheer van de Weeskamer van Amsterdam. werd in 1871 tusschen de rechthebbenden (uit 4 staken) verdeeld.

1° van *Wouter Nicolaas Hooreman;*
2° van *Petronella Cornelia Hooreman,* huisvr. van *Mr. Adriaan Matthys Temminck;*
3° van *Susanna Reyniera Hooreman,* huisvr. van *Gerrit Jacob van Westreenen;* en
4° van Anna *Maria Hooreman,* huisvr. van *Willem Adriaan Senn van Basel.*

Van het $^1/_4$ toekomende aan staak sub 1, ging:
A. $^1/_2$, dus $^1/_8$ over op *Librecht Johan Hooreman,* en van deze op *Aletta Catharina Hooreman,* weduwe van *Idxert Cramer van Baumgarten;*
B. $^1/_2$, dus $^1/_8$ op *Wouter Willem Hooreman en* van deze op *Wouter Librecht Catharinus* Hooreman;

van het $^1/_4$ toekomende aan staak sub 2, ging:
A. $^1/_2$, dus $^1/_8$ over op *Coenraad Librecht Temminck,*
Tot dit $^1/_8$ waren gerechtigd:
1° zijne weduwe Anna *Elisabeth Leyendecker;*
2° zijne kinderen:
a. *Carolina Wilhelmina Jacoba Temminck*, huisvrouw van *Hendrik Eilbracht;*
b. *Clasina Elisabeth Temminck,* huisvrouw van *Leendert van der Tas;*
c. *Jacobus Leonardus Temminck;*
d. *Wilhelmina Henrietta Temminck,* huisvrouw van *Johannes Groll;*
e. *Adriaan Jacob Temminck;*
f. Cornelia *Petronella Elisabeth* Temminck, huisvrouw van *Harmen Jan Tenckink;*
g. Sabina *Wilhelmina Temminck,* huisvrouw van *Hendrik Kramer;*
h. *Johanna Jacoba Cornelia Temminck,* huisvrouw van Hermanus *Poort;*
i. *Cornelis Matthias Temminck;*
k. *Anna* Conradina *Temminck,* huisvrouw van *Johannes Koster,* ieder voor $^1/_{14}$.
3° *Hendrik* Bernard *Nieman,* in hoedanigheid van erfgenaam van *Susanna Qerarda Temminck,* mede voör $^1/_{14}$.
4° *Marie Jeanne Cornelie de Gelder,* in de plaats van hare moeder *Maria Cornelia Temminck,* huisvrouw van *Willem de Gelder*, voor $^1/_{14}$;
5° *Autje Easton,* als in gemeenschap van goederen gehuwd geweest met *Coenraad Librecht Temminck,* voor $^1/_2$, in $^1/_{14}$ of $^1/_{28}$;
6° *Anna Elisabeth* en *Wilhelmina Henriette Temminck,* kinderen van evengenoemden *Coenraad Librecht Temminck,* ieder voor $^1/_2$ in de wederhelft van $^1/_{14}$ of $^1/_{56}$.

B. $^1/_2$ dus $^1/_8$ over op *Liebrecht Jan Temminck.*
Tot dat $^1/_8$ zijn gerechtigd:
1° *Jean Charles Temminek* voor $^1/_3$;
2° *Adriaan Matthijs Pieter Temminck,* voor $^1/_3$.
3° *Johanna Maria Jacoba* en *Hendrika Temminck,* kinderen van *Librecht Jan Temminck Junior,* ieder voor $^1/_2$ in $^1/_3$ of $^1/_6$.

Van het $^1/_4$ toekomende aan den staak sub 3 ging:
A. $^1/_3$ dus $^1/_{12}$ over op *Gerrit Johan Marius van Westreenen.*
Tot dit $^1/_{12}$ waren gerechtigd:
1° *Conrad Gerard François Matrot* voor $^1/_7$;
2° *Marie Jeanne Susanne Matrot* voor $^1/_7$;
3° *Johanna Cornelia Verschoor van Nisse,* huisvrouw van *Mr. Jan Schimmel* en *Reinier Jan Verschoor van Nisse,* ieder voor $^1/_2$ in $^1/_7$ of $^1/_{14}$;
4° *Hendrik Bernard Nieman*, voornoemd, voor $^1/_7$;
5° Carolina *Wilhelmina Jacoba Temminck* voornoemd, voor $^1/_7$.
6° *Clasina Elisabeth Temminck* voornoemd, voor $^1/_7$
7° *Maria Jeanne* Cornelie *de Gelder* voornoemd, voor $^1/_7$;

B. $^1/_3$ dus $^1/_{12}$ over op *Susanna* Gerarda *van* Westreenen, huisvrouw van Coenraad *Librecht Temminck.*
Tot dit $^1/_{12}$ zijn gerechtigd:
1° *Hendrik Bernard Nieman* voornoemd, voor $^1/_5$.
2° *Carolina Wilhelmina Jacoba* Temminck voornoemd, voor $^1/_5$;
3° *Clasina Elisabeth* Temminck voornoemd, voor $^1/_5$;
4° *Jacobus Leonardus* Temminck voornoemd, voor $^1/_5$;
5° Maria *Jeanne* Cornelie *de Gelder* voornoemd, voor $^1/_5$;

C. $^1/_3$ dus $^1/_{12}$ over op *Cornelia* Anna *van Westreenen,* huisvrouw van *Jean François Matrot.*
Tot dit $^1/_{12}$ zijn gerechtigd;
1° *Conrad Gerard François Matrot* voornoemd, voor $^1/_3$;
2° *Maria Jeanne Susanne Matrot* voornoemd, voor $^1/_3$;
3° *Johanna* Cornelia en *Reinier Jan Verschoor van Nisse,* beiden voornoemd, ieder voor $^1/_2$ in $^1/_3$ of $^1/_6$.

Van het $^1/_4$ toekomende aan den staak sub 4 ging:
A. $^1/_2$ dus $^1/_8$ over op *Jacobus* Leonardus *Mersen Senn van Basel* en van deze op *Frans Nicolaas Gerard Mersen Senn van Basel;*
B. $^1/_2$ dus $^1/_8$ over op *Anthonus Wilhelmus Senn van Basel* en van deze op Maria *Lucretia Senn van Basel,* huisvrouw van *Mr. Tinco Martinus Wentholt.*

Nog eens Ontwerp-Wapen H. M. de Koningin,

Naar aanleiding van het in dit nummer voorkomende verslag der bestuursvergadering van den 27 September, meen ik volledigheidshalve geen kwaad werk te verrichten onze leden en andere belangstellenden op de hoogte te stellen,

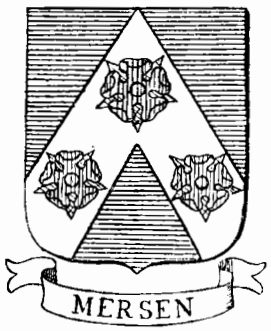
MERSEN

TREZEL

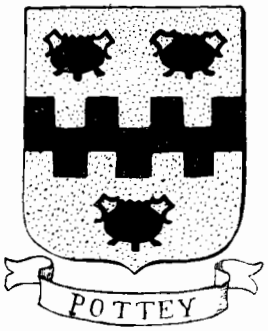
POTTEY

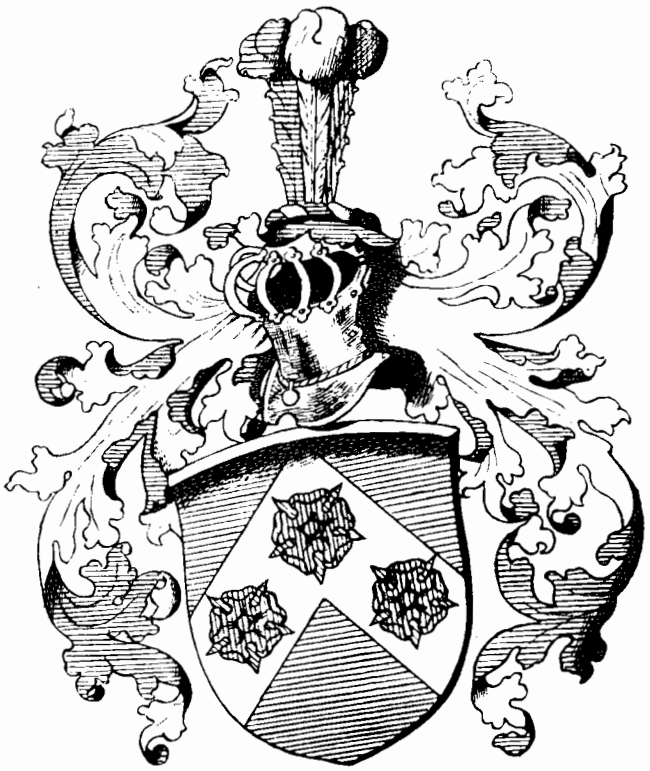

DUPIERE

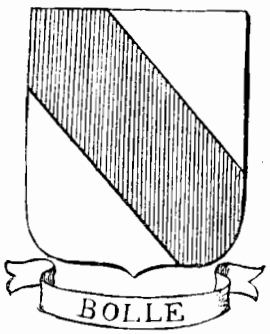
BOLLE

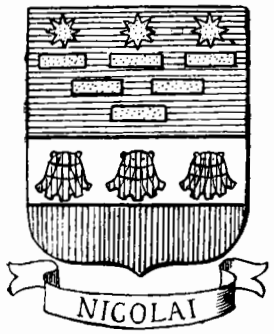
NICOLAI

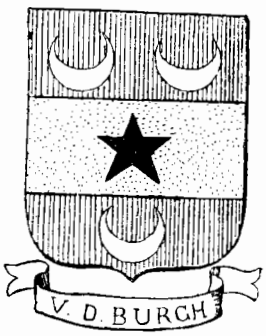
V. D. BURGH

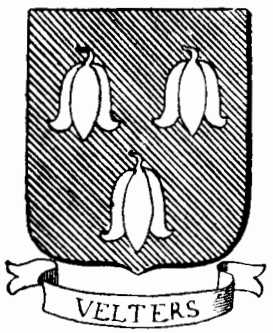
VELTERS

welke gedachtenwisselingen over het ontwerp-Wapen zijn gevoerd na de publicatie daarvan in ons orgaan.

Het zal dan een ieder voorzeker enkele ter vergadering besproken punten verduidelijken. Ten gevolge van eene aanbeveling om het in de Galery Rembrandt te Amsterdam tentoongesteld ontwerp-Wapen van de band van den heer Lion van 's-Gravenhage te gaan zien, ontstond er een klein twistgeschrijf tusschen den beer J. A. Koopmans te Lent en mij, waarvan ik hieronder den inhoud, de ingezonden stukken in de *Amsteramdsche Courant weergeef.*

(1) Ontwerp-Wapen H. M. de Koningin.

Haarlem, 24 Aug. '97.

Mijnheer de Redacteur!

Mag ik u, in verband met de opname der artikelen van mijne hand over de wapens van H. M. de Koningin en de Koningin-Weduwe-Regentes, om een klein plaatsje verzoeken voor het volgende:

Sedert gister is bij de maatschappij *Rembrandt* ten uwent een aquarel tentoongesteld, voorstellende een ontwerp-Wapen voor H. M. de Koningin, geschilderd door den bekenden wapenschilder en calligraaf J. M. Lion, te 's-Gravenhage.

Zooals altijd draagt ook *dit* werk van dezen teekenaar onmiskenbare sporen van artisticiteit. Het koninklijk wapen in ruitvorm, vervat in een hoogst eenvoudige doch fraaie renaissance-cartouche, wordt overtopt door de ongevoerde koningskroon, die thans een behaaglijker rustpunt heeft, en niet balanceert op de punt van het schild.

De leeuwen — schildhouders — zijn toegewend, hetgeen met het doel om Nassausche leeuwen voor te stellen, zeer goed rijmt. Waarom echter de nagels van keel zijn afgebeeld is mij niet recht duidelijk. De oudste Nassausche leeuwen toch waren reeds genageld van goud. Overigens is der leeuwen bouw onverbeterlijk en staan de onaevoerde koninklijke kronen hen goed. De mantel, keurig behandeld, is versierd met hermelijn in den heraldischen vorm, hetgeen zeer karakteristiek toont. Het baldakijn met zijn 'hermelijn-versiering acht ik niet gelukkig uitgevallen. Ook smelt de daarop overigens net gepenseelde koningskroon daarmede te veel samen.

Wat de banieren betreft — ik zou liever de verbasterde tornooilansen in natuurliike kleur zien. De leeuw van het wapen Nassau (her. rechts) zag ik wel eens fraaier van den heer *Lion*, terwiil in het wanen Oranje (banier her. links) de jachthorens van *zilver* moeten beslagen zijn.

Over het algemeen mag men echter veilig aannemen, dat dit ontwerp tot nu toe, als het best geslaagde mag worden gerekend en tevens het door de firma Scheuter nu weder op de *Reclame-Tentoonstelling* vertoonde kunstwerk, geheel in de schaduw stelt.

Ten slotte zij nog opgemerkt, dat de heer Lion de ontwerper is van het in 1891 door de Hofcommissie vanwege H. M. voor hofleveranciers vastgestelde wagen van H. M. de Koningin-Regentes, waarover ik in uw courant van den 5en Juli 11 eenige beschouwingen gaf, en mij daarbij aan een nieuw ontwerp waagde, dat evenwel tot heden geen aanleiding tot scherpe critiek heeft gegeven.

U vriendelijk dankzeggende, mijnheer de Redacteur, voor de afgestane ruimte, verbluf ik met de meeste hoogachting,

UEd. Geb. Dw. Dn.

M. G. WILDEMAN.

Hierop volgde een ingezonden stuk van den heer Koopmans. (2)

Ontwerp-Wapen H. M. de Koningin.

De heer M. G. Wildeman, adj.-archivaris te Haarlem, gaf hiervan een teekening met beschrijving in het Literair Bijblad *van* de *Amsterdamsche Courant* van 31 Mei 1.1. en in het Tweede Blad van Donderdag 26 Aug. eenige opmerkingen over een soortgelijk ontwerp in aquarel, van den bekenden wapenschilder en calligraaf J. M. Lion te 's Gravenhage.

Behoudens enkele punten, van ondergeschikt belang, acht

(1) Amsterdamsche Courant van 26 Aug.
(2) „ „ „ 8 sept.

hij *dit* ontwerp het best geslaagde en verre te verkiezen boven het kunstwerk door de firma Scheuter op de Reclame-Tentoonstelling vertoond, door mij niet gezien, maar vermoedelijk vervaardigd naar het ontwerp van den heer Wildeman,, die verzuimt, er bij te voegen dat men wèl zal doen desierlnker teekening van den heer Lion te volgen.

Wie er belang bij heeft, verzuime dus niet gebruik te maken van de gelegenheid deze te gaan zien en te bestudeeren, opdat de zoo door hem gewenschte eenheid kome in de voorstellingen van het wapen onzer Koningin.

Ik vind zijn streven zeer loffelijk en als *voorloopigen* maatregel wil ik niet protesteeren tegen den gekozen vorm, nu door hem zelven het ontwerp-Lion wordt aangeprezen; men volge *dat* tot tijd en wijle van Hooger Hand zal worden kenbaar gemaakt wat H. M. goed vindt omtrent Haar eigen wapen te bepalen en bij Kon. Besluit vast te stellen.

Hoewel herhaalde malen aangezocht een openlijke kritiek te leveren op het nu wèl-bekende ontwerp-Wildeman, vind ik dit in het tegenwoordig stadium van de aangelegenheid minder wenschelijk; de maker weet dat ik veel er in niet mooi vind en anders zou wenschen, wat voor het oogenblik genoeg is; een opsomming hiervan te dezer plaatse zou toch weinig nut stichten.

Een ander geval wordt dit met het tweede ontwerp — in het Literair Bijblad van 5 Juli 11. — waar hij een hervorming voorstaat van het wapen der Koningin-weduwe.

Naar mijn meening loopt de heer Wildeman niet alleen den tijd vooruit, maar begaat hij een fout die hij in anderen afkeurde. Die fout is te lezen in zijn eerste artikel, waar hij het twistgeschrijf aanhaalt over het wapen des Konings gevoerd en het een wanklank vindt telkens te moeten vernemen, dat *dit* of *dat* onderdeel zus of *zoo* behoorde te zijn. „Men zou dus de Hooaste Macht willen voorschrijven, hoe te handelen in een geheel particuliere aangelegenheid!" zegt hij daar, en doet in zijn ijver precies hetzelfde.

Het is mogelijk dat H. M. Emma, na het eindigen van Haar Regentschap, op het denkbeeld van den ontwerper ingaat en een ander wapen aanneemt dan het bekende, maar zoolang dit niet is geschied, heeft het publiek niets er mede te maken en volstrekt niet de bevoegdheid eigenmachtig wat anders te scheppen dan het bestaande.

Van mijn persoonlijk gevoelen over de heraldieke waarde van bedoeld ontwerp, behoef ik thans geen rekenschap te geven, maar wel moet ik een kardinaal punt releveeren waarin ik het met den heer Wildeman volstrekt niet eens ben. Hij beweert volgens gezaghebbende schrijvers — die hij vergeet te noemen en mij niet bekend zijn — dat de voering bij een koningskroon niet zichtbaar mag wezen. Dat men deze op munten weglaat., is nog geen reden hetzelfde te doen bij wapen-voorstellingen in kleuren; tegen een hermelijnen achtergrond maakt juist dit beetje rood tusschen de gouden beugels een behagelijk effect, terwijl het een oogenschijnlijke tegenstriidieheid is diezelfde kronen op den mantel het aanzien van gevoerd te geven en dit te verklaren door te zeggen dat de mantel er in opgetrokken is, wat nergens in de beschrijving is te lezen en er wel had mogen worden bijgevoegd.

Hoe men koninklijke kronen in het buitenland afbeeldt raakt in het onderhavige geval ons volstrekt niet, en moet alleen de vraag worden gesteld: hoe het insigne van de (koninklijke) waardigheid in *Nederland* er uit ziet, met of zonder rood fluweelen kan of muts?

Dit beslist de zaak, omdat men te doen heeft met de *Nederlandsche* koninklijke kroon en kan alleen worden uitgemaakt door den bewaarder van de schatkamer. Ik heb die vraag reeds meermalen gedaan zonder vrucht, en hoop daarom dat er nu eindelijk eens antwoord op zal komen door een mededeeling van bevoegde zijde in de *Staats-Courant,* liefst met afbeelding en duidelijke beschrijving opdat een ieder wien het aangaat, wete waaraan zich te houden en er een einde kome aan het fantaseeren.

Lent, bij Nijmegen, 3 Sept. 1897.

J. A. KOOPMANS, Heraldicus.

Waarop ik niet kon nalaten 't volgende te antwoorden:

Ontwerp-Wapen H. M. de Koningin.

Het zij mij vergund met een kort woord te antwoorden op het ingezonden stuk van den heer J. A. Koopmans, in de *Amst. Courant* van 8 Sept. ll.

Zooals ik reeds meermalen moest aanvoeren, wordt geheel uit het oog verloren, dat het *alléén* mijn doel is geweest en nog is, om op het punt van *versieringen*, in stijl en vorm behagelijker voörstellingen in 't leven te roepen van de wapens van HH. MM. de Koningin en de Koningin-Regentes, zonder ook maar eenigszins de bestaande wapens te willen critiseeren, 't geen trouwens genoegzaam blijkt uit mijn bekende korte vertoogen dienaangaande.

Om dus meer eenheid te brengen in die versieringen, waartoe ik het aanstaande kroningsfeest een gunstig oogenblik achtte, gaf ik aan de ontwerpen de grootste publiciteit, vertrouwende, dat daardoor de vele wanstaltige voorstellingen (daaronder begrepen de verwrongen namaaksels van de officieel vastgestelde wapens) zouden verdwijnen of althans voor een groot deel in onbruik geraken.

De heer Koopmans verwijt mij, dat ik een fout heb begaan, die ik in anderen afkeurde, door het ontwerpen van een wanen voor H. M. de Koningin-Weduwe. Dit had echter alleen zijn' grond in de beschouwing die de *N. R. Ct.* over het ontwerp-Wapen voor H. M. de Koningin gaf, waarbij o. a. gereleveerd werd, dat de ontwerpers van het Wapen der Koningin-Regentes terecht hadden ingezien, dat men tusschen schilden van mannen en vrouwen geen onderscheid moet maken. De juistheid daarvan in het midden latende, vroeg ik: Maar bestaat er werkelijk een wapen van H. M. de Koningin-Weduwe-Regentes, m. a. w. een wapen waaruit van de Weduwstaat en van het Regentschap blijkt? En zoo voortgaande ontwierp ik een wapen, waaruit duidelijk zichtbaar is, dat het toebehoort aan de Koningin-Weduwe der Nederlanden, zonder er ook maar in 't minst op te zinspelen, dat dit wapen zoo gevoerd zou moeten worden, doch het alleenlijk weder aanbevelende voor versierineen. enz.

„Het is mogelijk" zegt de heer Koopmans verder „dat H. M. Emma. na het eindigen van Haar Regentschap, op het denkbeeld van den ontwerper ingaat en een ander wapen aanneemt dan het bekende, maar zoolang dit niet is geschied, heeft het publiek niets er mede te maken en volstrekt niet de bevoegdheid eigenmachtig wat anders te scheppen dan het bestaande".

Maar zoo dacht de heer Koopmans toch niet, toen hij in het meer aangehaald twistgeschrijf over „Het Wapen des Konings" een der eerste violen speelde !

Over de al of niet, gevoerde Koningskroon wensch ik ten slotte nog gaarne het volgende aan te voeren:

Ik breng nogmaals in herinnering, dat op alle door H. M. de Koningin-Regentes en de Regeermg uitgegeven stukken, het wapen voorkomt gedekt door een ongevoerde Kroon; de cachetten waarmede vanwege H. M. wordt gezegeld., het postpapier door de hofhouding gebruikt (dat alleen van een ongevoerde koningskroon is voorzien). de harnachementen in de koninklijke stallen, de kronen op de portieren der gala- en andere hofkoetsen, alle munten des rijks, waarop het wapen is afgebeeld, alle door het rijk uitgegeven zegels, de zegels der notarissen, die van de departementen van algemeen bestuur, enz. enz. Alles vertoont ons een *ongevoerde* koninklijke *kroon*. Hoeveel respect ik ook heb voor de heraldische kennis van den heer Koopmans, die werkelijk veel heeft bijgedragen voor de verheffing der heraldische kunst in Nederland, blijft voor mij niettemin professor A. M. Hildebrandt te Berlijn toch nog altijd een gezaghebbend schrijver. Zijn Wappenfibel (Verlag von Wilhelm Rommel, Frankfort a/M. 1887) is een standaardwerkje op heraldiek gebied. In voce Kronen zegt hij o. a.:

„Die Wirkliche Königskrone besteht aus einem mit Steinen besetzten goldenen Reifen mit 9 Zacken (5 Blätter 4 Perlen) und 5 sichtbaren eben durch einen Reichsapfel zusammengehaltenen Bügeln; *zwischen* den *Bügeln* ist *kein Futter sichtbar*. En verder bij de *Groothertogelijke* Kronen heet het: „Dieselbe gleicht ganz die Königskrone *jedoch erscheint innerhalb der Bügel purpurnes Futter bis zur halben Höhe der Krone*".

Alzoo is de Kroon, zooals zij dikwijls op ons Koninklijk wapen wordt voorgesteld! niets meer dan een **groothertogelijke!**

En nu ten slotte, — indien het werkelijk mocht blijken dat het insigne der Koninklijke waardigheid, berustend in de schatkamer, voorzien is van een voering — zou dan ook een afbeelding van het Koninklijk wapen met een trouw of slaafsch nagevolgde Kroon als deze, moeten prijken?

Wanneer we nagaan, dat die kroon is vervaardigd in een tijd, dat de Nederlandsche heraldieke wetenschap om zoo zeggen sliep en het geval stellen — het is een gewaagde veronderstelling — dat bij de vervaardiging van genoemd insigne der koninklijke waardigheid (1815) geraadpleegd was geworden de toenmalige secretaris van den Hoogen Raad van Adel, mr. P. de Wacker van Zon, van wiens heraldische kennis, ons mr. W. J. baron d'Ablaing van Giessenburg in zijn Nederlands Adelsboek zulk een vermakelijk staaltje geeft — zou dan het koninklijk wapen tot het einde der dagen door de onkunde van een ambtenaar. een kroon moeten blijven dragen, die een mindere waardigheid uitdrukt als door Gods genade en den wil des volks aan het doorluchtig vorstenhuis van Oranje-Nassau is toegekend?

Met mij zullen velen zoo iets niet kunnen aannemen. Laat ons echter geduldig afwachten en het twistgeschrijf nalaten. De Raad, die H. M. de Koningin thans bezit voor deze aangelegenheden, geeft ons een absolute waarborg voor de juiste oplossing dezer wapen-quaestie.

Haarlem, 11 Sept. '97. M. G. WILDEMAN.

De heer Koopmans repliceerde daarop in *Amsterdamsche Courant* van 18 Sept.

Ontwerp-Wapen H. M. de Koningin.

Ik wil trachten, met een even kort woord als dat van den heer Wildeman in de *Amsterdamsche Courant* van 15 Sept. ll., belanghebbenden bij de quaestie duidelijk te maken *waarom* ik met hem van opinie verschil.

Dit raakt in hoofdzaak het al of niet gevoerd zijn van de *Nederlandsche* koninklijke kroon.

Hij beroept zich op de in 1887 verschenen Wappenfibelvan Ad. M. Hildebrandt te Berlijn, een deskundig schrijver en bekwaam wapenteekenaar dien ik zelf zeer hoog acht en wiens „Heraldisches Musterbuch" in 1872 uitgegeven, ik dringend heb aanbevolen in mijn verhandeling: „Het teekenen en kleuren van wapens" opgenomen in de „Heraldieke Bibliotheek" onder redactie van J. B. Rietstap, jaargang 1875.

De heer Wildeman ziet echter hierbij Over het hoofd dat Hildebrandt de heraldieke onderwerpen welke hij in zijn vragen- en antwoordenboekje behandelt, van een *Duitsch* standpunt beschouwt en o. a. het stilzwijgen bewaart over het speciaal *Fransche* ruitschild voor jonkvrouwen en het ovale voor gehuwde vrouwen en weduwen, denkelijk omdat beide in Duitschland niet gebruikt worden, terwijl hij het moderne (ook Fransche) rechthoekige schild met ⌣ voet, *onheraldisch* noemt.

Op mij maakt het den indruk dat de heer W. bij voorkeur kiest wat *hem* van een of ander past en niet er tegen opziet Duitschen en Franschen stiil door elkaar te haspelen.

In het maandblad *Der Deutsche Herold* van Februari 1884 bespreekt J. Gr. v. 0. (graaf van Oeynhausen) in een kort artikel, opgehelderd door- een zeer goed uitgevoerde plaat: „Die Rangkronen in Deutschland" zooals deze reeds eenige jaren vroeger waren vastgesteld door het opperhoofd van den Duitschen Hoogen Raad van Adel: Graaf Stillfried-Alcántara.

Bij de afbeelding van de koninklijke kroon, welke ongevoerd is, staat: „Krone der Könige, sofern nicht eine andere Form angenommen ist".

Hiervan heeft de heer Hildebrandt, tevens redacteur van dat blad, gebruik gemaakt in zijn Wappenfibel — met weglating van het voorbehoud — en wil nu de heer W.. on diens gezag, het beneden de waardigheid achten van onze Koningin Haar schild te dekken met een gevoerde kroon.

Waarom hij dan zoo inconsequent is geweest van de mantels der beide. reeds vroeger besproken, wapenontwerpen te sieren met kronen, die het *aanzien* hebbe'n van gevoerd te zijn, verklaar ik niet te begrijpen. te meer omdat in de beschrijvingen niet te lezen staat dat de mantel in de kroon is opgetrokken en een oningewijde niet anders daarin kan zien dan voering!

Lang vóor het optreden der Duitsche specialiteiten in heraldiek, hadden eenige Fransche schrijvers reeds naam gemaakt op dit gebied en werden dezen hier te lande geraadpleegd; onder de lateren vooral Jouffroy d'Eschavannes, wiens „Armorial Universel, précédé d'un traité complèt de la Science du Blason", verschenen in 1844, hoog werd geschat.

Onder de acht platen in kleurendruk, bevat dit werk er zes met de wapens der toenmaals regeerende vorstenhuizen in Europa. waarvan 15 de koninklijke waardigheid bekleedden ; 10 daarvan hebben de kronen gevoerd, de vijf anderen ongevoerd, zoodat een meerderheid van tweederden met voering is afgebeeld en ik daarom — in spijt van Duitsche geleerdheid

en het protest van den hervormer Wildeman — een voorstander blijf van de gevoerde kroon bij wapenvoorstellingen *in* kleuren, omdat deze zóó een behagelijker en meer sprekend effect maakt tegen het hermelijn dan zonder die vulling.

Dat men bij kronen in metaal, steen of hout en in relief- of zwartdruk de voering weglaat, vind ik daarentegen zeer logisch. omdat bii dereelijke afbeeldingen de heraldieke kleuren niet worden gezien en die toevoeging in de meeste gevallen ook zou misstaan: om die reden zal dan ook wel de groothertogelijke kroon' van Saxen-Weimar die, volgens de verkondigde leer, gevoerd behoort te zijn, op de jubileums-medalje van 1892 (gegraveerd te Berlijn) zonder voering zijn gestempeld.

Nu de ontwerper der wapens meer bepaald *versiering* op het oog heeft gehad bij de a.s. inhuldigingsfeesten,, zijn de volledige wapens wel wat druk en ook te omslachtig in de bewerking, reden waarom ik de voorkeur eraan zou geven alleen de schilden te bezigen; voor de koningin: in ruitvorm en voor de koningin weduwe: in ovaal, beide op passende elegante cartouches respectievelijk in lederkleur en brons, met of zonder de kronen er boven, naar de omstandigheden; ongeveer in dien geest bracht men wapenversieringen aan in den bloeitijd der heraldiek en verdient het aanbeveling thans op dezelfde wijze te werk te gaan, met vermijding van al het overtollige.

Dat ik een der eerste violen heb bespeeld in het trio van de vroegere wapenquaestie, heeft een geheel andere oorzaak tot grondslag dan die van de tegenwoordige. Destijds kwam, nu wijlen, de heer J. A. de Bergh voor den dag met de zeer juiste opmerking dat zoowel het wapen van den Koning als van het Rijk niet werden afgebeeld volgens de ***beschrijving*** in het Koninklijk Besluit en gaf hij in zijn brochure daarover tegelijk een teekening,, die wel beantwoordde aan het voorschrift maar, wat artistieke opvatting betrof, veel te wenschen overliet.

Medegaande met de beweging, wilde de commissie voor de Oranje-Nassau en Heraldieke Tentoonstelling in 1880, het nieuw model wapen op haar prospectussen laten afdrukken en kwam deze tot mij met een erbarmelijke proef en het verzoek iets meer artistieks te willen ontwerpen.

Tot spoed gedrongen, zond ik een nog niet geheel afgewerkte pen-schets ter bezichtiging, waarnaar men — tegen mijn uitdrukkelijk verlangen en buiten mijn weten om — door den houtgraveur Bal te Delft een vignet heeft laten vervaardigen, dat toen zijn intrede in de wereld deed als „wapen-ontwerp de Bergh". Naar deze parodie van mijn schepping zijn de latere caricaturen van het gewijzigde koningswapen ontstaan.

Geschrijf over dit misbaksel, lokte repliek en nadere beschouwingen uit, welke, meer dan mij lief was, mij hebben betrokken in een strijd die niet door mij is begonnen, evenmin als de tegenwoordige; in geen van beide heb ik mij opgeworpen als reformator van het bestaande. En hiermede punctum voor goed!

J. A. KOOPMANS,
Heraldicus.

Lent bij Nijmegen, 16 Sept. '97.

Ons lid de heer C. N. Verster schreef naar aanleiding van een en ander 't volgende in het *Leidsche Dagblad* za van *27* September 1897:"

De Heraldiek in verband met de Kroningsfeesten.

Naar aanleiding van een schrijven, dat ik dezer dagen van een bloemist ontving, waarin deze mij o. a. verzocht om juiste opgave van samenstelling en kleur aangaande het Koninklijk wapen, kan het wellicht zijn nut hebben met het oog op de a. s. Kroningsplechtigheid van H. M. Koningin Wilhelmina, een en ander over het aanbrengen van wapens in het algemeen in het midden te brengen.

Het laat zich toch aanzien, dat bij de ophanden zijnde feesten een ruim gebruik zal worden gemaakt van de toepasselijke heraldische attributen, die als symbolieke ornamenten zulke groote factoren zullen blijken in den feesttooi, die allerwegen zal worden aangebracht.

Want in tegenstelling met andere landen (1) is het bij ons, ook van overheidswege, treurig met de begrippen der wapenkunde gesteld. De onverkwikkelijke strijd over het Koninklijk wapen, waarvan ons de namen der heeren Alberdingk Thijm, Koopmans en De Bergh bijgebleven zijn, zal velen nog versch in het geheugen liggen. Sedert is er wel eenige verbetering te ontwaren, (vooral nadat het model voor het alliantiewapen Nassau-Waldeck-Pyrmont, door den wapenschilder, den heer Lion ontworpen, van hoogerhand werd goedgekeurd), — doch, over het algemeen gesproken, worden er nog zulke flaters op dit gebied begaan, dat niet genoeg de aandacht op deze importante hulpwetenschap der Geschiedenis kan worden gevestigd, nu bij een zoo heuglijk feit als het a. s. Kroningsfeest de belangrijkheid van het vorstelijk blazoen zeer zeker op den voorgrond treden gaat.

Het staat te verwachten, dat bij een nieuwe wet het door de Vorstin te voeren wapen nader zal worden bepaald. Geschiedt dit echter korten tijd vóór de kroning, dan staat het te bezien of het daarin aangegeven model nog tijdig veel dienst zal kunnen bewiizen voor de decorateurs.

Het is daarom" een goede gedachte te noemen van den heer M. G. Wildeman, adjunct-archivaris te Haarlem, welke er hem toe heeft geleid een beschrijving en een teekening in het licht te geven, zooals het wapen van de Koningin zoude kunnen worden afgebeeld zonder aan de traditie en aan de regelen der heraldiek te kort te doen. (Gemelde teekening komt voor in No. 6. Jaargang 1897, van het Maandblad „De Nederlandsche Leeuw".)

De voorstelling is ongeveer de volgende.

In een ruitschild, gedekt door de koninklijke kroon (zonder voering), het (vermeerderde) wapen van Nassau, zijnde in lazuur (blauw) een klimmende leeuw van goud, gekroond van goud, getongd van keel (rood), houdende in den rechtervoorklauw een opgestoken zwaard (van zilver), en in den linker een bundel pijlen (van zilver) met gouden punten, de aunten omhoog en gebonden van goud; het veld bezaaid met (staande) gouden blokken.

Het schild wordt gehouden door twee aanziende, gekroonde gouden leeuwen, getongd van keel, staande op een arabesk (die brons kan worden gekleurd) en waarop ook het schild rust. De (heraldisch) rechter-leeuw draagt een banier met het Nassausche wapen, (de leeuw daarop naar den stok toegewend), terwijl die ter (heraldisch) linkerzijde een banier draagt met het gevierendeelde wapen Chalons-Oranje met het hartschild Genevois (1 en 4 Châlons. in keel een gouden band, 2 en 3 Oranje, in goud een horen'van lazuur beslagen van zilver en gebonden van keel; het hartschild Génevois; geschaakt van negen stukken goud en lazuur).

Uit de kroon boven het schild hangt een lint af, zich uitstrekkend rond het schild waaraan aan den voet het byou van ridder-grootkruis der Militaire Willemsorde hangt. Het geheel is omgeven door een purperen, met hermelijn gevoerden mantel, gedekt door de koningskroon.

Van verschillende zijden zijn hierop aanmerkingen gemaakt en de heer Wildeman is de eerste om te erkennen, dat er verbeteringen zouden zijn aan te brengen.

Hij gelooft ook voorts niet, dat het Koninginne-wapen worden vastgesteld naar zijn ontwerp, doch hij durft het, nu de verschillende besprekingen van bevoegde personen gehoord zijn, toch blijven aanbevelen voor versieringen, ter voorkoming van het gebruik van allerlei foutieve en smakelooze modellen. Ook ik kan mij in bijna alle opzichten met het gegeven ontwerp vereenigen, op enkele kleinigheden na, die met het grondidee niets uitstaande hebben en hier ter plaatse gevoeglijk achterwege kunnen blijven. Zeer gelukkig vind ik o. a. het aanbrengen der banieren, waardoor het wapen der Oranjes behouden blijft en terecht is m. i. ook de wapenspreuk: „Je Maintiendrai" weggelaten, omdat in het koninklijk" besluit van 24 Augs. 1815 uitdrukkelijk in art. 8 wordt gedecreteerd, dat alleen de mannelijke descendenten het devies „Je Maintiendrai" zullen voeren.

(Dit koninklijk besluit nu is overigens zeer onvolledig: er wordt nòch gerent van het émail van het zwaard. nòch van dat der pijlen, nòch van dat der kroon op den Nassauschen leeuw, terwijl over den wapenmantel, die sedert officiëel gevoerd wordt, geen enkel woord wordt gevonden).

Evenmin als de heer Wildeman wensch ook ik te beweren, dat in hoofdzaak dit wapen zóó moet zijn. Het is toch aan H. M. de Koningin en aan Haar alleen om te decreteeren, hoe zij H. D. blazoen wenscht te voeren, doch zoolang geen officiëele zekerheid verkregen is, verdient het

(1) Men wende het oog bijv. naar onze Duitsche naburen., waar de Keizer zelf een besluit teekende, waarin (door protessor Emil Doepler) een heraldisch-iuiste en fraaie-eestileerde ade aar voorkwam. welke model na dien" tijd verplichtend gesteld werd voor standaard', rijkswapenschilden, enz. Oók op de tegenwoordige postzegels komt die vorm voor.

aanbeveling het hier bedoelde model tot navolging te nemen.

Ik geloof dat de quaestie van het Koninginne-wapen ook wel degelijk on den weg ligt van den Hoogen Raad van Adel. althans behoorde m i. dit college in deze zaak reeds lang advies te hebben uitgebracht; doch wij zijn op dit punt zoo gewend geraakt aan stilzwijgendheid van de zijde der regeering, die het toch beter weten moest, dat wij niet kunnen verwachten door dien Raad eerlang eene oplossing tot stand te zien gebracht.

Zoo langzamerhand begint de tijd te korten, en, nu overal elders reeds plannen voor versieringen van gemeentewege bestaan, durf ik ook de veronderstelling uitspreken, dat eerlang in onze veste plannen zullen te berde worden gebracht, voor het decoreeren onzer pleinen, straten en gebouwen.

Uit mijn jeugd herinner ik mij nog zeer goed een eigenaardige toepasselijke versiering, die ik nu, ook om het goed recht der heraldische emblemata te bepleiten, ter navolging in overweging durf geven.

Op verschillende bruggen nl. waren toentertijde groote vlaggenstokken opgesteld, waarvan wimpels met stads- en landskleuren wapperden, terwijl aan het ondereinde groots wapenborden met vlaggentropeeen waren aangebracht.

Als dit nu wederom geschiedt en die masten met groene guirlandes worden omwonden, kan men zonder groote kosten een vroolijk, kleurrijk en toepasselijk decoratief geheel verkrijgen.

Voor een verscheidenheid van een veertigtal blazoenen kan veilig worden borg gestaan. want behalve de volledige wapens van "Nassau, Waldeck-Pyrmont en Oranje-Nassau,-zou men die van de provinciën (een tiental, want Zuid- en Noord-Holland voeren hetzelfde blazoen) kunnen bezigen met het elftal hoofdsteden, naast Amsterdam en Leiden. Bovendien kunnen uit het Waldeckscbe wapen de kwartieren: Waldeck. Pyrmont, Rappolstein, Hoheneck, Gleichen en Geroldseck evenals die uit dat van Oranje-Nassau: Catzenelnbogen, Vianden, Dietz, Châlons, Oranje en Genevois afzonderlijke op wapenborden worden aangebracht, terwijl ook de heraldische attributen van Ned. Indië en Batavia passend zouden kunnen worden genoemd.

Wordt dan tijdig, gedurende het slappe seizoen, aan timmerlieden en schilders hier ter stede (echter onder goede leiding, opdat één geheel worde verkregen) de vervaardiging van dit werk opgedragen, dan zou het feest ook patroons en knechts ten goede kunnen komen.

Er is volgens mij nog iets meer voor dit denkbeeld te zeggen, nl. dit, dat deze versiering niet zooals illuminatie en vuurwerk van Jupiter Pluvius afhankelijk is.

Het spreekt vanzelf. dat het niet in mijne bedoeling kan liggen aan te nemen, dat dit de eenige versiering behoorde te zijn, doch een enkele proef zoude kunnen worden genomen.

Maar, welke decoraties ook hier ter stede zullen worden aangebracht, mijn wensch zal het blijven, dat de Heraldiek dan niet stiefmoederlijk zal worden bedeeld, en dat men, evenals bovengenoemde bloemist, die zich op het kweeken der noodige bloemen gaat toeleggen om de wapenkundige kleuren te verkrijgen, intijds doeltreffende maatregelen moge nemen.

Misschien zou het ook overweging verdienen om het bestuur van de Vereeniging tot Bevordering der Bouwkunst te Leiden aan te sporen, stappen te willen doen tot het uitschrijven van een prijsvraag. Eerst uit onderlinge samenwerking kan een goed harmonisch geheel worden verkregen,

---

Nu onze lezers door het bovenstaande en het reedt vroeger gepubliceerde geheel op de hoogte zijn van de pennestrijd over het ontwerp gevoerd, maar ik zeker nog wel mijne collega's medebestuurderen met een woord van dank voor hunne gedeeltelijke appreciatie, op sommige punten, dáár, waar ik met hen van opinie verschil, in 't kort mijne verdediging voorleggen.

De vergadering plaatst zich op een geheel ander stand. punt dan-ik in mijn vertoog heb ingenomen ; ze is van oordeel, dat men bevoegd ia op fouten te wijzen en

aanmerkingen te maken op het bij Koninklijk Besluit vastgestelde wapen voor Koning en Rijk en dat, volgens mijne opinie, gemis aan eerbied wordt gedekt door de ministeriëele verantwoordelijkheid. Ik weet dat velen zoo oordeelen ; zoo maakte een geacht lid der Balie na het lezen van mijn art. bij het ontwerp de opmerking, dat H. M. de Koningin wel degelijk gehouden is aan de regelen der heraldiek. Doch wie is bevoegd, de Hoogste Macht daarop te wijzen, en al *zou* dit gebeuren, wie geeft de waarborg dat die raad altijd gevolgd wordt? Is niet door Z M. Koning Willem 111, een kwartier in 't wapen van H. M Emma veranderd, nl. dat van Geroldseck in Gleichen. Werd dieuaangaande raad ingewonnen? bij wien? en welke grond heeft er bestaan voor deze afwijking?

Het was hier de koninklijke wil die bepaalde, dat in 't vervolg het Wapen van H. M. aldus zou gevoerd en afgebeeld worden; in eene zoodanige particuliere aangelegenheid mag zich niemand daartegen verzetten. Toch moet ik bekennen, dat door de omstandigheid, dat in ons land het wapen des Konings en des Rijks hetzelfde is, oppervlakkig voor de bewering der vergadering veel valt te zeggen.

Ook in de bovenstaande beoordeeling wordt mij weder het verwijt gemaakt, dat de kroon, die de mantel siert, gedeeltelijk gevuld is. Wanneer men zich evenwel de zaak in natura voorstelt, is het optrekken van de stof in de kroon iets onvermijdelijks, om dit sieraad de noodige 3teun te geven.

Anders zou dit het gevolg zijn, indien een baldakijn het wapen dekte. Bij een mantel evenwel wordt het oog niet aangenaam getroffen, indien bij de rand der kroon ook de stof eindigt. Men kan daarvan een duidelijk voorbeeld zien bij de briefkaarten door het Rijk uitgegeven. Hoewel teekening, enz. veel te wenschen overlaat, zien we ook hier een *ongevoerde* koningskroon afgebeeld.

Men mist echter een gedeelte van den kop van den mantel, 't geen iets ongeacheveerds toont. Bij eene eventueele verbetering van de redactie van het K. B. van 1815 zooals de vergadering dit voorstelt zou ik noch **opgestoken** *noch* **opgeheven** zwaard aanbevelen, doch liever deze plaats aldus lezen: houdend *in de (her) linkerklauw een baarsgewijs geplaatst zwaard van zilver met gouden gevest.* In zake het devies blijf ik bij mijne opinie, dat evenmin als bij een Jonkvrouwe- of Vrouwe-wapen een helm past, evenmin gevoegelijkheidshalve een devies kan worden gevoerd. Dit zou strijdig zijn met de historie en het gewoonterecht. Juist omdat er geen grond voor is, treedt de gewoonte hier in de plaats, en dat is heusch geen gewoonte van heden of gisteren"

Wat de Heer Koopmans zegt aangaande de jubileumsmedaille (1892) van het groothertogelijk Saksisch-Echtpaar is niets bijzonders. — De Groothertog van S-W-E. heeft den titel van *Koninklijke Hoogheid,* dus zal Hij wel altijd boven H.D. Wapen een Koninklijke en geen Groothertogelijke Kroon dragen, aldus een *niet gevoerde,* wat de Berlijnsche stempelsnijder wel degelijk met opzet zal hebben gedaan.

De banieren bracht ik uitsluitend aan om de aloude stamwapens van Nassau en Oranje te vereeuwigen. Hoe zouden deze anders geplaatst kunnen worden ? La critique est aisée, enz. De Engelsche heraldiek behoeft waarlijk niet als voorbeeld te worden aangehaald. Het Engelsche wapen is altijd een croûte geweest; onder Willem IV is het bij ons zelfs eenigszins *„eingebürgert"* geworden. Het

wapen van dezen Oranje-Vorst helt sterk over naar de Engelsche vormen.

En nu ten laatste een woord van instemming met betrekking tot de opinie over de barenstelen. Zeer zeker zou het goed zijn, indien ten opzichte der vorstelijke personen in Nederland hierover niets werd bepaald. In ons land toch waar zoo weinigen iets van heraldiek afweten, wordt met die wapens van de jongere Zonen of Broeders des Konings op wonderbaarlijke wijze gesold en zelfs zoo'n Koninklijk wapen met een breuk, voor Rijkswapen gebruikt ! !

Als voorbeeld in deze, diene een door de Imprimerie Coöpérative te Leeuwarden in 1594 uitgegeven werkje getiteld : „Organisation de l'enseignement secondaire dans le royaume des Paya-Bas, par D. de Loos", eene verhandeling, die ook in het buitenland door zijn nuttigen inhoud gereedelijk zijn weg vindt, doch waar op den titel het Koninklijk wapen met een lambel van keel van drie hangers, voor Rijkswapen wordt vertoond !?!?

Zulke voorbeelden wijzen dunkt mij op een noodzakelijk voldoend zichtbaar verschil tusschen Koninklijk en Rijkswapen.

Haarlem, Nov. 1897. M. G. WILDEMAN.

Iets over het wapen van Haarlem.

Eenigen tijd geleden was er bij Haarlem's burgerij eene prijzenswaardige nieuwsgierigheid waar te nemen, nl. een prikkel om tot de wetenschap te geraken, hoe of nu eigenlijk een goed wapen van de plaats hunner inwoning er uitziet.

Niettegenstaande het blazoen der gemeente hier en daar nogal duidelijker zichtbaar is aangebracht, schijnt men te voelen, dat die voorstelling toch eigenlijk niet de ware is, of althans door de verschillende varianten die men daarvan vindt, als vanzelve twijfel doet ontstaan.

Zeer verklaarbaar is het, dat velen met het oog op de groote feesten van het volgend jaar, zich beijveren om nu eens kranig voor den dag te komen, en daarom dienaangaande voorlichting vragen, die zij dan ook uithoofde hunner belangstelling in het symbool hunner gemeente ruimschoots verdienen

Het wapen van Haarlem, zooals het thans gevoerd dient te worden, is datgene 't welk bij diploma van 26 Juni 1816 door den Hoogen Raad van Adel opnieuw werd verleend

De teekening, die daarop voorkomt, laat, evenals alle andere uit dien tijd, veel te wenschen over We komen straks daarop terug. De beschrijving, die voor iemand die het wapen nooit zag, tot allerlei dwaze opvattingen aanleiding moet geven, luidt woordelijk als volgt:

„Van keel beladen met een zwaard van zilver, het gevest van goud, staande en pal, en chef een gepateert kruis en verzeld van 4 zespuntige sterren, staande en pal, alles van zilver, het wapen gedekt met een goude geflenronneerde kroon, achter hetzelve een dorre tuin met twee schellen van goud en vastgehouden ter weerskanten door een klimmende leeuw."

Eenvoudiger en duidelijker zou het dunkt mij luiden, wanneer ter plaatse stond: „Van keel met een zilver staand zwaard met gouden gevest, het zwaard overtopt van een gepatteerd kruis van zilver en geëvend van vier (6 p.) sterren van 't zelfde. Het schild gedekt door den

Nederlandschen gravenkroon waarachter een dorre boom, aan welks meest uitstekende takken aan weerszijden één gouden bel (1) hangt. Schildhouders: Twee toegewende gouden leeuw en."

Het is een eisch bij het blasonneeren of beschrijven der wapens, dat de meubels en verdere hoedanigheden van het wapen nauwkeurig en naar eene zekere orde worden beschreven en wel zóó juist, dat men ze zich zonder afteekening kan voorstellen.

De officieele tekst spreekt van ***wapen*** waar ***schild*** moest staan, duidt niet genoegzaam den rang der kroon aan (daar er meer gefleuroneerde kronen bestaan, dat daarom nog geen gravenkronen zijn) en vermeldt niet of de leeuwen afgewend, aanziend of toegewend zijn. Een en ander wordt door de teekening, die het diploma versiert nader aangevuld

De leeuwen zijn dáár van natuurlijke kleur, en toegewend. Alles wat *natuurlijk* wordt voorgesteld is een misstand in de heraldiek, men neme in dit geval dus ***gouden*** leeuwen, hoewel ik het historisch juister zou vinden indien Haarlem's wapenschild door *roode* leeuwen werd vastgehouden. Het zou een schoone herinnering zijn aan de Hollandsche Graven, die in goud een rooden leeuw voerden.

Dit zal echter wel tot de vrome wcnschen blijven behooren, tenzij het geacht gemeentebestuur revisie van het wapen aanvroeg en de gunst verzocht in het vervolg twee toegewende roode leeuwen als supports te voeren.

Het wapen zooals het is voorgesteld op het diploma van 1816 is nu eenmaal „*het*" wapen der gemeente, en hiervan mag niet worden afgeweken, dan voor zoover de Esthetiek en de regelen der edele herautskunst zijn te kort gedaan.

Beschouwen we het van nabij, dan kunnen we gerust de volgende aanmerkingen maken.

1°. Het schild op het diploma is even breed **als hoog,** terwijl de verhouding gelijk 7 : 8 't meest voorkomt en ook 't oog 't aangenaamst aandoet.

2°. Is een der grondregelen van de heraldiek, dat de meubels het schild zooveel mogelijk moeten vullen, 't geen hier ook niet het geval is, daar de sterren véél te klein zijn. (2)

3°. Is de dorre boom zeer misteekend en heeft aanleiding gegeven, dat men dit attribuut voor een kapstok (!) aanzag.

4°. Zijn de leeuwen ..... maar die hebben reeds genoeg gehad !

Om echter een goed wapen van Haarlem te ontwerpen is de moeite niet groot Men behoeft slechts even het werk getiteld : ***Heraldieke Modellen,*** in 1894 uitgegeven

(1) Met opzet wordt hier het woord *bel* gebruikt in plaats van klok, omdat dit attribuut herinnert aan den naam *Damiaten-bellekens,* zooals de door *Johs. Dircks* in 1564 geschonken klokken werden betiteld

(2) Diezelfde fout vindt men op alle oude en ook op de nieuwe zegelatempela der gemeente, trouwens overal waar het wapen der gemeente in beeld ia gebracht. Een eclatant voorbeeld geeft het op het Museum geplaatst schilderij van Pieter *Grebber,* in 1630 geschilderd, en voorstellende de wapenvermeerdering door Keizer *Barbarossa en* den Patriarch van Jeruzalem verleend. De catalogus van het Museum vermeldt zeer onjuist: Haarlem met een wapenschild beschonken.

De sterren zijn daar bespottelijk klein geteekend 't Schijnt trouwens schilders in 't algemeen aangeboren *te zijn* om de heraldiek met voeten te treden. Eenige jaren geleden gaf ik daarvan nog een vermakelijk staaltje in ons maandblad.

door den welbekenden wapenteekenaar en **calligraaf** *J. M. Lion* te 'e-Gravenhage, op te slaan, om uit de daarin fraai geteekende modellen een combinatie te maken, die voor het doel past.

Kort geleden werd mij officieus door een geacht lid van het Dagelijksch Bestuur der gemeente om een heraldisch *juist* wapen van Haarlem gevraagd.

Met eenige nadere aanwijzingen liet ik toen den heer *Lion* naar zijn eigen modellen een blazoen voor Haarlem ontwerpen, waarvan ik hier de getrouwe afbeelding laat volgen.

Dit wapen kan alle **critiek** doorstaan. Zuiver heraldisch en artistiek opgevat, zonder noemenswaardige afwijkingen van den officieelen tekst, geeft het weder een doorslaand bewijs, dat Nederland op dit gebied ook wel iets goeds kan voortbrengen en men zich niet direct tot buitenlandsche **artisten** behoeft te wenden zooals dit b. v. met het graveeren van wapens het geval is.

Een groote fout is het evenwel, dat de heraldieke wetenschap nergens wordt onderwezen. Volgepropt met alle mogelijke onnutte dingen, die voor een „**examen**" moeten dienen, dat na gunstig verloop het recht geeft op een brevet van „**zoogenaamde**" universeele kennis, staat iemand, die zich verder met ijver op de geschiedenis wil toeleggen, geheel vreemd en onbeholpen op het terrein der heraldiek — en toch -- in **hoevele** gevallen **zijn** juist door de wapen- en zegelkunde duistere punten in de geschiedenis tot oplossing gebracht, en hoeveel **schoone** resultaten zullen en kunnen bij grondig onderzoek in die richting nog worden verkregen !

* * *

Moge bovenstaand **model** een gunstig onthaal vinden en stipt worden nagevolgd, **daar** waar zulks noodig zal geoordeeld worden.

Spoedig zie ik wellicht mijn wensch vervuld, dat ook *Gemeentewerken* met *dit* wapen **prijken!**

M. G. w.

Naamlijst der Schepenen van **Zutphen.**

(*Vervolg van kolom* 176.)

1487

Henrick Kaelsaok , overrentm.,
Arndt Huirninck , onderrentm ,
Wilhem Leerinck,
Evert Scholdeman,
Henrick van Lesten,
Henrick Kreijnck,
Johan **Kreijnck,**
Arndt **Iseren,**
Conraedt Schimmelpenninck,
Andries van Holthusen.

Raden :

Jaerdt Barner,
Warner Kaelsack,
Renrick Berck.

Raden :

Zell Keppelman,
Renrick **Asse,**
Wilhem van Roderloe,
Derriok van de Wall,
Wilhem Iseren,
Gerloch Stuirman.
Secr.: als boven

1488

Wilhem Iseren, overrentm.
. . . . . , onderrentm.
(Zie Raden).
Wilhem Lerinck,
Zell Keppelman ,
Evert Scholdeman,
Henrick Asse,
Wilhem van Roderloe,
Derrick van de **Wall,**
Renrick van Lesten,
Aenrick Kaelsack,
ff aert Barner,
Glerlicb Stuerman,
Henrick Berck,
Henrick Yseren. (1)

Raden :

Henrick Kreijnck,
Johan Kreij **nck,**
Arndt **Iseren,**
Conraedt **Schimmelpenninck,**
onderrentm.,
Arndt Huirninck,
Warner Kaelsack.
Secr.: als boven.

1489

Volkomen als in 1488, (2) doch :
Evert Scholdeman , overrentm.,
Henrick Berck,
Arndt Huirninok, } onderrentm.,

1490

Conrait Schimmelpenninek, overrentm.,
Arnt **Huirninck,onderrentm.,**
Willem Leerinck,
Arnt **Iseren,**
Evert Scholdeman
Henrick Kreynck,
Henrick Kaelsack,
Henriok van Leesten,
Gaert Barner,
Warner Kaelsack,
Henrick Berck,
Andries van Holthusen.

Raden :

Ceel Keppelman,
Henrick **Ass,**
Willem van Roderloe,
Derck van der Wall,
Willem **Iseren,**
Gerlich Stuyrman.
Secr. : *als* boven.

1491

Wilhem Iseren, overrentm.,
Gerlich Stuirman, onderrentm.,
Henrick Kreijnck,
Zell Keppelman,
Wilhem van Roderloe,
Arndt **Iseren,**
Henrick Asse,
Derrick ten Wall,
Conraedt Schimmelpenninck,
Arndt Huirninck,
Andries van Holthuisen,
Jacob **Schimmelpenninck.**

Raden.

Wilhem Leerinck,
Evert Scholdeman,
Henrick van **Leisten,**
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner,
Henrick Berck
Secr.: als boven.

1492

Henrick Berck, overrentm.,
Gtaert Barner, **onderrentm.,**
Zell Keppelman,
Derrick ten **Wall,**
Henrick Kaelsack,
Wilhem Iseren,
Gerlich Stuirman,
Derick Kreynck,
Glerit van Buerlo,
Henrick Asse,
Wilhem Leerinck,
Willem van Roderlo.

Raden :

Henrick Kreijnok,
A r n d t **Iseren,**
Conraedt Schimmelpenninck,
Arndt Huirninck,
Andries van Holthuisen,
Jacob Schimmelpenninck.
Seor.: als boven.

1493

Andries van Holthuisen, overrentm., (3)
Conraedt Schimmelpenninck, onderrentm., (4)

---

(1) Deze. geeft van Heeckeren op.
(8) Henrick Yseren vind ik evenwel in 1489 nergens vermeld.
(3) Tadama noemt beiden rentmeester.
(4) Kreynck voegt hieraohter : gestorven voor St. Jaoob.

Wilhem Leerinck.
Henrick Kreijnck:
Arndt Iseren,
Henrick Kaelsaek,
Gaert Barner,
Arndt Huirninck,
Henrick Berck,
Andries van Holthuisen,
Jacob Schimmelpeuninck,
Derrick Kreijnck,
Gerrit van Buerloe.
Raden :
Zell Keppelman,
Wilhem van Roderloe,
Wilhem Iseren,
Gerlich Stuijrman,
Andries van Mermueden, (1)
Arndt van Vorden.
Secr.: als boven.

1494

Gerlich Stuirman,overrentm.,
Arndt van Vorden, onderrentm ,
Henrick Kreijnck,
Zelman Keppelman,
Arndt Iseren,
Wilhem van Roderloe,
Conraedt Schimmelpenninck,
Wilhem Iseren.
Arndt Huirninck,
Andries van Holthuisen,
Jacob Schimmeluenninck.
Gelmer van den Wall.
Raden :
Wilhem Leerinck,
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner,
Henrick Berck,
Derrick Kreijnck,
Gerrit van Buirloe.
Secr.: Jacob Ryman, secretarius,
Derrickvan Stienre, schryver.

1495.

Henrick Kaelsack,overrentm.,
DerrickKreijnck,onderrentm.,
Wilhem Leerinck,
Zelle Keppelman,
Wilhem van Roderloe,
Wilhem Iseren,
Gaert Barner,
Gerlich Stuirman,
Henrick Berck,
Gerrit van Buirloe,
Arndt van Vorden,
Gelmer van den Wall.
Raden :
Henrick Kreijnck,
Arndt Iseren,
Conraedt Schrmmelpenninck,
Arndt Huirninck,
Andries van Rolthuisen,
Jacob Schimmelpenninck.
Secr.: als boven.

1496.

Andries van Holthuisen, overrentm.,
Conrait Schimmelpenninck, onderrentm.,
Willem Leerinck,
Arnt Yseren,
Henrick Kaelsack,
Gairt Barner,
Arnt Huijrnijnck,
Henrick Berck,
Jacob Schimmelpenninck,
Derck Kreijnck,
Gerrit van Buirlo,
Johan Kreijnck,
Henrick Asse. (2)
Raden :
Zeel Keppelman,
Willem van Roderlo,
Willem Iseren.
Gerlich Stuyrman,
Arnt van Vorden,
Gelmer van den Wall.
Secr. als boven.

1497.

Gerlich Stuirman,overrentm.,
Jacob Schimmelpenninck, onderrentm.,
Arndt Iseren,
Conraedt Schlmmelpenninck,
Wilhem van Roderloe,
Wilhem Iseren,
Arndt Huirninck,
Andries van Holthuisen,
Arndt van Vorden,
Gelmer van den Wall,
Johan Kreijnck,
Gerrit van Broickhuia.
Raden :
Wilhem Leerinck,
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner,
Henrick Berck,
Derrick Kreijnck,
Gerrit van Buirloe.
Secr.: als boven.

1498.

Gerrit van Buirloe, overrentm.,
Gerrit van Broickhuisen, onderrentm.,
Wilhem Leerinck,
Henrick Kaelsack,
Wilhem Iseren,
Gaert Barner,
Gerlich Stuirman,
Henrick Berck,
Derrick Kreijnck,
Arndt van Vorden,
Gelmer ten Walle,
Arndt ten Walle.
Raden :
Arndt Iseren,
Conraedt Schimmelpenninck. (1)
Arndt Huirninck,
Andries van Holthuisen,
Jacob Schimmelpenninck,
Johan Kreijnck
Secr.: als boven.

1499

HenrickKaelsack,overrentm ,
Johan Kreynck, onderrentm ,
Wilhem Leerinck. (2)
Gaerdt Barner,
Arndt Huirninck,
Henrick Berck.
Andries van Holthuisen.
Jacob Schimmelpenninck,
Derrick Kreijnck,
Gerrit van Buirlo,
Gerrit Schimmelpenninck,
Arndt Slindewater.
Raden :
Wilhem Iseren,
Gerlich Stuirman,
Arndt van Vorden,
Gelmer van de Wall,
Gerrit van Broickhuisen,
Arndt van de Wall.
Secr.: als boven.

1500'

Arndt van Vorden, overrentm.,
Wilhem Iseren, onderrentm.,
Arndt Huirninck,
Gerlich Stuirman,
Jacob Schimmelpenninck,
Gelmer van der Walle,
Johan Kreijnck,
Gerrit van Broickhuisen,
Arnt van den Walle,
Gerrit Schimmelpenninck,
Arndt Slindewater,
Gerrit van Qoirthuisen,
Johan van de Wall. (3)
Raden :
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner,
Henrick Berk,
Derrick Kreijnck,
Gerrit van Buirloe,
Andries Leerinck.
Secr.: als boven.

1501

Gerlich Stuirman,overrentm.,
Andries Lerinck, onderrentm ,
Henrick Kaelsack,
Gairt Berner,
Willem Iseren,
Henrick Berck,
Gerrit van Buirlo,
Derrick Rreynck,
Arnt van Fuirden,
Gerrit van Broickhuiaen,
Arnt van den Wall,
Johan van den Wall.
Raden :
Jacob Schimmelnenninck,
Johan Kreynck,'
Gerrit Schimmelpenninck,
Arnt Slindewater,
Gerrit van Voirthusen,
Jacob Ryman.
Secr.:
Meister Derick van Stienre.

1502.

Henrick Berck, overrentm.,
Gerrit van Voirthuisen, onderrentm ,
Henrick Kaelsack,
Gairt Barner,
Jacob Schimmelpenninck,
Derick Kreynck,
Gerrit van Buirlo,
Gerit Schimmelpenqinck,
Johan Kreynck,
Andries Lerinck,
Arnt Slindewaeter,
Jacob Rijman,
Andries Kreynck. (3)
Raden :
Willem Iseren,
Gerlich Stuyrman,
Arnt van Vorden.
Gerrit van Broickhuisen,
Arnt van den Wall,
Johan van den Wall.
Secr.:
Meister Derick van Stienre, dit jair allene.

1503

Gerrit Schimmelpenniuck, zeg.,
Wilhem Iseren, zeg, (4)
Jacob Schimmelpenninck, overrentm.,

(1) Deze komt voor bij van Heeckeren.
(2) Kreynck voegt hieraohter: gestorven voor St. Peter ad Vincula.

(1) Kreynck voegt hieraohter: obijt anno 1500 op St. Agathendach, zijnde den 5 Februari, zijnde LII jaeren in den magistraet geweest.
(2) Deze wordt door van Heeckeren genoemd.
(3) Deze wordt door van Heeckeren vermeld.
(4) Hij overleed 29 Oct. 1503 en ligt begraven in de Sint-Walburgakerk.

Jacob Ryman, onderrentm , ob., (1)
Arndt van den Wall,
Gerrit van Broickhuisen,
Arndt van Vorden,
Johan van den Wall,
Gerrit van Voirthuisen,
Johan Kreijnck.
Arndt Slindewater,
Gerlich Stuirman.
Raden :
Henrick Kaelsack,
Gaerdt Harner,
Henrick Berck,
Derrick Kreijnck,
Gerrit van Buirloe,
Andries Leerinck.
Secr.:
Mr. Derrick van Stienre,
Tijlman Schull.

1504

. . . overrentm., (zie Raden)
Johan Schimmelpenninck, (2) onderrentm.,
Henrick Kaelsack,
Gaert Barner,
Henrick Berck,
Derrick Kreijnck,
Gerrit van Buirloe,
Andries Leerinck,
Gerrit van Broeckhuysen,
Arndt ten Walle,
Gerlich van der Capellen Claess,
Gerlich Stuerman.
Raden :
Jacob Schimmelpenninck, overrentm., (3)
Arndt van Vorden,
Johan Kreijnck,
Gerrit Schimmelpenninck,
Gerrit van Voirthuisen,
Arndt Slindewater.
Secr.: als boven.

1505

Johan Kreijnck, overrentm ,
Arndt Slindewater, onderrentm ,
Jacob Schimmelpenninck,
Andries Leerinck,
Henrick Kaelsack,
Andries Schimmelpenninck,
Johan Kreijnck,
Gerlich van der Capellen Henrickss,
Gaert Barner,
Gerrit Schimmelpenninck,
Henrick Berck,
Gerrit van Bourlo,
Gerrit van Voirthusen.
Raden :
Gerrit van Broickhuisen,
Arndt ten Walle,
Johan van den Walle,
Reiner van Aswin,
Johan Schimmelpenninck Conraedss,
Gerlich van den Capellen Claess,
Secr.:
Meister Derick van Steenre, onser Stat Secretarius,
Telman Schull, onser Stat Stuelschrijver.

1506

Johan Kreijnck, overrentm.,
Berndt van Ruirlo (of Roderlo), onderrentm.,
Gerrit Schimmelpenninck,
Ailt Iseren,
Arndt Slindewater,
Gerlich van der Capellen Claess,
Gerrit van Broickhuisen,
Gerlich van der Capellen Henrickss,
Gerrit van Voirthuieen,
Lenze Veer,
Arndt van den Wall,
Johan Kreynck,
Henrick van Voirthuisen.
Raden :
Henrick Berck,
Gerrit van Buirlo,
Andries Lecrinck,
Andries Schimmelpenninck.
Henrick Barner,
Otto Keije.
Secr.:
Meister Derick van Steenre,
Telman Schull.

1507

Andries Leerinck, overrentm.,
Gerlich van der Capellen Claess, onderrentm.,
Andries Schimmelpenninck,
Henrick van Voirthuisen,
Arndt van den Wall,
Otto Keije,
Gerrit van Buirlo,
Berndt van Ruirlo,
Henrick Berck,
Lenze Veer,
Gerrit van Broickhuisen,
Henrick Barner.

(1) Tadama vermeldt ten onrechte als onderrentmeester Alphert Pijl
(2) Tadama voegt hierachter: Conraadsz , zooals Kreynck ook onde 1505 heeft.
(3) Tadama noemt ten onrechte als overrentmeester G. Stuerman.

Raden :
Johan Kreijnck,
Gerrit Schimmelpenninck,
Arndt Slindewater,
Gerrit van Voirthuisen,
Gerlich van der Capelle Henrickss,
Ailt Iseren,
Secr.:
Meister Derich van Steenre, aversecret.,
Tilman Schull, ondersecret.

1508

Johan Kreynck, overrentm.,
Gerlich van der Capelle Henrickss, onderrentm ,
Henrick Berck,
Gerrit van Bourlo,
Andries Leerinck,
Andries Schimmelpenniuok,
Henrick Barner,
Otto Keije,
Gerrit Schimmelpenninck,
Arndt Slindewater,
Gerrit van Voirthuisen,
Aalt Iseren.
Raden :
Henrick van Voirthuisen,
Arndt van den Wall,
Gerlich van den Capelle Claess,
Berndt van Ruirlo,
Lenze Veer,
Gerrit van Broickhuisen.
Secr : als boven.

(*Wordt* vervolgd.)

Vragen en Antwoorden.

Hegeman.

In 1650 kwam Adriaan *Hegeman* met zijne vrouw Catharina N. N. en drie zoons, vermoedelijk uit Holland, naar Amerika.

Zij, die in 't bezit mochten zijn van eene genealogie of andere papieren betreffende deze familie, worden beleefd verzocht daarvan mededeeling te doen aan den Redacteur, Zijlweg 28, Haarlem.

Wapens gevraagd.

Welke familie voerde of voert 't volgende wapen? Gevierendeeld: 1. In keel een leeuw van zilver; 2. in zilver een schuinsopvliegende arend ; 3. in zilver een boom van sinopel; 4. in azuur een lelie(bloem) van zilver.

's-H. v. d. S.

Op een portret uit het laatst der 16e eeuw, komt 't volgende wapen in ruitvorm voor. Gedeeld: *a.* van sabel met 3 aaneengesloten ruiten van zilver (en barre), vergezeld boven van een zespuntige ster van goud ; onder van een wassenaar van 't zelfde ; *b.* Gevierendeeld 1 en 4 van keel met een leeuw van zilver; 2 en 3 van goud (?) met 3 molenijzers van sabel (2 en 1). Hartschild van zilver met 3 jachthoorns van sabel, geopend en beslagen van goud (?)

Op het raam aan de achterzijde leest men de volgende, met potlood neergeschreven legende: Maria van Lalijn, Gravin van Holland, Hertogin van Bourgondien !?

P. v. B. z. W.

INHOUD **1897, N°.** 1%.

In Memoriam. — Bestuurt+vergadering van 27 September. — Boekwerken, enz. ingekomen voor Ribliotheek en Archief. - Beschrijving van het geslacht en de familie van Kien, door Fred. Caland (vervolg van kolom 168.) — Geslacht Mersen. (Fragment.) Met een wapenplaat. Fragment Maire. — Nog eens Ontwerp-Wapen H. M. de Koningin, door M. G. Wildeman. — Iets over het wapen van Haarlem, door M. G. W. — Naamlijst der Schepenen van Zutphen (vervolg van kolom 176), door J. Gimberg. — Vragen en Antwoorden.

Gedrukt bij Gebr. J. & H. van Langenhuysen te 's Gravenhage.

ALPHABETISCHE LIJST DER NAMEN.

Jaargang 1897.

A.

Aa (van der) 103, 161, 171.
Aalsteijn (van) 139, 140.
Aansorgh ll.
Aartsen 44.
Aartze 46, 47.
Ablaing van Giessenburg (d') 196.
Achteveld (van) 63.
Adriaans 187.
Adriaensz 104.
Adriaensze 106.
Adrichem (van) 166, 184,185, 186.
Aelsteijn (van) 136, 137, 138.
Aerts 44.
Alberdingk Thijm 198.
Albus 38, 39.
Alcantara (Stillfried) 196.
Aldschalaun 2 7.
Alen (van) 137.
Alferts 5 8.
Althena 188.
Alherde (ver) 40.
Altorfer 184.
Alphen (van) 63, 173
Alpherdes 58.
Altena (de) 38.
Altenbokum (van) 143, 144.
Amalia Maria da Gloria Augusta 91.
Amant (Saint de) 165.
Amezaga (d') 23.
Ampsingh 76, 78.
Amsteraedt 27.
Ancerius 131.
Andreae 40.
Anemaet 167.
Anna 91.
Anna Paulowna 91.
Anspach 24, 32, 63, 144.
Anthonisse 12, 47.
Antwerpen (van) 140.
Arkstee (van) 30.
Arnhem (van) 136, 143.
Arnoldi 53, 54.
Arnoldus 96.
Asch (van) van Wijck 8.
Aschebroek (van) 143, 144.
Aspermoot (Flugi van) 179, 180, 182.
Ass 204.
Asse 96, 107, 108, 126, 127, 153, 154, 155, 156, 157, 174, 175, 176, 204, 205.
Asselt (van) 14.
Assen 94, 95.
Assperre (van) 54.
Aubermont (d') 3.
Augsbourguer 13.
Augustinus 46, 61, 63.

B.

Baan 185.
Baan (van der) 34.
Baaren (van) 45, 47.
Baarland (van) 130, 163.
Baas (de) 14.
Backer 43, 44, 45, 61, 106, 166.
Baerle (van) 173.
Baerlo (van) 173.
Baert 64, 76, 166.
Baert van Cranenbroeck 166.
Bagner (de) 113.
Bailey 150.
Bakhuijsen 13.
Bakhuizen 102.
Bakker 46.
Bal 197.
Baldwin 148.
Ralfour (van) 174.
Balkenschoten 171.
Balveren (van) 27, 31.
Banchem (van) 163.
Banchen (van) 163.
Bangeman 186.
Bangert 32.
Bannet 30.
Banninc 39, 40.
Bannink 57.
Bannunck 56.
Barbarossa (Keizer) 201.
Barb(a)son 2 7.
Bardon 149.
Barends 32.
Barentse 135.
Barentsze 46.
Barnaart 169, 171.
Barner 95, 127, 154, 156, 174, 175, 204-208.
Bartholomeus 13 1.
Bartz 61.
Barneveld (van) 62.
Basel (Senn van) 191, 192.
Bassenn (van) 89.
Bassett 145.
Baumgarten (Cramer van) 19 1.
Bavon 53.
Beaudier 12.
Beaufort (de) 72, 74.
Beaufort-Spontin 123.
Beaumont (van) 164, 185.
Beek (van der) 62.
Beekhof 6 1.
Beekhoff (van) 61.
Beelaerts 72, 188.
Beeloo 159.
Beer (de) 103.
Beest (van Heemskerk van) 19 1.
Beesten (van) 142.
Beiuhem 59, 60.
Beli 152.
Rende (van den) 112.
Benoit 13.
Bensdal 27.
Bensen 145.
Benthem 59.
Bentinck 168.
Berchem 31.
Berchen (van) 31.
Berchum (van) 16.
Berck 155, 156, 167, 174, 175, 176, 204—208.
Berewout 17.
Berg (van den) 14, 168.
Bergh (de) 86, 197, 198.
Bergh (van d.) 19, 41, 43, 29, 30, 137, 140, 168.
Bergnes 9.
Berkhout 17 1.
Bernard 143, 171.
Bernardi 39, 40.
Bernardsz 39.
Berncastel 28.
Berner 95, 96, 107,108, 127, 153, 155, 156, 175.
Bernsau 28.
Béringuier 128.
Berningen (van) 63.
Berteaux 12.
Bertolt 79.
Besson 14.
Bethune 146.
Betouw (in de) 31.
Betsin 12.
Betuwe (in de) 23.
Beurden (van) 24, 28-41, 76, 174.
Beusichem 46, 62.
Beusikom (van) 61, 63.
Bex 76.
Beijnem (van) 57, 58, 59, 78.
Beijnhem 79
Beijnom (van) 79.
Bicker 16ö.
Bisdom 168.
Blitterswijck (van) 144.
Blitterswijk (van) 143.
Blide 59, 79.
Bliden 60, 78.
Blocq (de) van Bouricius 24.
Blocq (de) van Kuffeler 24.
Blocq (de) vau Scheltinga 24.
Bloijs van Genderdeure (de) 184.
Blijde 79.
Blijleven 100.
Blijwerven (van) 46.
Hoardman 146.
Bodem 184.
Bodenstaff 24
Bodinkhuijsen 23.
Boekhoven (van) 23.
Boerl (van) 126.
Boerle (de) of (van) 109, 110, 111, 125, 126.
Boerlo (van) 110, 111.
Boers 167.
Boeijing 60.
Bogars 135.
Bogart 135, 136, 137, 138, 140, 142.
Bogert 136.
Roitberg 27.
Bolderman ll.
Boldwini 38.
Role 39.
Bolken 154.
Bolle 40, 188.
Bolleken 40.
Bols 188.
Bolsius 7 6.
Bolte 38.
Bonte 167.
Bonten (den) 24.
Bontius 167.

Bonzerdt (den) 102.
Boone 187,
Bor 31, 106.
Bors (de) 42.
Boreel 163 189.
Borghart 134.
Bornius 191.
Bosboom 144.
Bosboom de Wildt 17.
Bosch 45.
Bosch (van den) 36.
Bourgondie (van) 208.
Bourlo (ten) 110.
Rourlo (van) 111, 207. 208.
Bouton 183.
Bouwens 186.
Bourquin 9.
Braam Houckgeest (van) 17 7.
Brabant (Jan III van) 121.
Bradfort 162.
Braem 96.
Braggaar 32.
Brake1 (van) 99, 168.
Brandeler (van den) 36.
Brands 46, 63.
Brandse 63.
Brandt 132, 133.
Brandwijk, 17, 18, 144.
Brasser 166.
Bratt 140, 141.
Brauw (de) 168.
Breda (van) 167.
Brede 40.
Brederode 11, 71.
Bredius 76, 78.
Brenk (van den) 62.
Brenninck Lloijd 153.
Breunis 45.
Breijdel 116.
Rridge 65.
Brincke (ten) 57, 58, 59, 60.
Brink (van den) 60.
Brinke (van den) 58, 60.
Brie1 55.
Brie1 (van den) 47.
Brie11 55.
Brielle 190.
Brock (van) 143.
Broeck (ten) 148.
Broecke (van den) 6.
Broedelet 61, 62.
Broek 144.
Broekhuijsen (van) 207.
Hroickhuis (van) 203.
Broickhuisen (van) 206 — 208.
Brouwers 19 1.
Broux 13.
Bruer 142.
Brune 40.
Bru(?)ne 56.
Brunswijk-Wolfenbuttel 91.
Mruijn (de) 19, 48, 55, 64.
Bruiius 16
Bruinsteen 52.
Buck 186.
Huckhorst (van) 144.
Bueren (van! 13.
Buerlo (van) 204, 205.
Buerman 98.
Buirlo (van) 205—207.
Bulleken 40.
Bultos 11.
Bunten (de) 23, 24.
Burch (van der) 72, 74, 184.
Burcht (Ingels van der) 188.
Huren (van) 136, 137, 139, 147.
Burg (van der) 9.
Burley (van) 174.
Busken Huet 18.
Bussierre (de) 48
Butler 141.
Buijs 31.
Buijsen 184.
Bijland 13.

C.

Caan 158.
Cadre (de) 16.
Caesar 25.
Caesery 5 7.
Caland 36. 162, 184.
Calkins 150.
Calkoen 72.
Camborne 6.
Camminga 3.
Canova 92.
Capell 67.
Capell (de) 58.
Capella (de) 59.
Capelle 58.
Capelle (van der) 157.
Capellen (van de) 68. 59, 60, 78, 79, 80, 93-97, 107, 108, 127, 153-156, 207, 208.
Cappel- Bekestein 3 1.
Cappellen (ter) 58, 127.
Carel Christiaan 9 1.
Carlier 164.
Carrion 9.
Casembroot 164.
Casier 9.
Caspar 143.
Cassius 62.
Castro (de) 158.
Catharina Belgica 9 1.
Cats 132.
Cau 191.
Caudere 171.
Celario (de) 39.
Cesarii 59.
Cesarij 5 6.
Châlons (van) 87, 189.
Chamberlain 7 1.
Charles III 113.
Chassé 11, 45.
Chastelijn 191.
Chrysostomus 17 1.
Chijs 189.
Claassen 43.
Claasze 189.
Claerenbeikt (van) 55.
Claessen 42.
Cleeff (van) 6.
Clinton 138, 139.
Clodt (van) 143.
Cloed (van) 144.
Cloppenburg 63, 64.
Clout 75.
Clute 134.
Cocq (de) 47.
Coeman 106.
Coebels 187.
Coets 30.
Coetzee de Villiers 20.
Coeyman 106.
Cclc (ten) 94, 108.
Colc (van der) 93, 107, 108.
Colcke (ten) 95.
Colenberg 31.
Coli 10.
Colcke (ten) 79, 80.
Colke (van den) 80, 94, 96.
Collic (van den) 80, 93, 96.
Colligny (de) 9 1.
Colmau 104, 106.
Coman 106.
Comans 165.
Couinc 6, 116.
Coningh 25.
Coninixloo 6.
Conradus 40.
Conijn 137.
Cook 152.
Cooper Nott 153.
Corbelijn 64.
Cornelisse 106
Cornelisse (op de Pol ?) 43.
Cornelisze 46.
Corning Turner 147.
Corput (van de) 184, 185.
Cortenbach (van) 27, 28
Cosse 15.
Cost 64.
Coster 13, 183.
Cotton 149.
Couzijn 47.
Cox 42.
Coijman 106.
Craauwel 44, 45.
Crab (van der) 167.
Crabbenborch 110
Cralen 61.
Cramer 160.
Cramer van Baumgarten 191.
Cranendonk 52.
Crebbers 41.
Creinck 58.
Cremer 40.
Creijingh 5 8.
Creijgtton 53,
Creijnck 59, 60.
Creijngh 57.
Creijnonis 40.
Creijton 53, 54.
Croeser 3.
Crommelin 17 i.
Crommelin van Wickevoort, 171.
Cromstrien 132.
Croockewit 24.
Cupekeu 39, 40.
Cupekini 39.
Cuijpers 75, 76.

D.

Dabenis 17.
Dallens 19 0.
Darby 148.
Davensberg (van) 12 3.
Davids 136.
Dedel 64.
Delff 21.
Delfosse 14.
Delo 11.
Delsen (van) 173.
Denijen 187.
Dercksen 44.
Dessele (van) 106.
Deurde (van) 13.
Deijnman 53.
Deijnoot 187.
Dicka 64.
Diemerbroeck (van) 29.
Diepenbrock 143, 144.
Diependaal (vac) 23.
Diert van Mellisant 15.
Diest (van) 12.
Dietz 128.
Dieuwer van Eversdijck 105.
Diffnes (du) 11.
Dinklage 143
Dinter (van) 186.
Dircks 44, 201.
Dirks 45, 47.
Dirkze 46.
Dirx 44.
Dirxen 44.
Dirxk 45.
Dissel 10.
Doeienburgh (van) 44.
Doepler 197.
Does (van der) 104, 105, 185.
Doesborch (de, 40.
Dongen ívan) 9.
Donia 3.
Donker 23.
Doorn (van) 19.
Doorninck(van) 19,89,143,144.
Dorenborch (van) 69, 79, 80, 94, 95, 96.
Dorenborgh 60, 79.
Dorielle 6 2
Dorlands (van) 46.
Dorpshuijs (van) 106
Dort 28.
Dowe 183.
Duzeborch (de) 40.
Drabbe 163.
Drever 173.
Drine (van) 39.
Drineman 57, 58.
Drinen (de) 38, 39, 40.
Drinen (van) 59, 60, 80, 93, 94, 110.
Drooge 188.
Droop 168.
Druijvestijn 53, 54.
Drijne (de) 39.
Drijnen (de) 67, 68.
Drijnen (van) 58, 59, 60, 78, 79, 80, 94, 110, 111, 125, 126, 127, 163, 154, 156.

Drijneman 56.
Duinen (van) 87.
Duubar 139, 146, **147,** 151.
Dunbar Visscher 152.
Duseborg (de) 40.
Dutneij 56.
Dutrij 52, 63, 54
Duuren (van) 50.
Duijn (van) 26.
Duijnen (van) 52.
Dwight 147.
Dijk (van) 61, 63.

E.

Easton (van), **149, 192.**
Eck (van) 29, 43, **44, 45,** 47, **48,** 60, 100.
Eck (van) van Pantaleon 29.
Edel 19.
Edelinck 160.
Eegenhoven (van) 5.
Efferen 27.
Egeren 27.
Egidius 120, 121, 122.
Egmond (van) 64, 71, 166.
Eilbracht 19 1.
Ek (van) (**Eck**) 46.
Eldervelt 13.
Ellerkamp 10.
Elswijck (van) 42.
Elias 36, 161.
Elisabeth 9 1.
Elst (van) 80, 94, 95
Elst (van der) 102.
Elijngs 160.
Emerij 189.
Emma (H. M.) 195, 200.
Emmen 128.
Emons 77.
Empereur (1') 24, 25, 160.
Emrich 12.
Ende (de) 40.
Enders 139.
Ennetières (d') **31**
Enschedé 34, 171.
Erckenteil 28.
Ermerins 187.
Erp (van) 112.
Eschavannes (Jouffrou d') 196.
Eschweiler 5.
Esinek 57.
Esselen 5.
Essen (van) 184.
Essers 42.
Esseveldt (van) 47.
Essevelt (van) 43, 44, 46, **63.**
Estveldt (van) 42.
Etsvelt (van) 45.
Evertsen 135, 136.
Ewijk (van) 62.
Eijck (ten) 137-141, 152.
Eijck (ten) Pruijn 148.
Eijk (van) 64.
Eijkenbroek 10.
Eijnatten 27, 28.
Eijssel **185.**

F.

Fabricius 30, 51, 52.
Fabritius **50.**
Paille **(della) 21,** 22, 23, 191.
Falck 165, 188.
Fannius 186.
Farnest 10.
Faro 190.
Fenn **Parker** 147.
Ferris 138.
Fexier 13.
Fritch 150:
Flandre (de) 10.
Flink 12.
Florisse 43, 44.
Flugi van Aspermont 33, 35, 36, 49, 179, 180, 182.
Fockens 18, 63, 64, 160.
Fonda 139, 149.
Fontaine (de) 158.
Forest (de) 138, 139, 147.
Forman 149.
Forrest 51.
Fort 141, 149.
Fowler 148.
Foyert 44.
Franco 39.
François 13.
Franconis 39, 40.
Francs 187.
Franken 46.
Franken Rutgersdr. 47.
Fransse 106.
Frederiks 34.
Frederica Louisa Wilhelmina 91.
Frederik Hendrik (Prins) **91.**
Frederik Karel (Prins) 91.
Frets **97—104.**
Freudeuberg 17 7.
Frisse1 102.
Froon 64.
Froidure 163.
Froissart 6, 116.
Fruin 29.
Frijlink ll.
Fuirden (van) 206.
Fullings 9.
Pundy 149.

G.

Gabri 9.
Gallé ll.
Gansevoort 137.
Ganswoort 135.
Gardingen (van) **13.**
Gaubius 167.
Gavere (de) 1, 171.
Gavre (de) 3.
Gaijlwijk 100.
Geer (de) van Jutphaas 7.
Geesteranus 166.
Gelder (de) **192.**
Gelder (van) 31, 62.
Gelmarius 3 l.
Geloes 28.
Gelre (heraut) 183.
Genevois 19 8.
Gent 44.
Georg Willem Belgicus 91.
George (de) ll.
Gerards 44.
Gerardsen van Rendijck 46.
Gerbold 38.
Gerigh 44.
Gernou (van) 163.
Gerrits 62.
Gerritse 135-137.
Gerritz 46.
Gerritze 47.
Gerlach 52.
Gerlacus 38
Gerlings 60-56.
Gerolgi 38.
Gertsen 61.
Gesbeek ll.
Gese 38.
Gesner 64.
Geurke (van) ll.
Gevers 72, 74
Geijlik (van) 99, 104.
Ghere (van der) 95, 109.
Ghindertalen 5.
Ghoy (van) 93.
Ghijselinck 187.
Gieben 103.
Gierke 67.
Gildemeester 17 1.
Gimberg 37, 38.
Gips 112.
Giselbertus 38.
Glimes (van) **120.**
Gohius 188.
Godart 165.
Goddo 39.
Godert 95. 109.
Goes 137, 187.
Goes (van der) 72.
Goessen 131.
Goeswijn 131.
Goeweij 138, 140.
Gogh (van) 179.
Goldbak 46
Gombault 16.
Goor (van) 29.
Goossen 131.
Gordon 149.
Gordijn 12,
Goudeu (van der) 106.
Goije (van den) 95.
Goije (ten) **40.**
Graaff (van der) 13, 184.
Graafland 7, 72.
Graat (de) 51.
Graauw (de) 44, 46.
Graeff (de) 24.
Graeu (de) 62.
Graeuw (de) 60.
Grange (de la) 151.
Granvelle (de) **134.**
Grave (van d.) 23.
Graus 42.
Grauw (de) 44.
Grebbe 43.
Grebber 20 1.
Grevenraad 135.
Griet (van) 80, 93 -95, 109, **157,** 174.
Griete (van) 108.
Grimberg (van) 143.
Groeneveld 100, 104.
Groenewegen (vanj 22.
Groesbeek 149.
Groesbeeek 13 7.
Groesbeek 138, 139, 140, 145, 147.
Groisbeek 27.
Groll 191.
Groot 140.
Groot (de) 104.
Grootveld (van) 45, 62.
Grover 149.
Griinenberg 86.
Grijet (van) 80.
Grijse (de) 187.
Grijseels 161.
Guepin 17 1.
Guiart 118-117, 124.
Guldewagen 5 1.
Gulik (van) 123. 124.
Gutteling 13
Gijsberti Hodenpijl 22, 36, 49, 159, 179, 183.
Gijsberts 16.
Gijsbertse 45, 70.
Gijsbregts **104.**
Gijsonis 40.
Gijt (van) 14.

H.

Haagen ll.
Haar (van der) 14.
Haas 46, 47, 62, 112, 184.
Haeck 156.
Haeften (van) 176.
Haen (de) **76—78.**
Haere (d') **162.**
Haeren (van) 175, 176.
Haersolte (van) **73.**
Haes (de) 45, 60, 61.
Haganeus 5 5
llake 108, 109, 144.
Hakezu (van) **143.**
Hallenbeek 138.
Halderman 14.
Half (van) 106.
Half-Wassenaer **107.**
Hallingh 164.
Halverhout 161, **177.**
Hannebole 39.
Hannicq **190.**
Hannik 103.
Hansen 145, 147, 152.
Hardenbroek (van) 47, **60.**
Hardthnm 32
Hardy 117.
Hardijzer 103
Harebole 39.
Harff (von) 27.
Harlingen (ab of van) 11 l, **112.**
Harmense 167.
Hartevelt 100, 104.
Hartog (den) 63, 127.
Harzen 136, 139.

Hasselaar 17 1.
Hasselaer 8.
Hasselman 89.
Hattem (van) 43, 63.
Haveskercke 132.
Havre (van) 20.
Haijman 189.
Hebben 182.
Heeckeren (van) 38-40, **58—**60, **79, 154, 156, 204—206.**
Heemskerck (van) 21, 48, 90.
Heemskerck van Beest 22, 191.
Heenk 22.
Heerkens 69.
Heersen 51.
Hees (de) 42.
Heeteren (van) 63.
Hegeman 208.
Heiden (van der) 23.
Hellius 51.
Helmen (van) 53.
Helmont (van) 54.
Helprich 154. 156.
Hemricourt (de) 6.
Hendrik (prins) 177.
Hendriks 134.
Hendrik Lodewijk 9 **1.**
Hendrikse 130.
Hendriksen 43, 44.
Hendriksz 24.
Hendrikze van **Ommeren** 47.
Heudrix 43.
Henegouwen (van) 129.
Henric 153.
Henrick 136, 157.
Henricus 125.
Henry 149.
Herbertse **Schuijl** 43.
Hereken 58-60, 78.
Heren 57.
Hermansse 44.
Hermanssen 44.
Hermensen 60.
Hermenze 47.
Heronius 127.
Hertog (den) 64.
Hertoghe 5.
Herwen (van) **109—111,** 125
Hesbaye (de) 6.
Hesselink 3.
Hessen 90.
Heteren (van) 44-47, 61, 62.
Heukelom (van) 166.
Heule (van) 11.
Heurt 53.
Heusen [van) 139.
Hewson 145, 151.
Heij 46, 47, 60.
Heijde (van der) 10.
Heijden (van der) **14, 41, 139.**
Heijndrix 187.
Heijting 161.
Hieu (van) 43.
Hildebrandt 195, 196.
Hills 140, 147.
Hilt 149.
Hilten 147.
Hilton 140.
Hinde 20.
Hodenpijl (Gijsberti) 179 (zie Gijsberti).
Hoeben 15.
Hoen (‘t) 15.
Hoenderop 10.
Hoensbroeck 28.
Hoes 137.
Hoeufft 171, 172.
Hoeve1 42.
Hoeven (van) 45.
Hoffer 132.
Hofmans 135.
Hofstede 18.
Hoghe 66-58.
Hoising 47.
Holbein 3.
Holland (gravin van) 208.
Hollander 47, 61, 101, 102.
Hollestelle 184.
Holmes 147.
Holthuisen 157, 204-206.
Holthusen (van) 96, 204.
Holthuysen (van) 95, 107, 174, 175.
Holte (ten) 89.
Holtzberger 147.
Holwierda 160.
Honaert (van den) 166, 184, 1 8 5 .
Hondepijpe 189.
Hondius 54.
Honert (van den) 164, **185.**
Honich 163.
Honig 187.
Hoodenpijl 25.
Hoof (van) 43, 44.
Hooff (van) 44.
Hooft 24, 72, 74.
Hoog (de) 46.
Hoogenhouck (van) 184.
Hoogh (de) 46-47, 60.
Hoogstraten (van) 12.
Hoop (van der) 100.
Hooreman **191.**
Houben 75.
Houck 183.
Houckgeest (van Braam) 177.
Hope 158.
Horford 140.
Horst (van der) 43-46, 61.
Hosford 138.
Houf-Hof 46.
House 149.
Hout (in ‘tj 103.
Hout (van der) 171.
Hovy 72.
Huberts 42.
Huerinc 80.
Huerine 80.
Hoerninck 96, 110, 111, 125, 126, 153, 154.
Huernijnck 80, 127.
Hughinck 57.
Huirninck 110, 126, 157, 174 -176, 203-206.
Huirningh 127.
Hulsberg (van) 27.
Hurau 157.
Hutton 147.
Huijdecoper 117.
Huijgens 105, 181.
Hnijrninck 126.
Huijsinga 51.
Huijssen van Soutelande 138.

I.

Idsinga (van) 165.
Imsterath (von) 27.
Ingels 163, 188.
Ingen (van) 6%.
Ingenhaeff 27. .
Ippius 160.
Iseren 58-60, 78, 96, 109, 111, 125-127, **153—157,** 174-176, 203-208.
Ittersum (van) 143.

J.

Jacobi 38, 39, 132.
Jacobszen 187.
Jager (de) 76.
Jans 24, 98, 163.
Jansen 11, 45.
Janssen 10, 43.
Jansz 46, 106.
Jansze 46.
Jardijn (du) 10.
Jauche (van) of (de) 120,122.
Jaecx 163.
Jewers 70.
Jhering 67.
Jochems 158.
Joncheere (de) 190.
Jong (de) 165.
Jonge (de) 184, 190.
Jong (de) 72.
Jongeneel 101.
Joosten 43.
Johnson 151.
Josse 15, **16.**
Jouffroy **d’Eschavannes** 196.
Joutze 13.
Juda **14.**
Jupleux (de) 120, 122.
Justijnisze 46.
Jutta 63.
Jutmodis 143.

K.

Kaelsac 125.
Kaelsack 108, 110, 111, 126, 127, 153-157, 175, 176, **203—207.**
Kaldenbach 184.
Kalff 14.
Kalmer (van) 44,
Kamerlinc 109.
Kamerling 6 5.
Kauter (de) 161.
Kappé 12.
Karnebeek (van) 72, 73.
Kater (de) 130.
Kattenburg 10.
Kemnade (de) 38.
Kemp 132.
Kemp (van der) 15.
Kempenaar (de) 62.
Kempinck **58—60.**
Keppelman 108-111, 125--127, 163-157, 174-176, 204, 206
Kerckhoff (van den) 44.
Kerkhof 62.
Kerssen (van) 167.
Keseling 62.
Kesschietre (de) van Havre 19.
Kessel 6.
Ketelaar 167.
Keurenaar **11.**
Kaije 207, 208.
Keijes 149.
Keijzer 100.
Keijzer (de) 90.
Kibbij 149.
Kirk 162.
Kien 162-166, 184.
King 162, 188
Kintie 52.
Kip 136.
Kittenaar 137.
Klanberge 9.
Kleijn 99.
Kloot (van der) 173.
Kluit 19.
Klijn 104.
Knickerbacker 141, 148.
Knijff 168, 173.
Koelsack 126.
Koenen 36, 49, 65, 179, 180, 182.
Kok (de) 62.
Kolsack 126, 155.
Komen 99.
Königstein 90.
Koopmans 88, 193— 198,200.
Kops (van) 171.
Korf 104.
Koster 103, 191.
Kraan (van der) 13.
Krabbenborch (van) 109.
Kraeusler 115.
Kramer 191.
Krebbers 24.
Kreijnck37—40,56-—60,78,80, 93, 95, 96, 107 -111,125-127, 163-157, 174-176.
Kreijng 40, 108-111, 125.
Kreijngh 94, 96, 107.
Kreijnk 79.
Kribbe 154-157, 173-176.
Krieger (de) 11.
Krieger 14.
Krook 189.
Kroon 186.
Kruijf (de) 60.
Kruijff (de) 17.
Kuenen 171.
Kuffeler (van) 29-31.
Kuisman 99.
Kuno 43.
Kuijper 14.
Kuijpers 9.
Kijen 164.
Kijmmell 112.
Kijn 166, 187, 188.

L.

Laar (van) 44, 45.
Labatie 134.
Lacbelouw 128.
Laer (van) 19, 42.
Lageman 38.
Lalijn (van) 208.
Lam 43
Lamarsel (de) 27.
Lamoreux 152.
Landsehot (van) 166.
Lane (Mc.) 148.
Lange (de) 23, 44.
Lankeman 38.
Lanschot 184, 185.
Lansing 134—136, 138—141, 145, 147, 148, 150, 152.
Lansing Pruijn 153.
Larmon 148.
Larré 15.
Lasher 151.
Laurent 15.
Lawick (van) 36.
Lawience 15 2.
Lebrun 159.
Ledebur (van) 143.
Lee (van) 171.
Leembruggen -68.
Leerinck 154, 157, 174, 203 -208.
Leering 176.
Leesten (van) 157, 176, 204.
Leeuwe 188.
Leeuw (de) 46, 47, 60, 62.
Leeuwen (van) 63, 100, 101, 104.
Leffen 52.
Leffler 30.
Leisten (van) 204.
Lelij (van der) 21, 90.
Lelijvelt 99.
Lelijveld (van) 19, 35.
Leunep (van) 72.
Lentz (van) ll.
Lerinc 95, 96, 107, 108.
Lerinck 109, 126, 127, 153, 155, 156, 175, 204, 205.
Lering 80.
Lepoivre 23.
Lerodt 27.
Lesten (van) 174, 175, 203, 204.
Lettinge (van) 47.
Lettingen (Jansse) van) 43.
Leu de Willem 53.
Lewe 74.
Leijeudecker 191.
Leijsten (van) 176.
Lier 189.
Liesvelt (van) ll.
Lille (de) 63
Limmen (van) 112.
Lintelo baron de Geer 7.
Liutelo (van) 7.
Lion 16, 83, 193, 198, 201, 202.
Lipjes 32.
Lith (ten) 58.
Liverse 140.
Livius 30.
Lodewijk (Koning) 157.
Loë (van) 143, 144.
Loederinc 107.
Loederink 108.
Loefs 23.
Loen (van) 24.
Logan 135.
Lokermans 134.
Lolirier 13.
Lom (van) 172-174.
Loos (de) 201.
Loos van Westerkappel 171.
Lorié 100.
Lormes (de) 15.
Lotin 163.
Louisa Augusta Wilhelmina Amalia 91.
Louwer 40, 56-58
Lourijs 163.
Lower 40.
Loije 12.
Lucas 160.
Ludovicus 38.
Luitgens 42.
Lunsing 38.
Lutsenburg (van) 63.
Luttervelt (van) 43, 47, 61, 63.
Luijken 56, 102.
Lijnden (van) 31.
Lijnslager 8.
Lijse 38.

M.

Maaren (van) 10.
Maas 64.
Macsoldan 1 3 .
Made (van der) 22.
Maerlant (van) 118, 124.
Maes 11.
Maes de Loeckre 23.
Magnieé 12.
Magnus 189.
Maillardt 60.
Maire 188, 190.
Maitre (Le) 12.
Malderghem 2, 115-120,124.
Mallincrodt 142 — 144.
Malsburg (van der) 142.
Manen (van) 45.
Maretz (des) 21.
Margadant 184.
Marie Louise 157, 159.
Marrewijck 15.
Marsche (van! 38.
Martense 76, 139.
Martini 38.
Marum (van) 171.
Maeman 62.
Mathie 40.
Mathijsse 106.
Mathijsz 39.
Matrot (lees Metrot) 192.
Matthes 16.
Matthijssen 163.
Maulde (de) 132.
Maurik (van) 62.
Maurits (Prins) 91.
May 16.
Mechtild (van) 143.
Meenen (van) 47.
Meer (van der) van Kuffeler. 28.
Meerman 15.
Meerten (van) 47, 63.
Hees 19.
Meeuwis 10.
Meinertzhagen 18 8.
Mekeren (van) 108-111.
Melvil 61.
Menninck 157, 174, 175.
Mermueden (van) 155, 205.
Mermuiden (van) 157, 175.
Mersch 106.
Mersche (ten) 38, 40, 56, 78 -80, 95, 96, 108.
Mersche (van) 38.
Mersche (van d.) 57, 58, 60, 93, 107, 108.
Mersen 188, 190, 191.
Mersen Senn van Basel 192.
Merssche (van) 58.
Merssche (van den) 59, 79, 80, 94.
Mes 161.
Mestach 60.
Metelerkamp 3 1.
Meteren (van) 106.
Metrot (er staat Matrot) 192.
Meulen (van der) 11, 25.
Meurs (van) 13.
Meuser 165.
Meij (van der) 99.
Meijer 14, 42, 79, 80.
Meijer (die) 93-95.
Meijers (des) 94.
Michalet 12.
Midduchten (van) 143, 144.
Mieden (van der) 180,
Mieris (van) 129.
Milders 64.
Miller 146, 153.
Mingael 134
Minissé 189.
Mist (Uyttenhage de) 190.
Mix 151.
Moens 21.
Mol (de) 5.
Molen (ter) 78, 79.
Molen (van der) 60.
Molenkamp 11.
Mollerus 13.
Mons 6.
Monster (van) 154, 155, 175.
Monteath 142.
Moonen 43.
Moons 106.
Mooij 3.
Morre 10.
Morris 141.
Mortier 188.
Moulijn (du) 163.
Moureau 123.
Muelen (van der) 36, 49, 179, 180, 182.
Mulders 6 l.
Mulert 73.
Mulleman 9.
Mulukom (van) 171.
Munnick 16.
Munsell 134-136.
Munson 145.
Munster (van) 174.
Muntinghe 64.
Musch 6.
Muijen 60.
Muijser 165.
Mijn (de) ll.

N.

Naelbrechts 188.
Naerboudt 187, 188.
Nagel (von) 142.
Nagtglas 163.
Namen (van) 123,
Nap 1, 3.
Napoleon 84, 157, 158, 169, 170.
Nassau 90, 181, 193, 196, 197.
Nebbe 187.
Nebbes (?) 187.
Nebbes 188.
Nes (van) 103.
Nederlanden (Koningin wede; der) 113, 115.
Ness (van) 138, 140, 141, 149, 150.
Ness (van) Pruijn 148.
Nesseìrode 28.
Neuil (du) 16.
Neuwhoff 62.
Neijenhuess 127.
Neijs (de) 50, 53.
Nicolson ll.
Nieburg (van der) 166
Nieman 191, 192.
Nieuhoven (van) 160.
Nieuhuis 109.
Nierop 51.
Nievens ll.
Nispen (van) 189.
Nobel 74.
Nobelaer (de) 165.
Nockinus 39.
Noortbergh 17, 18.
Noot 6.
Noot (van der) 9.
Noord (van) 46.
Noort (van) 62.
Nordeneij 143.
Norh ll.
Norton 141, 148, 152.
Nosekijn 39.
Novendin (van) 143, 144.
Noyelles 16.
Nucella 135.
Nunnincks 165.
Nijeuhuis 109-111, 125—127, 153, 154.
Nijeurode 184, 185.
Nijs (de) 51, 52.
Nijhoff 29, 31.

O.

Oas 12.
Oblenis 145, 152.
Obreen 34.
Oelrix 108, 109, 126, 127, 153.
Oenius 131.
Oer (van) 144.
Oerthuss 56.
Oeat 27.
Oeynhausen (von) 196.
Oliviers 187.
Ommeren (van) 9, 38, 45—47, 61. 63.
Onbedwongen 80, 93—96, 107-110.
Oojen (van) 47.
Oort (van) 47, 60.
Oortmans 127.
Ooste (van) 25.
Oostenrijk 104
Oosterom (van) 45.
Oosthoek van Nes 103.
Oosthuize (van) de Rijsenburgh 158.
Oosthuijsen 13.
Oostrum 51.
Ophem 5.
Oppedijk 160.
Orange (Fred. Willelmo d') 93
Oranje (vanj 41. 90,181, 193. 196-198.
Orma (d') 112.
Os (van) 46.
Ostrom 147.
Oudheusden (van) 45, 46.
Outhoorn (van) 158
Outremeuse (d') 124.
Oer [van) 143.
Okke 12.
Olst (van) 3.
Otter (den) 62.
Ottho 47.
Overlaker 143, 144.
Oyen (van) 23.

P.

Pabbruwe 13.
Paderborn (de) 23.
Pagters 63.
Pallant (von) 27.
Pamelen (van) 163.
Pangburn 15 2.
Paradijs 167.
Paris 117.
Pasques de Chavonnes. 165
Patten 148.
Patterson 141.
Pauli 164.
Pauw 72, 171.
Pecto (de) 39.
Peirolet 6 1.
Pelegrini (de) 40, 59.
Pelgrim 94.
Pelgrims 58—60, 78, 79, 93, 96.
Pelgrumm 59.
Pelgrijm 96, 107.
Pelgrijms 80.
Pelkman 102.
Peregrinus 45.
Perre (van de) 189.
Perrij 87.
Persijn 10, 166.
Peru 12.
Peters 43, 44.
Peterseu 44.
Petri 39
Philippe 16.
Philips II 162.
Pienil (du) 13.
Pieterson 184.
Pietersz 78.
Pikkart 62.
Pinksteren 43.
Piré (du) 189.
Planche (La) 77.
Platen 6.
Plemper 9 8.
Plooij 2.5.
Poederoijen (van) 43
Poel (van der) 138.
Pol 62.
Pol (St.) 120.
Pol (van der) 9.
Pomelen (van) 163.
Pomeren (van) 163.
Pontanus 29
Poort 191.
Porter 151.
Pot 43.
Potjer 25.
Potteij 189.
Prediker 12.
Preis 61.
Price 139.
Prins 14.
Proen 133.
Proenen 134.
Pruen 133.
Pruim 134.
Pruijn 133-142, 145—147, 149-153, 161.
Pruijnen 134.
Punder (de) 132, 133.
Puteo (de) 38-40.
Putnam 142, 147, 151.
Pijl 45, 46.
Pijl (van der) 173.
Pijl1 207.
Pijrmont 198.

Q.

Quack 183.
Quarles 158, 171.
Quigaer 15.
Quint 44.

R.

Raad de Tbomeze 11.
Raadt (de) 3-6, 124, 161, 162.
Raadts 30.
Raaijmaakers 48.
Raders (van) 168.
Randall 146.
Randwijk (van) 23, 46, 47.
Rant 16.
Real 134.
Reck (de) 107.
Reede (van) 23.
Reenen (van) 185.
Reeuelaar 9.
Regt en (de) 22, 97, 111, 128. 184.
Regter 13.
Reigersberg 104.
Reinoudl, 41.
Relijea 139.
Remen 125, 127.
Rendorp 72, 74.
Renesse (van) 5.
Rengers ten Berge 143.
Rennenberg (van) 112.
Renodie 14.
Rense 96, 96, 107, 155, 167, 174.
Rensen 156, 175.
Rensing 143, 144
Rensselaer (vau) 151,152.
Rentse 107.
Renze 155, 157.
Repelaer 9, 185.
Reuben 140.
Reuvens 12, 13.
Reuyl 32, 128.
Reijffenberg 2 8.
Reijgers 187
Reijgersberg 189.
Rhenen (van) 111, 185.
Rhoodes 160
Rhijn (van) 63
Riemer (de) 106.
Riemsdijk (van) Faber 158.
Rietstap 5, 6, 25, 30, 64, 68, 70, 89, 196.
Rieu (du) 19.
Rinc (ten) 58.
Rine (ten) 57-59.
Ripperbant 23.
Ritte 103.
Robekinus 38.
Roberts 102.
Robertson 46.
Robijns 106.
Rochester 152.
Rochussen 100.
Rode 5, 124.
Roderloe (van) 157, 176, 204, 205.
Roederloe (vanj 175.
Roelandts 60.
Roelars 17.
Roelof 9.
Roelofse 43.
Roepe1 13.
Roest 46, 47, 60, 61.
Roest van Wees 62.
Roger 61.
Romenij 64.
Romeijn 101.
Römer 186.
Rommel 195.
Romondt (van) 185, 186.
Romswinkel 15 8.
Bookmaker 17 1.
Rooseboom 139, 141.
Roosevelt 161.
Rootbeen 112.
Rooijen (Servaas van) 183.
Rorbert 16.
Rose 149.
Roseboom 63, 138.
Rosenthal (van) 17.
Rosmulder ll.
Rotselaar (van) 122.
Rotteveel 11.
Roullie (de) 21, 22.
Rouesel 16.
Roye (de) 107.
Roy (le) 163.
Roijen (van) 19, 186.
Ruirlo (van) 207, 208.
Rulkens 76.
Russell 152.
Rutgers 6 1.
Ruthelo (van) 38.
Rutjes 61.
Ruts 48.
Ruijsche(n)berch (van) 2 7.
Ruijschenberg (van) 28.
Ruijter 27.
Ruijven (van) 22.
Rijckevorsel (van) 107.
Rijcx 187.
Rijk (van der) 11.
Rijke 46.
Rijman 157, 174—176, 205—207.
Rijmen 176.
Rijmadijk (van) 23.
Rijne (ten) 58. 59.
Rijne (van der) 56-58.
Rijnenborgh 45.
Rijseren (van) 108.
Rijshouwer 22.

S.

Saal 9.
Saan (van der) 53, 54.
Sabelis 64.
Saltus 147, 153.
Samgar 118, 119, 124.
Sampson 150.
Sand (van der) 46.
Sauders 134, 135.
Sandick (van) 161.
Sandijk (van) 62.
Santvoord (van) 142, 145.
Sasselee 13.
Savornin (de) 165.
Scarlaken 3 8.
Schaedbroeck (van) 12 2.
Schaffrath 184.
Schaft (van der) 171, 172
Schagt 15.
Schaick (van) 61, 63,145, 147.
Schalaun (van) 28.
Schaloen 2 8.
Scbarp 70, 71, 100, 173.
Schas 50, 52, 53, 55.

Scheepers 76.
Scheer 101.
Scheffer 19, 106, 107.
Scheideruit de Vos 190.
Scheldens 80, 94.
Schellinger **166.**
Schermerhorn 137, 139.
Scherphoff 44
Scherps (de) 39.
Scheuter 87, 193, 194.
Schevikhoven (van) 63.
Schiaensch 136.
Schiefbaan 15 8.
Schimmel 192.
Schimmelpenninck 73, 108-110, 125-127, 153-157, **174**— 176, 204-208,
Schimmelpenninck van der **Oye** 37, 73.
Schinne (van) 158.
Schmidt 150.
Schmid (von) 36.
Scholdeman 80, 93—96, 108, 154-157, 174-176, 203, 204.
Scholl 14
Scholte 9 4.
Scholten 95.
Scliolting 17 1.
Schoonbeek 27.
Schoonhoven (van) 142.
Schoor 5.
Schotte 187.
Schouten 18, 47, 63, 171.
Schowebik 38.
Schrader 14.
Schrevel (van) 62.
Schrevelt 46
Schröder 14.
Schull 207, 208.
Schulte 62, 79, 94
Schulten 56.
Schulting 5 1.
Schuring 52
Schuttrap 14.
Schuijl 43.
Schuijler 15 1.
Schwarzenbern 27.
Schijmmelpennijnck 96
Scoben 27.
Scolten 79, 80, 93, 94.
Scott 142.
Scimmelpenninc 107, 111.
Sculten 57.
Scultetus 56.
Sears 141, **150.**
Sedem (van) 80.
Segers 25.
Sells 12.
Senn van Basel 191, **192.**
Septer (de) 62.
Seris 78.
Serooskerke (van) 132.
Servaas van Rooijen 50, 158, 183.
Serijs 57—60, 79, 80, 93, 94.
Sette (van) 46.
Setteo (van) 61, 62.
Setterich 28.
Sharp 150.
Sibmacher 171, 172.
Siddré 32.
Sierch 164.
Sirch 163.
Sixti 164, **186.**
Sixty 164.
Slaterbec 5.
Slechtenhorst 134.
Slegtenhorst 136.
Slicher 10, 15.
Slichtenhorst 29, 3 1
Slindewater **206—208.**
Slingeland (van) 165.
Sloekinus 39.
Sloet 37, 38, **143.**
Sluijs (van der) 112.
Slijck (van) 134.
Smag (van der) 10.
Smallegang 163.
Smetius 30, 31.
Smeijers **78—80.**
Smid 112.
Smissaert 72.
Smith 30.
Smith **Barley** 148.
Smits 160, **173.**
Snoeck 8.
Snoek 136
Snoeijers 79.
Snouckaert van Schauburg 9, 23, 33, **36,** 49, 179.
Snijder 139.
Sol 101.
Solms (van) 91.
Sophia Frederica Ma thilda 9 1.
Soulie **10.**
Southolm 166, 184.
Souw (van der) 173.
Spaan (van) 99.
Spaen 56, 57.
Spanhemius 3 1.
Spanjaard 177.
Spiegel 5, 6.
Spontin (de) of (van) 120, 122, 123.
Spoor 145.
Sporcke (van) 165.
Sprengers 1 1.
Sprongh 168.
Spijk (van der) 12.
Staal (Ter) 9.
Stassart (de) 158.
Staveren (vanj 100.
Steen (van den) 46, **166**
Steenhuis (van den) 31.
Steenre [van) 207, 208.
Steenweg 6.
Steike 13.
Stein 11.
Steinbicker 58.
Stewart Jones 150.
Steijnbicker 40.
Steijn of Stijn 75.
Stienbicker **56,** 57.
Stienre (van) 205—207.
Stiklarie 136.
Stillfried Alcantara 196.
Stockum 39.
Stoke 117.
Stokhuijzen 32.
Stolberg 90.
Storm 6.
Storm Bemonij 140.
Stouthandel 9 8.
stouw 186.
Strain 15 1.
Strakkius 31.
Stuerman 56-51, **80, 93—95,** 109-111, **125, 126,** 176, 204, 207.
Stuirman 95, 176, **205—207.**
Sturgeon 147
Sturman 40, 79.
Stütterheim 14.
Stuurman 12,
Stuvenberch 110, 111, 125, 126, 174, 175.
Stuvenberg 109.
Stuvenbergh 108.
Stuijrman 126, 204, 205.
Sukkel 62.
Sul **51.**
Swalms 77.
Swancke 187.
Swanke 163.
Swart 141.
Swatman 149.
Swederijck 54.
Swipe (de) of (van) 39, 56, 57.
Swijpe (de) 40, 67.
Sijntama 16 5
Sijpesteijn (van) 184, 185.

T.

Taan 3.
Tacitus 30.
Tadama 37--40, 56, 59, 93-95, 109, **125,** 154-157, 174, 175, 204, 207.
Talbot 19.
Tartonue-La Colette (de) 168.
Tas (van der) 191,
Tast 79, 80, 95.
Taye 120, 121.
Taylor 149.
Teding van Berkhout 17 1.
Teeslinc 59.
Temnrinck 191, 192.
Tenckink 19 1.
Teesselinc 6 0.
Terwesten 76.
Teselinc 79.
Tets (van) 32, 171.
Teunis 45.
Teunisse 45.
Teunissen 44.
Teijselinc 80.
Teijselinck 7 9.
Theal **20.**
Theeus 187.
Theodericus 38.
Théonville 23, 24.
Theunisz 24.
Thidemanni 38.
Thieme 29.
Thienen (van) **166.**
Thijm (Alberdingk) 198.
Thijsius 26.
Thijssen 30, 163.
Tideman 100.
Tielle 14.
Tierrij de **Bije 186.**
Tieselinc 7 8.
Tiesselink 5 9.
Tiffanij 148.
Tjeenk **Willink** 18.
Toerne (ten) 56.
Toict (du) 56.
Tolner 127, 153-156
Tonda 140, 141.
Top 95.
Topp 96.
Tops 94.
Tour (de la) **d'Auvergne** 91.
Tour (du) 185.
Trajecto (de) 39, 40.
Traphagen **13** 5.
Tremper 14 1.
Tresel 189, 191.
Trevelj de Charmail 158.
Triest (van) 43, 45-47, 60-62.
Tromp 166, 184, 185.
Troostenburg (van) de Bruijn 18.
Troussaar 12.
Trijer 151.
Tukker 62.
Tulleken 24, 25.
Tulp 78.
Turri (de) 40.
Twist (van) 15.
Tijdeman 89.
Tijeselinck 69.
Tijlinge (van) Y.
Tijnhout 135.

U.

Uchelen (van) 14.
Uden 62.
Uelrick 125.
Ulric 110.
Ulrics **110,** 111, 125, 126.
Ulrix 109—111, 126, 127.
Ulrijk 108.
Uijlrics 108.
Uijttenhage de Mist 190.

V.

Valdez 106.
Valentijn 18.
Valke 40.
Vanders 163.
Vannetensis 56.
Varick (van) 27.
Veckhovius 44.
Vechten (van) 141, 149.
Veeoken (van der) 173.
Veen (van) 166.
Veer 207, 208.
Veghten (van) 149, 150.
Veidtman 63, 64.
Velse 53.

Velters 163.
Venendaal 63.
Verbeek 18, 46, 61, 62.
Verbeet 18, 19, 168.
Verbrugge 184.
Verbrugh 47, 61.
Verheede 163.
Verheijen 42.
Verhorst 13.
Verhuut 62.
Verkruijsen 17 1.
Verkuijll 45.
Vermeer 11, 44
Vermeulen 107, 171.
Vermeij 98.
Vermin 15.
Vermoeden (van) 155.
Vermueden (van) 156, **157,**
Verplanck 138, 140, 147.
Verrutius 128.
Verschoor van Nisse 192.
Verseveld (van) 47, 62.
Versluijs 189.
Verster 197.
Verveer 99.
Verweij 44.
Veuys 54, 55.
Vianen (van) 7.
Viele 141.
Vigne (de) 116.
Villani 117
Villeneuve (de) 36, 168.
Vinju 12.
Vink 15, 46, 185.
Violet-le-Dut 117.
Visscher 135, 138, 139, **147.**
Visser 62, 103.
Vlaanderen 64.
Vlaerdingerwout 21.
Vlasrath 27.
Vlodrop 27.
Vlugt (van der) 171.
Voeglens 131.
Voerst (ter) 80, 96, 108, **110,** 111, 125, 126. 127.
Voerst (van der) 80, 93, 94, 107, 109, 110, 111, 125, 126. 127, 153.
Vogel (de) 64.
Voirst (ter), (ther) of (van der) 93, 108, 110, **111.**
Voirthuisen (van) 206-208.
Vondel 105.
Voogt 9.
Voorhoeve 19.
Voorst (ter) 80, 127, 154.
Voorst (van) 186.
Voorst (van der) 79, 96, **109,** 110, 125, 153.
Voort (van der) 142, 151
Voorthusen (van) 110.
Vorden (van) 110, 205, 206, 207.
Vorsterman van **Oyen** 29, **70,** 89, 128.
Vorstman 11.
Vos (de) 43, 112, 187.
Vos (Scheideruit de) 190.
Vosmaer 33, 161.
Vosman 46.
Vreden (de) 38.
Vreden (van) 38, 40, **57**
Vredhen (de) 38.
Vree (de) 29.
Vreecken (van der) 173.
Vreede (de) 47.
Vrethem (de) **38.**
Vriese 57, 58, 60, 79.
Vriesen 78.
Vrieze 59.
Vromant 115, 116, **124.**
Vrooman 140, 153.
Vrijese 79.
Vrijese (die) 58.
Vrijesen 59.
Vriese 79.
Vrijesen 59.
Vuijst 52, 54, 55, 56.
Vijgh 31.

W.

Waalwijk 9.
Wachtendorp 43.
Wachendorff 186.
Wacker (de) van Zon 159, 196.
Wamel (van) 47.
Wankum 27.
Wagner 15.
Wagenaar 10.
Waienberg (de) 38.
Wal (van de) 154.
Wal (ten) 56.
Waldeck 198
Waldeck-Pyrmont 113, 115.
Wall (ten) 126. 127, 157, 204.
Wall (van de) 127, 174, **175,** 204—208.
Walle 58, 79.
Walle (tenj 57--60, 80, 93, 96, 111, 155, 176, 206, **207.**
Walle (van **den)** 56-60, **78—** 80, **93—95, 107—110,** 125, 126, 153, 156, 176.
Walles 18 7.
Wallis 187.
Walraven 89.
Warmbouts 64.
Warner 139.
Warners 40.
Wasaenaer **106.**
Wassenaer Catwijk 9.
Wayaula (des) 123.
Wees (van) 47. 61, 62.
Weimar (van Saxen) 197,200.
Wellen 5.
Wellenbergh 10.
Welvelde (van) 143.
Wende11 142.
Wendels 76.
Wenning 85, 88.
Wendt (van) 142.
Wentholt 192.
Wentzel 14.
Werken (van der) 136.
Wermeskerke (van) 46.
Werneke (van) 143.
Werneri 40.
Werners 5 6.
Wesele (van) 185.
Wesembeke (de) 20.
Wesler (van) 143. 144.
Wesleij Grover 148.
Wessem de **S'Aman(t)** 164.
Westdorp 189.
Westerholt 143, 144.
Wester10 145.
Westreenen (van) 1 90-192.
Westrenen (van) 43, 63.
Wetters 16.
Wevelinckhoven 41, 42.
Weij 10.
Weijden (van der) 102.
Weijenborst (van) 25.
Weijers 127.
Whipple 142.
White 149.
Wicherides 64.
Wiele (van der) 187.
Wiese (de) 57.
Wilbrennink 46.
Wilde (de) 171.
Wildeman 6, 35, 36, 44, 47, 49, 50, 78. 84-86, 88, 106, 115, 134, 179-183, 193, 194, **196—** 198, 201.
Wildt (de) 144.
Wilhelmina (Koningin) 81, 114, 197.
Willem 1 (Koning) 91, 180 **—182**
Willem 11 (Koning) 91, 93, 181.
Willem III (Koning) 200.
Willem 1 (Prins) 90, 106.
Willem **II** (Prins) 91.
Willem 111, koning van Engeland (Prins) 91.
Willem IV (Prins) 91, 200.
Willem V (Prins) 9 1.
Willem Alexander **Ernest** Casimir 91.
Willem Alexander Frederik Constantijn Nikolaas Michiel 9 1 .
Willem Alexander Karel tiendrik Frederik 91.
Willem Frederik Hendrik (Prins) 9 **1.**
Willem Frederik Karel (Prins) 91.
Willem Frederik Maurits Alexander Hendrik Karel 91.
Willem Frederik Nicolaas Albert 91.
Willem Frederik Nicolaas Carel 91.
Willem George Frederik 91.
Willem Nicolaas Alexander Frederik Carel tlendrik **91.**
Willemsen 43, 44.
Willemsz 132.
Willemsze 106.
Williams 149.
Wilre (van) 120, 122.
Wingarde vâ 144.
Winne 136, 138, 140, 145,148.
Winselaer (van) 43.
Winter (de) 3.
Wissing 42
Witbeck 138-140.
Wit (de) 19, 48, 52, 62, 64.
Witte 39.
Witte **Wroncel** (of Wrongel) 3.
Wood 151, 153.
Wouters 185.
Wouwerman 76.
Wright 148.
Wulfsberg (van) **143.**
Wuijster 64.
Wijck (van) 44, 45.
Wijckerheld Berduin 15 8.
Wijckerheld Bisdom 158.
Wijckiff 147.
Wijckoff 146.
Wijhe (van) 30, 31.
Wijk (van) 43, 46, 47, 61, 62.
Wijnen 25.
Wijs (de) 46.
Wijsse 57, 58.
Wijze (die) 57.

Y.

Yatea 238.
IJseren 57, 58, **59, 60,** 79, 80, 93, 94, 95, 107, 108,109, **110,** 111, 125, 126, 127, 153, 154, 155, 156, 204, 205.
IJserne (dōs) 39.
IJveren (van) 134, **136—140.**
Yvoy van Mijdrecht (d') 159.
IJzendoorn (van) 61.

Z.

Zaan (van der) 56.
Zagarus 130.
Zagars 130.
Zandt (van) 152.
Zandijk (van) 63.
Zarbold 40, 57.
Zarbolt 5 7.
Zedem (van) **109,110,125,154.**
Zetten (van) **47.**
Ziberdinck 40.
Ziverdijnck 40.
Zoelen (van) 61.
Zon (de **Wacker** van) 159, 196.
Zuilen (van) 112.
Zurck (van) 51.
Zuukenbush 135.
Zwipe (van) 39.
Zwijpe (van) 58.
Zijbertinck 5 7.
Zijll (van) 185.